Anexa 1

Alfabetul grec

Litera		Transcriere fonetică	Corespondența în limba română
A	α	alfa	a
B	β	beta	b
Γ	γ	gama	g
Δ	δ	delta	d
E	ε	epsilon	e
Z	ζ	zeta	z
H	η	eta (ita)	e(i)
Θ	θ	teta	t
I	ι	iota	i
K	κ	kappa	k
Λ	λ	lambda	l
M	μ	miu	m
N	ν	niu	n
Ξ	ξ	csi	x
O	o	omicron	o
Π	π	pi	p
P	ρ	ro	r
Σ	σ	sigma	s
T	τ	tau	t
Y	υ	ipsilon	iu
Φ	φ	fi	f
X	χ	hi (chi)	h
Ψ	ψ	psi	ps
Ω	ω	omega	o

Anexa 2

Cifre romane

I	1	XXI	21	XLI	41	LXI	61	LXXXI	81		
II	2	XXII	22	XLII	42	LXII	62	LXXXII	82		
III	3	XXIII	23	XLIII	43	LXIII	63	LXXXIII	83		
IV	4	XXIV	24	XLIV	44	LXIV	64	LXXXIV	84		
V	5	XXV	25	XLV	45	LXV	65	LXXXV	85		
VI	6	XXVI	26	XLVI	46	LXVI	66	LXXXVI	86		
VII	7	XXVII	27	XLVII	47	LXVII	67	LXXXVII	87		
VIII	8	XXVIII	28	XLVIII	48	LXVIII	68	LXXXVIII	88		
IX	9	XXIX	29	XLIX	49	LXIX	69	LXXXIX	89		
X	10	XXX	30	L	50	LXX	70	XC	90		
XI	11	XXXI	31	LI	51	LXXI	71	XCI	91		
XII	12	XXXII	32	LII	52	LXXII	72	XCII	92		
XIII	13	XXXIII	33	LIII	53	LXXIII	73	XCIII	93		
XIV	14	XXXIV	34	LIV	54	LXXIV	74	XCIV	94		
XV	15	XXXV	35	LV	55	LXXV	75	XCV	95		
XVI	16	XXXVI	36	LVI	56	LXXVI	76	XCVI	96		
XVII	17	XXXVII	37	LVII	57	LXXVII	77	XCVII	97		
XVIII	18	XXXVIII	38	LVIII	58	LXXVIII	78	XCVIII	98		
XIX	19	XXXIX	39	LIX	59	LXXIX	79	XCIX	99		
XX	20	XL	40	LX	60	LXXX	80	C	100		
								D	500		
								M	1000		

A. UNITĂŢI DE MĂSURĂ

Anexa 3

Sistemul Internaţional de Unităţi (SI) – unităţi fundamentale

Mărime		Unitate de măsură	
Denumire	**Simbol**	**Denumire**	**Simbol**
Lungime	l	metru	m
Masă	m	kilogram	kg
Timp	t	secundă	s
Intensitatea curentului electric	I	amper	A
Temperatură termodinamică	T	kelvin	K
Intensitate luminoasă	Iv	candelă	cd
Cantitate de substanţă	n	mol	mol

Toate sistemele de greutăţi şi măsuri, metrice şi nonmetrice, sunt legate printr-o reţea de suport internaţional, numită *Sistemul Internaţional de Unităţi*, SI, de la numele francez: Système International d'Unités. La baza înţelegerii este Tratatul Metrului (Convention du Mètre), semnat la Paris, pe 20 mai 1875, de 48 naţiuni, incluzând majoritatea ţărilor industrializate. SUA este membru fondator al acestui club metric, fiind printre semnatarii documentului original în 1875.

SI este menţinut de o mică agenţie din Paris, *Bureau International des Poids et Mesures*, B.I.P.M. (engl. International Bureau of Weights and Measures, abr. I.B.W.M.), şi este actualizat la fiecare 5 ani printr-o conferinţă internaţională asupra greutăţilor şi măsurilor, Conférence Générale de Poids et Mesures, C.G.P.M. (engl. General Conference on Weights and Measures, G.C.W.M.), la care participă organizaţiile ştiinţifice şi de inginerie internaţionale din toate ţările industrializate.

Anexa 4

Unităţi SI derivate – exprimate în funcţie de unităţile fundamentale

Mărime		Unitate de măsură			
Denumire	Simbol	Denumire	Simbol	Exprimare în unităţi SI fundamentale	Coeficienţi de transformare a unor unităţi în unităţi SI
Suprafaţă	S	–	–	–	–
Arie	A	metru pătrat	m^2	m^2	
Volum (masă)	V	metru cub	m^3	m^3	1 ml = 1 cm^3 = 10^{-6} m^3
Viteză (timp)	v	metru pe secundă	m/s	$m \cdot s^{-1}$	–
Acceleraţie (timp)	g	metru pe secundă la pătrat	m/s^2	$m \cdot s^{-2}$	–
Număr de undă	υ	unu pe metru	1/m	m^{-1}	–
Lungime de undă	λ	micrometru nanometru	µm nm	10^{-6} m 10^{-9} m	– –
Masă volumică (densitate)	ρ	kilogram pe metru cub	kg/m^3	$kg \cdot m^{-3}$	1 g/l = 1 $g \cdot dm^{-3}$ = 1 $kg \cdot m^{-3}$
Volum masic	-	metru cub pe kilogram	m^3/kg	$m^3 \cdot kg^{-1}$	–
Concentraţie (exprimarea cantităţii de substanţă)	c	mol pe metru cub	mol/m^3	$mol \cdot m^{-3}$	1 mol/l = 1 M = 1 mol/dm^3 = 10^3 $mol \cdot m^{-3}$
Concentraţie de masă	P	kilogram pe metru cub	kg/m^3	$kg \cdot m^{-3}$	1 g/l = 1 $g \cdot dm^{-3}$ = 1 $kg \cdot m^{-3}$
Densitatea curentului electric	J	amper pe metru pătrat	A/m^2	$A \cdot m^{-2}$	–
Intensitatea câmpului magnetic	H	amper pe metru	A/m	$A \cdot m^{-1}$	–
Luminanţa luminoasă (strălucire)	B	candelă pe metru pătrat	cd/m^2	$cd \cdot m^{-2}$	–

Anexa 5

Unităţi SI derivate – cu denumiri speciale admise pentru protecţia sănătăţii umane

Mărime		Unitate de măsură				
Denumire	Simbol	Denumire	Simbol	Exprimare în unităţi SI fundamentale	Exprimare în alte unităţi SI	Coeficienţi de transformare a unor unităţi în unităţi SI
Activitate (a unui radionuclid)	A	bequerel	Bq	s^{-1}	–	1 Ci = $3,7 \cdot 10^{10}$ Bq = $3,7 \cdot 10^{10}$ s^{-1}
Doză absorbită, energie comunicată masică, indicele dozei absorbite	D	gray	Gy	J/kg	–	$m^2 \cdot s^{-2}$
Echivalentul dozei absorbite, indicele echivalentului dozei absorbite	–	sievert	Sv	J/kg	–	$m^2 \cdot s^{-2}$

Anexa 10

Definiţii ale unităţilor SI

Mărime	Unitate de măsură	Simbol	Definiţie
Lungime	metru	m	lungime egală cu 1.650.763,73 ori lungimea de undă a vibraţiei corespunzătoare tranziţiei 1 p 2-5 s a Kriptonului 86
	Ångström	Å	10^{-10} m sau 0,1 nm
	mila marină	–	1,852 km
Suprafaţă	metru pătrat	m^2	aria unei suprafeţe pătrate cu latura de 1 metru = 1 m^2 (centiar)
	ar	a	decametru pătrat, dam^2 = 100 m^2
	hectar	ha	hectometru pătrat, hm^2 = 10.000 m^2
Volum	metru cub	m^3	volumul unui cub cu latura de 1 m = 1 m^3
	litru	L	decimetru cub (dm^3 sau 10^{-3} m^3)
	decilitru	dL	10^{-1} L sau 10^{-4} m^3
	centilitru	cL	10^{-2} L sau 10^{-5} m^3
	cub	cc, m^3	10^{-3} L
	decalitru	daL	10 L
	hectolitru	hL	100 L
Masă	kilogram	kg	masa unui etalon internaţional de platină iridiată depus la Biroul Internaţional de măsuri şi greutăţi Sèvres, Franţa
	quintal	q	100 kg
	tonă	t	1.000 kg
Timp	secundă	s	1/31.556.925.974,7 din anul tropical şi 12^h ET, 0, ianuarie 1900, suplimentar definită în 1964 în termen de cesiu durată de 9.192.631.770 Hz, perioadă care corespunde vibraţiei de tranziţie între două niveluri de energie hiperfine ale stării fundamentale a cesiului 113: F, 4; M, 0 la F 3: MO
	milisecundă	ms	10^{-3} s
	minut	min.	1 minut are 60 s
	oră	h	o oră are 60 min. = 3.600 s
	zi	j., d	24 h = 1.440 min. = 86.400 s
Frecvenţă	hertz	Hz	frecvenţa unui fenomen a cărui perioadă este de 1 s
Viteză	metru pe secundă	m/s	viteza unui mobil, cu o mişcare uniformă, care parcurge un metru într-o secundă
	kilometru pe oră	km/h	0,27 m/s
	nod	–	viteza unei nave care parcurge o milă marină într-o oră = 0,514 m/s sau 1,852 km/h
Acceleraţie	metru pe secundă la pătrat	m/s^2	acceleraţia unui mobil cu o mişcare uniform variată, a cărui viteză variază cu 1 m/s într-o secundă
	gal	gal	10^{-2} m/s^2
Forţă	newton	N	forţa care provoacă o acceleraţie de 1 m/s unei mase de 1 kg
	dynă	dyn	forţa care provoacă o acceleraţie de 1 cm/s^2 unei mase de 1 g (= 10^{-5} N)
Lucrul mecanic	joule	J	lucrul produs de o forţă de 1 N al cărei punct de aplicare se deplasează cu 1 m în direcţia acestei forţe
	erg	erg	lucrul produs de o forţă de o dynă care deplasează punctul ei de aplicare cu 1 cm în direcţia acestei forţe (= 10^{-7} J)
	kilowatt pe oră	kW/h	3,6 megajouli (3,6 MJ)
Putere	watt	W	puterea unui sistem care transferă o energie de un joule într-o secundă
	cal-putere	CP, CV	736 W
Presiune	pascal	Pa	presiunea care se exercită pe suprafaţa unui plan de un metru pătrat şi exercită o forţă de un newton
	bar	bar	10^5 Pa
	milibar	mbar	100 Pa
	torr	torr	1,333·100 Pa
Intensitatea curentului electric	amper	A	intensitatea unui curent electric constant care, menţinut în două conductoare paralele, rectilinii, cu lungimea infinită şi cu secţiunea circulară neglijabilă, aşezate în vid, la o distanţă de 1 metru una de alta, produce între aceste două conductoare o forţă de $2 \cdot 10^{-7}$ dintr-un newton pe o lungime de 1 metru
Diferenţă de potenţial	volt	V	diferenţa de potenţial între două puncte ale unui conductor parcurs de un curent de 1 amper şi exercitând între aceste două puncte o putere de 1 watt

Rezistenţă electrică	ohm	Ω	rezistenţa între două puncte ale unui conductor parcurs de un curent de un amper, între care există o diferenţă de potenţial de un volt
Cantitate de electricitate	coulomb	C	cantitatea de electricitate transportată într-o secundă de un curent de un amper
Capacitate electrică	farad	F	capacitatea unui condensator ale cărui borne prezintă o diferenţă de potenţial de un volt, el fiind încărcat cu un coulomb
Inductanţă electrică	henry	H	inductanţa unui circuit în care apare o forţă electromotoare de 1 volt şi în care curentul variază uniform cu un amper pe secundă
Conductanţă electrică	siemens	S	conductanţa unui sistem conductor a cărui rezistenţă este de un ohm
Flux magnetic	weber	Wb	fluxul magnetic care, prin cumularea liniară în decurs de o secundă, induce într-o spiră, care îl înlănţuie, o tensiune electromotoare de un volt
Inductanţă magnetică	tesla	T	inductanţă care, repartizată pe o suprafaţă de 1 m^2, produce un flux magnetic de 1 weber
Temperatură	kelvin	K	scara termodinamică desemnează 273,16 K; A 273, 16-a parte din temperatura termodinamică a punctului triplu al apei (punctul de congelare) = 0 °C
Cantitatea materiei	mol	mol	– cantitatea de substanţă a unui sistem care conţine atâtea cantităţi elementare câţi atomi există în 0,012 kilograme de carbon 12. De câte ori se întrebuinţează molul, entităţile elementare trebuie specificate, ele putând fi atomi, molecule, ioni, electroni, alte particule sau grupuri specificate de asemenea particule – sau cantitatea de substanţă a cărei masă în grame este numeric egală cu masa formulei moleculare
Intensitate luminoasă	candelă	cd	intensitatea luminoasă, într-o direcţie dată, a unei surse care emite o radiaţie monocromatică cu frecvenţa de $540 \cdot 10^{12}$ Hz şi a cărei intensitate energetică, în această direcţie, este de 1/683 dintr-un watt pe steradian. Sau 1/60 din intensitatea de 1 cm^2 a unui radiator perfect, la temperatura de congelare a platinei
Luminiscenţă	candelă pe metru pătrat	cd/m^2	luminiscenţa unei surse cu intensitatea de o candelă şi suprafaţa de un metru pătrat
	flux luminos	lm	fluxul emis pe un unghi solid de un steradian de o sursă punctiformă cu intensitatea egală cu o candelă
Iluminare	lux	lx	luminarea unei suprafeţe de un metru pătrat care primeşte un flux luminos de un lumen
Putere (vergenţă)	dioptrie	∂, m^{-1}	vergenţa unui sistem a cărui distanţă focală este de 1 m, într-un mediu ce are un indice de refracţie egal cu 1
Unghi plan	radian	rad	unghiul plat al cărui vârf, plasat în centrul unui cerc, intersectează pe circumferinţa acestuia un arc cu lungimea egală cu raza cercului
Unghi solid	steradian	Ω	unghiul solid al cărui vârf, plasat în centrul unei sfere, decupează pe suprafaţa acesteia o arie egală cu aceea determinată de pătratul razei acestei sfere
Radiaţii ionizante – Activitatea	bequerel	Bq	activitatea unui gram de element radioactiv al cărui număr de dezintegrări spontane este de 1 pe secundă
– Curie	curie	Ci	$3,7 \cdot 10^{10}$ Bq; numărul de dezintegrări spontane pe secundă a 1 g de radiu
– Expuneri	coulomb pe kilogram	C/kg	expunerea la o radiaţie ionizantă a cărei încărcătură de ioni formaţi într-o masă de aer de 1 kg este egală, în valoare absolută, cu 1 coulomb
	röntgen	R	$2,58 \cdot 10^{-4}$ C/kg

Anexa 11

Unităţi care nu fac parte din Sistemul Internaţional

11.1. Unităţi folosite împreună cu Sistemul Internaţional

Mărime	Unitate de măsură	Simbol	Definiţie
Timp	minut oră zi	min. h d	1 min. = 60 s 1 h = 60 min. = 3.600 s 1 d = 24 h = 86.400 s
Volum	litru	l, L	1 l = 1 dm^3 = 10^{-3} m^3
Masă	tonă	t	1 t = 10^3 kg
Unghi plan	grad sexazecimal minut sexazecimal secundă sexazecimală	° ' "	1° = (π/180) rad 1' = (1/60)° = (π/10.800) rad 1" = (1/60)' = (π/648.000) rad

11.2. Unităţi folosite împreună cu Sistemul Internaţional a căror valoare în unităţile SI este obţinută experimental

Mărime	Unitate de măsură	Simbol	Definiţie
Energie cinetică	electronvolt	eV	energia cinetică câştigată de un electron care traversează o diferenţă de potenţial de 1 volt în vid 1 eV = 1,60219·10^{-19} J, aproximativ
Masă atomică	unitate de masă atomică (unificată)	u	fracţiunea 1/12 din masa unui atom al nucleului ^{12}C 1 u = 1.660,57·10^{-27} kg, aproximativ
Distanţă	unitate astronomică	UA	lungimea razei orbitei circulare neperturbate a unui corp cu masa neglijabilă care se mişcă în jurul soarelui cu o viteza unghiulară siderală de 0,017202098950 radiani într-o zi de 86.400 secunde de timp al efemeridelor 1 UA = 149.597,870·10^6 m
	parsec	pc	1 parsec este distanţa la care o unitate astronomică subîntinde un unghi de arc dells 1 pc = "0,6265 UA = 30.857·10^{12} m

11.3. Unităţi care se menţin temporar împreună cu SI

Mărime	Unitate de măsură	Simbol	Definiţie
Distanţă	milă marină	–	1 milă marină = 1.852 m
Viteză	nod	–	1 milă marină/oră = (1.852/3.600) m/s
Lungime	Ångstrom	Å	1 Å = 0,1 nm = 10^{-10} m
Suprafaţă	ar hectar	a ha	1 a = 1 dam^2 = 10^2 m^2 1 ha = 1 hm^2 = 10^4 m^2
Secţiune eficace	bam	b	1 b = 100 fm^2 = 10^{-26} m^2
Presiune (fizica nucleară)	bar	bar	1 bar = 0,1 MPs = 10^5 Pa = 1.000 hPa = 100 kPa
	atmosferă normală	atm	1 atm = 101.325 Pa
Acceleraţie gravitaţională	gal	gal	1 Gal = 1 cm/s^2 = 10^{-2} m/s^2
Activitatea radionuclizilor	curie	Ci	1 Ci = 3,7·10^{10} Bq
Expunerea radiaţiilor X sau γ	Röntgen	R	1 R = 2,58·10^{-4} C/kg
Doza absorbită de radiaţii ionizante	rad	rad sau rd	1 rad = 1 cGy = 10^{-2} Gy
Echivalentul dozei absorbite	rem	rem	1 rem = 1 cSv = 10^{-2} Sv

11.4. Unităţi C.G.S. cu denumiri speciale

Mărime	Unitate de măsură	Simbol	Definiţie
Lucru mecanic	erg	erg	1 erg = 10^{-7} J
Forţă	dynă	dyn	1 dyn = 10^{-5} N
Viscozitate dinamică	poise	P	1 P = 1 dyn·s/cm^2 = 0,1 Pa·s
Viscozitate cinematică	stokes	St	1 St = 1 cm^2/s
Inducţie magnetică	gauss	Gs, G	1 Gs corespunde la 10^{-4} T
Putere a câmpului magnetic	oersted	Oe	1 Oe corespunde la (1.000/4π) A/m
Flux magnetic	maxwell	Mx	1 Mx corespunde la 10^{-6} Wb
Intensitate luminoasă	stilb	sb	1 sb = 1 cd/cm^2 = 10^4 cd/m^2
Iluminare	phot	ph	1 ph = 10^4 lx

Anexa 12

Alte unităţi larg răspândite, dar în general nerecomandate

Mărime	Denumire	Simbol	Coeficienţi de conversie în unitatea SI
Lungime	fermi	fm	1 fm = 10^{-15} m
Masa (pietre preţioase, perle, diamante)	carat metric	KT	1 KT = 200 mg = 0,2 g = 2·10^{-4} kg
Presiune (de vid parţial)	torr	torr	1 torr = (101.325/760) Pa
Forţă	kilogram forţă	kgf	1 kgf = 9,80665 N
Presiune	atmosferă normală	atm	1 atm = 101.325 Pa
Cantitate de căldură	calorie	cal	1 cal = 4,868 J
Lucru	cal putere	CP (HP)	1 CP = 75 kgf·m/s = 0,736 kW = 736 W
Lungime	micron	μ	1 μ = 1 μm = 10^{-6} m
Lungimea de undă a radiaţiei X	unitate X	X	1 unitate X = 1,002·10^{-4} nm, aproximativ
Volum de masă lemnoasă	ster	st	1 st = 1 m^3
Inducţie magnetică	gamma	γ	1 γ = 1 nT = 10^{-9} T
Masă	gamma	γ	1 γ = 1 μg = 10^{-9} kg
Lungime de undă	lambda	λ	–

Anexa 13

Unităţi de măsură pentru masă şi volum utilizate în ţările anglo-saxone şi SUA

13.1. Unităţi de măsură pentru masă – utilizate în ţările anglo-saxone şi SUA

Unitate de măsură		
Denumire	**Simbol**	**Coeficienţi de transformare în unităţi SI**
Grain	gr	1 gr = 1/5760 lb = 0,065 g
Dram	dr (dr.)	1 dr = 1/8 oz = 60 gr = 3,89 g
Ounce	oz	1 oz = 1/16 lb = 28 g
Pound	lb	1 lb = 16 oz = 450 g

13.2. Unităţi de măsură pentru volum – utilizate în ţările anglo-saxone şi SUA

Unitate de măsură		
Denumire	**Simbol**	**Coeficienţi de transformare în unităţi SI**
Gallon	gal.	1 gal. = 4.546ml
Quart	q.	1 q.= 1/4 gal. = 2 pt. = 1136,5 ml
Pint	pt.	1 pt. 1/2 q. = 568,25 ml
Fluid ounce	fluid oz sau oz	1 fluid oz = 28,40 ml
Minim	min.	1 min. = 61 ml

Anexa 14

Dimensiuni, echivalenţe şi conversiuni (SI, sau metric şi imperial)

Dimensiuni	Simboluri	Echivalenţe	Conversiuni
• **LUNGIME**			
1 kilometru 1 metru 1 centimetru 1 milimetru 1 micrometru	km m cm mm µm	1.000 metri (m) 100 centimetri (cm) sau 1.000 milimetri (mm) 10 milimetri (mm) 1000 micrometri (µm) 1000 nanometri (nm)	1 metru = 39,370 inches (in) 1 centimetru (cm) = 0,3937 in 30,48 centimetri (cm) = 1 foot (ft) 2,54 centimetri (cm) = 1 inch (in)
• **VOLUM**			
1 litru 1 mililitru	l, L mL	1.000 mililitri (mL) 1.000 microlitri (µL)	1 litru (L) = 1,76 pints (pt) 568,25 mililitri (mL) = 1 pint (pt) 28,4 mililitri (mL) = 1 fluid ounce (fl oz)
mililitri (mL) şi centimetri cubi (m^3) sunt consideraţi la fel			
• **GREUTATE SAU MASĂ**			
1 kilogram	kg	1.000 grame (g)	1 kilogram (kg) = 2,204 pounds (lb)
1 gram	g	1.000 miligrame (mg)	1 gram (g) = 0,0353 ounce (oz)
1 miligram	mg	1.000 micrograme (µg)	453,59 grame (g) = 1 pound (lb)
1 microgram	µg	1.000 nanograme (ng)	28,34 grame (g) = 1 ounce (oz)
Parte per milion	ppm	miligrame/kilogram = mg/kg	
Parte per bilion	ppb	micrograme/kilogram = µg/kg	
• **TEMPERATURĂ**			
Pentru a transforma Celsius în Fahrenheit: se multiplică cu 9, se divide cu 5 şi se adaugă 32 la rezultat. Exemplu: 36 °C → 98,8 °F: 36·9 = 324 : 5 = 64,8 + 32 = 96,8 °F, deci 36 °C → 96,8 °F Pentru a converti 104 °F în °C: se scade 32, se multiplică cu 5 şi se divide prin 9 : 104 – 32 = 72·5 = 360 : 9 = 40 °C, deci 104 °F → 40 °C **1 °C = 1,8 °F şi 0,8 °R**			

Anexa 15

Perimetre, suprafeţe şi volume

Figuri geometrice	Unităţi de măsură		
	Perimetrul (P)	Suprafaţa (S)	Volumul (V)
Pătrat	$P = 4 \cdot b$	$S = b^2$ diag. $= b\sqrt{2}$	
Dreptunghi	$P = 2\,(B + b)$	$S = B \cdot b$ diag. $= \sqrt{a^2 + b^2}$	
Paralelogram	$P = 2\,(B + B)$	$S = B \cdot h$	
Trapez	P = suma laturilor	$S = \frac{B+b}{2}h$	
Triunghi	P = suma laturilor	$S = \frac{b \cdot h}{2}$	
Cerc	$P = 2\pi r = \pi d$	$S = \pi r^2 = \frac{\pi d^2}{4}$	
Sector de cerc		$S = \frac{\pi r^2 \alpha}{360}$	
Segment de cerc		$S = \frac{\pi r^2 \alpha}{360} \quad \frac{r^2 \sin\alpha}{2}$	
Inel de cerc		$S = \frac{\pi D^2}{4} \quad \frac{\pi d^2}{4}$	
Elipsă	$P = \frac{D+d}{2}\pi$	$S = \frac{Dd}{4}\pi$	
Hexagon	P = suma laturilor	$S = \frac{3b^2\sqrt{3}}{2}$	
Cub			$V = b^3$
Paralelipiped			$V = B \cdot b \cdot h$
Piramidă			$V = \frac{s \cdot h}{3}$
Cilindru			$V = h\frac{\pi d^2}{4}$
Con			$V = h\frac{\pi r^3}{3}$
Sferă			$V = \frac{4\pi r^3}{3}$
Butoi			$V = \frac{\pi h}{12}\left(2D^2 + d^2\right)$
Trunchi de con			$V = \frac{\pi h}{12}\left(D^2 + Dd + d^2\right)$

Legendă:

b = baza = muchia = arcul de cerc; B = baza mare; a = axa mică; A = axa mare; h = înălţimea; π = 3,14; d = diametrul mic; r = raza mică; R = raza mare; α = unghiul la centru subîntins de arcul de cerc b; D = diametrul mare; de la mijlocul butoiului; diag. = diagonala.

Anexa 16

Multiplii şi submultiplii din sistemul metric

Multiplu sau submultiplu	Prefix	Simbol
1 000 000 000 000 000 000 (10^{18})	exa	E
1 000 000 000 000 000 (10^{15})	peta	P
1 000 000 000 000 (10^{12})	tera	T
1 000 000 000 (10^{9})	giga	G
1 000 000 (10^{6})	mega	M
1 000 (10^{3})	kilo	k
100 (10^{2})	hecto	h
10 (10^{1})	deca	da
1		
0,1 (10^{-1})	deci	d
0,01 (10^{-2})	centi	c
0,001 (10^{-3})	mili	m
0,000001 (10^{-6})	micro	μ
0,000000001 (10^{-9})	nano	n
0,000000000001 (10^{-12})	pico	p
0,000000000000001 (10^{-15})	femto	f
0,000000000000000001 (10^{-18})	atto	a

Anexa 17

Corespondenţa temperaturii °C → °F

°Celsius	°Fahrenheit	°Celsius	°Fahrenheit
100	212	37,5	99,5
95	203	37	98,6
90	194	36,5	97,7
85	185	36	96,8
80	176	35,5	95,9
75	167	35	95
70	158	34	93,2
65	149	33	91,4
60	140	32	89,6
55	131	31	87,8
50	122	30	86
45	113	25	77
44	112,2	20	68
43	109,4	15	59
42	107,6	10	50
41	105,8	5	41
40	104	0	32
39,5	103,1	–5	23
39	102,2	–10	14
38,5	101,3		
38	100,4		
p. fierbere 100 °C = 212 °F p. îngheţare 0 °C = 32 °F			

Anexa 18

Constante termice ale unor substanţe anorganice şi organice

Substanţa anorganică/ organică	Punct de topire (°C)	Căldură latentă de topire (kcal/kg)	Punct de fierbere (°C)	Căldură latentă de vaporizare (kcal/kg)	Căldură specifică medie (kcal/kg)
Azotat de potasiu	337	–	–	–	0,234
Azotat de sodiu	310	45	–	–	0,275
Bromură de argint	430	12	1,330	230	0,068
Carbură de calciu	2.300	–	–	–	–
Clorură de argint	455	22	1.554	300	0,086
Clorură de bariu	955	27,8	1.560	290	0,088
Clorură de calciu	772	–	> 1.600	–	0,15
Clorură de potasiu	770	–	1.413	600	0,165
Clorură de sodiu	802	124	1.440	680	0,207
Cuarţ	1.470	–		–	0,187
Cuarţ cristobalită	1.710	–	2.590	–	0,178
Hidrat de potasiu	360	–	1.320	550	–
Hidrat de sodiu	328	40	1.390	790	–
Oxid de aluminiu	2.050	–	2.980	1.130	0,19
Oxid de bariu	1.923	–	1.880	590	–
Oxid de calciu	2.572	–	2.850	–	0,187
Oxid de crom	2.275	–	–	–	–
Oxid de fier	1.370	–	–	–	–
Oxid de fier (hematită)	1.560	–	–	–	–
Oxid de fier (magnetită)	1.550	–	–	–	–
Oxid de magneziu	2.800	–	–	–	–
Oxid de plumb (litargă)	8.80	–	–	–	–
Oxid de potasiu	–	–	–	390	–
Oxid de zinc	2.000	–	–	–	–

Anexa 19

Maxime ale presiunii atmosferice şi ale densităţii aerului

Înălţimea deasupra nivelului mării	Condiţii atmosferice				Punctul de fierbere a apei °C
	Temperatura medie anuală °C	Presiune (abs.) mmHg	Presiune (abs.) mbar	Densitatea kg/m^3	
0	+ 15	780	1.013	1,226	100
200	+ 13,7	742	986	1,20	99
500	+ 11,8	716	952	1,17	98
1.000	+8,5	673	894	1,11	97
1.500	+5,3	623	840	1,06	95
2.000	+2	595	792	1,01	93
3.000	–4,5	540	718	1,92	91
5.000	–17,5	423	561	1,76	84
8.000	–37	280	371	1,55	74
10.000	–50	215	285	0,44	68
20.000	–56,5	46	61	1,10	37
30.000	–96,5	11	17	1,03	15

Curiu	Cm	96	(247)	
Disprosiu	Dy	66	162,50	
Einsteiniu	Es	99	(252)	
Erbiu	Er	68	167,26	
Praseodim	Pr	59	140,9077	
Prometiu	Pm	61	(145)	
Protactiniu	Pa	91	231,0359	z
Radiu	Ra	88	226,0254	x z
Radon	Rn	86	(222)	
Reniu	Re	75	186,207	
Rodiu	Rh	45	102,9055	
Rubidiu	Rb	37	85,4678	x
Ruteniu	Ru	44	101,07	x
Samariu	Sm	62	150,36	x
Scandiu	Sc	21	44,9559	
Seleniu	Se	34	78,96	
Siliciu	Si	14	28,0855	
Sodiu	Na	11	22,98977	
Staniu	Sn	50	118,71	
Stibiu	Sb	51	121,75	
Stronţiu	Sr	38	87,62	x
Sulf	S	16	32,06	w
Taliu	Tl	81	204,383	
Tantal	Ta	73	180,9479	
Techneţiu	Tc	43	(98)	
Telur	Te	52	127,60	x
Terbiu	Tb	65	158,9254	
Titan	Ti	22	47,88	
Toriu	Th	90	232,0381	
Tuliu	Tm	69	168,9342	
Unileniu	Une	109	(266)	
Unilhexiu	Unh	106	(263)	
Uniloctiu	Uno	108	(265)	
Unilpentiu	Unp	105	(262)	
Unilcvadiu	Unq	104	(261)	
Unilseptiu	Uns	107	(262)	
Uraniu	U	92	238,029	x y
Vanadiu	V	23	50,9415	
Wolfram	W	74	183,85	
Xenon	Xe	54	131,29	
Yterbiu	Yb	70	173,04	
Ytriu	Y	39	88,9059	
Zinc	Zn	30	65,39	
Zirconiu	Zr	40	91,224	x

Notă: Valorile din paranteză sunt utilizate pentru masele atomice ale elementelor radioactive ce nu pot fi precizate fără a cunoaşte originea elementelor. Valoarea indicată reprezintă numărul atomic de masă al izotopului elementului cu cea mai lungă semiviaţă (timp de înjumătăţire) cunoscută:

w – elemente pentru care se cunosc variaţii în componenţa izotopilor în materialul terestru normal; valori ce pot fi aplicate la orice material normal;

x – elemente pentru care speciile geologice sunt cunoscute, în care elementul are o compoziţie izotopică anormală, astfel încât diferenţa între masa atomică a elementului în asemenea specii şi cea dată în tabele poate fi depăşită considerabil, ceea ce implică nesiguranţă;

y – element pentru care variaţiile substanţiale din valoarea dată se pot produce în materialul disponibil comercial, din cauza unei schimbări a compoziţiei izotopice;

z – elementul pentru care valoarea este cea a radioizotopului cu timpul de înjumătăţire cel mai lung.

C. PARAMETRI BIOLOGICI, NOMOGRAME, GRUPE DE VÂRSTĂ

Anexa 22

Constante biologice

22.1. Valori normale pentru adulţi

Denumirea constantei	Valoare de referinţă	Unitate de măsură (unităţi convenţionale)
CONSTANTE HEMATOLOGICE		
Hemogramă		
Hematii: – femei	4,3-5,5	$\cdot 10^6/mm^3$
– bărbaţi	4,5-5,9	$\cdot 10^6/mm^3$
Leucocite: – (WBC)	4,5-11	$\cdot 10^3/mm^3$
– diferenţiate		
• Bazofile	0,2-1,2	%
• Eozinofile	1-3	%
• Limfocite	25-33	%
• Monocite	3-7	%
• Neutrofile	54-62	%
Reticulocite	0,5-1,5	% din nr. total de hematii
Trombocite	200-400	$\cdot 10^3 mm^3$
Haptoglobină	50-220	mg/dl
Hematocrit: – femei	36-47	%
– bărbaţi	40-54	%
Hemoglobină: – femei	12-16	g/dl
– bărbaţi	13-18	g/dl
Viteza de sedimentare a hematiilor (VSH): – femei	3-15	mm/h
– bărbaţi	1-10	mm/h
Gaze în sânge		
Dioxid de carbon:		
– concentraţie	21-30	mEq/l
– presiune (Pa CO_2 arterial)	35-45	mmHg
Oxigen:		
– concentraţie	96-100	%
– presiune (Pa O_2 arterial)	75-100	mmHg
pH	7,35-7,45	
Hemostază şi coagulare		
Fibrinogen	200-400	mg/dl
Timpul de protrombină	12-14	s
Timpul de sângerare	2-8	min.
Timpul de coagulare	5-15	min.
Timpul parţial de tromboplastină:		
– activat	32-46	s
– standard	68-82	s
CONSTANTE BIOCHIMICE (sânge venos, ser, plasmă)		
Acid uric: – femei	0,015-0,06	g/l
– bărbaţi	0,025-0,07	g/l
Alanin aminotransferază (TGP/GPT/ALT)	5-35	U/l
Albumină	3,5-5	g/dl

Amilază	25-125	U/l
Aspartat aminotransferază (TGO/GOT/AST)	5-35	U/l
Bicarbonat (arterial/venos)	22-28	mEq/l
Bilirubină: – totală	0,3-1	mg/dl.
– directă	0,1-0,3	mg/dl
– indirectă	0,2-0,7	mg/dl
Ceruloplasmină	0,2-0,4	mg/ml
Calciu: – total	95-105	mg/l
– ionizat	45-56	mg/l
Clor (Cl)	3,5-3,9	g/l
Colesterol: – total	ideal < 200	mg/dl
– HDL-C	ideal < 130	mg/dl
– LDL-C	ideal < 60	mg/dl
Cortizol: – ora 8	5-23	µg/dl
– ora 16	3-16	µg/dl
– ora 22	< de jumătate din valoarea înregistrată la ora 8	µg/dl
Creatină: – femei	6-10	mg/l
– bărbaţi	2-6	mg/l
Creatinină	0,6-1,5	mg/dl
Creatininfosfokinază		
(CPK, CK): – femei	6-10	mg/l
– bărbaţi	2-6	mg/l
Cupru	70-155	µg/dl
Fier: – total	80-180	µg/dl
– capacitatea de legare	230-370	µg/dl
– saturarea transferinei	20-50	%
Feritină	20-200	ng/ml
Fosfataza: – acidă	1-5	U/100 ml
– acidă prostatică	0,6-3	U/100 ml
– alcalină	1-3	U/100 ml
Fosfolipide totale	1,5-2,5	g/l
Fosfor anorganic	2,6-4,5	mg/dl
Gamma-glutamil transpeptidază (GGT):	5-35	U/l
– femei	10-55	U/l
– bărbaţi		
Globuline	2-3,5	g/dl
Glucoză à jeun	70-110	mg/dl
Hemoglobină glicozilată:		
– nediabetici	4-6	%
– diabet controlat	6-8	%
– diabet necontrolat	> 8	%
Lactic-dehidrogenază (LDH)	110-210	U/l
Lipază	4-24	U/dl
Magneziu (Mg^{2+})	1,5-2,5	mEq/l
	18-30	mg/l
Potasiu (K^+)	3,5-5	mEq/l
Proteine totale	63-78	mg/ml
Sodiu (Na^+)	135-145	mEq/l
Transferină	3,2-3,9	mg/dl
Trigliceride	40-150	mg/dl
Uree	10-50	mg/dl
Vitamina A	200-300	µg/l
Vitamina C	2-20	mg/l
Zinc	75-120	µg/l
CONSTANTE BIOCHIMICE (examen complet de urină)		
Acid oxalic	10-14	mg/24h
Acid piruvic	100	mg/24h
Acid uric	300-800	mg/24h

Reticulocite: – nou-născut	2-6	% din nr. total de hematii
– sugar	0,5-2,8	
Trombocite: – 0-4 săpt.	250-450	$\cdot 10^3/mm^3$
– 1-6 luni	300-700	$\cdot 10^3/mm^3$
– 7 luni-8 ani	250-550	$\cdot 10^3/mm^3$
– 8-18 ani	200-400	$\cdot 10^3/mm^3$
Hematocrit: – 0-4 săpt.	39-61	%
– 1-6 luni	29-42	%
– 7 luni-2 ani	33-38	%
– 2-5 ani	34-39	%
– 5-18 ani	35-47	%
Hemoglobină: – 0-4 săpt.	12,5-20	g/dl
– 1-6 luni	10-13	g/dl
– 7 luni-2 ani	10,5-13	g/dl
– 2-5 ani	11,5-13	g/dl
– 5-18 ani	11,5-15,2	g/dl
Viteza de sedimentare a hematiilor(VSH)	0-13	mm/h
Gaze în sânge		
Dioxid de carbon; (Pa CO_2 arterial):		
– nou-născut	33-36	mmHg
– > 1 an	35-45	mmHg
Oxigen; presiune (Pa O_2 arterial):		
– nou-născut	70-75	mmHg
– > 1 an	70-85	mmHg
pH	7,35-7,45	
CONSTANTE BIOCHIMICE (sânge venos, ser, plasmă)		
Acid uric: – 0-12 luni	20-70	mg/l
– > 1 an	25-58	mg/l
Alanin aminotransferază		
(TGP/GPT/ALT): – 0-2 luni	8-78	U/l
– > 2 luni	8-36	U/l
Albumină: – 0-12 luni	2-4	g/dl
– > 1 an	3,5-5	g/dl
Amilază: – nou-născut	0-60	U/l
Aspartat aminotransferază		
(TGO/GOT/AST): – 0-2 ani	18-74	U/l
– 2-18 ani	15-46	U/l
Bilirubină: – *totală*		
• nou-născut	2-10	mg/dl
• > 1 lună	0-1,5	mg/dl
– *directă*		
• nou-născut	< 1,5	mg/dl
• > 1 lună	0-0,5	mg/dl
– *indirectă*	0,6-10,5	mg/dl
Calciu: – *total*		
• nou-născut	7-12	mg/dl
• 1 lună-2 ani	8,8-11,2	mg/dl
• > 2 ani	9-11	mg/dl
– *ionizat*	4,4-5,4	mg/dl
Clor (Cl^-)	3,3-3,7	g/l
Colesterol: – nou-născut	45-170	mg/dl
– 1 lună-1 an	65-175	mg/dl
– > 1 an	120-200	mg/dl
Creatinină: – 1 lună-1 an	≤ 0,6	mg/dl
– > 1 an	0,6-1,5	mg/dl
Creatininfosfokinază (CPK, CK)	81	U/l
Fier: – *total*		
• nou-născut	110-270	µg/dl
• 1 lună-2 ani	30-70	µg/dl
• > 2 ani	55-120	µg/dl
– *capacitatea de legare*		
• nou-născut	59-175	µg/dl
• 1 lună-2 ani	100-400	µg/dl
• > 2 ani	250-400	µg/dl

Fosfatază: – *acidă*	10-33	U/l
– *alcalină*		
• < 1 an	65-125	U/l
• > 1 an	60-115	U/l
Fosfor anorganic: – nou-născut	4,2-9	mg/dl
– 1 lună-2 ani	3,8-6,7	mg/dl
– 2-3 ani	2,9-5,9	mg/dl
– 3-15 ani	3,6-5,6	mg/dl
– > 15 ani	2,5-5	mg/dl
Gamma-glutamil transpeptidază (GGT)	3-11,5	U/l
Glucoza à jeun: – nou-născut	30-90	mg/dl
– 1 lună-2 ani	60-105	mg/dl
– > 2 ani	70-110	mg/dl
Lactic-dehidrogenază (LDH):		
– nou-născut	290-500	U/l
– 1 lună-2 ani	110-144	U/l
Lipaza: – < 16 ani	2-14	U/dl
Magneziu (Mg^{2+}): – < 1 an	1,2-2,7	mEq/l
– > 1 an	1,4-1,9	mEq/l
Potasiu (K^+): – nou-născut	4,5-7,2	mEq/l
– 1-3 luni	4-6,2	mEq/l
– 3 luni-1 an	3,7-5,6	mEq/l
– > 1 an	3,5-5	mEq/l
Proteine totale: – 0-2 ani	4,2-7,4	g/dl
– > 2 ani	6-8	g/dl
Sodiu (Na^+)	135-145	mEq/l
Trigliceride: – 0-1 an	0-170	mg/dl
– 1-16 ani	20-130	mg/dl
Uree: – 0-2 ani	4-15	mg/dl
– > 2 ani	5-20	mg/dl
Vitamina A	1,54	µmol/l
Vitamina B1 (tiamină)	160	nmol/l
Vitamina B2 (riboflavină, lactoflavină)	385	nmol/l
Vitamina B5 (acid pantotenic)	1,3	µmol/l
Vitamina B6 (piridoxină)	57-87	nmol/l
Vitamina B12 (ciancobalamină)	200-350	pmol/l
Vitamina C	34	µmol/l
Vitamina D (25-OH-colecalciferol)	65-110	nmol/l
Vitamina E (α-tocoferol)	21	µmol/l
Vitamina H (biotină)	1,6	nmol/l
Vitamina PP (nicotinamidă)	23	µmol/l
Zinc: – < 1 an	7,4-14,6	µg/dl
– > 1 an	70-120	µg/dl

Anexa 23

Corespondenţa între SI şi unităţi vechi privind principalii constituenţi din sânge

Componentul	Unităţi vechi	Factor de conversie a unităţilor vechi în SI	Unităţi SI	Factor de transformare a unităţii SI în unităţi vechi
Albumină	g/l	14,5	µmol/l	0,069
Amoniac	mg/l	58,7	µmol/l	0,017
Bilirubină	mg/l	1,71	µmol/l	0,585
Calciu	mg/l	0,025	mmol/l	40
	mEq/l	0,5	mmol/l	2
Cloruri	mEq/l	1	mmol/l	1
Colesterol total	g/l	2,58	mmol/l	0,387
Creatinină	mg/l	8,84	µmol/l	0,113
Cupru	mg/l	15,74	µmol/l	0,063
Fier	µg/l	0,179	µmol/l	5,585
Fibrinogen	g/l	2,94	µmol/l	0,34
Glucoză	g/l	5,55	mmol/l	0,18
Hemoglobină	g/dl	0,62	mmol/l	1,611
Lipide	g/l	1	g/l	1
Magneziu	mg/l	0,041	mmol/l	24,31
	mEq/l	0,5	mmol/l	2
Oxigen	ml/dl	0,446	kPa	2,24
	mmHg	0,133	kpa	7,502
Fosfaţi	mg/l	0,032	mmol/l	31
Potasiu	mEq/l	1	mmol/l	1
Proteine	g/l	1	g/l	1
Sodiu	mEq/l	1	mmol/l	1
Trigliceride	g/l	1,143	mmol/l	0,0875
Acid uric	mg/l	5,95	µmol/l	0,168
Uree	g/l	16,65	mmol/l	0,06

Aceşti coeficienţi permit efectuarea transformărilor între cele două sisteme de unităţi. Exemplu: un nivel de creatinină de 10 mg/l (unităţi vechi) corespunde la 10·8,84 µmol în unităţi SI; un nivel de acid uric de 300 µmol/l (unităţi SI) corespunde la 300·0,168 = 50,4 mg/l, în unităţi vechi.

Anexa 24

Debitul urinar al principalilor parametri biologici la adult/24 de ore

Componenta	SI /Litru	Sistem de masă/Litru
Acid homovanilic	16-44 µmoli	–
Acid lactic	0,55-2,20 mmoli	50-200 mg
Acid uric	2,4-4,8 mmoli	0,4-0,8 g
Acid vanilmandelic	10-25 µmoli	–
Aminoacizi totali	–	1-2 g
Amoniac	20-25 µmoli	0,35-1,20 g
Androsteron + Etiocholanolon		
• bărbat	24-48 µmoli	7-14 mg
• femeie	15-28 µmoli	4,5-8 mg

Calciu • bărbat • femeie	 < 8 mmoli < 6 mmoli	 < 320 mg < 240 mg
Catecolamine totale	95-160 nmoli	18-38 µg
Coproporfirină	22-114 nmoli	15-75 µg
Cortizol liber	0,06-0,22 µmoli	2-80 µg
Creatină • bărbat • femeie	 1,3 mmoli 2 mmoli	 170 mg 360 mg
Creatinină • bărbat • femeie	 212 µmoli/kg/24 h 185 µmoli/kg/24 h	 24 mg/kg/24 h 21 mg/kg/ 24 h
Estrogeni totali • debut faza foliculară • mediu faza foliculară • pic ovulator • faza luteală	 37-75 nmoli 75-150 nmoli 150-220 nmoli 110-150 nmoli	 10-20 µg 20-40 µg 40-60 µg 30-40 µg
Fosfaţi	15-33 µmoli	0,45-1 g
Glucoză	0	0
3-hidroxiprolină	12,5 ±3,5 µmoli	1,6 ± 0,5 mg
4-hidroxiprolină	226 ± 61 µmoli	30 + 40 mg
17-hidroxicorticosteroizi • bărbat • femeie	 – –	 4-7 mg 3-5 mg
Ioduri	< 1,6 *µmoli*	< 200 mg
Magneziu	1-1,5 mmoli	24-36 mg
β-microglobuline	0,02 nmoli	< 200 µg
17-oxosteroizi totali • bărbat • femeie	 35-70 µmoli 20-41 µmoli	 10-20 mg 6-12 mg
17-oxosteroizi – 11-oxigenaţi • bărbat • femeie	 7-10 µmoli 3,5-7 µmoli	 2-3 mg 1-2 mg
18-oxialdosteron	15-50 nmoli	5-20 µm
Porfobilinogen	10 µmoli	2,3 mg
Potasiu	20-120 nmoli	0,78-4,7 g
Pregnandiol (5 zile de platou termic)	9-19 µmoli	3-6 mg
Pregnantriol	–	0,8-1,2 mg
Proteine plasmatice	–	< 100 mg
Sodiu	30-300 mmoli	0,7-7 g
Uree	200-500 mmoli	12-30 g
Urobilină	0-7 µmoli	0-4 mg
Uroporfirină	6-24 nmoli	5-20 µg

Anexa 27

Grupe de vârstă

Denumirea grupei	Definiţie
Perioada gestaţională (intrauterină) = făt	Timpul de la ultima menstruaţie a mamei până în momentul naşterii copilului.
Perioada postnatală	Vârsta începând de la naştere
Perioada postconcepţională	Perioada de la concepţie (per. gestaţională + per. postnatală)
Nou-născut a. Nou-născut prematur b. Nou-născut c. Nou-născut post-matur	Primele patru săptămâni de viaţă ale sugarului Născut la mai puţin de 37 de săptămâni de gestaţie Născut la 37-42 de săptămâni de gestaţie Născut după 42 de săptămâni de gestaţie
Sugar	De la o lună până la un an de viaţă
Copil	De la un an până la vârsta pubertăţii (12 ani)
Adolescent	De la pubertate la 18 ani
Adult	De la 18 ani la 65 de ani
Vârsta a treia	De la 65-74 ani – Perioada de vârstnic (young – old) De la 75-84 ani – Perioada de bătrân (middle – old) > 85 ani – Perioada de longeviv (old – old)

D. FORME FARMACEUTICE, CĂI DE ADMINISTRARE ŞI AMBALAJE

Anexa 28

Forme farmaceutice (100)

I. Preparate orale
(*Oral preparations*)

1. Forme lichide şi semisolide
(Liquid and semi-solid forms)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	Ib. engleză	
Picături orale, soluţie	*Oral drops, solution*	–
Picături orale, suspensie	*Oral drops, suspension*	–
Picături orale, emulsie	*Oral drops, emulsion*	–
Lichid oral	*Oral liquid*	termenul trebuie utilizat numai pentru substanţele active lichide ca atare
Soluţie orală	*Oral solution*	–
Suspensie orală	*Oral suspension*	–
Emulsie orală	*Oral emulsion*	–
Pulbere pentru soluţie orală	*Powder for oral solution*	–
Pulbere pentru suspensie orală	*Powder for oral suspension*	–
Granule pentru soluţie orală	*Granules for oral solution*	–
Granule pentru suspensie orală	*Granules for oral suspension*	–

Pulbere şi solvent pentru soluţie orală	*Powder and solvent for oral solution*	–
Pulbere şi solvent pentru suspensie orală	*Powder and solvent for oral suspension*	–
Sirop	*Syrup*	–
Pulbere pentru sirop	*Powder for syrup*	–
Granule pentru sirop	*Granules for syrup*	–
Comprimat pentru soluţie orală	*Soluble tablet*	trebuie dispersat în lichid înainte de administrare
Comprimat pentru dispersie orală	*Dispersible tablet*	trebuie dispersat în lichid înainte de administrare
Produse vegetale pentru ceai	*Herbal tea*	-
Gel oral	*Oral gel*	gel care trebuie înghiţit după administrarea în cavitatea orală
Pastă orală	*Oral paste*	pastă care trebuie înghiţită după administrarea în cavitatea orală

2. *Forme solide*
(Solid forms)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	lb. engleză	
Preparat vegetal instant pentru ceai	*Instant herbal tea*	–
Pulbere orală	*Oral powder*	–
Pulbere efervescentă	*Effervescent powder*	–
Granule	*Granules*	–
Granule efervescente	*Effervescent granules*	–
Granule gastrorezistente	*Gastro-resistant granules*	–
Granule cu eliberare prelungită	*Prolonged-release granules*	–
Granule cu eliberare modificată	*Modified-release granules*	se utilizează numai atunci când nu pot fi aplicate: „granule gastrorezistente" sau „granule cu eliberare prelungită"
Caşetă	*Cachet*	formă farmaceutică solidă sub formă de discuri, cu două componente obţinute din amidon nedospit, conţinând o doză unitară pentru uz oral
Capsulă	*Capsule, hard*	termenul se referă la *capsula tare* gelatinoasă
Capsulă moale	*Capsule, soft*	–
Capsulă moale masticabilă	*Chewable capsule, soft*	capsulă moale care trebuie mestecată pentru eliberarea şi absorbţia substanţei(lor) active
Capsulă gastrorezistentă	*Gastro-resistant capsule, hard*	–
Capsulă moale gastrorezistentă	*Gastro-resistant capsule, soft*	–
Capsulă cu eliberare prelungită	*Prolonged-release capsule, hard*	–
Capsulă moale cu eliberare prelungită	*Prolonged-release capsule, soft*	–
Capsulă cu eliberare modificată	*Modified-release capsule, hard*	se utilizează numai atunci când nu pot fi aplicaţi termenii: „capsulă (tare) gastrorezistentă" sau „capsulă (tare) cu eliberare prelungită"
Capsulă moale cu eliberare modificată	*Modified-release capsule, soft*	se utilizează numai atunci când nu pot fi aplicaţi termenii: „capsulă moale gastrorezistentă" sau „capsulă moale cu eliberare prelungită"
Comprimat	*Tablet*	comprimat neacoperit
Drajeu	*Coated tablet*	–
Comprimat filmat	*Film-coated tablet*	–
Comprimat efervescent	*Effervescent tablet*	–
Comprimat orodispersabil	*Orodispersible tablet*	comprimatul se administrează în cavitatea orală unde se dispersează rapid înainte de a fi înghiţit
Liofilizat oral	*Oral lyophilisate*	preparat liofilizat cu eliberare imediată destinat administrării pe limbă sau dizolvat în apă înainte de administrare
Comprimat gastrorezistent	*Gastro-resistant tablet*	–
Comprimat cu eliberare prelungită	*Prolonged-release tablet*	–
Comprimat cu eliberare modificată	*Modified-release tablet*	se utilizează numai atunci când nu pot fi aplicaţi termenii: „comprimat gastrorezistent" sau „comprimat cu eliberare prelungită"

Comprimat masticabil	*Chewable tablet*	–
Gumă medicamentoasă masticabilă	*Medicated chewing-gum*	–
Gumă orală	*Oral gum*	preparat de consistență asemănătoare gumei, care este supt sau mestecat înainte de a fi înghițit; este exclusă guma medicamentoasă masticabilă
Granule homeopate	*Pillules*	–

II. Preparate administrate pe mucoase (*Mucosal use*)

1. Preparate bucofaringiene (Oromucosal preparations)

Termeni normali		Mențiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Soluție pentru gargarisme	*Gargle*	–
Soluție concentrată pentru gargarisme	*Concentrate for gargle*	–
Pulbere solubilă pentru gargarisme	*Gargle, powder for solution*	–
Comprimat solubil pentru gargarisme	*Gargle, tablet for solution*	–
Soluție bucofaringiană	*Oromucosal solution*	–
Suspensie bucofaringiană	*Oromucosal suspension*	–
Picături bucofaringiene	*Oromucosal drops*	–
Spray bucofaringian	*Oromucosal spray*	este exclus spray-ul sublingual
Spray sublingual	*Sublingual spray*	–
Apă de gură	*Mouth wash*	–
Comprimat solubil pentru apă de gură	*Mouth wash, tablet for solution*	–
Soluție gingivală	*Gingival solution*	–
Cremă bucofaringiană	*Oromucosal cream*	–
Gel bucofaringian	*Oromucosal gel*	este exclus gelul gingival
Pastă bucofaringiană	*Oromucosal paste*	este exclusă pasta gingivală
Gel gingival	*Gingival gel*	–
Pastă gingivală	*Gingival paste*	–
Capsulă bucofaringiană	*Oromucosal capsule*	–
Comprimat sublingual	*Sublingual tablet*	–
Comprimat bucal mucoadeziv	*Muco-adhesive buccal tablet*	–
Comprimat bucal	*Buccal tablet*	comprimat administrat în cavitatea bucală în vederea obținerii unui efect sistemic
Film bucal	*Buccal film*	benzi/folii alcătuite din unul sau mai multe straturi, în care sunt dizolvate sau dispersate substanțele active și excipienții; se administrează în cavitatea bucală în vederea obținerii unui efect sistemic
Film orodispersabil	*Orodispersible film*	benzi/folii alcătuite din unul sau mai multe straturi, în care sunt dispersate substanțele active și excipienții; se administrează în cavitatea bucală, unde se dispersează rapid înainte de a fi înghițit
Pastilă	*Lozenge (hard candy)*	formă farmaceutică solidă, dură (bomboană tare), de supt, administrată, în general, în vederea obținerii unui efect local
Comprimat de supt	*Compressed lozenge*	formă farmaceutică dozată, comprimată, de supt, administrată în vederea obținerii unui efect sistemic sau local
Pastilă moale	*Pastille*	formă farmaceutică solidă, de consistență moale, de supt, administrată în vederea obținerii unui efect local

2. *Preparate dentare*
(Preparations for dental use)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Gel dentar	*Dental gel*	–
Gel periodontal	*Periodontal gel*	gel ce trebuie plasat în alveola dentară, între dinte şi gingie
Creion dentar	*Dental stick*	–
Insert periodontal	*Periodontal insert*	insertul dentar se plasează între gingie şi dinte (în alveola dentară/ membrana periodontală)
Pulbere dentară	*Dental powder*	–
Pulbere periodontală	*Periodontal powder*	pulbere ce trebuie plasată în alveola dentară, între dinte şi gingie
Soluţie dentară	*Dental solution*	–
Suspensie dentară	*Dental suspension*	–
Emulsie dentară	*Dental emulsion*	–
Pastă de dinţi	*Toothpaste*	–

3. *Preparate oftalmice*
(Eye preparations)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Cremă oftalmică	*Eye cream*	–
Gel oftalmic	*Eye gel*	–
Unguent oftalmic	*Eye ointment*	–
Picături oftalmice, soluţie	*Eye drops, solution*	–
Picături oftalmice, suspensie	*Eye drops, suspension*	–
Picături oftalmice, emulsie	*Eye drops, emulsion*	–
Picături oftalmice, pulbere şi solvent pentru soluţie	*Eye drops, powder and solvent for solution*	–
Picături oftalmice, pulbere şi solvent pentru suspensie	*Eye drops, powder and solvent for suspension*	–
Solvent oftalmic pentru reconstituire	*Eye drops, solvent for reconstitution*	–
Picături oftalmice cu eliberare prelungită	*Eye drops, prolonged-release*	–
Soluţie pentru baie oculară	*Eye lotion*	–
Solvent pentru baie oculară	*Eye lotion, solvent for reconstitution*	–
Insert oftalmic	*Ophtalmic insert*	–
Bandă oftalmică	*Ophthalmic strip*	bandă realizată dintr-un material adecvat, de regulă impregnat cu substanţă(e) activă(e), destinată administrării pe globul ocular

4. *Preparate auriculare*
(Ear preparations)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Cremă auriculară	*Ear cream*	–
Gel auricular	*Ear gel*	–
Unguent auricular	*Ear ointment*	–
Picături auriculare, soluţie	*Ear drops, solution*	–
Picături auriculare, suspensie	*Ear drops, suspension*	–
Picături auriculare, pulbere şi solvent pentru suspensie	*Ear drops, powder and solvent for suspension*	–
Picături auriculare, emulsie	*Ear drops, emulsion*	–
Pulbere auriculară	*Ear powder*	–
Spray auricular, soluţie	*Ear spray, solution*	–

Spray auricular, suspensie	*Ear spray, suspension*	–
Spray auricular, emulsie	*Ear spray, emulsion*	–
Soluţie pentru spălări auriculare	*Ear wash, solution*	–
Emulsie pentru spălări auriculare	*Ear wash, emulsion*	–
Tampon auricular	*Ear tampon*	–
Creion auricular	*Ear stick*	–

5. Preparate nazale
(Nasal preparations)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Cremă nazală	*Nasal cream*	–
Gel nazal	*Nasal gel*	–
Unguent nazal	*Nasal ointment*	–
Picături nazale, soluţie	*Nasal drops, solution*	–
Picături nazale, suspensie	*Nasal drops, suspension*	–
Picături nazale, emulsie	*Nasal drops, emulsion*	–
Pulbere nazală	*Nasal powder*	–
Spray nazal, soluţie	*Nasal spray, solution*	–
Spray nazal, suspensie	*Nasal spray, suspension*	–
Spray nazal, emulsie	*Nasal spray, emulsion*	–
Soluţie pentru spălări nazale	*Nasal wash*	–
Creion nazal	*Nasal stick*	–

6. Preparate vaginale
(Vaginal preparations)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Cremă vaginală	*Vaginal cream*	–
Gel vaginal	*Vaginal gel*	–
Unguent vaginal	*Vaginal ointment*	–
Spumă vaginală	*Vaginal foam*	–
Soluţie vaginală	*Vaginal solution*	–
Suspensie vaginală	*Vaginal suspension*	–
Emulsie vaginală	*Vaginal emulsion*	–
Comprimat pentru soluţie vaginală	*Tablet for vaginal solution*	–
Ovul	*Pessary*	ovule turnate
Capsulă vaginală	*Vaginal capsule, hard*	–
Capsulă moale vaginală	*Vaginal capsule, soft*	–
Comprimat vaginal	*Vaginal tablet*	–
Comprimat vaginal efervescent	*Effervescent vaginal tablet*	–
Tampon vaginal medicamentos	*Medicated vaginal tampon*	–
Sistem cu eliberare vaginală	*Vaginal delivery system*	sistem cu eliberare vaginală care se implantează în vagin, unde eliberează conţinutul într-o perioadă de timp prelungită; este exclus tamponul vaginal medicamentos

7. Preparate endocervicale
(Endocervical preparations)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Gel endocervical	*Endocervical gel*	–
Pulbere şi solvent pentru gel endocervical	*Powder and solvent for endocervical gel*	–

8. *Preparate intrauterine*
(Intrauterine preparations)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Sistem cu eliberare intrauterină	*Intrauterine delivery system*	sistem cu cedare intrauterină care se implantează în uter, unde eliberează conţinutul într-o perioadă de timp prelungită

9. *Preparate rectale*
(Rectal preparations)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Cremă rectală	*Rectal cream*	–
Gel rectal	*Rectal gel*	–
Unguent rectal	*Rectal ointment*	–
Spumă rectală	*Rectal foam*	–
Soluţie rectală	*Rectal solution*	–
Suspensie rectală	*Rectal suspension*	–
Emulsie rectală	*Rectal emulsion*	–
Concentrat pentru soluţie rectală	*Concentrate for rectal solution*	–
Pulbere pentru soluţie rectală	*Powder for rectal solution*	–
Pulbere pentru suspensie rectală	*Powder for rectal suspension*	–
Comprimat pentru soluţie rectală	*Tablet for rectal solution*	–
Comprimat pentru suspensie rectală	*Tablet for rectal suspension*	–
Supozitor	*Suppository*	–
Capsulă moale rectală	*Rectal capsule*	capsule moi
Tampon rectal	*Rectal tampon*	–

10. *Preparate intravezicale şi uretrale*
(Preparations for intravesical and urethral use)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Soluţie intravezicală	*Solution for intravesical use*	este exclusă irigaţia vezicală
Soluţie pentru irigaţie vezicală	*Bladder irrigation*	–
Pulbere pentru soluţie destinată irigaţiei vezicale	*Powder for bladder irrigation*	–
Gel uretral	*Urethral gel*	–
Creion uretral	*Urethral stick*	–

11. *Preparate de inhalat*
(Preparations for inhalation)

Termeni normali		Menţiuni
Ib. română	**Ib. engleză**	
Soluţie de inhalat prin nebulizator	*Nebuliser solution*	–
Suspensie de inhalat prin nebulizator	*Nebuliser suspension*	–
Pulbere pentru suspensie de inhalat prin nebulizator	*Powder for nebuliser suspension*	–
Pulbere pentru soluţie de inhalat prin nebulizator	*Powder for nebuliser solution*	–
Emulsie de inhalat prin nebulizator	*Nebuliser emulsion*	–
Soluţie de inhalat presurizată	*Pressurised inhalation, solution*	–
Suspensie de inhalat presurizată	*Pressurised inhalation, suspension*	–

Emulsie de inhalat presurizată	*Pressurised inhalation, emulsion*	–
Pulbere de inhalat	*Inhalation powder*	–
Capsulă cu pulbere de inhalat	*Inhalation powder, hard capsule*	–
Pulbere unidoză de inhalat	*Inhalation powder, pre-dispensed*	este exclusă capsula cu pulbere de inhalat
Pulbere pentru vapori de inhalat	*Inhalation vapour, powder*	–
Capsulă pentru vapori de inhalat	*Inhalation vapour, capsule*	–
Soluţie pentru vapori de inhalat	*Inhalation vapour, solution*	–
Comprimat pentru vapori de inhalat	*Inhalation vapour, tablet*	–
Unguent pentru vapori de inhalat	*Inhalation vapour, ointment*	–
Lichid pentru vapori de inhalat	*Inhalation vapour, liquid*	de exemplu, uleiurile esenţiale
Gaz de inhalat	*Inhalation gas*	–

12. Preparate traheopulmonare
(Tracheopulmonary preparations)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Soluţie pentru instilaţie endotraheopulmonară	*Endotracheopulmonary instillation, solution*	–
Pulbere pentru soluţie destinată instilaţiei endotraheopulmonare	*Endotracheopulmonary instillation, powder for solution*	–
Suspensie pentru instilaţie endotraheopulmonară	*Endotracheopulmonary instillation, suspension*	–
Pulbere şi solvent pentru soluţie destinată instilaţiei endotraheopulmonare	*Endotracheopulmonary instillation, powder and solvent for solution*	–

III. Preparate cutanate şi transdermice
(*Cutaneous and transdermal preparations*)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Adjuvant pentru baie	*Bath additive*	–
Cremă	*Cream*	–
Gel	*Gel*	–
Unguent	*Ointment*	–
Pastă cutanată	*Cutaneous paste*	–
Emplastru medicamentos	*Medicated plaster*	monografia nr. 0132 din Farmacopeea Europeană
Spumă cutanată	*Cutaneous foam*	–
Şampon	*Shampoo*	–
Spray cutanat, soluţie	*Cutaneous spray, solution*	–
Spray cutanat, suspensie	*Cutaneous spray, suspension*	–
Spray cutanat, emulsie	*Cutaneous spray, emulsion*	–
Spray cutanat, pulbere	*Cutaneous spray, powder*	–
Lichid cutanat	*Cutaneous liquid*	termenul trebuie utilizat numai pentru substanţele active lichide ca atare
Soluţie cutanată	*Cutaneous solution*	–
Concentrat pentru soluţie cutanată	*Concentrate for cutaneous solution*	–
Suspensie cutanată	*Cutaneous suspension*	–
Emulsie cutanată	*Cutaneous emulsion*	–
Pulbere cutanată	*Cutaneous powder*	sunt excluse spray-urile
Soluţie pentru iontoforeză	*Solution for iontophoresis*	–
Plasture transdermic	*Transdermal patch*	–
Sistem transdermic	*Transdermal system*	ansamblu de componente destinate cedării transdermice acţionate de forţe exterioare (de exemplu, curent electric, reacţie chimică); este exclus plasturele transdermic

Soluţie pentru testul prin înţepare	*Solution for skin-prick test*	produse alergene pentru diagnostic
Soluţie pentru testul prin scarificare	*Solution for skin-scratch test*	produse alergene pentru diagnostic
Plasture pentru testul de provocare	*Plaster for provocation test*	produse alergene pentru teste de provocare
Colodiu	*Collodion*	lichid conţinând de regulă piroxilină în amestec cu eter şi etanol; formează un film flexibil la locul de aplicare
Lac de unghii medicamentos	*Medicated nail lacquer*	–
Cataplasmă	*Poultice*	–
Creion cutanat	*Cutaneous stick*	–
Compresă impregnată	*Impregnated dressing*	tifon sau alt material adecvat impregnat cu un preparat lichid sau semisolid
Plasture cutanat	*Cutaneous patch*	–

IV. Preparate parenterale (*Parenteral preparations*)

1. Medicamente injectabile şi perfuzabile (Preparations for injection or for infusion)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Gel injectabil	*Gel for injection*	gel cu o viscozitate corespunzătoare pentru a asigura o acţiune controlată a substanţei(lor) active la locul de injectare
Soluţie injectabilă	*Solution for injection*	–
Suspensie injectabilă	*Suspension for injection*	–
Emulsie injectabilă	*Emulsion for injection*	–
Pulbere pentru soluţie injectabilă	*Powder for solution for injection*	utilizarea termenului „liofilizat" pentru soluţie injectabilă se acceptă numai în cazul medicamentelor de uz veterinar
Pulbere pentru suspensie injectabilă	*Powder for suspension for injection*	utilizarea termenului „liofilizat pentru suspensie injectabilă" se acceptă numai în cazul medicamentelor de uz veterinar
Pulbere şi solvent pentru soluţie injectabilă	*Powder and solvent for solution for injection*	–
Pulbere şi solvent pentru suspensie injectabilă	*Powder and solvent for suspension for injection*	–
Concentrat pentru soluţie injectabilă	*Concentrate for solution for injection*	–
Soluţie perfuzabilă	*Solution for infusion*	–
Emulsie perfuzabilă	*Emulsion for infusion*	–
Pulbere pentru soluţie perfuzabilă	*Powder for solution for infusion*	Utilizarea termenului „liofilizat pentru soluţie perfuzabilă" se acceptă numai în cazul medicamentelor de uz veterinar
Concentrat pentru soluţie perfuzabilă	*Concentrate for solution for infusion*	–
Pulbere şi solvent pentru soluţie perfuzabilă	*Powder and solvent for solution for infusion*	–
Solvent pentru uz parenteral	*Solvent for parenteral use*	se poate menţiona explicit forma farmaceutică şi calea de administrare
Soluţie perfuzabilă în sistem de administrare	*Solution for infusion in administration system*	–

2. *Implanturi*
(Implants)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	lb. engleză	
Implant	*Implant*	–
Comprimat de implantat	*Implantation tablet*	–
Şirag de implantat	*Implantation chain*	–
Pulbere şi solvent pentru pastă de implantat	*Powder and solvent for implantation paste*	preparat destinat implantării parenterale, în vederea eliberării substanţei(lor) active într-o anumită perioadă de timp
Suspensie de implantat	*Implantation suspension*	suspensie de implantat în corp

3. *Preparate pentru dializă*
(Preparations for dialysis)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	lb. engleză	
Soluţie pentru dializă peritoneală	*Solution for peritoneal dialysis*	–
Soluţie pentru hemofiltrare	*Solution for haemofiltration*	–
Soluţie pentru hemodiafiltrare	*Solution for haemodiafiltration*	–
Soluţie pentru hemodializă	*Solution for haemodialysis*	–
Concentrat pentru soluţie de hemodializă	*Concentrate for haemodialysis solution*	–

V. Varia
(*Miscellaneous*)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	lb. engleză	
Burete medicamentos	*Medicated sponge*	burete impregnat cu una sau mai multe substanţe active; sunt acceptate diferite căi de administrare
Fir medicamentos	*Medicated thread*	–
Gel intestinal	*Intestinal gel*	gel adecvat pentru administrare în intestin
Lac dentar	*Denture lacquer*	lac care se aplică pe dantură
Soluţie anticoagulantă şi conservantă pentru sânge	*Anticoagulant and preservative solution for blood*	–
Soluţie pentru modificarea fracţiunilor sangvine	*Solution for blood fraction modification*	soluţie destinată modificărilor extracorporale a unei fracţiuni de sânge, care este readministrată pacientului după modificare
Creion hemostatic	*Wound stick*	–
Precursor radionuclidic	*Radiopharmaceutical precursor*	radionuclid produs pentru radiomarcarea altei substanţe înaintea administrării
Generator de radionuclizi	*Radionuclide generator*	sistem care încorporează un radionuclid-părinte fixat, de la care se obţine un radionuclid-fiică prin eluţie sau prin orice altă metodă, folosit într-un produs radiofarmaceutic
Trusă (kit) pentru preparate radiofarmaceutice	*Kit for radiopharmaceutical preparation*	preparat care urmează să fie reconstituit sau combinat cu radionuclizi în produsul radiofarmaceutic final, în mod obişnuit, anterior administrării lui; cuvântul „radiofarmaceutic" poate fi omis dacă nu există nicio ambiguitate în privinţa naturii radiofarmaceutice a produsului
Soluţie gastroenterală	*Gastroenteral solution*	–
Dispersie	*Dispersion*	sistem care constă din două sau mai multe faze; se utilizează numai atunci când termenii „suspensie" sau „emulsie" nu sunt adecvaţi
Gaz medicinal, comprimat	*Medicinal gas, compressed*	gaz ambalat sub presiune, care este în întregime gazos la –50 °C
Gaz medicinal, criogenic	*Medicinal gas, cryogenic*	gaz care se lichefiază la 1,103 bari, la o temperatură sub –150 °C.
Gaz medicinal, lichefiat	*Medicinal gas, liquefied*	gaz ambalat sub presiune, care este parţial lichid la –50 °C (gaz deasupra lichidului)

Suspensie gastroenterală	*Gastroenteral suspension*	–
Emulsie gastroenterală	*Gastroenteral emulsion*	–
Soluţie pentru conservarea organelor	*Solution for organ preservation*	–
Soluţie pentru irigaţie	*Irrigation solution*	–
Soluţie pentru irigaţie stomacală	*Stomach irrigation*	–
Soluţie pentru testul de provocare	*Solution for provocation test*	produse alergene pentru teste de provocare nazală, oculară sau bronşică
Adeziv tisular	*Sealant*	–
Pulbere şi solvent pentru adeziv tisular	*Powder and solvent for sealant*	–
Tampon impregnat	*Impregnated pad*	bucată de material absorbant impregnată cu un preparat lichid
Grefă tisulară echivalentă	*Living tissue equivalent*	grefă tisulară artificială utilizată la reconstituirea unei părţi a corpului; trebuie menţionat tipul ţesutului: epidermă, dermă, cartilagiu sau muşchi

Anexa 29

Căi de administrare (100)
(*Routes of administration*)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	**lb. engleză**	
Auriculară	*Auricular use*	administrarea unui medicament în ureche
Bucofaringiană	*Oromucosal use*	administrarea unui medicament în cavitatea orală, în vederea obţinerii unui efect local sau sistemic; este inclusă calea bucală; termenul „bucofaringian" este utilizat doar când termenii specifici (de exemplu: „gingival", „sublingual") nu se aplică; este exclusă calea orală
Cutanată	*Cutaneous use*	administrarea unui medicament pe piele şi/sau pe plăgile cutanate şi/sau pe unghii şi/sau pe păr, în vederea obţinerii unui efect local
Dentară	*Dental use*	administrarea unui medicament pe şi în interiorul dinţilor sau pe şi în jurul nervilor dentari
Endocervicală	*Endocervical use*	administrarea unui medicament în cervixul uterin
Endosinusală	*Endosinusial use*	administrarea unui medicament în sinusurile feţei, în vederea obţinerii unui efect local
Endotraheopulmonară	*Endotracheopulmonary use*	administrarea unui medicament în trahee şi/sau bronhii prin instilaţie (sunt excluse preparatele de inhalat; vezi calea inhalatorie)
Epidurală	*Epidural use*	injectarea unui medicament în spaţiul epidural
Epilezională	*Epilesional use*	administrarea unui medicament pe o leziune
Extraamniotică	*Extraamniotic use*	injectarea unui medicament între corion şi amnion
Gastrică	*Gastric use*	administrarea unui medicament în stomac, utilizând un dispozitiv adecvat
Gastroenterală	*Gastroenteral use*	administrarea unui medicament în tractul gastroenteral, utilizând un dispozitiv adecvat; se utilizează numai atunci când termenii pentru calea de administrare „gastrică" sau „intestinală" nu pot fi aplicaţi
Gingivală	*Gingival use*	administrarea unui medicament pe gingii
Hemodializă	*Hemodialysis*	epurarea sângelui utilizând o membrană semipermeabilă
Inhalatorie	*Inhalation use*	administrarea unui medicament la nivelul aparatului respirator prin inhalare, în vederea obţinerii unui efect sistemic sau local în tractul respirator inferior; sunt excluse calea nazală şi calea endotraheopulmonară
Intestinală	*Intestinal use*	administrarea unui medicament în intestin cu ajutorul unui dispozitiv adecvat; calea gastroenterală este exclusă
Intraamniotică	*Intraamniotic use*	injectarea unui medicament în cavitatea amniotică
Intraarterială	*Intraarterial use*	injectarea unui medicament în arteră
Intraarticulară	*Intraarticular use*	injectarea unui medicament în cavitatea articulară
Intrabursală	*Intrabursal use*	injectarea unui medicament în bursă şi teci sinoviale
Intracardiacă	*Intracardiac use*	injectarea unui medicament în muşchiul cardiac şi/sau în cavitatea cardiacă
Intracavernoasă	*Intracavernous use*	injectarea unui medicament în corpii cavernoşi

Intracerebrală	*Intracerebral use*	administrarea unui medicament direct în ţesutul cerebral
Intracervicală	*Intracervical use*	injectarea unui medicament în cervixul uterin
Intracoronariană	*Intracoronary use*	injectarea unui medicament în artera coronară
Intradermică	*Intradermal use*	injectarea unui medicament în derm
Intraepidermică	*Intraepidermal use*	administrarea unui medicament în epidermă
Intradiscală	*Intradiscal use*	injectarea unui medicament în interiorul discului intervertebral
Intralezională	*Intralesional use*	administrarea unui medicament direct în leziune, prin injectare sau prin oricare altă cale
Intralimfatică	*Intralymphatic use*	injectarea unui medicament într-un vas limfatic
Intramusculară	*Intramuscular use*	injectarea unui medicament în ţesutul muscular
Intraoculară	*Intraocular use*	administrarea unui medicament în ochi; termenul „intraocular" este utilizat doar când termenul specific (de exemplu: „intravitros") nu poate fi utilizat; sunt excluse calea oculară şi cea subconjunctivală
Intraosoasă	*Intraosseous use*	administrarea unui medicament în măduva osoasă; este exclusă calea intrasternală
Intrapericardială	*Intrapericardial use*	injectarea unui medicament în cavitatea pericardică
Intraperitoneală	*Intraperitoneal use*	injectarea unui medicament în cavitatea peritoneală
Intrapleurală	*Intrapleural use*	injectarea unui medicament în cavitatea pleurală
Intrarahidiană	*Intrarrhachidian use*	administrarea în spaţiul dintre măduva spinării şi coloana vertebrală (L_2-L_3)
Intrasternală	*Intrasternal use*	injectarea unui medicament în măduva osoasă a sternului
Intratecală	*Intrathecal use*	injectarea unui medicament prin dura-mater în cavitatea subarahnoidiană
Intratumorală	*Intratumoral use*	–
Intrauterină	*Intrauterine use*	administrarea unui medicament în cavitatea uterină
Intravenoasă	*Intravenous use*	injectarea unui medicament în venă
Intravezicală	*Intravesical use*	administrarea unui medicament în vezica urinară
Intravitroasă	*Intravitreal use*	administrarea unui medicament în corpul vitros
Juxtascleralăposterioară	*Posterior juxtascleral use*	administrarea unui medicament în spaţiul episcleral, adiacent maculei
Laringofaringiană	*Laryngopharyngeal use*	administrarea unui medicament în laringofaringe, în vederea obţinerii unui efect local (anestezic)
Nazală	*Nasal use*	administrarea unui medicament în cavitatea nazală, în vederea obţinerii unui efect local sau sistemic; este exclus tratamentul prin inhalare pentru tractul respirator inferior; vezi calea inhalatorie
Oftalmică	*Ocular use*	administrarea unui medicament pe globul ocular şi/sau pe conjunctivă
Orală	*Oral use*	administrarea unui medicament prin înghiţire
Orofaringiană	*Oropharyngeal use*	administrarea unui medicament în orofaringe (gât), în vederea obţinerii unui efect local
Periarticulară	*Periarticular use*	injectarea unui medicament în jurul articulaţiei
Periodontală	*Periodontal use*	administrarea în alveola dentară, între dinte şi gingie
Perineurală	*Perineural use*	injectarea unui medicament direct în jurul unuia sau mai multor nervi
Pulmonară	*Pulmonar use*	administrarea în tractul pulmonar, prin inhalare prin gură sau prin nas
Rectală	*Rectal use*	administrarea unui medicament în rect, în vederea obţinerii unui efect local sau sistemic
Scarificarea pielii	*Skin scarification*	administrarea unui medicament prin scarificarea pielii
Subconjuctivală	*Subconjunctival use*	injectarea unui medicament sub conjunctivă
Subcutanată	*Subcutaneous use*	injectarea unui medicament direct sub piele
Sublinguală	*Sublingual use*	administrarea unui medicament sub limbă, în vederea obţinerii unui efect sistemic
Transdermică	*Transdermal use*	administrarea unui medicament pe piele, în vederea obţinerii unui efect, local sau sistemic, după traversarea barierei cutanate
Uretrală	*Urethral use*	administrarea unui medicament în uretră
Vaginală	*Vaginal use*	administrarea unui medicament în vagin
Cale de administrare nespecificată	*Route of administration not applicable*	se aplică medicamentelor care nu vin în contact direct cu corpul pacientului sau sunt administrate în părţi anatomice variate sau nespecificate

Anexa 30

Ambalaje primare, sisteme de închidere şi dispozitive de administrare (*Containers*) (100)

Termeni normali		Menţiuni
lb. română	lb. engleză	
Ac pentru injecţie	*Injection needle*	ac gol în interior, cu dispozitiv de fixare, pentru administrarea formelor farmaceutice lichide
Aplicator	*Applicator*	dispozitiv de administrare utilizat pentru aplicarea unui medicament pe sau într-o anumită parte a corpului
Aplicator bucal	*Mouthpiece*	dispozitiv ajutător pentru administrarea sau inhalarea unui medicament pe gură
Aplicator cu ac	*Needle applicator*	sistem de închidere cu ac
Aplicator multipuncţional	*Multipuncturer*	dispozitiv pentru puncţionarea pielii, de obicei utilizat pentru medicamentele imunologice, în special pentru diagnosticare
Aplicator nazal	*Nasal applicator*	dispozitiv pentru administrarea unui medicament pe cale nazală
Aplicator tip pipetă	*Pipette applicator*	sistem de închidere cu pipetă
Aplicator pentru picurare	*Dropper applicator*	capac filetat cu picurător
Aplicator pentru pudrare	*Dredging applicator*	sistem de închidere cu dispozitiv pentru pudrare
Aplicator pentru tamponare	*Dabbing applicator*	sistem de închidere cu dispozitiv pentru tamponare
Aplicator pentru teste cu alergene prin înţepare	*Prick-test applicator*	dispozitiv pentru testarea prin înţepare a produselor alergene
Aplicator tip pensulă	*Brush applicator*	sistem de închidere cu dispozitiv cu pensulă
Bidon	*Barrel*	recipient de dimensiuni mari, utilizat pentru formele farmaceutice lichide, solide şi semisolide
Blister	*Blister*	ambalaj (de obicei, multidoză) constând din două straturi, dintre care unul este configurat pentru a conţine dozele; sunt excluse foliile termosudate
Borcan	*Jar*	recipient fără gât proeminent, cu deschidere mare în partea superioară şi cu baza plată, indicat pentru formele farmaceutice semisolide şi solide; poate fi reînchis
Butelie pentru gaz	*Gas cylinder*	recipient, de regulă cilindric, pentru gaz comprimat, lichefiat sau dizolvat, prevăzut cu un sistem de reglare a jetului de gaz la presiunea atmosferică şi temperatura camerei
Canulă	*Cannula*	dispozitiv de administrare tubular cu vârf conic, utilizat pentru aplicarea formelor farmaceutice semisolide
Capac cu filet	*Screw cap*	obiect de închidere cilindric, de formă concavă, gol pe dinăuntru, cu filet
Capac fără filet	*Cap*	obiect de închidere cilindric, de formă concavă, gol pe dinăuntru, fără filet
Cartuş	*Cartridge*	recipient de regulă cilindric, destinat formelor farmaceutice lichide sau solide, utilizat de obicei cu un aparat special
Cutie	*Box*	ambalaj primar format din una sau mai multe părţi din material uşor, care poate fi reînchis
Dispozitiv de măsurat	*Measuring device*	dispozitiv pentru administrarea unor cantităţi măsurate de medicament; se utilizează numai când nu sunt aplicabili alţi termeni.
Dop	*Stopper*	obiect de închidere de regulă solid, de formă conică sau cilindrică, utilizat pentru închiderea recipientelor prin inserţie
Fiolă	*Ampoule*	recipient închis prin termosudare care este deschis exclusiv prin rupere; conţinutul este destinat unei utilizări unice
Flacon	*Vial*	recipient mic pentru medicamentele parenterale, cu dop şi închise etanş, conţinutul fiind extras prin perforarea dopului; sunt incluse flacoanele unidoză şi multidoză
Flacon	*Bottle*	recipient cu sau fără gât, de obicei cu baza plată
Flacon de pudrat	*Dredging container*	–
Flacon picurător	*Dropper container*	recipient, de obicei flacon, prevăzut cu aplicator pentru picurare

Sistem de administrare	*Administration system*	sistem care conţine seringi, cartuşe etc. şi care presupune o manipulare prealabilă înainte de administrarea medicamentului
Spatulă	*Spatula*	dispozitiv de administrare, cu o parte netedă, utilizat pentru aplicarea formelor farmaceutice semisolide
Stilou injector (pen) preumplut	*Pre-filled pen*	–
Tub	*Tube*	recipient pentru condiţionarea formelor farmaceutice semisolide multidoze, constituit dintr-un material compresibil care să elibereze conţinutul prin presare
Tub gastroenteral preumplut	*Pre-filled gastroenteral tube*	tub preumplut pentru administrarea medicamentului în tractul gastroenteral
Valvă dozatoare	*Metering valve*	sistem de închidere prin care o doză măsurată din conţinut este eliberată prin acţionarea valvei
Valvă de pulverizare	*Spray valve*	sistem de închidere prin care conţinutul este eliberat sub formă de aerosoli (prin acţionarea mecanică a valvei)
Vârf aplicator	*Nozzle*	ajută la administrarea directă/ţintită a unui preparat lichid sau semisolid, într-o parte specifică a corpului

E. MEDICAMENTE

Anexa 31

Topul celor 200 de medicamente prescrise cu denumirea comercială (65)

Nr.	Produs
1	Lipitor
2	Synthroid
3	Premarin cp
4	Norvasc
5	Prilosec
6	Zoloft
7	Zithromax Z-Pak
8	Claritin
9	Paxil
10	Celebrex
11	Glucophage
12	Prevacid
13	Vioxx
14	Augmentin
15	Zocor
16	Zestril
17	Ortho Tri-Cyclen
18	Prempro
19	Levoxyl
20	Allegra
21	Ambien
22	Zyrtec
23	Prozac
24	Celexa
25	Tropol XL
26	Viagra
27	Fosamax
28	Cipro
29	Accupril
30	Pravachol
31	Neurontin
32	Lanoxin
33	Wellbutrin SR
34	Prinivil
35	Ultram
36	Flonasse
37	Singulair
38	Glucotrol XL
39	Coumadin cp
40	Levaquin
41	Amoxil
42	Effexor XR
43	Diflucan
44	Flovent
45	Lotensin
46	Nasonex
47	Zithtomax, suspensie orală
48	Plavix
49	K-Dur 20
50	Lotrel
51	Cozaar
52	Avandia
53	Depakote
54	Claritin D, 24-hr.
55	Diovan
56	Risperdal
57	Claritin D, 12-hr.
58	Adderall
59	Humulin N

60	Xalatan
61	Allegra-D
62	Oxycontin
63	Klor-Con
64	Altace
65	Actos
66	Serevent
67	Zyprexa
68	Evista
69	Monopril
70	Aciphex
71	Protonix
72	Veetids
73	Hyzaar
74	Amaryl
75	Combivent
76	Flomax
77	Ortho-Novum 7/7/7
78	Cefzil
79	Levothroid
80	Dilantin capsule
81	Zestoretic
82	Ceftin
83	Alesse-28
84	Roxicet
85	Diovan HCT
86	Ortho-Cyclen
87	Biaxin
88	Imitrex Oral
89	Humulin 70/30
90	Serzone
91	Valtrex
92	Macrobid
93	Digitek
94	Concerta
95	Necon 1/35
96	Claritin cp. orodispersabile
97	Glucovance
98	Baycol
99	Avapro
100	Bactobran
101	Glucophage XR
102	Triphasil
103	Mircette
104	Skelaxin
105	Lescol
106	Zyrtec sirop
107	Remeron
108	Nexium
109	Tricor
110	Tiazac
111	Plendil
112	Trivora-28
113	Advair Diskus
114	Elocon
115	Vicoprofen non-injectabil
116	Miacalcin nasal
117	Nasacort AQ
118	Detrol
119	Endocet
120	Biaxin XL
121	Tequin
122	Loestrin Fe 1/20
123	Relafen
124	Tobradex
125	Seroquel
126	Humalog
127	Atrovent inhalaţie
128	Phenergan supozitoare
129	Adalat CC
130	Proventil HFA
131	Tussionex
132	Loestrin Fe 1.5/30
133	Aricept
134	Alphagan
135	Zithromax
136	Lo/Ovral 28
137	Patanol
138	Coreg
139	Apri
140	Lotrisone
141	Azmacort
142	Rhinocort Aqua
143	Ditropan XL
144	Pepcid
145	Differin
146	Low-Ogestrel
147	Atacand
148	Prinzide
149	Climara
150	Demadex
151	Ciloxan
152	Estratest cp
153	Humulin R
154	Benzamycin
155	Duragesic
156	Lamisil oral
157	Topamax
158	Cardizem CD
159	Guaifenex PSE
160	Proscar
161	Omnicef
162	Zanaflex
163	Prometrium
164	Mobic
165	Vasotec
166	Desogen
167	Ocuflox
168	Premphase
169	Xenical
170	Niaspan
171	Estratest HS
172	Estrostep Fe
173	MedroGel vaginal
174	Detrol LA
175	Accolate
176	Actonel
177	Univasc
178	Procardia XL
179	Covera-HS
180	Zantac
181	Lac-Hydrin
182	Thyroid, Armour
183	Asacol

184	Lotensin HC
185	Claritin sirop
186	Cardura
187	Femhrt
188	Zaroxolyn
189	Sonata
190	Cosopt
191	Axid
192	Nizoral şampon
193	Zovia 1/35
194	Terazol 7
195	Avelox
196	Avalide
197	Rhinocort
198	Xanax
199	Accutane
200	Meridia

Anexa 32

Topul celor 200 de medicamente prescrise cu denumirea lor generică (65)

Nr.	Produs
1	Hydrocodone/APAP
2	Atenolol
3	Amoxicillin
4	Furosemide oral
5	Albuterol aerosol
6	Alprazolam
7	Hydrochlorothiazide
8	Propoxyphene-N/APAP
9	Cephalexin
10	Triamterene w/HCTZ
11	Ibuprofene
12	Acetaminophen w/Codeine
13	Prednisone oral
14	Trimox
15	Lorazepam
16	Metoprolol Tartrate
17	Amitriptyline
18	Ranitidine HCl
19	Trimethoprim/Sulfate
20	Naproxen
21	Cyclobenzaprine
22	Clonazepam
23	TrazodoneHCl
24	Diazepam
25	Verapamil SR
26	Glyburide
27	Enalapril
28	Potassium Chloride
29	Carisoprodol
30	Doxycycline
31	Warfarin
32	Medroxyprogesterone, cp
33	IsosorbideMononitrate
34	Albuterol Spray
35	Methylprednisone, cp
36	Allopurinol
37	Estradiol oral
38	Clonidine
39	Fluoxetine
40	Penicillin VK
41	Doxazosin
42	Folic Acid
43	Temazepam
44	Oxycodone w/APAP
45	Hydroxyzine
46	Meclizine HCl
47	Metronidazole, cp
48	Gemfibrozil
49	Prometazine, cp
50	Terazosin
51	Triamcinolone Acetonide, topic
52	Cartia XT
53	Spironolactone
54	Metoclopramide
55	Minocycline
56	Bisoprolol/HCTZ
57	Nifedipine ER
58	Propranolol HCl
59	Promethazine/Codeine
60	Acyclovir
61	Glipizide
62	Captopril
63	Butalbital/APAP/Caffeine
64	Clindamycin, sistemic
65	Diltiazem CD
66	Nortriptyline
67	Tamoxifen
68	Methylphenidate
69	Tetracycline
70	Albuterol, lichid oral
71	Cimetidine
72	Benzonatate
73	Phenobarbital
74	Naproxen Sodium
75	Nitroglycerin
76	PhenazopyridineHCl
77	Ferrous Sulfate
78	Aspirin, acoperireenterică
79	Hyoscyamine
80	Guaifenesin/Pseudoephedrine
81	BuspironeHCl
82	Quinine Sulfate
83	Phentermine
84	Methocarbamol
85	Propranolol LA

184	Lotensin HC
185	Claritin sirop
186	Cardura
187	Femhrt
188	Zaroxolyn
189	Sonata
190	Cosopt
191	Axid
192	Nizoral şampon
193	Zovia 1/35
194	Terazol 7
195	Avelox
196	Avalide
197	Rhinocort
198	Xanax
199	Accutane
200	Meridia

Anexa 32

Topul celor 200 de medicamente prescrise cu denumirea lor generică (65)

Nr.	Produs
1	Hydrocodone/APAP
2	Atenolol
3	Amoxicillin
4	Furosemide oral
5	Albuterol aerosol
6	Alprazolam
7	Hydrochlorothiazide
8	Propoxyphene-N/APAP
9	Cephalexin
10	Triamterene w/HCTZ
11	Ibuprofene
12	Acetaminophen w/Codeine
13	Prednisone oral
14	Trimox
15	Lorazepam
16	Metoprolol Tartrate
17	Amitriptyline
18	Ranitidine HCl
19	Trimethoprim/Sulfate
20	Naproxen
21	Cyclobenzaprine
22	Clonazepam
23	TrazodoneHCl
24	Diazepam
25	Verapamil SR
26	Glyburide
27	Enalapril
28	Potassium Chloride
29	Carisoprodol
30	Doxycycline
31	Warfarin
32	Medroxyprogesterone, cp
33	IsosorbideMononitrate
34	Albuterol Spray
35	Methylprednisone, cp
36	Allopurinol
37	Estradiol oral
38	Clonidine
39	Fluoxetine
40	Penicillin VK
41	Doxazosin
42	Folic Acid
43	Temazepam
44	Oxycodone w/APAP
45	Hydroxyzine
46	Meclizine HCl
47	Metronidazole, cp
48	Gemfibrozil
49	Prometazine, cp
50	Terazosin
51	Triamcinolone Acetonide, topic
52	Cartia XT
53	Spironolactone
54	Metoclopramide
55	Minocycline
56	Bisoprolol/HCTZ
57	Nifedipine ER
58	Propranolol HCl
59	Promethazine/Codeine
60	Acyclovir
61	Glipizide
62	Captopril
63	Butalbital/APAP/Caffeine
64	Clindamycin, sistemic
65	Diltiazem CD
66	Nortriptyline
67	Tamoxifen
68	Methylphenidate
69	Tetracycline
70	Albuterol, lichid oral
71	Cimetidine
72	Benzonatate
73	Phenobarbital
74	Naproxen Sodium
75	Nitroglycerin
76	PhenazopyridineHCl
77	Ferrous Sulfate
78	Aspirin, acoperireenterică
79	Hyoscyamine
80	Guaifenesin/Pseudoephedrine
81	BuspironeHCl
82	Quinine Sulfate
83	Phentermine
84	Methocarbamol
85	Propranolol LA

Anexa 33

Principalele produse OTC (65)

Nume comercial	Generic
Abreva	docosanol
Actifed	pseudoefedrină HCl (PSE), triprolidină HCl, acetaminofen
Advil	ibuprofen
Afrin	oximetazolină HCl
Aleve	naproxen sodic
ALternaGEL	hidroxid de aluminiu
Anusol	formulări diferite
Azo Standard	fenazopiridin HCl
Bayer Aspirin	acid acetilsalicilic
Ben-Gay	salicilat de metil, mentol şi camfor
Benadryl Oral	difenilhidramină HCl, pseudoefedrină HCl, acetaminofen
Betadine	iod – povidonă
Bonine	meclizină HCl
Bufferine	acid acetilsalicilic cu tampon
Caladryl	pramoxin HCl, camfor cu calamină sau acetat de zinc
Calcium	
Campho-Phenique	camfor, fenol, zinc bacitracină, neomicin sulfat, polimixin B sulfat, lidocaină
Cepastat	fenol
Chlor-Trimeton	clorfeniramină maleat, pseudoefedrină sulfat
Chloraseptic	benzocaină şi mentol sau fenol
Citrucel	metilceluloză
Colace	docusat sodic
Compound W	acid salicilic
Comtrex	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, dextrometorfan HBr, acetaminofen, guaifenesină
Contac	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, dextrometorfan HBr, acetamonofen, difenhidramină HCl
Cortaid	hidrocortizon
Debrox	
Delsym	dextrometorfan polistirex
Dramamin, Dramamin II	dimenhidrinat sau meclizină HCl
Drixoral	pseudoefedrină sulfat, dexbromfeniramină maleat, acetaminofen
Dulcolax	bisacodil
Duofilm	acid salicilic
Emetrol	carbohidraţi fosforaţi
Excedrin	acetaminofen, aspirină, cafeină, difenhidramină citrat
Femstat 3	butoconazol nitrat
FiberCon	calciu policarbofil
Gas-X	simeticonă, carbonat de calciu
Gaviscon	hidroxid de aluminiu, trisilicat de magneziu
Gyne-Lotrimin	clotrimazol
Imodium A-D	Loperamid HCl
Kank-A	benzocaină, clorură de cetilpiridiniu
Kaopectate	subsalicilat de bismut
Lactinex	*Lactobacillus*
Lamisil AT	clorhidrat de terbinafină
Listerine	timol, eucaliptol, salicilat de metil şi mentol
Lotrimin AF	clotrimazol sau miconazol nitrat
Maalox/Maalox Plus	hidroxid de aluminiu, hidroxid de magneziu, carbonat de calciu, carbonat de magneziu, simeticonă
Metamucil	mucilag hidrofil de psyllium
Midol/Midol PMS	pamabrom, maleat de pirilamină, acetaminofen, cafeină, ibuprofen
Monistat Vaginal	miconazol nitrat, tioconazol
Motrin IB	ibuprofen
Mylanta	hidroxid de aluminiu, magneziu (hidroxid şi carbonat), carbonat de calciu, simeticonă
Mylanta Gas	simeticonă
Mylicon Drops	simeticonă
Myoflex	trolamină salicilat
Naphcon A	feniramină maleat, nafazolină HCl
Nasalcrom	cromolin sodic
Neosporin	polimixin B sulfat, neomicină, bacitracină, pramoxină HCl
Neo-Synephrine	fenilefrină HCl sau oximetazolină HCl
Nicoderm CQ	nicotină transdermic
Nicorette	nicotină polacril
Nix	permetrin
Nizoral Şampon	ketoconazol
NoDoz	cafeină
NyQuil	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, dextrometorfan HBr, acetaminofen, doxilamină succinat
Ocean	clorură de sodiu
Opcon A	feniramină maleat, nafazolină HCl
OralBalance	glucoz-oxidază, lactoperoxidază, lizozim
Orudis KT	ketoprofen
Pamprin	pamabrom, pirilamină maleat, acetaminofen, salicilat de magneziu
Pedia Care	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, dextrometorfan HBr
Pepcid-AC	famotidină
Pepcid Complete	famotidină, carbonat de calciu, hidroxid de magneziu
PeptoBismol	subsalicilat de bismut
Peri-Colace	docusat sodic şi casantranol
Philips' MOM	hidroxid de magneziu
Pin-X	pirantelpamoat
Preparation H	ulei de ficat de rechin, vaselină albă, ulei mineral, fenilefrină HCl
Primatine	epinefrină, efedrină, guaifenezin
RID	piretrine
Robitussin (Adult)	guaifenezin
Rogaine	minoxidil
Senokot	concentrat standardizat de sena cu sau fără docusat
Sinutab	pseudoefedrină HCl, acetaminofen, clorfeniramină maleat, guaifenezin
Sominex	difenhidramină HCl
Sucrets	hexilrezorcinol, diclonină HCl sau dextrometorfan HBr

Sudafed	pseudoefedrină HCl, dextrometorfan HBr, acetaminofen, clorfeniramină HCl, guaifenesin
Tagamet HB 200	cimetidină
Tavist	clemastină fumarat, pseudoefedrină HCl, acetaminofen
Tears Naturale	hidroxipropil metilceluloză, Dextran 70, vaselină albă, ulei mineral
TheraFlu	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, acetaminofen, dextrometorfan HBr
Tinactin	tolnaftat
Triaminic Oral	clorfeniramină maleat, pseudoefedrină HCl, dextrometorfan HBr, guaifenezin. Toate formulările nu au alcool.
Tums	carbonat de calciu
Tylenol	acetaminofen
TylenolAllergy& Sinus	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, acetaminofen, doxilamină succinat
TylelolColdand Flu (Adult)	pseudoefedrină HCl, clorfeniramină maleat, dextrometorfan HBr, acetaminofen, doxilamină succinat
Unisom	doxilamină succinat sau difenhidramină HCl
Visine	tetrahidrozolină HCl, oximetazolină HCl, nafazolină HCl, feniramină maleat
Vitamin A	retinol, acid retinoic, beta caroten, retinal, retinaldehidă, retinil esteri
Vitamin B Complex	vitamina B_1 (tiamină), B_2 (riboflavină), B_3 (niacină), B_5 (acid pantotenic), B_6 (piridoxină), B_{12} (ciancobalamină), biotină, colină, acid folic, inozitol, acid para-aminobenzoic
Vitamin C	acid ascorbic
Vitamin E	alfa-tocoferol
Zantac 75	ranitidină HCl
Zostrix	capsaicină

Anexa 34

Principalele antibiotice, în ordinea descoperirii lor

Anul	Antibioticul
1929	Penicilina G
1939	Griseofulvina
1939	Tirotricina
1940	Actinomicina
1940	Dactinomicina
1944	Streptomicina
1945	Bacitracina
1947	Cloramfeniciol
1947	Polimixina B
1947	Polimixina
1947	Nisin (Nizina)
1948	Clortetraciclina
1948-1953	Tetraciclina
1949	Neomicina
1949	Framicetina
1950	Cefalosporina
1950	Natamicina (Sin. Pimaricin)
1950	Polimixina E
1950	Oxitetraciclina
1950	Antraciclina
1950	Doxorubicina (Sin. Adriamicina)
1950	Colistin
1951	Viomicina
1951	Nistatin
1952	Eritromicina
1953	Tetraciclina
1953	Amfotericina B
1953	Penicilina V
1954	Oleandomicina
1954	Spiramicina
1955	Pristamicina

Anul	Antibioticul
1955	Virginamicina
1955	Cicloserina
1955	Amfotericina B
1955	Novobiocina
1955	Cefalosporina C
1956-1958	Metamicina (Sin. Porfiromicina)
1956	Vancomicina
1956	Capreomicina
1957	Kanamicina
1958	Vancomicina
1958	Actinomicina D
1958	Rolitetraciclina
1959	Paramomicina
1960	Meticilina
1960	Streptozocina
1960	Vibramicina (Sin. Doxiciclina)
1960	Antramicina
1960	Cloxacilina
1961	Oxacilina
1961	Ampicilina
1961	Nafcilina
1961	Spectinomicina
1962	Cefalotina
1960	Cefaloridina
1962	Cloxacilina
1962	Lincomicina
1962	Pristinamicina
1963	Gentamicina
1964	Cefaloridina
1964	Amoxicilina
1965	Nogalamicina

Anul	Antibioticul
1965	Bleomicina
1966	Carbenicilina
1966	Doxicilina
1966	Rifampicina
1966	Josamicina
1967	Tobramicina
1967	Cefalexina
1967	Carbenicilina
1968	Clindamicina
1969	Fosfomicina
1970	Sisomicina
1970	Ansamicina
1971	Cefamicina
1971	Cefamandol
1971	Ciclosporina
1972	Cefazolina
1972	Cefacetril
1972	Cefsulodina
1973	Ticarcilina
1973	Cefotiam
1973	Nocardicina
1973	Ivermectin
1974	Cefaclor
1974	Carmiomicina
1975	Acidul clavulanic
1976	Cefradoxil
1976	Azlocilina
1976	Piperacilina
1976	Cefotaxima
1976	Cefoperazona
1976	Nocardicina
1976	Tienamicina
1977	Sulbactam

Anul	Antibioticul
1977	Baumicine A, B, C
1978	Ceftazidima
1978	Ceftriaxona
1979	Latamoxef
1979	Sulfazecina
1980	Aztreonam
1980	Imipenem
1981	Cefmenoxima
1981	Amoxilina + clavulanat de K
1981	Claritromicina
1981	Monobactame
1981	Azotreonam
1981	Azitromicina
1982	Cefpiroma
1983	Cefepima
1983	Ticarcilina + clavulanat de K
1984	Cefitizoxima
1985	Tigemonam
1986	Roxitromicina
1990	Daunorubicina
2011	Fidaxomicina

Anexa 35

Specii probiotice uzuale frecvent utilizate

Bifidobacterium	**Lactobacillus**
B. animalis subsp. *lactis (BB12)*	*L. acidophillus*
B. bifidum	*L. brevis*
B. infantis	*L. casei*
B. longum	*L. cellobiosus*
B. thermophilum	*L. curvatus*
B. adolescenti	*L. delbruecki* subsp. *bulgaricus*
	L. fermentum
Streptococcus	*L. plantarum*
	L. reuteri
S. salivarius subsp. *thermophilus*	*L. rhamnosus GG (LGG)*
	L. salivarius
Saccharomyces	*L. sporogenes*
Saccharomyces boulardii	**Clostridium**
Saccharomyces cerevisiae	*C. butyricum*

Anexa 36

Sistemul de clasificare biofarmaceutică a s.m. (SCB) şi corelaţiile *in vitro/in vivo* scontate, pentru eliberarea imediată a produselor bazate pe clasa biofarmaceutică (55)

Clasa (SCB)	**Parametrii substanţei active**		**Exemple de substanţe medicamentoase**	**Corelaţii *in vitro/in vivo* scontate**
	Solubilitate	**Permeabilitate**		
I	înaltă (≤ 250 ml necesari pentru a dizolva o doză mai mare de s.m la pH 1-8, la 37 °C)	înaltă (fracţiune absorbită ≥ 90 %)	Teofilină Metoprolol tartrat Propranolol clorhidrat Ketoprofen Verapamil	corelaţii *in vitro/in vivo*, dacă viteza de dizolvare este mai mică decât viteza de golire a stomacului; altfel limitate sau nu există
II	scăzută (> 250 ml necesari pentru a dizolva o doză mare de s.m. la pH 1-8, la 37 °C)	înaltă	Danazol Naproxen Piroxicam Grizeofulvină Ciclosporină	corelaţii scontate dacă viteza de dizolvare *in vitro* este similară cu cea *in vivo* numai dacă doza este foarte mare
III	înaltă	scăzută (fracţiune absorbită < 90 %)	Ranitină Cimetidină Captopril Alendronat Atenolol	absorbţia (permeabilitatea) este determinată şi limitează sau nu corelaţiile *in vitro/in vivo* cu viteza de dizolvare
IV	scăzută	scăzută	Mebendazol Furosemid Hidroclorotiazidă	corelaţiile *in vitro/in vivo* aşteptate limitate sau nu

Anexa 41

Substanţe medicamentoase utilizate în forme farmaceutice administrate şi absorbite pe cale bucală

Nr. crt.	Substanţa medicamentoasă
1	Acitretin
2	Aciclovir
3	Arecolină
4	Buprenorfină
5	Calcitonină
6	Carbamazepină
7	Clorhexidină diacetat
8	Clorură de cetilpiridiniu
9	Clorfeniramină maleat
10	Ciancobalamină
11	Danazol
12	Denbufilină
13	Diclofenac sodic
14	Diltiazem clorhidrat
15	Ergotamină tartrat
16	Factor de creştere recombinat al epidermei umane (RhEFG)
17	Florură de sodiu
18	Fluorid
19	Flurbiprofen
20	Hidrocortizon acetat
21	Hormonul de eliberare a hormonului luteinizant (LHRH)
22	Hormonul de eliberare a tirotropinei (TRH)
23	Insulină
24	Lactoferină
25	Lignocaină
26	Leu-enkefalină
27	Metronidazol
28	Melatonină
29	Metoprolol tartrat
30	Morfină sulfat
31	Nalbufină
32	Nicotină
33	Nifedipină
34	Omeprazol
35	Oxitocin
36	Peptidă asemănătoare glucagonului (GLP-1)
37	Pentazocină
38	Protirelin
39	Pindolol
40	Piroxicam
41	Propranolol
42	Propolis
43	Testosteron
44	Terbutalină sulfat
45	Teofilină
46	Triamcinolon acetat

Anexa 42

Substanţe medicamentoase utilizate în forme farmaceutice administrate şi absorbite pe cale sublinguală

Nr. crt.	Substanţa medicamentoasă	Clasa terapeutică	Forma farmaceutică
1	Amlodipină besilat	Antihipertensiv	Comprimate
2	Asenapină	Antipsihotic	Comprimate
3	Buprenorfină	Analgezic opioid	Comprimate
4	Buprenorfină • HCl + Naloxon	Narcotic + Antagonist opiod	Comprimate
5	Captopril	Antihipertensiv	Comprimate
6	Fentanil citrat	Analgezic opioid	Comprimate
7	Fiziostigmină salicilat	Anti-Alzheimer	Comprimate
8	Furosemid	Diuretic	Comprimate
9	Izosorbid dinitrat	Vasodilatator	Comprimate
10	Lorazepam	Antianxios	Comprimate
11	Melatonină	Hormon	Comprimate
12	Nicotină bitartrat	Vasodilatator	Comprimate
13	Nifedipină	Antianginos	Comprimate
14	Nitroglicerină	Antianginos	Comprimate

15	Ondansteron clorhidrat	Antiemetic	Film
16	Salbutamol sulfat	Antiastmatic	Film
17	Scopolamină	Analgezic opioid	Spray
18	Terbutalină sulfat	Bronhodilatator	Comprimate
19	Vinpocetină	Agent neurotropic	Comprimate
20	Zolpidem tartrat	Sedativ/Hipnotic	Comprimate

Anexa 43

Substanţe medicamentoase utilizate în forme farmaceutice administrate şi absorbite pe cale nazală

Nr. crt.	Substanţa medicamentoasă	Clasa terapeutică	Forma farmaceutică
1	Azelastin	Antihistaminic H_1 din generaţia a 2-a	Spray nazal
2	Beclometazon	Glucocorticosteroid	Spray nazal
3	Budesonid	Glucocorticosteroid	Spray nazal
4	Buserelin acetat	Analog de eliberare a hormonului luteinizant	Spray nazal
5	Butorfanol tartrat	Agonist parţial al receptorilor opioizi k şi antagonist al receptorilor opioizi μ	Spray nazal
6	Calcitonină sintetică de somon	Inhibitor al resorbţiei osoase prin acţiune antiosteoclastică	Spray nazal
7	Cromoglicat de sodiu	Simpatomimetic, decongestionant local	Spray nazal
8	Desmopresină acetat	Analog de sinteză a hormonului antidiuretic retrohipofizar (ADH)	Spray nazal
9	Flunisolid	Glucocorticosteroid	Spray nazal
10	Fluticason propionat	Glucocorticosteroid	Spray nazal
11	Hidralazină	Vasodilatator musculotrop	Spray nazal
12	Ipratropium bromid	Parasimpatolitic, antiasmatic bronhodilatator	Spray nazal
13	Mometason furoat	Glucocorticosteroid	Spray nazal
14	Mupirocin	Antibiotic	Unguent nazal
15	Nafarelin	Agonist al hormonului de eliberare a gonadotropinelor	Spray nazal
16	Nitroglicerină	Coronarodilatator	Spray nazal
17	Oximetazolină clorhidrat	Alfa adrenomimetic, vasoconstrictor local	Spray nazal
18	Propranolol	β – blocant adrenergic	Spray nazal
19	Sumatriptan	Agonist serotoninergic selectiv al receptorilor presinaptici $5\text{-}HT_{1D}$ şi $5\text{-}HT_{1B}$	Spray nazal
20	Triamcinolon acetonid	Glucocorticosteroid	Spray nazal
21	Virus gripal atenuat	Seruri şi vaccinuri	Spray nazal unidoză
22	Zomitriptan	Agonist serotoninergic selectiv al receptorilor presinaptici $5\text{-}HT_{1D}$ şi $5\text{-}HT_{1B}$	Spray nazal

Anexa 48

Medicamente care nu trebuie divizate, sfărâmate sau mestecate (65)

Produs	Tip de eliberare
Abletex PSE	SR
Accuhist LA	SR
Aciphex	EC
Adalat CC	SR
Adderall XR	SR
Aerolate III	SR
Aerolate Jr	SR
Aerolate Sr	SR
Aggrenox	SR
Aleve Cold & Sinus	SR
Aleve sinus & Headache	SR
Allegra-D	SR
Allerx	SR
Allerx-D	SR
Allfen	SR
Allfen-DM	SR
Alophen	EC
Alterra	SR
Amfed TD	SR
Amibid DM	SR
Amibid LA	SR
Amidal	SR
Aminoxin	EC
Ami-Tex PSE	SR
Anatuss LA	SR
Aquabid-DM	SR
Aquatab C	SR
Aquatab D	SR
Aquatab DM	SR
Aquatab-D Dose Pack	SR
Arthrotec	EC
Asacol	EC
Ascocid-1000	SR
Ascocid-500-D	SR
ATP	EC
Atrohist Pediatric	SR
AzulfidineEntabs	EC
Bayer 8-Hour Extended Release	SR
Bayer Arthritis Pain Regimen	EC
Bayer Aspirin Regimen	EC
Biaxin XL	EC
Bidex	SR
Bidex-DM	SR
Biohist LA	SR
Bisac-Evac	EC
Biscolax	EC
Boca-Tex PSE	SR
Bontril Slow-Release	SR
Bromadrine TR	SR
Bromfed	SR
Bromfed-PD	SR
Bromfenex	SR
Bromfenex PD	SR
Bufferin Low Dose	EC
Caffedrine	SR
Calan SR	SR
Carbatrol	SR
Cardene SR	SR
Cardizem CD	SR
Cardizem SR	SR
Carox Plus	SR
Cartia XT	SR
Catemine	EC
Ceclor CD	SR
Ceclor CDpack	SR
Cemill 1000	SR
Cemill 500	SR
Chlor-Phen	SR
Chlor-Trimeton Allergy	SR
Chlor-Trimeton – allergy, decongestant, tablets	SR
Choledyl SA	SR
Claritin-D	SR
Claritin-D 24 Hour	SR
Coldec TR	SR
Compazine Spansule	SR
Concerta	SR
Correctol	EC
Cotazym-S	EC
Covera-HS	SR
Creon 10	EC
Creon 20	EC
Creon 5	EC
C-Tym	SR
Cystospaz-M	SR
D.A. II	SR
Dairycare	EC
Dallergy	SR
DallergyJr	SR
D-Amine-SR	SR
Deconamine SR	SR
Decongest II	SR
De-Cogestine	SR
Deconomed SR	SR
Deconsal II	SR
Defen-LA	SR
Depakote	EC
Depakote ER	SR
Depakote Sprinkles	EC
Desal II	SR
Despec SR	SR
Detrol LA	SR
Dexaphen SA	SR

Dexatrim	SR
Dexedrine Spansules	SR
D-Feda II	SR
Diamox Sequels	SR
Dilacor XR	SR
Dilantin Kapseals	SR
Dilatrate-SR	SR
Diltia XT	SR
Dimetane Exentabs	SR
Disophrol Chronotab	SR
Ditropan XL	SR
Donnatal Extentabs	SR
Doryx	EC
Drexophed SR	SR
Drituss GP	SR
Drixomed	SR
Drixoral	SR
Drixoral Plus	SR
Drixoral Sinus	SR
Drize-R	SR
Drysec	SR
Dulcolax	EC
Duradryl Jr	SR
Durasal II	SR
Duratuss	SR
Duratuss G	SR
Duratuss GP	SR
Dura-Vent/DA	SR
Dylaxol	EC
Dynabac	EC
Dynabac D5-Pak	EC
Dynacirc CR	SR
Dynahist-ER Pediatric	SR
Dynex	SR
Easprin	EC
EC Naprosyn	EC
Ecotrin	EC
Ecotrin Adult Low Strength	EC
Ecotrin Maximum Strength	EC
Ecpirin	EC
Ed A-Hist	SR
Ed K + 10	SR
Effexor-XR	SR
Efidac 24 Chlorpheniramine	SR
Efidac 24 Pseudoephedrine	SR
Empro	SR
Endal	SR
Entercote	EC
Entex LA	SR
Entex PSE	SR
Entocort EC	EC
Eryc	EC
Ery-Tab	EC
Eskalith-CR	SR
Eudal SR	SR
Extendryl Jr	SR
Extendryl SR	SR
Extress-60	SR
Feen-A-Mint	EC
Femilax	EC
Femitrol	EC
Fenesin	SR
Fenesin DM	SR
Fero-Folic 500	SR
Fero-Grad-500	SR
Ferro-Sequels	SR
Ferro-Time	SR
Ferrous Fumarate DS	SR
Fetrin	SR
Flagyl ER	SR
Fleet Bisacodyl	EC
Folitab 500	SR
Fumatinic	SR
Genacote	EC
GFN/PSE	SR
Giltuss TR	SR
Glucophage XR	SR
Glucotrol XL	SR
GP 500	SR
G-Phed	SR
G-Phed-PD	SR
Guaiamax-D	SR
Guaifed	SR
Guaifed-PD	SR
Guaifenex DM	SR
Guaifenex G	SR
Guaifenex GP	SR
Guaifenex LA	SR
Guaifenex PSE 120	SR
Guaifenex PSE 60	SR
Guaifenex-Rx	SR
Guaifenex-Rx DM	SR
Guaipax PSE	SR
Guai-Vent/PSE	SR
Gua-SR	SR
Guiadrine DM	SR
Guiadrine G-1200	SR
Guiadrine GP	SR
Guiadrine PSE	SR
Guiatex II SR	SR
Guiatex PSE	SR
H 9600 SR	SR
Halfprin	EC
Histade	SR
Hista-Vent DA	SR
Histex CT	SR
Histex SR	SR
Humavent LA	SR
Humibid DM	SR
Humibid LA	SR
Humibid Pediatric	SR
Iberet-500	SR
Iberet-Folic-500	SR
Icaps TR	SR
Imdur	SR
Inderal LA	SR
Indocin SR	SR
Iobid DM	SR

Iofed	SR
Iofed PD	SR
Ionamin	SR
Iosal II	SR
Iotex PSE	SR
Isoptin SR	SR
K-10	SR
K-8	SR
Kadian	SR
Kaon-Cl 10	SR
K-Dur 10	SR
K-Dur 20	SR
Klor-Con 10	SR
Klor-Con 8	SR
Klor-Con M10	SR
Klor-Con M20	SR
Klotrix	SR
Kronofed-A	SR
Kronofed-A-JR	SR
K-Tab	SR
Lescol XL	SR
Levbid	SR
Levsinex	SR
Lexxel	SR
Lipram 4500	EC
Lipram-CR10	EC
Lipram-CR20	EC
Lipram-PN10	EC
Lipram-PN16	EC
Lipram-PN20	EC
Lipram-UL12	EC
Lipram-UL18	EC
Lipram-UL20	EC
Liquibid	SR
Liquibid 1200	SR
Liquibid-D	SR
Lithobid	SR
Lodine XL	SR
Lodrane 12 Hour	SR
Lodrane LD	SR
Mag Delay	SR
Mag-SR	SR
Mag-Tab SR	SR
Maxifed	SR
Maxifed DM	SR
Maxifed-G	SR
Maxovite	SR
Medent DM	SR
Medent LD	SR
Med-Rx	SR
Med-Rx DM	SR
Mega-C	SR
Melfiat	SR
Mescolor	SR
Mestinon Timespan	SR
Metadate CD	SR
Metadate ER	SR
Methylin ER	SR
Micro-K	SR

Micro-K 10	SR
Miraphen PSE	SR
Modane	EC
MS Contin	SR
Muco-Fen	SR
Muco-Fen 1200	SR
Muco-Fen DM	SR
Multi-Ferrous Folic	SR
Multiret Folic-500	SR
Nalex-A	SR
Naprelan	SR
Nasabid SR	SR
Nasatab LA	SR
Nd Clear	SR
Nexium	EC
Niacin Time-Release	SR
Niaspan	SR
Nifedical XL	SR
Nitrocot	SR
Nitrogard	SR
Nitroglyn E-R	SR
Nitro-Time	SR
Norflex	SR
Norpace CR	SR
Omnihist L.A.	SR
Oramorph SR	SR
Oruvail	SR
Oxycontin	SR
Palgic-D	SR
Palipase	EC
Palipase MT 16	EC
Palpeon MT 20	EC
Palpeon DR 10	EC
Palpeon DR 20	EC
Paltrase MT 20	EC
Pancrease	EC
Pancrease MT 10	EC
Pancrease MT 16	EC
Pancrease MT 20	EC
Pancrecarb MS-4	EC
Pancrecarb MS-8	EC
Pancrelipase 16,000	EC
Pancrelipase 20,000	EC
Pancron 10	EC
Pancron 20	EC
Pangestyme CN-10	EC
Pangestyme CN-20	EC
Pangestyme EC	EC
Pangestyme MT16	EC
Pangestyme UL12	EC
Pangestyme UL18	EC
Pangestyme UL20	EC
Panmist DM	SR
Panmist JR	SR
Panmist LA	SR
Pannaz	SR
Papacon	SR
Para-Time SR	OR
Paser	SR

Pavacot	OR
PCE Disertab	SR
Pentasa	SR
Pentopak	SR
Pentoxil	SR
Pharmadrine	SR
Phendiet-105	SR
Plendil	SR
Poly Hist Forte	SR
Poly-Vent	SR
Poly-Vent Jr	SR
Prehist D	SR
Prelu-2	SR
Prevacid	EC
Prilosec	EC
Procanbid	SR
Procardia XL	SR
Profen Forte	SR
Profen Forte DM	SR
Profen II	SR
Profen II DM	SR
Prohist-8	SR
Prolex-D	SR
Prolex PD	SR
Pronestyl-SR	SR
Propan	SR
Protid	SR
Protonix	EC
Protuss-DM	SR
Proventil Repetabs	SR
Prozac Weekly	EC
Pseubrom	SR
Pseubrom-PD	SR
Pseudochlor	SR
Pseudocot-C	SR
Pseudocot-G	SR
Pseudo-G	SR
Pseudo-G/PSI	SR
Pseudo-PD	SR
Pseudovent	SR
PseudoventPed	SR
Q-Bid DM	SR
Q-Bid LA	SR
Quatra-Hist D	SR
Quatra-Hist D Ped	SR
Quibron-T/SR	SR
Quinaglute Dura-Tabs	SR
Quindal	SR
Quinidex Extentabs	SR
Regiprin	EC
Reliable Gentle Laxative	EC
Resbid	SR
Rescon	SR
Rescon-ED	SR
Rescon JR	SR
Rescon MX	SR
Respa-1st	SR
Respa-DM	SR
Respa-GF	SR

Respahist	SR
Respaire-120 SR	SR
Respaire-60 SR	SR
Ribo-2	EC
Rindabe-BID	SR
Ritalin-SR	SR
Rodex Forte	SR
Rondamine	SR
Rondec-TR	SR
Sam-E	EC
Sinemet CR	SR
Sinuvent PE	SR
Slo-Niacin	SR
Slow Fe	SR
Slow Fe With Folic Acid	SR
Slow-Mag	SR
Spacol T/S	SR
S-Pak	SR
S-Pak DM	SR
St. Joseph Pain Reliever	EC
Stahist	SR
Stamoist E	SR
Sudafed 12 Hour	SR
Sudal 60/500	SR
Sudal DM	SR
Sular	SR
Superoxide Dismutase (SOD)	EC
Sureprin 81	EC
Symax-SR	SR
Tarka	SR
Tegretol-XR	SR
Tenuate Dospan	SR
Theo-24	SR
Theochron	SR
Theo-Time	SR
Thiamilate	EC
Thorazine Spansule	SR
Tiazac	SR
Time-Hist	SR
Toprol XL	SR
Totalday	SR
Touro Allergy	SR
Touro CC	SR
Touro DM	SR
Touro EX	SR
Touro LA	SR
T-Phyl	SR
Tranxene SD	SR
Trental	SR
Trinalin Repetabs	SR
Tussafed-LA	SR
Tussi-Bid	SR
Tylenol Arthritis	SR
Ultrabrom	SR
Ultrabrom PD	SR
Ultrase	EC
Ultrase MT12	EC
Ultrase MT18	EC
Ultrase MT20	EC

Uniphyl	SR
Urimax	EC
Urocit-K 10	SR
Urocit-K 5	SR
Vanex Forte-D	SR
V-Dec-M	SR
Veracolate	EC
Verelan	SR
Verelan PM	SR
Vitamin C Timed-Release	SR
Vitamin C/Rose Hips	SR
Vitelle Irospan	SR
Vivotif Berna	EC
Volmax	SR
Versacaps	SR
Videx EC	EC
Voltaren	EC
Voltaren-xr	SR
We Mist LA	SR
Wellbutrin SR	SR
Westrim LA	SR
Wobenzym N	EC
Xiral	SR
YSP Aspirin	EC
Zaptec PSE	SR
Zephrex LA	SR
Zorprin	SR

EC = enteric-coated = acoperite enteric;
OR = other = altele;
SR = slow release = eliberare înceată;
ER = extended release = eliberare extinsă.

Anexa 49

Produse care nu conţin zahăr (65)

Produs
ANALGEZICE
Actamin Maximum Strenght, lichid
Aminofen, cp (comprimate)
Aminofen Max, cp
Aspirtab, cp
Aspirtab Max, cp
Back Pain-Off, cp
Backprin, cp
Buffasal, cp
Buffasal Max, cp
Dyspel, cp
Febrol, lichid
Medi-Seltzer, cp efervescente
Ms.-Aid, cp
Non-Aspirin Pain Relief, elixir
PMS Relief, cp
Silapap Children's, elixir
Sureprin 81, cp
ANTIACIDE/ANTIFLATULENTE
Alcalak, cp masticabile
Aldroxicon I, suspensie
Aldroxicon II, suspensie
Almag, cp masticabile
Baby Gasz, picături
Diabeti-Gest, cp
Dimacid, cp masticabile
Diotame, cp masticabile
Diotame, lichid
Gas-Ban, cp masticabile
Mallamint, cp masticabile
Mylanta, gel caplete
Neutralin, cp
Pepto-Bismol, lichid
Pepto-Bismol, cp masticabile
Riopan, suspensie
Riopan Plus, suspensie
Titralac, cp masticabile
Titralac Plus, cp masticabile
Tums E-X, cp masticabile
AGENŢI ANTIASTMATICI/RESPIRATORI
Elixophyllin-GG, lichid
Jay-Phyl, sirop
Ventolin, sirop
ANTIDIAREICE
Diarrest, cp
Diasorb, lichid
Di-Gon II, cp
Donnagel, lichid
Imogen, lichid
Pepto-Bismol, lichid
Pepto-Bismol, cp masticabile
MODIFICATORI AI SÂNGELUI/ PREPARATE CU FIER
Diatx Fe, cp
Iberet, lichid
I.L.X. B-12, elixir
Irodol, picături
Irofol, lichid
Nephro-Fer, cp
Niferex, elixir
CORTICOSTEROIZI
Prelone, sirop
PREPARATE PENTRU TUSE/RĂCEALĂ/ALERGIE
Accuhist DM Pediatric, picături

Accuhist LA, cp
Accuhist Pediatric, picături
Anaplex DM, sirop
Anaplex HD, sirop
Atuss EX, lichid
Biodec DM, picături
Biodec DM, sirop
Bromophed DX, sirop
B-Tuss, lichid
Carbofed DM, sirop
Carbofed DM, picături
Cepacol Sore Throat Children's, lichid
Cetafen Cold, cp
Cheratussin CAD, lichid
Codal-DM, sirop
Codotuss, lichid
Coldonyl, cp
Co-Tussin, lichid
Cotuss-V, sirop
Cytuss HC, sirop
D-Care cough, sirop
Decorel Forte, cp
Despec, lichid
Despec-SF, lichid
Diabetic Tussin Allergy Relief, lichid
Diabetic Tussin Allergy Relief, gel caplete
Diabetic Tussin C Expectorant, lichid
Diabetic Tussin Children's, lichid
Diabetic Tussin Cold&Flu, gel caplete
Diabetic Tussin DM, lichid
Diabetic Tussin DM Maximun strenght, lichid
Diabetic Tussin DM Maximun strenght, gel
Diabetic Tussin EX, lichid
Diabe-Tuss DM, lichid
Dimetapp Allergy Children's, elixir
Diphen, capsule
Double-Tussin DM, lichid
Duraganidin DM, lichid
Durahistine DM, sirop
Echotuss-HC, sirop
Endal Expectorant, lichid
Endal HD, lichid
Endal HD Plus, lichid
Endotuss-HD, sirop
Enplus-HD, sirop
Entex, sirop
Entex HC, sirop
Exo-Tuss, sirop
Gani-Tuss NR, lichid
Gani-Tuss-DM NR, lichid
Genecof-HC, lichid
Genecof-XP, lichid
Genedel, sirop
Genedotuss-DM, lichid
Genexpect DM, lichid
Genexpect-PE, lichid
Genexpect-SF, lichid
Giltuss, lichid
Giltuss HC, sirop
Glituss Pediatric, lichid
Giltuss TR, cp
Guai-Co, lichid
Guaicon DMS, lichid
Guai-DEX, lichid
Guaiatuss AC, sirop
Guaiatuss DAC, sirop
Halotussin AC, lichid
Halotussin DAC, lichid
Hayfebrol, lichid
H-C Tussive, sirop
Histex PD, lichid
Histinex HC, sirop
Histinex PV, sirop
Hydro PC, sirop
Hydron KGS, lichid
Hydro-Tussin DM, elixir
Hydro-Tussin HC, sirop
Hydro-Tussin HD, lichid
Hyphen-HD, sirop
Hytuss, cp
Hytuss 2X, capsule
Iofen-C NF, lichid
Iofen DM, lichid
Iofen-DM NF, lichid
Iofen-NF, lichid
Iotussin HC, lichid
Jaycof Expectorant, sirop
Jaycof-HC, lichid
Jaycof-XP, lichid
Kentuss, sirop
Kita LA Tos, lichid
Levall 5.0, lichid
Lodrane, lichid
Marcof Expectorant, sirop
M-Clear, sirop
M-End, sirop
Mytussin AC, sirop tuse
Mytussin DAC, sirop
Nalex-A, lichid
Nalex DH, lichid
Nalspan Senior DX, lichid
Neotuss-D, lichid
Neotuss S/F, lichid
Norel DM, lichid
Nycof, cp
Onset Forte, cp
Orgadin, lichid
Orgadin-Tuss, lichid
Orgadin-Tuss DM, lichid
Organidin NR, lichid
Organidin NR, cp
Palgic-DS, sirop
Pancof HC, lichid
Pancof XP, lichid
Panmist DM, sirop
Pediatex, lichid
Pediatex-D, lichid
Pediatex DM, lichid

Phanasin, sirop
Phanasin Diabetic Choice, sirop
Phanatuss, sirop
Pneumotussin 2.5, sirop
Poly-Tussin, sirop
Poly-Tussin DM, sirop
Poly-Tussin HD, sirop
Poly-Tussin XP, sirop
Pro-Cof, lichid
Pro-Cof D, lichid
Profen II DM, soluţie
Prolex DH, lichid
Prolex DM, lichid
Protuss, lichid
Protuss-D, lichid
Robafen DAC, sirop
Robitussin DAC, sirop
Romilar AC, lichid
Romilar DM, lichid
Rondec, sirop
Rondec DM, sirop
Rondec DM, picături
RuTuss-DM, sirop
Scot-Tussin Allergy Relief Formula, lichid
Scot-Tussin DM, lichid
Scot-Tussin DM Cough Chasers, pastile
Scot-Tussin Expectorant, lichid
Scot-Tussin Original, lichid
Scot-Tussin Senior, lichid
Siladryl Allergy, lichid
Siladryl DAS, lichid
Sildec, picături
Sildec, sirop
Sildec-DM, lichid
Sildec-DM, sirop
Silexin, cp
Silexin, sirop
Siltussin DAS, cp
Siltussin DM DAS Cough Formula, sirop
Siltussin SA, sirop
S-T Forte 2, lichid
Super Tussin DM, lichid
Supress DX Pediatric, picături
Suttar-SF, sirop
Tricodene, sirop
Trispec-PE, lichid
Tussafed, sirop
Tussafed-EX Pediatric, picături
Tussafed-HC, sirop
Tussaphen DM, sirop
Tuss-DM, lichid
Tuss-ES, sirop
Tussi-Organidin DM NR, lichid
Tussi-Organidin DM-S NR, lichid
Tussi-Organidin NR, lichid
Tussi-Organidin-S NR, lichid
Tussi-Pres, lichid
Tussirex, lichid
Vicks Dayquil Multi-Symptom, capsule cu lichid
VicodinTuss Expectorant, sirop
Vi-Q-Tuss, sirop
Vitussin Expectorant, sirop
Vortex, sirop
Z-Cof DM, sirop
Zyrtec, sirop

PREPARATE CU FLUORURI

D-Care Baking Soda, pastă de dinţi
D-Care Tartar Control, pastă de dinţi
Fluorabon, cp
Fluor-A-Day, cp
Fluor-A-Day, pastile
Flura-Loz, cp
Lozi-Flus, pastile
Sensodyne w/Fluoride, gel
Sensodyne w/Fluoride, pastă de dinţi
Sensodyne w/Fluoride Tartar Control, pastă de dinţi

LAXATIVE

Citrucel, pulbere
Fiber Ease, lichid
Fibro-XL, capsule
Konsyl Easy Mix Formula, pulbere
Konsyl-Orange, pulbere
Metamucil Smooth Texture, pulbere
Reguloid, pulbere

AMESTECURI

Acidoll, capsule
Alka-Gest, cp
Bicitra, soluţie
Colidrops Pediatric, picături
Cytra-2, soluţie
Cytra-K, cristale
Cytra-K, soluţie
Melatin, cp
Neutra-Phos, pulbere
Neutra-Phos-K, pulbere
Polycitra-K, soluţie
Polycitra-LC, soluţie
Questran Light, pulbere
Rhogam, soluţie

PREPARATE PENTRU GURĂ/GÂT

Benloz Extra Strenght, pastile
Cepacol Maximum Strenght, spray
Cepacol Sore Throat, pastile
Cheracol Sore Throat, spray
Cylex, pastile
Diabetic Tussin Cough, picături
Diabetirinise, soluţie
Fisherman's Friend, pastile
Fresh N Free, lichid
Isodettes Sore Throat, spray
Larynex, pastile
Medikoff, picături
N'Ice, pastile
Ocusurg, soluţie
Oragesic, soluţie
Orasept, apă de gură/gargară lichidă
Robitussin, pastile
Sepasoothe, pastile

Spritz Mouthwash, pulbere
Thorets Maximum Strenght, pastile
Throtoceptic, spray
Vademecum, apă de gură/gargară concentrate
SUPLIMENTE CU POTASIU
Cena K, lichid
Kaon, elixir
Kaon-Cl 20 %, lichid
Kay Ciel, pulbere
Klor-Con/25, pulbere
Klor-Con/EF, cp
Rum-K, lichid
SUPLIMENTE CU VITAMINE/MINERALE
Action-Tabs Made For Men
Adaptosode For Stress, lichid
Adaptosode R+R For Acute Stress, lichid
Amino Acid Complex, cp
Aminoplex, pulbere
Aminostasis, pulbere
Aminotate, pulbere
B-C-Bid, caplete
Bevitamel, cp
Biosode, lichid
Biotect Plus, caplete
Bugs Bunny Complete, cp masticabile
Bugs Bunny w/Extra Vitamin C, cp masticabile
Bugs Bunny w/Iron, cp masticabile
C & M Caps-375, capsule
Calbon, cp
Cal-Cee, cp
Cal-Mint, cp masticabile
Carox Plus, cp
Cevi-Bid, cp
Cholestratin, cp
Chromacaps, cp
Chromium K6, cp
Combi-Cart, cp
Complete 2000, capsule
Daily Herbs Formulas
D-Care Meal Replacement
D-Care Snack
Delta D3, cp
Detoxode, lichid
DHEA, capsule
Diatx, cp
Diet System 6, gumă
Diucaps, capsule
Dl-Phen-500, capsule
Electrotab, cp
Endorphenyl, capsule
Enfagrow Oatmeal
Enterex Diabetic, lichid
Essential Nutrients Plus Silica, cp
Evolve, gel
Ex-L, cp
Extress, cp
Eyetamins, cp
Fem Cal, cp
Folacin-800, cp
Foltx, cp
Gram-O-Leci, cp
Hemovit, cp
Herbal Slim Complex, capsule
Legatrin GCM Formula, cp
Lynae Calcium/Vitamin C, cp masticabile
Lynae Chondroitin/ Glucosamine, capsule
Lynae Ginse-Cool, cp masticabile
Mag-Caps, capsule
Mag-Ox 400, cp
Mag-SR, cp
New Life Hair, cp
Nutrisure OTC, cp
O-Cal Fa, cp
Plenamins Plus, cp
Powermate, cp
Prostaplex Herbal Complex, capsule
Prostatonin, capsule
Protect Plus, gel
Protect Plus, lichid
Quintabs-M, cp
Re/Neph, lichid
Releaf For PMS, cp
Replace, capsule
Replace w/o Iron, capsule
Resource Arginaid, pulbere
Ribo-100 T.D., capsule
Samolinic, gel
Sea Omega 30, gel
Sea Omega 50, gel
Strovite Forte, sirop
Sunnie, tablete
Sunvite, cp
Sunvite Platinum, cp
Suplevit, lichid
Theraplex, lichid
Triamin, cp
Triamino, cp
Tums Calcium For Life PMS, cp
Ultramino, pulbere
Uro-Mag, capsule
Vitalize, lichid
Vitamin C/Rose Hips, cp
Vitrum Jr, cp masticabile
Xtramins, cp
Yohimbe Powder Max 1500 For women, cp
Yohimbized 1000, capsule
Ze-Plus, gel

Anexa 50

Produse care nu conţin alcool (65)

Produse
ANALGEZICE
Acetaminophen Infants, picături
Actamin Maximum Strenght, lichid
Advil Children's, suspensie
Aminofen, cp (comprimate)
Aminofen Max, cp
APAP, elixir
Aspirtab, cp
Aspirtab Max, cp
Buffasal, cp
Buffasal Max, cp
Demerol Hydrochloride, sirop
Dolono, elixir
Dolono Infants, picături
Dyspel, cp
Genapap Children, elixir
Genapap Infant's, picături
Motrin Children's, suspensie
Silapap Children's, elixir
Silapap Infant's, picături
Tempra 1, picături
Tempra 2, sirop
Tylenol Children's, suspensie
Tylenol Infant's, picături
AGENŢI ANTIASTMATICI
Dilor-G, lichid
Dy-G, lichid
Elixophyllin-GG, lichid
ANTICONVULSIVANTE
Zarontin, sirop
AGENŢI ANTIVIRALI
Epivir, soluţie orală
PREPARATE PENTRU TUSE/RĂCEALĂ/ALERGIE
Accuhist Pediatric, picături
Allergy Relief Medicine Children's, elixir
Anaplex DM, sirop
Anaplex HD, sirop
Andehist DM, picături
Andehist DM, sirop
Atuss DM, lichid
Atuss EX, lichid
Atuss G, lichid
Atuss MS, sirop
Biodec DM, picături
Biodec DM, sirop
Bromaline, soluţie
Bromaline DM, elixir
Bromante, elixir
Bron-Tuss, lichid
B-Tuss, lichid
Carbatuss, lichid
Carbofed DM, picături
Carbofed DM, sirop
Cepacol Sore Throat Children's, lichid
Chlor-Trimeton Allergy, sirop
Codal-DH, sirop
Codal-DM, sirop
Codotuss, lichid
Coldonyl, cp
Complete Allergy, elixir
Co-Tussin, lichid
Cotuss-V, sirop
Creomulsion Complete, sirop
Creomulsion Cough, sirop
Creomulsion For Children, sirop
Creomulsion Pediatric, sirop
Cytuss HC, sirop
D-Care Cough, sirop
Dehistine, sirop
Deltuss, lichid
Despec, lichid
Diabetic Tussin Allergy Relief, cp
Diabetic Tussin Allergy Relief, lichid
Diabetic Tussin C Expectorant, lichid
Diabetic Tussin Children's, lichid
Diabetic Tussin Cold&Flu, cp
Diabetic Tussin DM, lichid
Diabetic Tussin DM Maximum strenght, capsule
Diabetic Tussin DM Maximum strenght, lichid
Diabetic Tussin EX, lichid
Diabe-Tuss DM, sirop
Dimetapp Allergy Children's, elixir
Dimetapp Cold & Fever Children's, suspensie
Dimetapp Decongestant Pediatric, picături
Double-Tussin DM, lichid
Duraganidin DM, lichid
Durahistine DM, sirop
Echotuss-HC, sirop
Endagen-HD, sirop
Endal HD, sirop
Endal HD Plus, sirop
Endotuss-HD, sirop
Enplus-HD, sirop
Entex, sirop
Entex HC, sirop
Exo-Tuss
Father John's Medicine Plus, picături
Friallergia, lichid
Friallergia DM, lichid
Gani-Tus NR, lichid
Gani-Tuss-DM NR, lichid
Genahist, elixir
Giltuss, lichid

Giltuss HC, sirop
Giltuss Pediatric, lichid
Guai-Co, lichid
Guaicon DMS, lichid
Guai-DEX, lichid
Guaiafed, sirop
Guiatuss CF, sirop
Halotussin, sirop
Hayfebrol, lichid
H-C Tussive, sirop
Histex, lichid
Histex PD, lichid
Histex PD, picături
Histinex HC, sirop
Histinex PV, sirop
Hycomal DH, lichid
Hydone, lichid
Hydramine, elixir
Hydro-Tussin DM, elixir
Hydro-Tussin HC, sirop
Hydro-Tussin HD, lichid
Hyphen-HD, sirop
Iodal HD, lichid
Iofen-C NF, lichid
Iofen DM, lichid
Iofen-DM NF, lichid
Iofen-NF, lichid
Iotussin HC, lichid
Jaycof Expectorant, sirop
Jaycof-HC, lichid
Jaycof-XP, lichid
Kentuss, sirop
KG-Dal HD Plus, sirop
Kita La Tos, lichid
Levall, lichid
Levall 5.0, lichid
Lodrane, lichid
Marcof Expectorant, sirop
M-Clear, sirop
Medi-Brom, elixir
M-End, lichid
Motrin Cold Children's, suspensie
Mytussin-PE, lichid
Nalex-A, lichid
Nalex DH, lichid
Nalspan Senior DX, lichid
Neotuss-D, lichid
Neotuss S/F, lichid
Norel DM, lichid
Nucofed, sirop
Nycof, cp
Orgadin, lichid
Orgadin-Tuss, lichid
Orgadin-Tuss DM, lichid
Organidin NR, lichid
Palgic-DS, sirop
Pancof HC, lichid
Pancof XP, lichid
Panmist DM, sirop
Panmist-S, sirop
Pediacare Cold + Allergy Children's, lichid
Pediacare Cough-Cold, lichid
Pediacare Decongestant Infants, picături
Pediacare Decongestant Plus Cough, picături
Pediacare Multi-Symptom, lichid
Pediacare Nightrest, lichid
Pedia-Relief, lichid
Pediatex, lichid
Pediatex-D, lichid
Phanasin, sirop
Phanatuss, sirop
Pharmasin, sirop
Pharmatuss DM, sirop
Phena-S, lichid
Pneumotussin 2.5, sirop
Poly-Tussin, sirop
Poly-Tussin DM, sirop
Poly-Tussin HD, sirop
Poly-Tussin XP, sirop
Primsol, soluție
Pro-Cof, lichid
Profen II DM, lichid
Prolex DH, lichid
Prolex DM, lichid
Protuss, lichid
Protuss-D, lichid
Q-Tussin PE, lichid
Robitussin Cough & Congestion, lichid
Robitussin DM, sirop
Robitussin PE, sirop
Robitussin Pediatric, picături
Robitussin Pediatric Cough, sirop
Robitussin Pediatric Night Relief, lichid
Romilar AC, lichid
Romilar DM, lichid
Rondec, sirop
Rondec DM, picături
Rondec DM, sirop
Scot-Tussin Allergy Relief Formula, lichid
Scot-Tussin DM, lichid
Scot-Tussin Expectorant, lichid
Scot-Tussin Original, sirop
Scot-Tussin Senior, lichid
Siladryl Allergy, lichid
Siladryl DAS, lichid
Sildec, lichid
Sildec, sirop
Sildec-DM, picături
Sildec-DM, sirop
Siltussin DAS, lichid
Siltussin DM, sirop
Siltussin DM DAS Cough Formula, sirop
Siltussin SA, sirop
S-T Forte 2, lichid
Sudatuss DM, sirop
Sudatuss-2, lichid
Sudatuss-SF, lichid
Super Tussin DM, lichid

Triaminic Infant Decongestant, picături
Trispec-PE, lichid
Tussafed, sirop
Tussafed-EX, sirop
Tussafed-EX Pediatric, lichid
Tussafed-HC, sirop
Tuss-DM, lichid
Tuss-ES, sirop
Tussi-Organidin DM NR, lichid
Tussi-Organidin DM-S NR, lichid
Tussi-Organidin NR, lichid
Tussi-Organidin-S NR, lichid
Tussi-Pres, lichid
Tussirex, lichid
Tussirex, sirop
Tylenol Allergy-D Children's, lichid
Tylenol Cold Children's, lichid
Tylenol Cold Infants, picături
Tylenol Cold Plus Cough Children's, lichid
Tylenol Flu Children's, suspensie
Tylenol Flu Night Time Max Strenght, lichid
Tylenol Sinus Children's, lichid
Vanex-HD, sirop
Vicks 44E Pediatric, lichid
Vicks 44M Pediatric, lichid
Vicks Dayquil Multi-Symptom, capsule cu lichid
Vicks Dayquil Multi-Symptom, lichid
Vicks Nyquil Multi-Symptom, lichid
Vicodin Tuss Expectorant, sirop
Vi-Q-Tuss, sirop
Vitussin Expectorant, sirop
Vortex, sirop
Z-Cof DM, sirop

PRODUSE PENTRU URECHE/NAS/GÂT

4-Way Saline Moisturizing Mist, spray
Ayr Baby Saline, spray
Bucalsep, soluţie
Bucalsep, spray
Cheracol Sore Throat, spray
Diabetirinse, soluţie
Fresh N Free, lichid
Glandosane, soluţie
Gly-Oxide, lichid
Isodettes Sore Throat, spray
Lacrosse Mouthwash, lichid
Larynex, pastile
Listermint, lichid
Nasal Moist, gel
Orajel Baby, lichid
Orajel Baby Nighttime, gel
Orasept Mouthwash/Gargle, lichid
Spritz Mouthwash, pulbere
Tanac, lichid
Tech 2000 Dental Rinse, lichid
Throto-Ceptic, spray
Zilactin Baby Extra Strenght, gel

AGENŢI GASTROINTESTINALI

Agoral, lichid
Baby Gasz, picături
Colace, lichid
Colidrops Pediatric, picături
Diarrest, cp
Imogen, lichid
Kaodene NN, suspensie
Kaopectate Advanced Formula, suspensie
Kaopectate Children's Liquid, suspensie
Liqui-Doss, lichid
Mylicon Infants', suspensie
Neoloid, lichid
Neutralin, cp
Senokot Children's, sirop

PRODUSE CU FIER

Feostat, suspensie
Irofol, lichid

AMESTECURI

Cytra-2, soluţie
Cytra-K, soluţie
Emetrol, soluţie
Fluorinse, soluţie
Rum-K, lichid

PSIHOTROPE

Thorazine, sirop

PRODUSE TOPICE

Aloe Vesta 2-N-1 Antifungal, unguent
Fleet Pain Relief, tampon
Fresh & Pure, soluţie duş
Handclens, soluţie
KlenzKloth, tampon
Lied Wipes-SPF, tampon
Neutrogena Acne Wash, lichid
Neutrogena Antiseptic, lichid
Neutrogena Clear Pore, gel
Neutrogena T/Derm, lichid
Neutrogena Toner, lichid
Podicleans, spray
Propa PH Foaming Face Wash, lichid
Sea Breeze Foaming Face Wash, gel
Stri-Dex, tampon
Stri-Dex Maximun Strenght, tampon
Stri-Dex Sensitive Skin, tampon
Stri-Dex Super Scrub, tampon

Anexa 51

Prevenirea bolilor şi îmbunătăţirea sănătăţii oamenilor

Prevenirea bolii	Recomandări	Beneficii aşteptate	Apariţia beneficiilor	Precauţii	Observaţii
1. *Exerciţii fizice*	– 150 minute de exerciţii cu intensitate moderată pe săptămână: • 30 minute alergare cu viteză moderată (6 km/h), de 5 ori/săptămână; • poate fi divizată în segmente de 10 minute; • antrenament de rezistenţă (urcare scări) şi întindere (Tai-Chi, dans)	↓toate cazurile mortale ↓riscul de apariţie a bolilor ↑riscul de atac (congestie) ↓riscul de obezitate ↑îmbunătăţirea gândirii, scăderea stresului ↑echilibrul şi energia – previne progresul incapacităţii funcţionale ↓progresia osteoporozei	– 3-4 săptămâni pentru valorile lipidelor; – 4-6 săptămâni pentru revigorarea gândirii şi scăderea depresiei; – 10 ani pentru toate cazurile de mortalitate; – beneficiile pot scădea dacă exerciţiile nu sunt continuate;	consultarea medicului pentru: – TA (hipertensiune); – diabet zaharat; – istoricul bolii arterelor coronare; – dureri de piept la efort sau în rest; – respiraţie scurtă la efort; – incapacitate funcţională; – ameţeli care cauzează pierderea echilibrului; – toate pierderile de cunoştinţă;	– efectuarea de exerciţii cu excepţia adulţilor sedentari; – sugerarea de plimbări; nu necesită antrenament; – 10 minute de plimbare/zi;
2. *Alimentaţie*	dietă bogată în vegetale şi fructe (5-10 prize), fibre şi boabe de cereale, cu conţinut mic în acizi graşi nesaturaţi şi bogate în acizi graşi omega-3	↓riscul de cancer – colon, esofag) ↓riscul bolilor arterelor coronare (BAC) ↓riscul dezvoltării diabetului zaharat II ↓riscul de atac (congestie)	– 3-4 săptămâni pentru valorile lipidelor; – 1-5 ani pentru bolile arterelor coronare; – diabet zaharat II şi atac;	– apelare la nutriţionişti clinicieni pentru pacienţii cu DZ II, dislipidemie şi BAC; – anorexia este contraindicată pentru scăderea greutăţii. Pacienţii cu boli mentale pot fi excluşi temporar de la programele de scădere în greutate	– o alimentaţie sănătoasă şi exerciţiile au o importanţă mai mare ca slăbirea; – pierderea în greutate este indicată dacă IMC > 25, în caz de DZ II, HTA, apnee nocturnă şi obezitate;
3. *Oprirea fumatului*	abstinenţă	↓risc de cancer ↓risc de boli CV, inclusiv atac ↓risc de osteoporoză ↓risc de boli pulmonare	– 6 luni pentru îmbunătăţirea simptomelor respiratorii; – 3 ani pentru reducerea riscului de BCV; – 10 ani pentru reducerea riscului apariţiei cancerului;	–	– creşterea în greutate nu se compară cu riscul la obezitate;
4. *Alcoolul*	– consum scăzut de alcool: • ≤ 9 băuturi standard pe săptămână pentru femei; • ≤ 14 băuturi strandard/săptămână pentru bărbaţi; • abstinenţă în graviditate (sarcină) • conducere vehicule cu motor sau vapoare;	↓risc de BCV cu consumul de o băutură în fiecare zi	– 5-10 ani pentru beneficii în BCV pentru pacienţii bătrâni (> 50 ani); – pentru pacienţii tineri beneficiu puţin probabil;	– consumul extrem este asociat cu riscul de: • creştere a cancerului (esofag, ficat, colon, piept); • creştere a TA; • scădere a funcţiei sociale; – se va consulta medicul pentru identificarea problemei băutului;	– pacienţii cu trigliceridemie pot fi sensibili la consumul de alcool;

5. *Imunizările*	– vaccinarea contra *Influenza* pentru: • adulți peste 65 ani; • boli cronice de inimă și plămâni; • cancer; • diabet; • tulburări renale; • imunosupresie; • HIV; – vaccinarea antipneumococică, ca mai sus, în plus în: • asplenie; • siclemie (anemie); • pierdere cronică de lichid cefalorahidian (LCR); • revaccinare contra tetanosului la fiecare 10 ani;	↓mortalitatea dată de *Influenza* sau pneumonie ↓riscul de spitalizare dat de aceste boli la pacienții > 65 ani ↓morbiditatea și mortalitatea la tetanos	– 2 săptămâni; este necesară vaccinare anuală pentru *Influenza*; – 2-3 săptămâni pentru pacienții > 10 ani la vaccinare contra *Influenza*; – 2-3 săptămâni pentru pacienții > 10 ani contra tetanosului;	– contraindicațiile vaccinării: • alergie la ouă pentru vaccinare contra *Influenza*; • previne vaccinarea antipneumococică;	– vaccinare antipneumococică: • se efectuează numai o dată; • pentru a preveni febra și mialgiile se recomandă paracetamol profilactic; • vaccinarea contra *Influenza* este, de asemenea, recomandată pentru pacienții care pot transmite *Influenza* la alții cu risc mare; • vaccinarea este recomandată la femeile însărcinate;
6. *Prevenirea îmbolnăvirilor, rănirilor, accidentelor*	– cunoașterea de către părinți a centrului de control al otrăvurilor; – folosirea de containere cu medicamente, rezistente la deschiderea acestora de către copii; – utilizarea acelor de seringă de unică folosință; – utilizarea de prezervative; – prevenirea accidentelor prin utilizarea centurilor de siguranță în mașină;	↓mortalitatea și morbiditatea la accidente și la expunerea accidentală la medicamente și otrăvuri; ↓transmisia de HIV și hepatita B	– imediat;	–	–
7. *Suplimentare de acid folic*	– toate femeile în vârstă care au născut pot crește consumul de acid folic la minim 0,4 mg/zi; – cerințele sunt mai mari pentru cei cu tulburări renale;	↓scade incidența de tulburări renale cu 40-60 %	– în primul semestru, când riscul e mai mare;	– poate fi luat cu minim 2-3 luni înainte de concepție, cât și în primul trimestru al sarcinii, la fel ca și în cazul sarcinilor neplanificate;	–

BAC = Boala arterelor coronare; BCV = Boală cardiovasculară; CV = Cardiovascular; DZ = Diabet zaharat; HTA = Hipertensiune arterială; IMC = Indicele de masă corporală; LCR = Lichid cefalorahidian; TA = Tensiune arterială.

Anexa 52

Medicamente care impun modificarea stilului de viaţă

Medicamente	Strategia prevenirii bolii
Contraceptive orale	• Suplimentare de acid folic; • Abstinenţa la alcool, dacă există intenţia de a avea o sarcină (graviditate); • Întreruperea fumatului;
IECA, hipoglicemiante orale, insulină, beta-blocante ale canalelor de calciu, diuretice, nitraţi, agenţi antiagreganţi plachetari, alte medicamente cardiace	• Se va opri fumatul, dacă este necesar; • Ghid pentru exerciţii; • Ghid pentru nutriţie; • Vaccinare antipneumococ şi *Influenza*; • Educaţie despre alcool; • Suplimente cu vitamina D;
Terapie cu antibiotice pentru pneumonie, exacerbarea BPOC	• Vaccinare antipneumococ si *Influenza*, peste 65 ani; • Se va opri fumatul dacă este necesar;
Inhalatori cu corticosteroizi şi medicaţie antiastmatică	• Vaccinare antipneumococ şi *Influenza*, peste 65 ani; • Se va opri fumatul, dacă este necesar;
Medicamente la care se evită alcoolul (antidepresive, narcotice, benzodiazepine)	• Nu se va bea alcool în timpul utilizării acestor medicamente. Se va educa pacientul să scadă consumul de alcool. Vaccinare pentru *Influenza*;
Agenţi imunosupresivi, incluzând utilizarea cronică de corticosteroizi antimetaboliţi, interferon, terapia anemiei, terapia HAART	• Vaccinare pentru *Influenza* şi posibil antipneumococ, peste 65 ani; • Suplimente cu vitamina D;
Medicaţia antipsihotică, terapia HAART	• Ghiduri pentru exerciţii; • Ghid pentru nutriţie; • Se va opri fumatul, dacă este necesar;
Cele mai frecvente medicamente utilizate în bolile cronice	• Ghid pentru exerciţii; • Se va opri fumatul, dacă este necesar; • Suplimente cu vitamina D.

BPOC = Boală pulmonară obstructivă cronică; IECA = Inhibitori ai enzimei de conversie a angiotensinei; HAART = Terapie antiretrovirală de înaltă activitate.

Anexa 53

Medicamente care se administrează *pe stomacul gol* (cu 1 h înainte sau cu 2 h după masă, cu un pahar plin cu lichid, uzual, cu apă)

Medicamentul	Observaţii
Ampicilină	–
Astemizol	–
Betanecol	Se evită administrarea cu hrană, pot apărea greaţă şi vomă imediat după masă.
Bisacodil	Se administrează cu un pahar cu apă, nu cu lapte (produsul se formulează ca tablete acoperite enteric).
Cefaclor	–
Clodronat	Se administrează cu un pahar cu apă, cu 1-2 ore cel puţin înainte sau după masă; alimentele scad absorbţia. Se evită administrarea concomitentă cu lapte, antiacide sau medicamente care conţin calciu, magneziu, fier ori aluminiu. Se înghite întreg.
Cloxacilină	–
Demeclociclină	Se administrează cu un pahar cu apă, cu lapte sau cu antiacide care conţin magneziu sau aluminiu.
Didanozină (EC) – acoperit enteric	Se administrează cu cel puţin 30 de minute înainte sau 2 ore după masă. Se înghite întreg.

Didanozină (tablete normale)	Nu se administrează întreg; se mestecă, se sfărmă sau se dispersează în cel puţin 15 ml apă/cp/doză înainte de înghiţire (cu cel puţin 30 de minute înainte sau 2 ore după masă); se pot adăuga 15 ml suc clar de mere/cp/doză; se utilizează după o oră de la amestecare.
Didonozină (suspensie)	–
Digoxin	–
Diltiazem	–
Estramustine	Se administrează cu un pahar cu apă; se înghite întreg, nu se administrează cu lapte sau medicamente care conţin calciu.
Etidronat	Se administrează cu cel puţin 2 ore înainte sau după masă; se înghite întreg. Se evită administrarea concomitentă cu lapte, antiacide sau medicamente ce conţin aluminiu, calciu, magneziu ori fier, în intervalul de 2 ore.
Etoposid	–
Fosamprenavir (suspensie)	–
Fosfaţi, soluţie	Se poate administra cu maxim 30 de minute înainte de masă; se diluează doza în 120 ml apă, iar doza rezultată se bea cu un pahar cu apă.
Furosemid	–
Indinavir (suspensie)	–
Itraconazol (lichid)	Nu se clăteşte gura după înghiţire, nu se administrează cu suc de grepfrut.
Izoniazidă	–
Izosorbid dinitrat (cp. normale)	Se administrează cu un pahar cu apă.
Labetalol	–
Lansoprazol	–
Levodopa	–
Lincomicină	–
Litiu	–
Metronidazol (ER) (eliberare entrică)	Alimentele cresc viteza de absorbţie.
Metroprolol	–
Micofenolat (capsule/tablete)	Se înghite întreg.
Nimodipină	–
Norfloxacină	Se administrează cu un pahar cu apă, dar nu cu lapte, se evită administrarea excesivă de cafea.
Parafina lichidă	Nu se administrează în interval de 2 ore de la masă, dacă ea interferează cu digestia şi absorbţia de nutrienţi şi vitamine.
Penicilamină	Se administrează cu un pahar cu apă, dar nu cu lapte.
Pentozan polisulfat	Se administrează cu un pahar cu apă.
Perindopril	–
Propranolol	–
Rifampin	Se administrează dimineaţa, cu cel puţin 30 de minute înainte de prima masă, băutură sau altă medicaţie, cu un pahar cu apă plată; numai pentru a preveni ulceraţia orofaringiană, se înghite întreg.
Risedronat	–
Roluzol	Alimentele îi scad biodisponibilitatea.
Sorafenib	Alimentele îi scad biodisponibilitatea; se administrează cu 1-2 ore înaintea meselor.
Sotalol	Se administrează preferabil cu 1-2 ore înainte de masă.
Sucralfat	Se administrează preferabil cu 1 oră înainte de masă.
Temozolomid	Poate fi administrat cu alimente, dar administrarea pe stomacul gol poate scădea incidenţa greţei şi vomei; cu un pahar cu apă, se înghite întreg, nu se deschide capsula (antineoplastic).
Tetracicline	Se administrează cu un pahar cu apă; nu se administrează cu lapte.
Vaccinul holerei şi inactivatori ai diareei călătorilor	Se evită alimentele şi băutura cu o oră înainte şi după administrarea vaccinului; vaccinul este labil la mediul acid. Se dizolvă tamponul din granulele efervescente de $NaHCO_3$ în apă (150 ml). Se amestecă vaccinul cu soluţia şi se bea amestecul în două ore.
Voriconazol	–
Zafirlukast	–
Zapelon	Administrarea după mese grele, cu alimente foarte grase, are ca rezultat o absorbţie slabă şi o reducere a efectului.
Zido	–

EC = *Enteric Coated* (acoperire enterică); ER = *Enteric Release* (eliberare enterică).

Anexa 54

Medicamente care se administrează *înainte de masă* (cu 15-30 de minute înainte)

Medicamentul	A nu se sfărâma	Observaţii
Acid 5 – aminosalicilic	*	Cu un pahar cu apă. Comprimate cu acoperire enterică/eliberare întârziată.
Alendronat	*	Dimineaţa, cu cel puţin 30 minute înainte de orice masă, băutură sau altă medicaţie, cu un pahar plin cu apă, pentru a preveni ulceraţia orofaringiană, se înghite întreg.
Budesonid	*	Cu un pahar cu apă, se înghite întreg (capsule cu eliberare controlată). Se evită consumul de suc de grepfrut.
Captopril	–	De preferat cu o oră înainte de masă; poate fi administrat cu alimente, dar să fie consistente.
Clordiazepoxid/clidiniu	–	30-60 minute înainte de masă pentru a mări absorbţia.
Colestiramină	–	Se amestecă cu apă, lapte, suc de fructe sau alte băuturi necarbonatate; poate fi amestecat cu supe fluide sau pulpă de fructe, cu conţinut mare de umiditate, ex.: sos de mere, ananas sfărâmat.
Cromoglicat de sodiu	–	Se dizolvă conţinutul capsulei în apă caldă.
Dietilpropionă (capsule normale)	–	O oră înainte de masă.
Diltiazem (capsule normale)	–	–
Dipiridamol	–	De preferat cu o oră înainte de masă, poate fi administrat cu lapte pentru a reduce efectele secundare gastrointestinale.
Domperidonă	–	Se evită sucul de grepfrut.
Gemfibrazil	–	Se administrează cu 30 minute înainte de mesele de dimineaţă şi seară.
Lansoprazol (capsule cu eliberare întârziată)	*	Înainte de şi/sau cu micul dejun/masă se înghite întreg. Capsulele cu eliberare întârziată pot fi deschise, iar granulele intacte pot fi stropite cu o linguriţă cu suc (pastă) de mere şi înghiţite imediat. Nu se mestecă şi nu se rup granulele. Granulele pot fi amestecate în suc pentru administrare nasogastrică (stabilă 30 minute).
Lansoprazol (tablete cu eliberare întârziată)	*	Nu se înghite intactă; se plasează o tabletă pe limbă şi se înghite când este dezintegrată, granulele nu se mestecă.
Metoclopramidă	–	–
Nateglinid	–	Un minut înainte de masa principală.
Nilutamid	–	Înainte de micul dejun.
Propantelină	–	–
Repaglinid	–	Se evită sucul de grepfrut.
Tegaserod	–	–
Tolbutamidă	–	Timp de înjumătăţire scurt.
Trimebutină	–	–
Vaccinul tifoidei (capsule)	*	O oră înainte de masă, cu băutură rece sau călduţă; se înghite întreagă.

Anexa 55

Medicamente care se administrează de preferat pe stomacul gol

Medicamentul	Nu se sfarmă sau nu se mestecă*	Observaţii
Acid nalidixic	–	Cu un pahar cu apă; se evită excesul de cafea
Aminofilină	*	Cu un pahar cu apă; comprimatele pot fi înjumătăţite (cu eliberare susţinută)
Cloramfenicol	–	–
Eritromicină, bază	*	Dacă este un produs cu acoperire enterică, nu se sfarmă, nu se mestecă
Eritromicină stearat	–	–
Indinavir	–	Cu un pahar cu apă, lapte smântânit, cafea sau ceai; poate fi administrat cu mâncare uşoară; o hrană cu multe calorii, grăsimi sau proteine scade absorbţia
Izoniazidă	–	Alimentele scad absorbţia
Ketoprofen (EC sau SR)	*	Cu un pahar cu apă
Levodopa/benserazid	*	Se înghite întreg, nu se deschide sau dizolvă
Levodopa/carbidopa, CR	*	Tabletele cu concentraţie 200/50 pot fi înjumătăţite
Levadopa/carbidopa (capsule obişnuite)	–	–
Oxtrifilină, lichid	–	Cu un pahar cu apă
Rifampin	–	–
Săruri de fier (capsule, comprimate)	*	Alimentele, în special produsele lactate, cafeaua sau ceaiul, scad absorbţia şi efectele secundare G.I.
Săruri de fier (lichide)	–	Se diluează doza cu apă sau sucuri (nu cu lapte)
Teofilină, lichid	–	Cu un pahar cu apă
Teofilină, comprimate	–	Cu un pahar cu apă
Zinc	–	–

EC = abr. pentru engl. Enteric Coated (acoperire enterică);
SR = abr. pentru engl. Slow Release, sustained release (eliberare înceată, susţinută);
CR = abr. pentru engl. Controlled Release (eliberare controlată);
GI = gastro-intestinal.

Anexa 56

Medicamente care se administrează în timpul mesei sau după masă

Medicamentul	Nu se sfarmă sau nu se mestecă *	Observaţii
Acarboză	–	Cu prima muşcătură din masa principală
Acid acetilsalicilic (AAS) simplu	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Acid etacrinic	–	–
Acid mefenamic	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Acid taprofenic SR	*	Se înghite întreg
Acid tiaprofenic	–	Se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Acitetrin	–	Alimentele îmbunătăţesc absorbţia
Alfacalcidol	–	Cu un pahar cu apă sau lapte
Alfa–D–galactozidază	–	Înghiţire, mestecare, rupere odată cu mâncarea
Alfuzosin	*	Eliberare prelungită
Alopurinol	–	Alimentele scad efectele gastrointestinale secundare
Altretamină	*	–
Amilorid	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se evită alimentele cu cantităţi mari de potasiu

Aminobenzoat (capsule)	–	După mese şi la culcare, cu o gustare sau cu un pahar cu apă
Aminobenzoat (comprimate)	–	Se sfărâmă comprimatul şi se introduce într-un pahar cu apă rece sau suc, se agită şi se bea după fiecare masă/gustare
Aminobenzoat (pulbere)	–	Se adaugă în apă sau suc rece, se agită pînă la dizolvare şi se bea după mese sau gustare
Atazanavir	–	Se înghite întreg, nu se deschide capsula, hrana creşte absorbţia
Atovacuonă	–	Alimentele cresc biodisponibilitatea
Auranofin	–	–
Autovacuonă/proguanil	–	Doza zilnică poate fi administrată cu alimente sau lapte
Betahistină	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Bezafibrat	*	Cu un pahar cu apă, produs cu eliberare susţinută
Biperiden	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Bromocriptină	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Calciu (săruri)	–	Alimentele cresc absorbţia
Capecitabină	*	Cu hrană sau în decurs de 30 de minute după terminarea mesei cu un pahar cu apă
Carbamazepină (comprimate)	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se evită sucul de grepfrut
Carbamazepină (CR)	*	Se evită sucul de grepfrut
Carvedilol	*	Alimentele scad viteza de absobţie şi incidenţa efectelor ortostatice, se administrează cu un pahar cu apă; sucul de grepfrut creşte nivelul plasmatic
Chinagolid	–	Se administrează la culcare, cu o gustare
Chinidină (săruri, comprimate)	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Chinidină (săruri, CR)	*	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se administrează cu un pahar cu apă; poate fi divizat în două
Chinină	*	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Ciproteron	–	–
Claritromicină (comprimate XL)	*	Alimentele cresc biodisponibilitatea
Colestipol (comprimate)	–	Cu un pahar cu apă sau alt lichid. A nu se tăia.
Colestipol (granule)	–	Se adaugă în apă, lapte, băuturi aromate, sucuri, băuturi carbonatate sau alt lichid; se pot adăuga în cereale reci sau calde, supe (se evită supele cu bucăţi), iaurt, budinci, brânză de casă, pulpă de fructe, ananas tăiat, pere
Dexametazonă	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Diclofenac	*	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se administrează cu apă sau lapte (un pahar), se utilizează forma EC sau CR; capsulele clasice sfărâmate sau mestecate pot da iritaţie locală
Diflunisal	*	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Doxiciclină	*	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă pentru a evita ulceraţia esofagiană. Se evită utilizarea concomitentă de lapte, antiacide şi medicamente care conţin aluminiu, calciu, magneziu sau fier
Enzimă pancreatică (capsule, cu EC granule)	*	Cu fiecare masă sau gustare, cu un pahar cu apă; se înghite întreg; se poate deschide capsula şi se stropeşte cu mâncare moale, ex.: pastă de mere, şi se administrează imediat; nu se mestecă granulele
Enzimă pancreatică (comprimate/capsule sau pulbere)	–	Cu fiecare masă sau gustare
Etemestan	–	–
Etodolac	–	Alimentele scad efectele secundare G.I. Se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Fenazopiridină	*	Poate decolora dinţii, dacă este mestecat sau sfărâmat
Fenilbutazonă	–	–
Fenitoină	*	Alimentele scad efectele secundare G.I.; nu cu preparatele enterale alimentare
Fenofibrat	–	Alimentele cresc absorbţia
Fenofibrat (microacoperit)	–	Cu multă hrană pe zi pentru a creşte absorbţia
Fenofibrat (micronizat)	–	Cu multă hrană pe zi pentru a creşte absorbţia
Floctafenin	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu apă sau lapte
Flovoxat	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Fludrocorizon	–	–
Fluorură de sodiu	*	–
Flurbiprofen	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu apă sau lapte
Flurbiprofen, SR	*	Cu un pahar cu apă sau lapte, se înghite întreg
Galantamină	–	De preparat cu hrană dimineaţa şi seara
Galantamină, ER	*	Preferabil la masa de dimineaţă

Ganciclovir	*	Alimentele cresc biodisponibilitatea
Gliburid	–	Cu micul dejun sau la prima masă principală. Se înghite întreg.
Glicazid	–	–
Glicazid, MR	*	Cu un pahar cu apă rece
Glimepirid	–	La micul dejun sau la prima masă principală
Hidrocodonă	–	–
Hidrocortizon	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Hidroxiclorochin	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Ibuprofen	–	Cu apă sau cu un pahar cu lapte, alimentele scad efectele secundare G.I.
Imatinib	–	Cu un pahar cu apă, alimentele scad efectele secundare G.I.; se evită sucul de grepfrut.
Iodochinol	–	–
Indometacin	*	Cu un pahar cu apă sau lapte, alimentele scad efectele secundare G.I.
Itraconazol (capsule)	*	Se înghit întregi, cu băutură cola, dacă este o aclorhidrie sau o supresie a secreţiei acide, se evită consumul de suc de grepfrut
Izotretinoin	*	Alimentele cresc biodisponibilitatea
Ketoconazol	–	Cu cola în caz de aclorhidrie sau suspresie a secreţiei acide
Ketorolac	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă sau lapte, alimentele bogate în grăsimi scad viteza, dar nu şi întinderea absorbţiei
Ketroprofen	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă
Labetalol	–	Alimentele cresc biodisponibilitatea
Lactază (caplete)	*	Imediat după o masă ce conţine lactoză
Lactobacillus Rhamnosus	–	Preferabil cu lapte sau lactoză; conţinutul capsulei poate fi adăugat la alimente semisolide dacă este dificil de înghiţit
Levocarnitină (lichid)	–	Poate fi amestecat cu băuturi sau alte alimente lichide, se consumă încet pentru a mări toleranţa
Lopinavir/ritonavir	–	Alimentele cresc absorbţia
Lovastatină	–	La masa de seară; se evită consumul de suc de grepfrut
L-triptofan	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Magneziu (săruri)	–	Cu un pahar cu apă
Meflochin	–	Alimentele cresc absorbţia; cu un pahar de apă; nu se mestecă comprimatele, se pot rupe şi suspenda în mici porţiuni în apă, lapte sau alte băuturi
Metenamină	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se evită administrarea de alimente alcaline în exces, ex. produse lactate; se administrează cu un pahar cu apă
Metformin, comprimate	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Metformin, ER	*	Se administrează cu apă – se măreşte absorbţia şi se asigură eliberarea completă a substanţei
Metilfenidat (comprimate)	–	Alimentele cresc viteza de absorbţie şi reduc efectele secundare G.I.
Metilfenidat, SR	*	–
Metilprednisolon	–	Se va evita sucul de grepfrut; alte sucuri nu interacţionează
Metilsergid	–	–
Metoxalen	–	Se vor evita următoarele alimente cu 24 de ore înainte de administrare şi expunerea la raze u.v., din cauza creşterii riscului de arsuri: morcovi, ţelină, smochine, muştar, pătrunjel, lămâi, păstârnac
Mexiletin	–	Cu un pahar cu apă
Mizoprostol	*	Se înghite întreg
Moclobemid	–	Nu este necesară o restricţie a dietei pentru IMAO (inhibitori ai monoaminooxidazei), cât timp se administrează după mese
Naproxen – SR	*	Cu un pahar cu apă sau lapte
Naproxen (comprimate)	–	–
Nelfinavir	–	Alimentele cresc absorbţia
Niacin – ER	*	După o gustare săracă în grăsimi, la culcare; se înghite întreg
Nitrofurantoină	*	Alimentele cresc biodisponibilitatea şi scad efectele secundare G.I
Normetadonă	–	–
Orlistat	*	La o oră după masă, cu un pahar cu apă
Osalazină	*	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Oxaprozin	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.; cu un pahar cu apă sau lapte
Paromomicină	–	Se absoarbe puţin
Pentazocină	–	–
Pentoxifilină	*	Se înghite întreg

Pepsină	–	–
Pinaverium	–	Cu un pahar cu apă pentru a evita iritaţia esofagiană
Pindolol	–	–
Piroxicam	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Potasiu (săruri SR capsule)	*	Se înghite întreg, cu un pahar cu apă; se poate presăra conţinutul unei capsule pe alimente moi, ex.: pastă de mere, şi se înghite în timpul mestecării
Potasiu (săruri, comprimate)	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Potasiu (săruri, comprimate SR)	–	Cu un pahar cu apă; se poate împărţi comprimatul în jumătate de pahar cu apă, se agită şi se înghite imediat, se clăteşte paharul cu multă apă şi se înghite
Potasiu (săruri, lichide)	–	KCl – se diluează doza cu apă, suc de citrice sau băuturi moi, cu lămâie
Prazinquantel	*	Cu un pahar cu apă, tableta poate fi înjumătăţită. Sucul de grepfrut poate creşte nivelul substanţei în sânge
Prednison	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Primetamină	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Prociclidină	–	–
Ribavirină	–	–
Ritonavir (capsule)	–	–
Ritonavir (lichid)	–	Se poate amesteca cu lapte cu cacao; se administrează în interval de o oră
Rivastigmină	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Sacvinavir, mesilat	*	Se administrează în decurs de 2 ore de la masă sau de o gustare substanţială, se înghite întreg, cu un pahar cu apă; sucul de grepfrut poate creşte absorbţia, dar este bine tolerat
Selegilină	–	Nu este necesară dieta de restricţie pentru MAOI, la doza recomandabilă 10 mg/zi
Sertralin	–	Alimentele cresc biodisponibilitatea; se evită sucul de grepfrut
Sevelamer	*	Cu puţin înainte de masă; se înghite întreg, nu se va rupe în bucăţi
Simeticonă	–	–
Sulfadiazină/trimetroprim	–	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă
Sulfasalazină (comprimate)	*	Alimentele scad efectele secundare G.I., se administrează cu un pahar cu apă
Sulfinpirazonă	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Sulindac	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Tenofovir	–	Se administrează cu hrană; o hrană cu multe grăsimi creşte biodisponibilitatea
Tenoxicam	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se administrează cu un pahar cu apă sau lapte
Teofilină – Uniphil	*	Cu puţin timp înaintea mesei, se administrează cu un pahar cu apă; capsula poate fi divizată în două
Testosteron, undecanoot	*	–
Ticlopidină	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Tipranavir	–	Se evită antiacidele cu aluminiu şi magneziu, care scad absorbţia substanţei
Trazodonă	–	Alimentele scad efectele secundare (G.I. şi ameţeli)
Triameteren	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.; se evită utilizarea alimentelor cu conţinut bogat de potasiu, în cantitate mare
Triameteren/hidroclorotiazidă	–	Alimentele scad efectele secundare G.I.
Trimperazină	–	Alimentele promovează o absorbţie mai gradată şi scad incidenţa somnolenţei
Ursodiol	–	–
Valganciclovir	*	Alimentele cresc biodisponibilitatea
Venlafaxină – XR	*	Se administrează întreg, cu un pahar cu apă
Verapamil	–	Se va evita sucul de grepfrut
Verapamil – SR (except COVERA – HS R)	*	Un comprimat de 240 mg poate fi divizat în două. Se evită sucul de grepfrut.
Vitamina C	–	Cu un pahar cu apă

EC = *Enteric Coated* (acoperire enterică); SR = *Slow Release* (eliberare înceată); CR = *Controlled Release* (eliberare controlată); ER = *Enteric Release* (eliberare în intestin); MR = *Modified Release* (eliberare modificată); G.I. = gastrointestinal; IMAO = inhibitori ai monoaminooxidazei.

Notă: restul medicamentelor care nu au fost incluse în tabele se administrează cu sau fără alimente.

Anexa 57

Influenţa sucului de grepfrut asupra medicamentelor administrate

Medicamentul	Efectul sucului de grepfrut	Observaţii
Amiodaronă	Doze repetate de suc cresc nivelurile absorbţiei: ASC şi C max	Se va evita consumul; cu alte sucuri nu interacţionează
Anagrelid	Poate creşte nivelul seric de substanţă	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează; se va urmări clinic pacientul; se va monitoriza numărul de plachete în trombocitopenie
Atovarstatin	Creşte nivelul plasmei inhibitorilor HMG CoA-reductazei metabolizaţi de CYP3A4. Este afectat mai puţin intens ca Lovastatinul şi Simvastatinul	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează. Dacă se asociază, se monitorizează efectele asociate cu creşterea nivelurilor de substanţe (ex.: miopatie, insuficienţă renală acută, dureri musculare)
Benzodiazepine	Ca la Diazepam şi Triazolam	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează, dacă se asociază, se vor monitoriza efectele secundare date de acest glucocorticoid (ex.: hiperglicemie, trăsături ca în boala Cushing)
Budesonid		Consumul mare de suc poate creşte concentraţia sistemică după administrarea orală; biodisponibilitatea substanţei administrate oral a fost aproximativ dublă la pacienţii care au consumat 600 ml suc pe zi timp de 4 zile
Buspironă	Cantităţi repetate de suc cresc concentraţiile serice ale substanţei	Se va evita consumul de alte sucuri care interacţionează, se monitorizează efectele secundare date de creşterea concentraţiei (ex.: sedare şi afectare mentală)
Blocante ale canalelor de calciu ca la felodipină, nifedipină, nimodipină	–	–
Carbamazepină	Poate creşte nivelul seric (ASC, picul concentraţiei)	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează; se consumă suc şi se vor monitoriza semnele de toxicitate (somnolenţă, ameţeli, cefalee, instabilitatea picioarelor, diplopie, greaţă, vomă)
Carvedilol	Poate avea ca rezultat o creştere a concentraţiei plasmatice a substanţei, datorită reducerii metabolismului acesteia; creşte ASC	Evidenţa acestor efecte este limitată; dacă se consumă suc, se vor monitoriza efectele asociate cu creşterea nivelurilor sangvine de carvedilol: ex.: presiunea sangvină şi bradicardia
Chinidină	Creşte nivelul concentraţiei substanţei în sânge	Se va evita consumul de suc
Ciclosporină	Poate creşte nivelurile plasmatice ale substanţei; creşte ASC	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează; dacă se consumă, se vor monitoriza simptomele de toxicitate, ex.: nefrotoxicitatea, hepatotoxicitatea, creşterea imunosupresiei. Sunt necesare doze scăzute de ciclosporină
Clomipramină	Poate creşte nivelurile serice	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează; dacă se consumă suc, se vor monitoriza efectele asociate cu creşterea nivelului sangvin de clomipramină: ex.: somnolenţă, hipotensiune, deprimarea respiraţiei, tulburări cardiovasculare, agitare, efecte anticolinergice
Clopidogrel	Poate scădea nivelurile plasmatice ale metaboliţilor activi, cât şi slăbirea abilităţii acestora la inhibarea agregării plachetare	Se va evita
Ciclofosfamidă	Fabricantul produsului PROCYTOX® nu recomandă administrarea concomitentă cu suc de grepfrut	Se va evita
Darifenacin	Poate creşte nivelurile serice	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează; dacă se consumă, se vor monitoriza efectele excesive antimuscarinice (gura uscată, constipaţie) şi efectele serioase de retenţie urinară acută

Diazepam	Poate creşte nivelul diazepamului: ASC şi C_{max}.	Se pare că unii pacienţi pot fi afectaţi de efecte adverse, în special aceia în care nivelurile de diazepam sunt probabil crescute (ex.: persoane în vârstă, cei cu ficatul afectat sau cei care utilizează inhibitori de citrocrom P 450) Se va evita consumul de suc, iar în caz de consum se va monitoriza creşterea sedaţiei
Domperidonă	Potenţial de creştere a biodisponibilităţii substanţei, cu prelungirea QTc şi risc de aritmie cardiacă gravă (torsade ale vârfurilor)	Se va evita consumul de suc
Ergotamină	Poate creşte nivelul substanţei şi riscuri grave de toxicitate	Se va evita consumul de suc
Eritromicină	Poate creşte concentraţia serică a antibioticului	Se va evita consumul; alte sucuri nu interacţionează; dacă se consumă, se vor monitoriza efectele secundare asociate cu eritromicina
Etinilestradiol	Pare să crească concentraţiile serice ale substanţei C_{max}, ASC	Se va evita consumul, alte sucuri nu interacţionează; dacă se bea suc, se va menţine un interval cât mai lung posibil între medicament şi sucul de grepfrut
Felodipină	Creşte semnificativ concentraţia substanţei în ser; poate creşte nivelul plasmatic şi intensitatea efectelor clinice ale unor 1,4-dihidropiridine, blocante ale canalelor de calciu, cât şi mărimea extinderii lor	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; dacă se consumă suc de grepfrut, se vor monitoriza efectele adverse ale creşterii concentraţiei serice a substanţei (scăderea presiunii sangvine, diastolice, creşterea bătăilor inimii, cefalee, edem periferic, roşeaţă)
Fexofenadină	Poate scădea nivelul seric, ASC şi C_{max}	Se vor evita consumul de grepfrut, sucul de mere şi portocale cu efecte similare cu acelea ale sucului de grepfrut; dacă se consumă, se va monitoriza scăderea eficacităţii substanţei
Imatinib	Fabricantul produsului GLEEVEC® recomandă precauţii la administrarea cu suc de grepfrut	Se va evita consumul de suc
Inhibitori ai fosfodiesterazei	Vezi Sildenafil, Tadalafil, Vardenafil	–
Inhibitori ai HMG CoA-reductazei	Vezi Atorvastatin, Lovastatin, Simvastatin	–
Itraconazol	Poate scădea nivelul seric, C_{max}, ASC	Se va evita consumul de suc, în caz de consum, se vor monitoriza pacienţii pentru scăderea eficacităţii medicamentului
Losartan	Poate scădea formarea metaboliţilor majori activi şi scade ASC a acestora	Se va evita consumul de suc; dacă se consumă, se monitorizează semnele efectului scăzut (ex.: creşterea presiunii sangvine)
Lovastatin	Creşte concentraţia serică; Simvastatin pare că este afectat la fel de sucul de grepfrut, iar Atorvastatinul se pare că nu este afectat puternic	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; se indică alegerea unui alt inhibitor de HMG CoA-reductazei metabolizaţi de CYP3A4 (ex.: Fluvastatin, Pravastatin). Dacă se consumă suc, se monitorizează semnele de concentraţie serice crescute (ex.: miopatie, dureri musculare, insuficienţă renală acută)
Metadonă	Poate creşte biodisponibilitatea	Se va evita consumul de suc; poate da interacţii relevante clinice la unii pacienţi; dacă se consumă, se vor monitoriza semnelele adverse asociate cu creşterea concentraţiei serice a substanţei (ex.: respiraţie scăzută sau superficială, bătăi slabe ale inimii, puls mic)
Metilpredninsolon	Creşte concentraţia serică şi timpul de înjumătăţire al substanţei	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; dacă se asociază, se monitorizează efectele adverse ale corticosteroizilor (ex.: hiperglicemie, trăsături ca în boala Cushing)
Nifedipină	Poate creşte nivelul seric	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; dacă se consumă, se vor monitoriza semnele adverse datorate creşterii concentraţiei serice de substanţă (ex.: scăderea presiunii sangvine, diastolice, creşterea bătăilor inimii, înroşirea, cefalee, edem periferic şi dezorientare mentală)
Nimodipină	Creşte concentraţia plasmatică; după o singură administrare de suc, farmacocinetica substanţei este alterată	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează, iar în caz de consum se monitorizează creşterea efectului hipotensiv şi a efectelor secundare ca cefaleea

Pimozid	Creşte nivelul concentraţiei datorită scăderii metabolizării substanţei, ceea ce conduce la risc de prelungire a QTc	Se va evita consumul de suc; în caz de consum, se monitorizează; semnele de efecte adverse date de creşterea concentraţiei serice (ex.: torsade ale picurilor, simptome extrapiramidale, hipotensiune)
Prazicuantel	Poate creşte nivelul concentraţiei serice	Semnificaţii clinice necunoscute
Primachină	Cresc geometric ASC şi C_{max} (la voluntari sănătoşi). Formacocinetica acestor interacţiuni nu este previzibilă	Se evită consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; în caz de asociere, se monitorizează efectele secundare date de creşterea concentraţiei plasmatice a substanţei (ex.: tulburări hematologice, agranulocitoză, leucopenie, leucocitoză)
Repaglinid	Creşte nivelul concentraţiei substanţei în sânge	Se va evita consumul. Concentraţiile crescute de substanţă pot mări efectul de scădere a glucozei în sânge şi creşte riscul de hiperglicemie
Sacuinavir mesilat	Poate creşte absorbţia substanţei	Deoarece medicamentul este în general bine tolerat, semnificaţiile clinice ale interacţiei cu sucul de grepfrut sunt necunoscute
Sertralin	Poate creşte concentraţia serică de medicament	Semnificaţiile clinice sunt necunoscute; se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează. Dacă se consumă suc, se monitorizează efectele adverse date de creşterea concentraţiei serice (ex.: insomnie, somnolenţă, tremurături, ameţeli)
Sibutramină	Poate creşte concentraţiile serice ale substanţei şi riscul de presiune sangvină diastolică mare şi de probleme de ritm cardiac	Se va evita sucul; în caz de consum, se monitorizează efectele secundare date de creşterea concentraţiei substanţei
Sildenafil	Creşte concentraţia plasmatică şi întârzie absorbţia substanţei; nu s-au observat schimbări majore în bătăile inimii şi a presiunii sangvine	Se va evita consumul de suc; în caz de asociere, se monitorizează ambele efecte adverse date de creşterea concentraţiei de substanţă (ex.: hipotensiune, tahicardie)
Simvastatin	Poate creşte marcant concentraţia serică a substanţelor. Biodisponibilitatea Lovastatinului este similar crescută cu suc de grepfrut, iar cea a Atorvastatinului nu este afectată mult	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; se indică alegerea unui set de inhibitori ai HMG CoA-reductazei, care să nu mai fie metabolizaţi de CYP 3A4 (ex.: Fluvastatin, Pravastatin). Dacă se asociază suc, se monitorizează efectele adverse ale creşterii concentraţiei serice (ex.: miopatie, dureri musculare, insuficienţă renală acută)
Sirolimus	Poate creşte concentraţiile sangvine ale substanţei	Se va evita consumul de suc. Fabricantul produsului RAPAMUNE® specifică administrarea cu un pahar de apă sau suc de portocale. Dacă se consumă, se monitorizează efectele secundare de creştere ale concentraţiei sangvine şi serice (ex.: trombocitopenia, hiperlipidemia)
Solifenacin	Poate creşte concentraţiile serice	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; în caz de consum, se monitorizează intervalul prelungit de QTc, gura uscată şi constipaţia
Sunitinib	Poate creşte nivelul seric al substanţei şi al metabolitului activ	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează. În caz de consum, se monitorizează prelungirea intervalului QTc
Tadalafil	Creşte concentraţia plasmatică	Se va evita consumul de suc
Tracolimus	Poate avea potenţial de a creşte concentraţia sangvină	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; în caz de consum, se monitorizează concentraţiile sangvine crescute şi simptomele de toxicitate (ex.: nefrotoxicitatea, hepatotoxicitatea, creşterea imunosupresiei)
Triazolam	Creşte nivelul seric, ASC, C_{max}	Se va evita consumul de suc; alte sucuri nu interacţionează; în caz de uz, se monitorizează creşterea sedaţiei; creşte semnificativ toropeala
Vardenafil	Poate creşte concentraţiile plasmatice	Se va evita consumul de suc
Verampil	Cresc concentraţiile serice, ASC, C_{max}, după administrări repetate de suc	Se va evita consumul de suc; în caz de uz, se monitorizează efectele adverse (ex.: bradicardie, hipotensiune)

ASC = aria de sub curba concentraţiei; C_{max} = concentraţia maximă a substanţei; CYP3A4 = citocrom P; HMG CoA = hidroxi – metil – glutaril – coenzima A; QTc = cantitatea de s.m. din sânge la timpul dat.

Anexa 58

Medicamente care interacţionează cu alcoolul

Medicament	Interacţii cu alcoolul	Debut	Severitate
Acetaminofen	Creşte riscul de hepatotoxicitate	2	2
Acetofenazină	Creşte deprimarea SNC şi creşte riscul reacţiilor extrapiramidale	1	2
Acitretin	Risc prelungit de teratogenitate	2	1
Alfentanil	Scăderea acţiunii sale terapeutice	2	2
Alprazolan	Creşte sedarea	1	2
Amitriptilină	Creşte depresia SNC şi afectează mişcarea motorie	1	2
Amobarbital	Depresie excesivă a SNC	1	2
Aspirină	Creşte pierderea de sânge gastrointestinală (ulcerogenitate)	1	2
Butabarbital	Depresie excesivă a SNC	1	2
Cefmenoxim	**Reacţii asemănătoare disulfiramului**	**1**	**1**
Cicloserină	Creşte riscul de accese	1	2
Cimetidină	Creşte concentraţia etanolului	1	3
Clomipramină	Creşte somnolenţa, afectează mişcările motorii	1	2
Cloralhidrat	Creşterea sedării	1	3
Clorazepat	Creşte sedarea	1	2
Clorpromazină	Creşte acţiunea sedativă	1	2
Clorpropamidă	**Reacţii ca disulfiramul**	**1**	**1**
Cocaină	Cresc viteza bătăilor inimii şi presiunea sangvină	1	2
Codeină	Creşte sedarea	1	2
Desipramină	Creşte somnolenţa, afectează mişcările motorii	1	2
Diazepam	Creşte acţiunea sedativă	1	2
Difenhidramină	Creşte acţiunea sedativă	1	2
Disulfiram	**Intoleranţă pentru alcool**	**1**	**1**
Doxepin	Creşte somnolenţa, afectează mişcările motorii	1	2
Etopropazină	Cresc depresia SNC şi riscul de reacţii extrapiramidale	1	2
Fenitoină	Scade concentraţia serică de fenitoină, creşte potenţialul de accese, afecte aditive, depresie ale SNC	1	2
Fenobarbital	Depresie excesivă a SNC	1	2
Flufenazină	Cresc depresia SNC şi riscul de reacţii extrapiramidale	1	2
Flunitrazepam	Sedare excesivă şi afectare psihomotorie	1	2
Fomepizol	Reduce eliminarea ambelor medicamente	2	2
Fosfenitoină	Scăderea concentraţiilor serice ale fenitoinei creşte potenţialul de accese şi efecte depresive ale SNC aditive	1	1
Furazolidonă	**Reacţii ca ale disulfiramului**	**1**	**1**
Glutetimidă	Creşte sedarea	1	2
Grizeofulvină	**Reacţii ca ale disulfiramului (greaţă, vomă, diaree, roşeaţă, tahicardie, hipotensiune)**	**1**	**1**
Hidrocodonă	Creşte sedarea	1	2
Hidromorfonă	Creşte sedarea	1	2
Imipramină	Creşte somnolenţa şi afectează mişcările motorii	1	2
Insulină	Creşte hipoglicemia	1	2
Izoniazidă	**Reacţii ca ale disulfiramului**	**2**	**1**
Izotretinoin	**Reacţii ca ale disulfiramului**	**1**	**1**
Kava	Creşte depresia SNC	1	2
Ketoconazol	**Reacţii ca ale disulfiramului (roşeaţă, vomă, creşte viteza respiratorie, tahicardie)**	**1**	**1**
Lorazepam	Creşte sedarea	1	2
Meprobamat	Creşte acţiunea sedativă	1	2
Metadonă	Creşte sedarea	1	2
Metformin	Creşte riscul acidozei lactice	2	2
Metotrexat	Creşte hepatotoxicitatea	2	2
Metronidozol	**Reacţii ca ale disulfiramului (roşeaţă, creşte viteza respiratorie, tahicardie) sau moarte subită**	**1**	**2**
Morfină	Creşte sedarea	1	2

Nitroglicerină	Poate rezulta hipotensiune	1	2
Nortriptilină	Creşte somnolenţa şi afectează mişcarea motorie	1	2
Oxicodonă	Creşte sedarea	1	2
Paraldehidă	Poate rezulta o acidoză metabolică	2	2
Paroxetină	Creşte riscul de afectare a mişcării mentale şi motorii	1	3
Pentazocină	Creşte sedarea	1	2
Pentobarbital	Depresie excesivă a SNC	1	2
Primidonă	Depresie excesivă a SNC	1	2
Proclorperazină	Creşte depresia SNC şi riscul de reacţii extrapiramidale	1	2
Promazină	Creşte depresia SNC şi riscul de reacţii extrapiramidale	1	2
Propoxifen	Efecte aditive la depresia SNC	1	2
Secobarbital	Depresie excesivă a SNC	1	2
Sertralin	Creşte riscul de afectare a mişcării mentale şi motorii	1	3
Sulfametoxazol	**Reacţii ca disulfiramul (roşeaţă, transpiraţie, palpitaţii, somnolenţă)**	**1**	**1**
Temazepan	Afectează funcţiile psihomotorii	1	2
Tiopental	Depresie excesivă a SNC	1	2
Tioridazină	Creşte depresia SNC şi riscul de reacţii extrapiramidale	1	2
Tolazamid	**Prelungeşte hipoglicemia, reacţii ca disulfiramul**	**1**	**1**
Tolazolină	**Reacţii ca ale disulfiramului**	**2**	**1**
Tolbutamid	**Prelungeşte hipoglicemia, reacţii ca disulfiramul**	**1**	**1**
Tramadol	Creşte riscul depresiei excesive a SNC	1	2
Trifluoperazină	Creşte depresia SNC şi a reacţiilor extrapiramidale	1	2
Trimetoprim	**Reacţii ca disulfiramul (roşeaţă, palpitaţii, somnolenţă)**	**1**	**1**
Trimipramină	Măreşte somnolenţa şi afectează mişcările motorii	1	2
Valeriană	Creşte sedarea	1	2
Venlafaxin	Creşte riscul de efecte asupra SNC	1	3
Verapamil	Creşte intoxicaţia cu alcool (afectează funcţiile psihomotorii)	1	2
Warfarină	Poate rezulta o creştere sau o descreştere a timpului de protrombină sau a raportului normal internaţional (INR)	2	2
Zaleplon	Afectează funcţiile psihomotorii	1	2
Zolpidem	Creşte sedarea	1	2

Debut: 1 = rapid (în interval de 24 de ore)
2 = întârziat (după 24 de ore)

Severitate: 1 = majoră (poate cauza moarte sau au potenţial de vătămare permanentă)
2 = moderată (poate exacerba condiţia pacientului)
3 = minoră (mică dacă are orice efect clinic)

Anexa 59

Medicamente care nu se administrează cu antiacide. Medicamente legate puternic de proteine

I. – Medicamente care nu se administrează cu antiacide:	II. – Medicamente legate puternic de proteine:
Chinidină	Barbiturice
Digoxin	Clofibrat
Fluorochinolone	Salicilaţi
Izoniazidă	Sulf
Ketoconazol	Sulfonamide
Tetraciclină	Tolbutamidă
Warfarină	Warfarină

Anexa 60

Medicamente utilizate în sarcină (nume generic)

Medicamente contraindicate în sarcină

Aceste medicamente au un beneficiu potenţial pentru pacient, dar cu risc asupra fătului

Acitretină
Atorvastatin calciu
Benzodiazepine
Bicalutamidă
Biperidin clorhidrat
Cerivastatin sodic
Clomifen citrat
Danazol
Demecarium clorhidrat
Desogestrel/Etinilestradiol
Diclofenac sodic/Misoprostol
Dienestrol
Dihidroergotamină melisat
Ergotamină
Estazolam
Estradiol
Estrogeni
Estrogeni esterificaţi/Metiltestosteron
Estropipat
Etinil estradiol
Etinil estradiol/Etinodiol diacetat
Etinil estradiol/Levonorgestrel
Etinilestradiol/Noretindronă
Etinilestradiol/Noretindronă acetat
Etinilestradiol/Norgestimat
Etinilestradiol/Norgestrel
Finasterid
Fluorochinolone
Fluorouracil
Fluvastatin sodic
Follitropin alfa
Follitropin beta
Gonadotropin, chorionic
Gosererlin acetat
Hormoni

Interferon alfa-2B/Ribavirin
Izotretinoin
Leflunomidă
Leuprolid acetat
Levonorgestrel
Lovastatin
Medroxiprogesteron acetat
Megestrol acetat
Menotropin
Mestranol/Noretinodronă
Metiltestosteron
Metotrexat
Misoprostol
Nafarelin acetat
Noretindronă
Noretindronă acetat
Norgestrel
Oxandrolonă
Oximetalonă
Plicamicină
Pravastatin sodic
Raloxefen clorhidrat
Ribavirin
Simvastatin
Stanazolol
Talidomidă
Tazoroten
Testosteron
Testosteron enantat
Tetracicline
Triazolam
Urofolitropină
Vitamină A palmitat
Warfarină sodică
Yohimbină clorhidrat

Clasa D – Medicamente cu risc pozitiv evidenţiat

Datele investigărilor sau postmarketing au arătat un risc asupra fătului, dar, cu toate acestea, beneficiile posibile pot depăşi riscul potenţial.

Alitretinoin
Alprazolam
Altretamină
Amiodaronă clorhidrat

Amlopidină – besilat
Anastrozol
Atenolol
Atenolol/Clortaliodonă

Azatioprin
Azatioprin sodic
Benazepril clorhidrat*
Benazepril clorhidrat/Hidroclorotiazidă*
Busulfan
Candesartan cilexetil*
Capecitabină
Captopril*
Carbamazepină
Carboplatină
Carmustină
Citarabină lipozomi
Cladribină
Clonazepam
Dactinomicină
Danurobicină citrat, lipozomi
Danurubicină clorhidrat
Demeclociclină clorhidrat
Divalproex sodic
Docetaxel
Doxiciclină calcică
Doxiciclină monohidrat
Doxicilină monohidrat
Doxorubincină clorhidrat
Doxorubincină clorhidrat, lipozomi
Enalapril maleat*
Enalapril maleat/Felodipină*
Enalapril maleat/Hidroclorotiazidă
Enalaprilat*
Floxuridină
Fludarabină fosfat
Flutamidă
Fosfenitoin sodic
Fosinopril sodic*
Gemcitabină clorhidrat
Hidroclorotiazidă/Irbesartan*
Hidroclorotiazidă/Lizinopril*
Hidroclorotiazidă/Losartan potasic*
Hidroclorotiazidă/Moexipril clorhidrat*
Hidroclorotiazidă/Valsartan*
Idarubicină clorhidrat
Ifosfamidă

Iodură de potasiu
Irbesartan*
Lisinopril*
Litiu carbonat
Litiu citrat
Lorazepam
Losartam potasic*
Mecloretamină clorhidrat
Mefobarbital
Melfalan
Mercaoptopurină
Metimazol
Midazolam clorhidrat
Minociclină clorhidrat
Mitoxantronă clorhidrat
Moexipril clorhidrat
Neomicină sulfat/Polimixină B sulfat
Nicotină
Paclitaxel
Pentobarbital sodic
Pentostatin
Perindopril erbumină*
Procarbazină clorhidrat
Quinapril clorhidrat*
Ramipril*
Streptomicină sulfat
Tamoxifen citrat
Telmisartan
Tioguanină
Tiotepa
Tobramicină (inhalaţie)
Tobramicină sulfat
Topotecan clorhidrat
Toremifen citrat
Trandolapril*
Trandolopril/Verapamil clorhidrat*
Tretinoin (oral)
Valproat sodic
Valsartan*
Vinblastină sulfat
Vincristină sulfat
Vinorelbină tartrat

Clasa C – Medicamente cu risc care nu poate fi observat

Studiile pe om lipsesc, dar studiile pe animale sunt pozitive pentru risc. Totuşi beneficiile potenţiale pot depăşi riscul.

Abacavir sulfat
Abciximab
Acetaminofen/Butalbital
Acetaminofen/Butalbital/Cofeină
Acetaminofen/Codeină fosfat
Acetaminofen/Cofeină/Clorfeniramină maleat/Hidrocodon bitartrat/Fenilefrină clorhidrat
Acetaminofen/Hidrocodon bitartrat
Acetaminofen/Oxicodon clorhidrat

Acetaminofen/Pentazocină clorhidrat
Acetat de calciu
Acetazolamidă
Aciclovir (topic)
Acid acetic/Oxichinolină sulfat/Acid ricinoleic
Acid aminosalicilic
Acid mefenamic
Acid nalidixic
Acid salicilic

Adapalenă
Adenozină
Alatrofloxacin mesilat
Albastru de metilen/salicilat de fenil
Albendayol
Albumină umană
Albuterol
Albuterol sulfat
Albuterol sulfat/Ipatropium bromhidrat
Alclometazonă dipropionat
Aldesleukin
Alendronat sodic
Allopurinol sodic
Alprostadil
Alteplase, recombinat
Amantadină clorhidrat
Amfetamină şi Dextroamfetamină amestec
Amifostină
Amilază/Celulază
Amilază/Celulază/Lipază/Protează
Amilază/Lipază/Protează
Aminohipurat sodic
Amlodipină besilat
Amlodipină besilat/Benazepril clorhidrat*
Amoxicilină/Claritromicină/Lansoprazol
Amprenavir
Anagrelid clorhidrat
Anatoxină difterică/Anatoxină tetanică
Anatoxină difterică/Haemophilus B conjugate vaccin/Pertussis vaccin/Anatoxină tetanică
Anatoxină tetanică
Antiinhibitor coagulant complex
Antipirină/Benzocaină
Anti-Timocit globulină
Antivenin (Latrodectus Mactans)
Apraclonidină clorhidrat
Asparaginază
Aspirină/Carisoprodol
Aspirină/Carisoprodol/Codeină fosfat
Aspirină/Metacarbamol
Atovaconă
Atropină sulfat/ Hiosciamină sulfat/Fenobarbital/Scopolamină bromhidrat
Atropină sulfat/Acid benzoic
Atropină sulfat/Difenoxilat clorhidrat
Atropină sulfat/Difenoxin clorhidrat
Azelastină clorhidrat
Bacillus Calmette – Guérin viu
Becaplermin
Beclometazonă dipropionat
Beclometazonă dipropionat monohidrat
Benazepril clorhidrat *
Benazepril clorhidrat/Hidroclorotiazidă*
Bendroflumetiazidă/Nadolol
Bentorfanol tartrat
Benzocaină
Benzonatat
Bepridil clorhidrat
Betametazonă dipropionat, forte
Betametazonă dipropionat/Clotrimazol
Betanecol clorură
Betaxolol clorhidrat
Biperiden lactat
Bisoprolol fumarat
Bisoprolol fumarat/Hidrocloratiazidă
Brinzolamidă
Budesonid
Bupivacaină clorhidrat
Bupivacaină clorhidrat/Epinefrină bitartrat
Buprenorfină clorhidrat
Butabarbital/Hiosciamină bromhidrat/Fenazopiridină clorhidrat
Calcitonin, salmon
Calcitriol
Candesartan cilexetil*
Captopril*
Carbacol
Carbetapentan tanat
Carbetapentan tanat/Clorfeniramină tanat
Carbidopa/Levodopa
Carticotropin, local
Carvedilol
Celecoxib
Chinidină gluconat
Chinidină sulfat
Chinolapril clorhidrat*
Ciclosporină
Cidafovir
Cilastatin sodic/Imipenem
Cilostazol
Ciprofloxacin
Ciprofloxacin clorhidrat
Ciprofloxacin clorhidrat/Hidrocortizon
Citalopram bromhidrat
Citomegalovirus imunoglobulină I.V., uman
Citrat de potasiu
Claritromicină
Clobetazol propionat
Clofibrat
Clonidină
Clonidină clorhidrat
Cloramfenicol
Clorfeniramină maleat/Metscopolamină nitrat/Fenilefrină clorhidrat
Clorfeniramină maleat/Pseudoefedrină clorhidrat
Clorfeniramină polistirex/Hidrocodon polistirex
Clorfeniramină tanat/Fenilefrină tanat
Clorfeniramină tanat/Feniramină tanat/Pirilamină tanat
Cloroprocaină clorhidrat
Cloropropamidă
Clorotiazidă
Clorotiazidă sodică
Clorotiazidă/Metilodopa
Cloroxin
Clortalidonă/Clonidină clorhidrat
Clortrimazol (oral)
Clorură de potasiu
Codeină fosfat/Fenilefrină clorhidrat
Codeină fosfat/Guaiafenezină
Codeină fosfat/Prometazină clorhidrat

Colină trisalicilat de magneziu
Colistimetat sodic
Corticorelin ovin triflutat
Cosintropin
Crotamiton
Dacarbazină
Daclizumab
Dantrolen sodic
Dapsonă
Deferoxamină mesilat
Delavirdrină mesilat
Denileukină diftitox
Desonid
Dexametazonă fosfat sodic
Dexametazonă fosfat sodic/Neomicină sulfat
Dexametazonă/Neomicină sulfat/Polimixină B sulfat
Dexametazonă/Tobramicină
Dexrazoxan
Dextran – Fier
Dextroamfetamină sulfat
Dextromeorfan bromhidrat/Guaiaferezină/Fenilpropanolamină clorhidrat
Dextrometrofan bromhidrat/Guaiafenazină
Dextrometrofan bromhidrat/Prometazină clorhidrat
Dextroză/Milrinonă lactat (D-glucoză)
Dextroză/Vancomicină clorhidrat
Dezoximetazonă
Diclorfenamidă
Difilină
Difilină/Guiafenezină
Diflunizal
Difluorazonă diacetat
Digoxin
Digoxin Immune Fab (ovine)
Diltiazem clorhidrat
Dinoprostonă
Diritromicină
Disopiramidă fosfat
Doneprezil clorhidrat
Dorzolamid clorhidrat
Dorzolamid clorhidrat/Timolol maleat
Doxazosin maleat
Dronabinol
Efavirenz
Efedrină tanat/Fenileferină tanat
Enalapril maleat*
Enalapril maleat/Felodipină*
Enalapril maleat/Hidroclorotiazidă*
Enalaprilat*
Epinefrină
Epinefrină clorhidrat
Epoetin alfa
Eritromicină etilsuccinat/Sulfisoxazol acetil
Esmolol clorhidrat
Ethiodized oil (I^{131}) (ulei iodat radioopac)
Etidronat disodic
Etionamidă
Etodolac
Factor antihemofilic A (Factorul VIII recombinat)
Factor antihemofilic A (Factorul VIII uman/von Willebrand)
Factorul antihemofilic B (Factorul IX – complex recombinat)
Factorul antihemofilic B (Factorul IX – complex uman)
Felbamat
Felodipină
Fenileprină clorhidrat
Fenileprină clorhidrat/Prometazină clorhidrat
Fenofibrat
Fentanil
Fentanil citrat
Fenteramină clorhidrat
Fexofenadină clorhidrat
Fexofenadină clorhidrat/Pseudofedrină clorhidrat
Filgrastim (G-CSF)
Fitonadionă
Flecainid acetat
Flucinolon acetonid
Flucinonid
Flucitozină
Fluconazol
Flumazenil
Flunisolid
Fluormetolonă/sulfacemidă sodică
Fluorometolonă
Fluorometolonă acetat
Fluticazon propionat
Fluvoxamină maleat
Foscarnet sodic
Fosfat acid de potasiu
Fosfat de potasiu/Fosfat de sodiu
Fosfat potasic/Fosfat de sodiu dibazic/Fosfat de sodiu monobazic
Fozinopril sodic*
Fracţie proteinică de plasmă
Fumarat feros/Acid folic, multivitamine
Fumarat feros/Acid folic/Factor intrinsec/Vitamina B_{12}/Vitamina C
Furandrenolid
Furosemid
Gabapentin
Ganciclovir
Ganciclovir sodic
Gemfibrozil
Gentamicină sulfat
Gliburid
Glimepirid
Glipizid
Gonodotropin, chorionic (Novarel)
Guaiafenezină
Guaiafenazină/Hidrocodonă bitartrat
Guaiafenezină/Hidrocodonă bitartrat/Pseudoefedrină clorhidrat
Guaiafenezină/Pseudoefedrină clorhidrat
Halcinonid
Haloperidol decanoat
Halotan
Hemin
Heparină sodică
Hexaclorofen
Hidrochinonă
Hidroclorotiazidă/Irbesartan*

Hidroclorotiazidă/Lizinopril*
Hidroclorotiazidă/Losartan potasic*
Hidroclorotiazidă/Metildopa
Hidroclorotiazidă/Metoprolol tartrat
Hidroclorotiazidă/Moexipril clorhidrat*
Hidroclorotiazidă/Propranolol clorhidrat
Hidroclorotiazidă/Spironolactonă
Hidroclorotiazidă/Timolol maleat
Hidroclorotiazidă/Triamteren
Hidroclorotiazidă/Valsartan*
Hidrocodon bitartrat
Hidrocodon bitartrat/Ibuprofen
Hidrocortizon
Hidrocortizon acetat
Hidrocortizon acetat/Promoxin clorhidrat
Hidrocortizon butirat
Hidrocortizon probutat
Hidrocortizon valerat
Hidrocortizon/Iodochinol
Hidroflumetiazidă
Hidromorfon clorhidrat
Hiosciamină
Hiosciamină sulfat
Hiosciamină sulfat/Lipază/Feniltoloxamină citrat/Protează
Hiosciamină sulfat/Metenamină
Homatropină metilbromură
Ibutilid fumarat
Imiglucerază
Imunoglobină
Imunoglobină rabiei
Imunoglobină Rho (D)
Imunoglobină tetanosului
Imunoglobulină Rho (D)
Indinavir sulfat
Indocianină verde
Interferon alfa 2A
Interferon alfa 2B
Interferon alfa N3
Interferon alfacon – 1
Interferon beta 1A
Interferon beta 1B
Interferon gama 1B
Irbesartan*
Isradipină
Itraconazol
Ivermectin
Izoniazidă/Pirazinamidă/Rimfapin
Izosorbid dinitrat
Izosorbid mononitrat (Ismo)
Ketoconazol
Ketorolac trometamină
Lamivudină
Lamivudină/Zidovudină
Lamotrigină
Latanoprost
Levafloxacin
Levalburetol clorhidrat
Levorfanol tartrat
Lizinopril*

Losartan potasic *
Mafenid acetat
Mebendazol
Meflochină clorhidrat
Menobenzonă
Mepivacaină clorhidrat
Metacarbamol
Metamfetamină clorhidrat
Metaproterenol sulfat
Metaraminol bitartrat
Metenamină mandelat/Fosfat acid de sodiu
Metirozină
Metoprolol succinat
Metoprolol tartrat
Metoxalen
Mexiletin clorhidrat
Micofenolat Mofetil
Micofenolat Mofetil clorhidrat
Midodrin clorhidrat
Milrinonă lactat
Mirtazopină
Modafinil
Moexipril clorhidrat*
Mometazonă furoat
Morfină sulfat
Motoxină difterică/Pertusis vaccin acelular/anatoxină tetanică
Muromonab Cd 3
Nabumetonă
Nadolol
Nafazolină clorhidrat
Naloxon clorhidrat/Pentazocină clorhidrat
Naratriptan clorhidrat
Natamicină
Nefazodonă clorhidrat
Neomicină sulfat/Polimixină B sulfat
Neostigmină metilsulfat
Niacină
Nicardipină clorhidrat
Nifedipină
Nilutamidă
Nimlodipină
Nisoldipină
Nistatină
Nitroglicerină
Norfloxacină
Ofloxacină
Olanzapină
Olopatadină clorhidrat
Olsalzină sodică
Omeprazol
Oprelvekin
Orfenadrină citrat
Oxaprozin
Oximorfon clorhidrat
Palivizumab
Pamidronat disodic
Pancrelipază
Paricalcitol
Paroxetin clorhidrat

Pegademase bovină
Pegaspargase
Penbutalol sulfat
Pentoxifilină
Perindropil erbumină*
Peroxid de benzoil
Peroxid de benzoil/Eritromicină
Pilocarpină clorhidrat
Pimozid
Pioglitazonă clorhidrat
Pirazinamidă
Pirbuterol acetat
Pirimetamină
Piroxicam
Podofilox
Polietilenglicol
Polietilenglicol/clorură de potasiu/bicarbonat de sodiu/clorură de sodiu/sulfat de sodiu
Polietilenglicol/clorură de potasiu/sodiu
Polimixină B sulfat/Trimetoprim sulfat
Polistiren sulfonat sodic
Politiazidă/Prazosin clorhidrat
Pralixodimă clorură
Pramipexol diclorhidrat
Prazosin clorhidrat
Prednicarbat
Prednisolon acetat
Prednisolon acetat/Sulfacetamidă sodică
Prednisolon fosfat sodic
Procainamidă clorhidrat
Produse homeopatice
Prometazină clorhidrat
Propafenonă clorhidrat
Proparacaină clorhidrat
Propranolol
Propranolol clorhidrat
Protamină sulfat
Proteinază inhibitor (uman) alfa 1
Protirelin
Quetiapină fumarat
Rampiril*
Refecoxib
Repaglinid
Reteplase, recombinant
Rifampin
Rifapentin
Riluzol
Rimantadină clorhidrat
Rimexolonă
Risedronat sodic
Risperidonă
Rituximab
Rizatriptan benzoat
Rocuronium bromură
Ropinirol clorhidrat
Rosiglitazonă maleat
Salmeterol xinafoat
Sargramostim
Scopolamină
Selegilină clorhidrat
Sermorelin acetat
Sertralin clorhidrat
Sevelamer clorhidrat
Sibutramină clorhidrat
Somatrem
Somatropin, derivat E. coli
Spironolactonă
Stavudină
Streptokinază
Succimer
Succinicolină clorhidrat
Sulconazol nitrat
Sulfabenzomidă/Sulfacetamidă/Sulfatiazol
Sulfacetamidă sodică
Sulfacetamidă sodică/sulf
Sulfametoxazol/Trimetorpin
Sulfanilamidă
Sumatriptan
Sumatriptan succinat
Tacrin clorhidrat
Tacrolimus
Talmetin sodic
Telmisartan*
Teofilină
Terazosin clorhidrat
Terconazol
Tiabendozol
Tiagabină clorhidrat
Tiludronat disodic
Timolol maleat
Tirentin clorhidrat
Tirotropină alfa
Tizanidină clorhidrat
Tocainid clorhidrat
Tolcapon
Tolterodină tartrat
Topiramat
Toxină botulinică tip A
Tramadol clorhidrat
Trandolapril*
Trandolapril/Verapamil clorhidrat*
Tretionină (topic)
Triamcinolon acetonid
Triameteren
Trietanolamină polipeptidă oleat
Trifluridină
Trimetoprim
Trimipramină maleat
Trombină
Trovafloxacină mesilat
Tuberculină
Vaccin anti-*Haemophilus influenzae* B conjugat
Vaccin anti-*Haemophilus influenzae* B conjugat/hepatic B
Vaccin hepatic A, hepatic B, cu imunoglobuline antihepatice inactivate
Vaccin hepatic B recombinat
Vaccin pneumococal
Vaccin Poli inactivat
Vaccin tifoid
Vaccin tifoid Vi polizaharidic

Vaccinul bolii Lyme (recombinant OSPA)
Vaccinul febrei galbene
Vaccinul meningitei
Vaccinul pojarului, oreionului şi a rubeolei
Vaccinul rabiei
Vaccinul virusului encefalitei japoneze
Vaccinul virusului *Influenza* (Subvirion)
Vaccinul virusului *Influenza* (whole virus)
Vaccinul virusului rubeolei
Vaccinul virusului varicelei

Valrubicină
Valsartan*
Vecuronium bromură
Venlafaxin clorhidrat
Verapamil clorhidrat
Vitamina B_{12}
Zalcitabină
Zidovudină
Zileuton
Zolmitriptan

Clasa B – Medicamente la care nu s-a evidenţiat riscul la oameni, dar s-a evidenţiat la animale

Acarboză
Acebutol clorhidrat
Aciclovir (oral)
Aciclovir sodic
Acid azelaic
Acid etacrinic
Acrivastină/Pseudoefedrină clorhidrat
Amfotericină B complex lipidic
Amfotericină B lipozomi
Amilază/Lipază
Amilorid clorhidrat
Amilorid clorhidrat/Hidroclorotiazidă
Amlexanox
Amoxicilină
Amoxicilină/Clavulinat de potasiu
Ampicilină sodică/Sulbactam sodic
Antitrombină III (uman)
Aprotinină
Azitromicină dihidrat
Aztreonam
Basiliximab
Brimonidină tartrat
Bupropion clorhidrat
Butenafină clorhidrat
Cabergolină
Carbenicilină Indanil sodică
Cefaclor
Cefadroxil
Cefalexin
Cefamandol nafat
Cefdinir
Cefepim clorhidrat
Cefixim
Cefoperazonă sodică
Cefotaxim sodic
Cefotetan disodic
Cefoxitin sodic
Cefpodoxim Praxetil
Cefprozil
Ceftazidim
Ceftazidim sodic

Ceftibuten
Ceftizoximă sodică
Ceftriaxonă sodică
Cefurixim sodic
Cefuroxim Axetil
Cetirizină clorhidrat
Ciclobenzaprină clorhidrat
Ciclopirox Olamină
Cifazolină sodică
Cimitedină
Cimitedină clorhidrat
Ciproheptadină clorhidrat
Clavulanat potasic/Tricarcilină disodică
Clindamicină clorhidrat
Clindamicină fosfat
Clopidogrel bisulfat
Clorhexidină gluconat
Clotrimazol (topic)
Clozapină
Cromolin sodic
Dalteparin sodic
Danaparoid sodic
Desmopresin acetat
Desulfuran
Diclofenac potasic
Diclofenac sodic
Didanozină
Difenhidramină clorhidrat
Dipiridamol
Dobutamină clorhidrat
Dolasetron melisat
Dornase alfa
Doxapram clorhidrat
Edetat de calciu disodic
Emedastină difumarat
Enoxaparin sodic
Epinefrină/Lidocaină clorhidrat
Epoprostenol sodic
Eptifibatid
Eritromicină
Eritromicină etilsuccinat

Eritromicină stearat
Etacrinat sodic
Etanercept
Etidocaină clorhidrat
Famotidină
Fenoldopam melisat
Flavoxat clorhidrat
Fosfamicină trometamină
Fluorură de sodiu
Glatiramer acetat
Glicopirolat
Glucagon clorhidrat
Gluconat feric şi sodiu
Gonadorelin clorhidrat
Guaiafenezină/Pseudoefedrină clorhidrat (Guaiafed)
Guanfacină clorhidrat
Hidroclorotiazidă
Ibuprofen
Imichimod
Indapamidă
Infliximab
Insulină Lispro (umană)
Ipotropium bromură
Izosorbid mononitrat (Monoket, Imdur)
Ketoprofen
Lactuloză
Lansoprazol
Lepirudină
Levocarnitină
Lidocaină
Lidocaină clorhidrat
Lidocaină/Prilocaină
Lindan
Lodoxamid trometamină
Loracarbef
Loratadină
Loratadină/Pseudoefedrină sulfat
Malation
Meclizin clorhidrat
Meropenem
Mesalamină
Metformin clorhidrat
Metildopa
Metoclopramidă clorhidrat
Metohexital sodic
Metolazonă
Metronidazol
Metronidazol clorhidrat
Miglitol
Montelukast sodic
Mupirocină
Mupirocină calcică
Naftifină clorhidrat
Nalbufină clorhidrat
Nalmefen clorhidrat
Naloxon clorhidrat
Naproxen
Naproxen sodic
Nelfinovir melisat
Nitrofurantion (macrocristale)
Nitrofurantoin (macrocristale)/Nitrofurantoin monohidrat
Nizatidină
Octreotid acetat
Ondansetron
Ondansetron clorhidrat
Orlistat
Oxibutinin clorură
Oxicodon clorhidrat
Oxiconozol nitrat
Pemolin
Penicilină G benzatin
Penicilină G benzantin/Penicilină G procaină
Penicilină G potasică
Pentosan polisulfat de sodiu
Peperacilin sodic/Tazobactam sodic
Pergolid melisat
Permetrin
Piperacilin sodic
Prazicuantel
Progesteron
Propofol
Protează (Pancrează)
Psilium
Ranitidină clorhidrat
Rifabutin
Ripivacaină clorhidrat
Ritonavir
Sacuinavir
Sacuinavir acetat
Sildenafil citrat
Somatropină, derivat de E. coli (Genotropin)
Sotalol clorhidrat
Sucralfat
Sulfadiazină argentică
Sulfasalazină
Tamsulosin clorhidrat
Terbinafină clorhidrat
Terbutalină sulfat
Ticlopidină clorhidrat
Tirofiban clorhidrat
Tobramacină (oftalmic)
Torsemid
Trastuzumab
Ursodiol
Valaciclovir clorhidrat
Vancomicină clorhidrat
Zafirlukast
Zolpidem tartrat

Clasa A – Medicamente cu studii controlate, care nu au prezentat risc

Studiile bine controlate la femei gravide au demonstrat lipsa riscului asupra fătului pentru:

- Levotiroxină sodică
- Liotironină sodică

* Categoriile de medicamente C şi D depind de trimestrul în care este administrat medicamentul.

Anexa 61

Medicamentele contraindicate sau utilizate cu precauţie în timpul alimentării la sân a nou-născutului

I. Medicamente contraindicate
• Antineoplazice
• Anticonvulsivante selective care pot produce sedarea copilului, ca fenobarbital
• Abuzul de droguri (medicamente)
• Alcoloizii din cornul de secară în doze pentru migrene şi cefalee, care produc oprirea lactaţiei (ex.: cabergolină, bromocriptină)
• Produsele radiofarmaceutice (alăptarea poate fi întreruptă), ca Stronţiu – 89, Taliu – 201
II. Medicamentele care se vor utiliza cu precauţie în timpul monitorizării copilului:
• ***Amiodaronă***: monitorizarea nivelului medicamentului în laptele matern, în plasma copilului şi a funcţiei tiroide a copilului
• ***Ciclosporină***: monitorizarea nivelului medicamentului la mamă şi în ser la copil; monitorizarea semnelor imunosupresantelor la copil (ex.: infecţii, evidenţa sângelui anormal)
• ***Azotioprină***: monitorizarea nivelelor plasmei; observarea copilului la efectele imunosupresantelor (ex.: infecţii, evidenţa sângelui anormal)
• ***Contraceptive orale cu estrogen***: monitorizarea greutăţii copilului pentru a supraveghea o alimentaţie suficientă cu lapte
• ***Litiu***: monitorizarea nivelului medicamentului la mamă, în plasmă şi lapte şi în plasma copilului. Se va asigura că hidratarea copilului este adecvată

Anexa 62

Medicamente excretate în laptele matern

Următoarele medicamente pot fi excretate prin laptele matern. Se recomandă a se controla eticheta produsului pentru precauţiile specifice.

A/T/S
Accolat
Accuretic
Acromicină
Actiq
Adalat
Adderall
Aggrenox
Aldactonă
Aldoactazidă
Aldomet
Aldoril
Alesse
Alfenta
Aloprim
Altace
Ambien
Anaprox
Ancef
Androderm
Apresolină
Aralen
Artrotec
Asacol
Astramorf/PF
Ativan
Augmentin
Avalid
AVC
Axid
Axocet
Azactam
Azatioprim
Azulfidin
Bactramicină
Bactrim
Benadril
Bentil
Betapace
Bicilin
Blocadren
Brantex
Brevicon
Butin
Cafergot
Capoten
Capozid
Captopril
Carbatrol
Cardizem
Cataflam
Catapres
Catapres TTS
Ceclor
Cefizox
Cefobid
Cefotan
Ceftin
Celexa
Ceptoz
Cerebix
Ceredase
Chinină
Cipro
Citospaz
Citospaz M
Citotec
Citoxan
Claforan
Claritin
Claritin D
Cleocin
Clorpres
Clozaril
Codeină
Colan
Combipres
Combivir
Combi-Patch
Compazină
Cordarone
Corgard
Cortisparin
Cortonă
Corzid

Cosopt
Coumadin
Covera-HS
Crinonă
Dalalone D.P.
Dapsonă
Daraprim
Darvon
Darvon N
Decadron
Decadron LA
Deconsal II
Demerol
Demulen
Depacom
Depakat
Depaken
Depo-Provera
Desirel
Desogen
Desoxin
Dexedrină
Dextro – stat
DHE 45
Diabineză
Diastat
Diazida
Diflucan
Dilaclor
Dilantin
Dilantin 125
Dilaudid
Dilaudid HP
Diovan
Diprivan
Direniu
Disalcid
Diucardin
Diuril
Dolafină
Dolobid
Doral
Dorix
Droxia
Duraclon
Duramorf
Duratus
Duricef
Durogesic
EC Naprosin
Ecotrin
EES
Efexor
Elavil
EMLA
Enduron
Equanil
ERIC
Eri-Ped
Eri-Tab
Eritrocină
Eritromicină
Esgic-plus
Eskalit
Estrostep
Etmozină
E-Micin
Felbatol
Felden
Fenergan
Fenobarbital
Fero-Folic
Fiorinal
Flagil
Florinef
Floxin
Fluorescit
Fortaz
Frenelin
Furosemid
Galzin
Garamicină
Gliset
Gluocofag
Guaiafed
Guaiafed PD
Halcion
Haldol
Helidac
Hidrocet
Hidrocorton
Hidro-Diuril
Iberet-Folic
Ifex
Imitrex
Imuran
Inderal
Indocin
Inerid
INFed
Inversină
Isoptin
Kadian
Keflex
Keftab
Kefurox
Kefzol
Kerlonă
Klonopin
Kutrază
Lamictal
Lamisil
Lampren
Lanoxicaps
Lanoxin
Lariam
Lescol
Levbid
Levlen
Levlit
Levora
Levotroid
Levoxil
Levsin
Levsin/SL
Levsinex
Lexxel
Lindan
Lioresal
Litiu
Litobid
Lo/Ovral
Loestrin
Lomotin
Loniten
Lopresor
Lortab
Lotrel
Ludiomil
Lufilin
Lufilin 4-00
Lufilin GG
Luminal
Luvox
Macrobid
Macrodantin
Mandol
Marinol
Maxipim
Maxzid
Maxzid 25
Mefoxin
Mepergan
Meruvax II
Metergin
Metotrexat
Metro Cream
Metro Gel
Metro Lotion
Mexitil
Mezlin
Miambutol
Micronor
Microzid
Midamor
Migranal
Mikrox
Miltown
Minizid
Minocin
Mircette
Misolin
Modican
Moduretic
Monocid
Monodox
Monopril
Mono-Gesic
Morfină
MS Contin
MSIR
M-M-R II
Naprelan
Naprosin
Nascobal
Necon
NegGram
Nembutal
Neoral
Netromicină
Niaspam
Nicotrol
Nidrazid
Nizoral
Norco
Nordette
Norinil
Noritat
Normodin
Norpace
Norplant
Nor-QD
Novantronă
Nubain
Nucofed
Oramorf
Oretic
Orto-Cept
Orto-Ciclen
Orto-Novum
Orudis
Ovcon
Ovral
Ovrette
OxiCortin
OxiFast
OxiIR
Oxistat
Paceron
Pamelor
Panlor SS
Paxil
PCE
Pediapred
Pediazol
Pediotic
Pentază
Pepcid
Periostat
Persantin
Pfizerpen
Pipracil
Pirazinamidă
Plan B
Platinol AQ
Plumicort
Ponstel
Pravacol
Premfază
Prempro
Prevacid
Preven
Prevpac
Prinzid
Procanbid
Prograf
Proloprim
Prometrium
Pronestyl
Propofol
Prosed/DS
Provera
Prozac
Pseudoefedrină
Quibron
Quibron I
Quibron T/SR
Quimidex
Quinqglute
Refoter
Reglan
Renese
Requip
Restoril
Retrovir
Rezerpină
Ridauro
Rifadin
Rifamate
Rimactone
RMS
Robaxisal
Rocaltrol
Rocephin
Roferon A
Roxamol
Roxamol T
Salflex
Sandimmune
Sansert
Seconal
Sectral
Sedapap
Semprex D
Septra
Sinequan
Slo-bid
Solganal
Soma
Sonata
Sporanox
Stadol
Stelazin
Streptomicină
Stromectol
Symmeterel
Synthroid
Syn-Rex
Tagamet
Tambocar
Tapozole
Tarka
Tavist
Tazicef
Tazidine
Tegretol
Tegretol-XR
Tenoretic
Tenormin

Anexa 63

Substanţe limitate/interzise la sportivi (116)

Clase de substanţe limitate/ interzise	Exemple de medicamente	Observaţii
Agonişti β_2	Formaterol Salbutamol Salmeterol Terbutalin	Administraţi pe cale orală sau prin injecţie pot avea efect anabolizant. Formaterolul, solbutamolul, salmeterolul şi terbutalina prin inhalare sunt permise, dar trebuie declarate
Anabolizante steroidice androgene şi alţi agenţi anabolizanţi	Androstendionă Dehidroepiandrosteron Fluoximesteron Nandrolonă Stanozol Testosteron	Interzise Clenbuterolul este inclus la agenţi anabolizanţi
Anestezice locale	Bupivacaină Lidocaină Procaină	Sunt permise injecţiile intraarticulare de anestezice locale dacă sunt justificate
Antagonişti hormonali şi modulatori	Anastrozol Clomifen Letrozol Raloxifen Tamoxifen	Interzise
Beta-blocante	Acebutolol Atenolol Metaprolol Propranolol	Toate β-blocantele sunt interzise, fără excepţie
Cafeină		O probă de urină este considerată pozitivă, dacă are o concentraţie de cafeină care depăşeşte 12 mcg/ml. O ingestie normală de cafea, ceai sau cola nu poate fi cauza acestei limite în exces
Diuretice şi agenţi care maschează	Acetazolamidă Furosemid Hidroclorotiazidă Probenicid Spironolactonă Triameteren	Diureticele sunt interzise din cauză că sunt utilizate pentru a promova excreţia urinară a substanţelor interzise
Glucocorticoizi	Fluticazonă Hidrocortizon Metilprednisolon Prednison	Utilizarea corticoizilor este interzisă, cu excepţia celor de uz topic (auricular, bucal, dermic, gingival, nazal, oftalmic şi perianal), prin inhalare şi prin injecţii locale sau intraarticulare
Hormoni peptidici şi analogi	Eritropoetină Hormonul de creştere Hormonul gonadotropinic corionic (HCG) Insulină	Insulina este permisă numai pentru tratamentul atleţilor cu diabet insulino-dependent certificat
Narcotice	Hidrocodonă Hidromorfon Meperidină Morfină	Unele narcotice cum sunt: codeina, dextrometorfan, difenoxilat şi propoxifen sunt permise pentru uz medical, dar trebuie declarate
Stimulente	Efedrină Fenfluramină Fenilefedrină Fenteramină Metilfenidat Modafinil Pseudoefedrină	Este permisă utilizarea de spray-uri ca decongestive nazale
Substanţe care alterează integritatea probelor de urină	Bicarbonat de sodiu (exces) Probenicid	Interzise

Anexa 64

Medicamente folosite pentru urgenţe medicale

Medicament	Indicaţie	Doza iniţială la adult	Doza iniţială la copil
Oxigen	Cele mai multe urgenţe medicale	Inhalare 100%	Inhalare 100 %
Epinefrină b	Anafilaxie Bronhospasm astmatic care nu răspunde la salbutamol Oprirea inimii	0,3-0,5 mg i.m. sau 0,1 mg. i.v 0,3-0,5 mg i.m. sau 0,1 mg. i.v 1 mg i.v.	0,01 mg/kg i.m. sau i.v. 0,01 mg/kg i.m. sau i.v. 0,01 mg/kg i.v.
Acid acetilsalcilic (AAS)	La cei suspecţi de angină instabilă	160-325 mg oral; mestecarea este preferabilă faţă de înghiţire. ASA acop. enteric, nu se recomandă dacă aceasta este mestecată	Nu se aplică
Difenidramină	Reacţii alergice	25-50 mg i.v. sau i.m.	1 mg/kg i.v. sau i.m.
Nitroglicerină	*Angor pectoris*	0,3-0,6 mg sublingual	Nu se aplică
Salbutamol	Bronhospasm astmatic	200 µg (2 pufuri) cu inhalator cu valvă dozatoare	100 µg (1 puf) cu inhalator cu valvă dozatoare

a = doza pediatrică totală nu trebuie să depăşească doza recomandată adultului
b = doza pentru calea i.m. este apropiată de doza sublinguală sau de injecţia sublinguală
c = pentru 160 mg doză, la copii se pot recomanda 2·80 mg de comprimate masticabile.

Anexa 65

Medicamente şi clase de medicamente care se evită sau se utilizează cu precauţie extremă la pacienţii vârstnici

I. Antihistaminice	Clorfeniramină, ciproheptadină, difenhidramină, hidroxizin, prometazină, tripelenamină
II. Cardiovasculare 1. Antiaritmice	Amiodaronă, digoxin > 0,125 mg/zi (cu excepţia aritmiilor atriale), disopiramidă
2. Antihipertensive	Clonidină, doxazosin, acid etacrinic, guanetidină, metildopa, nifedipină cu eliberare imediată, rezerpină > 0,25 mg
3. Vasodilatatoare periferice	Ergoloid mesilat, nilidrin, pentoxifilină
4. Antiagregante plachetare	Dipiridamol, cu eliberare imediată, ticlopidină
III. Agenţi SNC 1. Antidepresive	Amitriptilină, doxepin, fluoxetină, impramină
2. Antipsihotice	Tioridazină
3. Asociere de antidepresive/antipsihotice	Amitriptilină/Perefenazină
4. Opioide	Meperidină, pentazocină, propoxifen
5. Sedative sau hipnotice	Barbiturice (excepţie, fenobarbital pentru accese); benzodiazepine, cu acţiune lungă (clorodiazepoxid, clorozepat, diazepam, flurazepam); alprazolam > 2 mg/zi, lorazepam > 3 mg/zi, meprobamat, oxozepam > 60 mg/zi, temazepam > 15 mg/zi, triazolam
6. Stimulente SNC	Amfetamine, agenţi anorexici, metilfenidat
II. Gastrointestinale (G.I.) 1. Anticolinergice/antispatice	Beladonă, clidinium, diclomină, hiosciamină, propantelină
2. Antidiareice	Difenoxilat
3. Antagonisti ai receptorilor H_2 histaminici	Cimetidină
4. Laxative	Parafină lichidă, bisacodil sau cascara utilizate pe termen lung (cu excepţia asocierii cu opioide)
IV. Genito-urinare 1. Alfablocante	Doxazosin
2. Antispasmodice	Oxibutinin, formulări orale cu eliberare imediată
V. Hipoglicemiante	Clorpropamidă
VI. Musculoscheletale 1. AINS	Indometacin, ketorolac, acid mefenamic, naproxen pe termen lung, piroxicam
2. Relaxante musculo-scheletale	Carisoprodol, clorzoxazonă, ciclobenzaprină, metocarbamol, orefenadrină
VI. Alte clase	Tiroidă uscată, estrogeni oral, nitrofurantoină, testosteron, sulfat feros > 325 mg/zi

Anexa 66

Evitarea interacţiunilor medicament-boală sau monitorizarea cu precauţii extreme la pacienţii vârstnici

Medicament/Clasă	Afecţiune
Amfetamine	Hipertensiune
Antihistaminice, prima generaţie, hipertensive	Hiperplazie benignă de prostată, constipaţie, demenţă
Anticolinergice triciclice	Hiperplazie benignă de prostată, constipaţie, demenţă, glaucom
Anticolinergice/antispastice	Hiperplazie benignă de prostată, constipaţie, demenţă
Antipsihotice de prima generaţie	Boala Parkinson, hipotensiune posturală, accese
Aspirină (> 325 mg/zi) Benzodiazepine (toate) Benzodiazepine (cu timp de ½ lung)	Ulcer peptic Sincopă (insuficienţă) Demenţă, sincopă/insuficienţă, depresie, stres, BPOC, incontinenţă
Bupropion	Accese
Blocante ale canalelor de calciu	Constipaţie
Clozapină	Accese
Stimulente SNC	Anorexie, demenţă, malnutriţie
Decongestive	Obstrucţia vezicii urinare, hipertensiune, insomnie
Dizopiramidă	Insuficienţă cardiacă
Metilfedinat	Insomnie
Metoclopramidă	Boala Parkinson
Inhibitori ai MAO	Insomnie
Antiinflamatoare nesteroidiene (AINS)	Insuficienţă cronică renală, insuficienţă cardiacă, hipertensiune, ulcer peptic
Propranolol	BPOC
Relaxante musculo-scheletale	Hiperplazie benignă de prostată, demenţă
Teofilină	Insomnie
Tiazide diuretice	–
Antidepresive triciclice	Aritmie, blocaj cardiac, hipotensiune posturală

BPOC = boală pulmonară obstructivă cronică;
MAO = monoaminoxidază.

Anexa 67

Interacţiuni medicament-tutun

Medicament	Interacţiuni cu tutunul	Debut	Severitate
Fluvoxamină	Creşte metabolismul substanţei	2	3
Impiramină	Scade concentraţiile de imipramină	2	2
Nortriptilină	Scade concentraţiile de nortriptilină	2	2
Contraceptive orale	Creşte riscul tulburărilor cardiovasculare	2	3
Pentazocină	Scade concentraţiile de pentozocină	2	2
Propoxifen	Scade concentraţiile de propoxifen	2	2
Teofilină	Scade concentraţiile de teofilină	2	2
Tolbutamidă	Scade sau creşte concentraţiile de tolbutamidă	2	2
Warfarină	Scade timpul protrombiric sau raportul normalizat internaţional (INR)	2	2

Debut: 1 = rapid (în intervalul de 24 de ore)
2 = întârziat (după 2 ore)

Severitate: 1 = major, poate cauza moartea sau au potenţial de vătămare permanentă
2 = moderat (poate agrava condiţia pacientului; exacerbare)
3 = mic (dacă are orice efect clinic)

Anexa 68

Fumatul şi riscurile pentru sănătatea umană

Categorie	Efecte potenţiale asupra sănătăţii
Acid ascorbic	Fumătorii au un conţinut mai mic de acid ascorbic în ser decât nefumătorii (sub 25 % la aceia care fumează mai puţin de 20 de ţigarete pe zi şi sub 40 % la aceia care fumează mai mult de 20 ţigarete pe zi) şi au nevoie de două ori mai multă vitamina C
Boli ale arterelor coronare şi tromboză cerebrală	Fumătorii au un risc de 2-4 ori mai mare pentru boli ale arterelor coronare, de 1,5 ori mai mare pentru trombozele cerebrale şi creşte riscul pentru bolile vasculare periferice arteriosclerotice
Boli de plămâni, obstructive, cronice	Oxidanţii din particulele de fum cauzează reducerea funcţiei ciliare şi o creştere a producţiei mucusului de către celulele caliciforme (în formă de cupă). Migrarea celulelor inflamatorii prin ţesutul plămânilor conduce la boli pulmonare obstructive cronice, bronşite şi emfizem. De asemenea, există o mare incidenţă pentru infecţiile gâtului şi ale plămânilor
Boli orale	Fumatul creşte frecvenţa bolilor gurii ca: leukoplakia palatului (pete albe pe mucoasa orală, care pot deveni maligne), creşte sângerarea gingiilor, periodontite şi gingivite ulcerative, în plus cancere ale buzelor, gurii şi gâtului.
Cancer	Decesele fumătorilor reprezintă cca 30 % din totalul deceselor prin cancer. Incidenţa cancerului la: plămâni, pancreas, rinichi, vezica urinară, buze, cavitatea orală şi faringe, esofag şi laringe creşte de 2-27 de ori la fumători comparativ cu nefumătorii
Efecte asupra copiilor	Femeile gravide fumătoare nasc copii cu greutate mică (150 g mai mică decât media, la termen) şi incidenţa morţii fătului şi copiilor creşte cu 25-50%, iar a sindromului morţii bruşte a copiilor cu 35 % – incidente explicate prin fumul inhalat de mamă
Efecte dermatologice şi cosmetice	Cauza prematură a îmbătrânirii pielii şi apariţiei ridurilor
Efecte musculoscheletale	Efecte adverse asupra densităţii minerale a oaselor, boli lombare şi discopatie, în dinamica oaselor şi a vindecării rănilor, risc de fracturi
Funcţia sexuală (impotenţă sau disfuncţie erectilă)	Apare de două ori mai des la fumători decât la nefumători
Întârzie vindecarea rănilor	Posibil din cauza unei vasoconstricţii cutanate creşte dezagregarea plachetelor sangvine şi scade proliferarea de globule roşii, macrofage şi fibroblaste
Endocrine Rezistenţă la insulină	Fumătorii cronici prezintă rezistenţă la insulină, studii recente arătând concentraţii de glucoză în plasmă la un înalt *steady state* la fumători comparativ cu nefumătorii, cu toate că aveau concentraţii similare de *steady state* a insulinei în plasmă.
Sarcină şi post-partum	Restricţia creşterii intrauterine (în medie cu 150 g mai puţin în greutate a născuţilor la termen; naştere înainte de termen; mortalitate fetală şi a copilului; simptomul de moarte neaşteptată; efecte potenţiale pe termen lung: risc pentru diabetul de tip 2, obezitate, astm, unele cancere în copilărie.
Ulcere	Creşterea incidenţei de sângerare şi perforare a ulcerelor
Ulcer peptic	Creşte incidenţa de perforare şi sângerare a ulcerelor

Anexa 69

Medicamente asociate cu cefalee/migrene

Medicamente care produc hipertensiune intracraniană	Medicamente care produc cefalee ca efect secundar
a) *Antibiotice, antimicrobiene:* 1. Acid nalidixic 2. Minociclină 3. Sulfametoxazol 4. Tetracicline 5. Trimetoprim b) *Corticosteroizi* c) *Altele*: 1. Cimetidină 2. Izotretinoin 3. Tamoxifen	1. IECA: Captopril 2. AINS: Indometacin (de asemenea, utilizat pentru a trata unele tipuri de dureri de cap), Diclofenac 3. Alte antihipertensive: Hidralazină, Metildopa, Rezerpină 4. Antagonişti ai receptorilor H_2: Cimetidină, Ranitidină 5. Altele: Cafeină (în special după sevraj), Ciclosporină, Danazol, Latanoprost (picături oftalmice), Metronidazol 6. Betablocante: Atenolol, Propranolol (de asemenea, utilizat pentru profilaxia migrenei) 7. Blocante ale canalelor de calciu: Nifedipină 8. Contraceptive orale şi TIH (pentru aceiaşi pacienţi predispuşi la migrenă) 9. IRSS: Citalopram, Fluoxetin, Fluvoxamină, Paroxetin, Sertralin 10. Nitraţi: Nitroglicerină
AINS = antiinflamatoare nesteroidiene; IECA = inhibitori ai enzimei de conversie a angiotensinei; IRSS = inhibitor al recaptării selective a serotoninei; TIH = terapie înlocuitoare de hormoni.	

Anexa 70

Medicamente asociate cu insomnia şi depresia

I. Medicamente asociate cu insomnia		
Alcool Amantadină Amfetamine Anticolinergice Antiepileptice Beta$_2$-agonişti Betablocante Blocante ale canalelor de calciu Bronhodilatatoare Bupropion Cafeină (în OTC) Chinidină Clonidină Cocaină	Contraceptive orale Corticosteroizi Danorubicină Decongestante Diuretice Estrogeni Fenitoină Goserelin Hormoni tiroidieni Inhibitori ai HMG CoA-reductazei Inhibitori ai MAO Inhibitori ai recaptării selective a serotoninei Interferon alfa Leuprolid	Levodopa LSD (dietilamida acidului lisergic) Medroxiprogesteron Meflochină Metilfenidat Nicotină Pentostatin Progesteron Rezerpină Selegilin Simpatomimetice Suprimante ale apetitului Teofilină
HMG CoA = hidroxi – metil – glutaril – coenzima A; MAO = monoaminooxidază		
II. Medicamente asociate cu depresia		
Aciclovir Acid valproic Alcool Amfetamine Asparaginază Barbiturice Benzodiazepine Betonidină Cicloserină Cimetidină Clorochin Cocaină	Contraceptive steroidiene Debrizochin Dexametazonă Digoxin Disulfiram Fenfluramină Fenitoină Fenotiazine Hormoni adrenocorticotropi Indometacin Interferon Interleukină-2	Izoniazidă Levodopa Metildopa Ondansteron Prednison Propranolol Rezerpină Steroizi anabolizanţi Timolol Vinblastină Vincristină

Anexa 71

Factori de risc şi medicamente care pot predispune la boli asociate cu creşterea temperaturii (116)

I. Factori de risc pentru dezvoltarea bolilor asociate cu creşterea temperaturii		II. Medicaţii care pot predispune la boli asociate cu creşterea temperaturii	
Condiţii	**Comportare/Factori din mediul înconjurător**	**Mecanism**	**Clase de medicamente**
Vârstă (copii, adolescenţi, bătrâni) Alcoolism Tulburări cardiace Deshidratare Diabet (necontrolat) Boli întinse ale pielii Febră Hipertensiune Obezitate Boala Parkinson Boli vasculare periferice Boli psihiatrice	Activitate în condiţii de umezeală şi căldură Lipsa aclimatizării Lipsa ventilaţiei sau a aerului condiţionat Lipsa pauzelor în timpul exerciţiilor Lipsa înghiţirii de băuturi Lipsa somnului Utilizarea de haine sau de echipament greu	1. Blocarea excreţiei transpiraţiei	Anticolinergice Antipsihotice Antihistaminice Antidepresive triciclice Inhibitori ai recaptării selective a serotoninei Diuretice Betablocante
		2. Vasoconstricţia vaselor capilare cutanate	Alfa-agonişti Inhibitori ai MAO Simpatomimetice Cocaină
		3. Întreruperea reglării hipotalamice	Antipsihotice Amfetamine (inclusiv Ecstasy)

MAO = monoaminooxidază

Anexa 72

Medicamente asociate cu febră (116)

Acid folic	Clofibrat	Metildopa
AINS (Buprofen, Naproxen)	Contraceptive orale	Metoclopramidă
Allopurinol	Corticosteroizi	Micofenoloat
Amfotericină B	Digoxin	Neuroleptice
Antacide	Diltiazem	Nifedipină
Antibacteriene	Doxepin	Procainamidă
Antibiotice (Cefalosporine, Peniciline)	Epinefrină	Propiltiouracil
Anticolinergice	Fenitoină	Ranitidină
Antihistaminice	Fier Dextran	Rifampin
Antineoplazice (Cisplatin, Hidroxiuree)	Furosemid	Salicilaţi
Antituberculoase	Grizeofulvină	Streptokinază
Atropină	Heparină	Sulfasalazină
Azatioprin	Hidralazină	Sulindac
Barbiturice	Ibuprofen	Tacrolimus
Carbamazepină	IMAO	Tolmetin
Chinidină	Insulină	Triameteren
Chinină	Interferon	Vitamine
Ciclosporină	Ioduri	
Cimetidină (antagonist receptor H)	Izoniazidă	

AINS = antiinflamatoare nonsteroidiene; IMAO = inhibitori ai monoaminooxidazei.

Anexa 73

Medicamente asociate cu rinitele alergice (116)

I. Cauze posibile nealergice ale rinitelor acute şi cronice		II. Medicamente asociate cu rinitele
Acute	**Cronice**	
• Corpi străini (frecvent la copii)	• Atrezia coanelor	AAS sau alte AINS
• Graviditate	• Deviaţia septului nazal	Betablocante
• Hipotiroidism	• Mărirea adenoidelor şi amigdalelor	Clorpromazină
• Infecţii (virale, bacteriene)	• Rinite vasomotoare	Cocaină (uz repetat)
• Medicamente care induc rinite	• Rinoree, LCS	Contraceptive orale
	• Tumori nazale	Decongestive topice (utilizate mult)
		Fentolamină
		Guanetidină
		Inhibitori ai ECA
		Inhibitori ai 5-fosfodiesterazei (Sildenafil)
		Metildopa
		Prazosin
		Rezerpină
		Tetrazosin

AINS = antiinflamatoare nesteroidiene
AAS = acid acetilsalicilic
ECA = enzimă de conversie a angiotensinei
LCR = lichid cefalorahidian

Anexa 74

Medicamente asociate cu ototoxicitatea (116)

Substanţe medicamentoase raportate frecvent	Substanţe medicamentoase raportate mai puţin frecvent
1. *AIS/AINS:* hidrocortizon, iod-povidonă, acid acetilsalicilic; 2. *Antibiotice:* amicacină, azitromicină, claritromicină, cloramfenicol, colistin, dactinomicină, doxaciclină, eritromicină, gentamicină, kanamicină, minociclină, neomicină, netilmicină, polimixină B, streptomicină, tetraciclină, vancomicină; 3. *Antifungice:* crezilat; 4. *Antiseptice:* acid acetic, alcool, acetat de clorhexidină, clorură de benzalconiu, iod-povidonă, iodclorhidroxichinolonă; 5. *Antineoplazice:* bleomicină, cisplatină, dactinomicină, metotrexat, vincristină; 6. *Antiparazitice:* chinină, clorochină; 7. *Diuretice:* acid etacrinic, furosemid, bumetanid.	1. Inhibitori tip 5 ai fosfodiesterazei: Sildenafil Tadalafil Vardenafil 2. Diverse: Acid valproic Carbamazepină Chinidină Cimetidină Ciclosporină Deferoxamină Diazoxid Enalapril Famotidină Lidocaină Omeprazol Propiltiouracil Primetamină

Anexa 75

Medicamente care cauzează vertij (116)

Clasa de medicamente	Mecanism probabil	Exemple de medicamente
Alcool	Hipertensiune, efecte osmotice	Vin, sirop de tuse
Aminoglicozide	Ototoxicitate	Gentamicină
Antagonişti α-adrenergici	Hipotensiune ortostatică	Prazosin
Antiaritmice clasa I-a	Torsade ale vârfurilor	Procainamidă
Anticonvulsivante	Hipotensiune ortostatică	Carbamazepină
Antidepresive	Hipotensiune ortostatică	Desipramină
Antiepileptice	Hipotensiune ortostatică	Carbamazepină
Antiparkinsoniene	Hipotensiune ortostatică	Levodopa
Antipsihotice	Hipotensiune ortostatică	Olanzapină
Betablocante	Hipotensiune sau bradicardie	Atenolol
Blocante ale canalelor de calciu	Hipotensiune, vasodilataţie	Verapamil
Diuretice	Contracţie volum, vasodilataţie	Hidroclorotiazidă
Glicozide digitalice	Hipotensiune	Digoxin
Narcotice	Deprimarea SNC	Morfină, Propoxifen
Sulfaniluree orale	Hipoglicemie	Gliburid, Tolbutamidă
Vasodilatatoare	Hipotensiune, vasodilataţie	Hidralazină

Anexa 76

Medicamente care pot cauza greaţă şi vomă (116)

I. Selecţie de cauze de greaţă şi vomă		
Apendicite Cetoacidoză diabetică Colangite Colecistite Creşterea presiunii intracraniene Disfuncţie renală cronică Dispepsie neulceroasă Gastroenterite Graviditate	Hepatite virale (acute) Migrenă Medicamente Mirosuri dăunătoare (otrăvitoare) Obstrucţie gastrică Obstrucţie intestinală Otită medie acută	Pancreatite Pielonefrite Sindrom al intestinului subţire iritabil Traumatisme ale capului Tulburări vestibulare (inclusiv greţuri de mişcare) Ulcer peptic Uremie (boli renale) Vomă şi greaţă postoperatoriu
II. Medicamente utilizate în general care pot cauza frecvent greaţă şi/sau vomă		
1. *Antibiotice*: Antituberculoase Eritromicină Tetracicline Sulfanilamide 2. *Anticonvulsivante*: Acid valproic Carbamazepină Fenitoină Fenobarbital	3. *Antiinflamatoare*: Aspirină Antiinflamatoare nesteroidiene (AINS) Auranofin Colchicină 4. *Cardiovasculare*: Amiodaronă Betablocante Digoxin Procainamidă	5. *Alte medicamente*: Aciclovir Analgezice narcotice Contraceptive orale Levodopa Nicotină Sulfaniluree Teofilină

Anexa 77

Medicamente asociate cu diareea (116)

I. Simptome de deshidratare la adult/copil	
A. Copil	**B. Adult**
• Limbă, gură şi piele uscate • Fără lacrimi sau doar puţine, când ţipă • Scăderea urinării • Ochi, abdomen şi obraji scofâlciţi (supţi) • Piele cenuşie • Scăderea turgescenţei • Iritabilitate	• Sete crescută • Urinare scăzută • Gură, limbă uscate • Senzaţie de slăbiciune
II. Medicamente asociate cu diareea	
Agenţi chimioterapici AINS (Naproxen) Alcool Antacide – săruri de magneziu Antagonişti ai dopaminei (Domperidon, Metoclopramidă) Antibiotice (cele mai uzuale) Anticoagulante Antihipertensive (Propranolol) Antimetaboliţi (Colchicină) Cardiovasculare (Digoxin) Chinidină Cimetidină Citotoxice Colestiramină Colinergice	5-Fluorouracil, Interferon sau Leucovorin Hipoglicemiante (Metformin, Acarboză) Inhibitori de acetilcolinesterază (Donepezil) IRSS (Inhibitori ai Receptării Selective a Serotoninei: Serotonin, Setralin, Fluoxetin, Paroxetin) Lactoza din medicamente şi produse (pacienţi cu intoleranţă) Laxative (Lactuloză, Bisacodil, Senozide, ulei de castan, Litiu) Medicaţia HIV (Nelfinavir) Misoprostol Orlistat Prostaglandine (Misoprostol) Sulfasalazină Suplimente cu potasiu Teofinină Ticlopidină

Anexa 78

Medicamente asociate cu constipaţia (116)

I. Boli sau condiţii medicale asociate cu constipaţie cronică	II. Medicamente asociate cu constipaţia
1. *Boli neurogene*: Atac cerebral Boala Parkinson Boli ale măduvei spinării Diabet zaharat Neuropatie Obstrucţie pseudointestinală Scleroză multiplă 2. *Boli endocrine/metabolice*: Diabet zaharat Fibroză cistică Graviditate Hipercalcemie Hipokaliemie Hipomagnezie Hipopituitarism Hipotiroidism Insuficienţă renală cronică/Uremie Scleroză sistemică Uremie 3. *Cancer*: Compresie dată de tumori ale intestinului gros Deshidratare indusă de chimioterapice Hipercalcemie Inervaţie Radiaţie intestinală directă Schimbări hormonale Tumori care interferează cu colonul 4. *Dureri secundare la fisuri anale*: Hemoroizi şi alte condiţii anorectale 5. *Obstrucţii anatomice*: Anomalii postchirurgicale Diverticulite Stricturi Tumori maligne 6. *Psihiatrice*: Anxietate Boli de alimentaţie Depresie 7. *Sarcină* 8. *Tulburări ale motilităţii*: Boala Hirschprung Sindromul intestinului subţire iritat Rect şi colon mărite Disfuncţie la nivel pelvian Rectocel Tranzit slab, constipaţie 9. *Vârstă înaintată*	1. *Antagonişti 5-HT3*: Ondansteron 2. *Anticonvulsivante* 3. *Anticolinergice* 4. *Antidepresive*: Antidepresive triciclice Bupropionă IMAO Mirtazapin Trazodon Venlafaxină 5. *Agenţi antidiareici* 6. *Antiepileptice*: Fenitoină Gabapentin Pregabalin 7. *Antihistaminice*: Difenhidramină Hidroxizin 8. *Antihipertensive*: Clonidină Verapamil 9. *Antiemetice*: Dimenhidrinat Proclorperazină Prometazină Scopolamină 10. *Antiinflamatoare nesteroidiene* 11. *Agenţi antiparkinsonieni*: Amantadină Bromcriptină Levodopa Pramiprexol Ropinirol 12. *Antipsihotice*: Fenotiazine 13. *Antispastice*: Diciclomin 14. *Agenţi cu cationi*: Aluminiu Bariu Bismut Calciu Fier 15. *Diuretice* 16. *Hipnotice*: Benzodiazepine 17. *Opioide* 18. *Rezine*: Colestiramină Polistiren sulfonat sodic 19. *Sedative*: Barbiturice

Anexa 79

Cauze şi alimente care produc diareea călătorilor (116)

I. Cauze comune de diaree a călătorilor	II. Alimente şi diareea călătorilor	
	Alimente şi băuturi garantate (*safe*)	**Alimente şi băuturi nesigure**
• *Bacteriene*: *Aeromonas spp.* – comune în Thailanda *Campylobacter jejuni* – comun în Mexic, Maroc, Thailanda *Escherichia coli* (enterotoxigen) – America Latină, Africa *Pleismonas spp., Salmonella spp., Shigella spp.* *Vibrio cholerae*: India, Ecuador, Bali, Indonezia *Yersinia spp.* • *Virale*: Norwalk virus, astrovirus rotavirus, adenovirus enteric • *Parazitice*: *Cryptosporidium parvum* – Rusia *Cyclospora cayetanensis* – Nepal, Perú, Haiti, Guatemala *Entamoeba hystolitica* *Giardia lamblia* – Rusia şi Nepal *Dientamoeba fragilis*	Alimente fierbinţi Fructe decojite (preferabil de fiecare) Vegetale gătite Băuturi carbonatate (nu cu cuburi de gheaţă) Apă îmbuteliată sau fiartă Lapte pasteurizat (dacă este păstrat adecvat) Bere, vin Băuturi fierbinţi Carne şi peşte gătite recent	Bufet de alimente la temperatura camerei Brânză proaspătă moale Alimente de la vânzătorii stradali Salate reci Frunze şi / sau vegetale crude Sosuri reci, negătite Fructe nedecorticate Zmeură / Căpşuni / Pepene Cuburi de gheaţă / Chipsuri Hamburgeri / Carne / Semipreparate din peşte Moluşte (în carapace) Peşte mare de stâncă din Caraibe, Pacificul de Sud (baracude), ţipar, cremă de ouă, maioneză, frişcă, sosuri reci

Anexa 80

Medicamente care induc hiperglicemie (116)

I. Factori de risc pentru diabetul zaharat		II. Exemple de medicamente cunoscute a induce hiperglicemia
De tip I	**De tip II**	
• Etnia, rasa (mai comun la populaţia de tip caucazian) • Susceptibilitate genetică • Factori de mediu necunoscuţi (poate viruşi, unele alimente)	• Origine aborigenă, africană, asiatică sau spaniolă • Vârsta mai mare de 45 de ani • Membri ai familiei cu diabet • Diabet gestaţional • Mame care nasc copii mai grei de 4.000 g • Boli cu presiune sangvină mare sau cardiaci • Persoane cu colesterol înalt şi trigliceride • Toleranţă scăzută la glucoză (glucoza în sânge este între 7,8 şi 11 mmol/l) la 2 h după ce a luat 75 g glucoză (*fasting blood glucose* < 7 mmol/L) • Obezitate • Inactivitate fizică	Acid nicotinic Alfa-interferon Amiodaronă Betablocante Ciclosporină Contraceptive orale Diazoxid Epinefrină Estrogeni Fenitoină Glucocorticoizi Hormoni tiroidieni Inhibitori ai HIV-proteazei L-asparaginază Litiu Nicotinamidă Pentamidină Tacrolimus Tiazide diuretice
I. Simptome clasice ale diabetului zaharat		
• Vedere neclară • Epuizare • Infecţii frecvente • Foame • Nocturie • Polidipsie • Poliurie • Pierderea greutăţii		

Anexa 81

Medicamente asociate cu durerea abdominală

I. Cauze comune	II. Unele medicamente
Cancer Colelitiază Pancreatite cronice Boala Crohn Boala refluxului gastroesofagian (GERD – *Gastroesophageal reflux disease*) Intestin subţire iritat Durere miofascială Dispepsie neulceroasă Ulcer peptic Colite ulcerative	Amiodaronă (doze mari, în special) Antibiotice Anticonvulsivante Antiinflamatoare nesteroidiene (incluzând inhibitori ai COX-2), AAS, Celecoxib Antineoplazice Antiretrovirale Inhibitori ai recaptării selective a serotoninei Metformin Neuroleptice Opioide Sulfasalazină Suplimente cu fier (gluconat, sulfat, fumarat)

Anexa 82

Terapie farmacologică neindicată în colicile copiilor

Medicament	Efecte adverse selectate	Observaţii
Alcool	Gastrite alcoolice, intoxicaţie, hipoglicemie	Eficacitate necunoscută
Asocieri de sedative şi anticolinergice (ex. hioscinamină / atropină / scopolamină / fenobarbital)	Sedare, depresie respiratorie, constipaţie, retenţie urinară	Eficacitate discutabilă
Diciclomin, sirop	Somnolenţă, vedere voalată, constipaţie, gură uscată, urinare cu dificultate, retenţie urinară	Este eficace, dar cu efecte adverse
Difenhidramină	Sedare, constipaţie, retenţie urinară	Eficacitate necunoscută
Gripe water	Flatulenţă	Efect limitat
Sedative (ex. barbiturice, cloralhidrat)	Sedare excesivă, depresie respiratorie	Eficacitate limitată

Anexa 83

Simptome de deshidratare la adulţi şi copii şi de hiponatriemie şi hipokaliemie

I. Simptome de deshidratare		II. Simptome pentru	
Copii	Adulţi	Hiponatriemie	Hipokaliemie
• Gură, limbă şi piele uscate • Puţine sau fără lacrimi când plâng • Scăderea urinării (mai puţin de 4 umeziri a scutecelor în 24 de ore) • Ochii înfundaţi • Piele flască • Adâncituri moi după apăsare (fontanele) • Scăderea turgescenţei pielii	• Sete crescută • Scăderea urinării • Senzaţie de slăbire sau zăpăceală • Gură, limbă uscate	• Greaţă, rău, cefalee, letargie, confuzie • Pierderea stării de conştienţă	• Slăbirea muşchilor • Oboseală • Respiraţii scurte • Scăderea senzaţiei braţelor şi picioarelor • Umflarea abdomenului (secundar la ileus paraliticus)

Anexa 84

Afectarea medicaţiei la pacienţii cu stomie

I. Medicamente la care pot creşte efectele secundare	
Clase de medicamente	**Consecinţe**
• Antibiotice	Antibioticele cu spectru larg de acţiune pot fi alterate de flora normală a tractului intestinal şi rezultă diaree sau infecţii fungice ale pielii în jurul gurii. La pacienţii cu urostomie, administrarea de antibiotice cu sulf poate conduce la cristalizarea în urină, unde se obţin concentraţii înalte sau când urina este acidă; la aceştia există riscul de a dezvolta cristale de sulf în rinichi şi uretere; trebuie să se oprească administrarea orală de acidifianţi urinari, dacă sunt trataţi cu antibiotice ce conţin sulf.
• Medicamente contra motilităţii	Pot cauza constipaţie în unele colostomii şi ileostomii.
• Antidiareice	Pot cauza constipaţie în colostomii.
• Antiacide	Antiacidele cu aluminiu pot cauza constipaţie în colostomii, cele cu calciu pot cauza formarea de pietre în urostomii şi ileostomii, iar cele cu magneziu pot cauza diaree în ileostomii.
• Corticosteroizi	Fiind un imunosupresant, poate întârzia vindecarea.
• Diuretice	Pot cauza pierderea de fluid în exces şi deshidratare; echilibrul fluidelor şi nivelul electroliţilor pot fi monitorizate în ileostomii.
• Laxative	Pot rezulta perforaţii ale colostomiilor; sunt preferate produse care înmoaie scaunul (fecale); clismele nu se utilizează în colostomii şi ileostomii; se evită laxativele. Laxativele trebuie evitate de pacienţii cu ileostomie, din cauza riscului mare de deshidratare şi dezechilibru electrolitic.
• Opioide	Pot produce constipaţie.
• Substituenţi salini	Pot produce hiponatriemie în ileostomii.
• Medicamente care înmoaie scaunul (fecale)	Pot cauza diaree, în ileostomii.
• Medicamente cu sulf	Cristalizarea în rinichi poate fi mai proeminentă dacă individul are dificultăţi în balanţa hidroelectrolitică; foarte comun în urostomie. O administrare de lichide mare este necesară.
II. Medicamente care pot fi inactivate din cauză că sunt puţin absorbite	
Vitamina A Vitamina D Vitamina E Vitamina K Vitamina B_{12}	În rezecţia extinsă a ileonului apare absorbţia variabilă.
• Contraceptive orale	Nu se absorb adecvat la unele persoane cu urostomii.
• Digoxin	Biodisponibilitate variabilă, dependent de lungimea intestinului.
• Warfarină	Poate da hipoprotrombinemie la persoanele cu sindrom de intestin scurt.
III. Formulări de medicamente care pot fi o problemă	
• Formulări cu acoperire enterică sau formulări cu eliberare programată în timp	Pot trece intacte prin tractul GI; se vor căuta în buzunar (pungă); comprimatele nedizolvate pot identifica această problemă; alternativele includ comprimate masticabile şi lichide. Se evită produsele cu eliberare controlată în timp, în special în ileostomie.
• Medicamente care decolorează fecalele	De ex.: fierul (negru), bismutul (gri-cenuşiu), salicilaţii (roz sau negru), sena (galben), antiacidele ce conţin aluminiu (albicioase sau pătate), amitriptilina (bleu sau verde), fenotiazine (roz-roşu), vitamina B_{12} (galben).

Anexa 85

Medicamente care produc fotosensibilitate

Acetalzolamidă	Diclofenac sodic	(derivat din leucocite umane)	Pirazinamidă
Acid mefenamic	Difenhidramină	Interferon alfa 25 recombinant	Piroxicam
Acid nalidixic	Diflunisol	Interferon alfa – n3	Proclorperazină
Acid valproic	Dihidroergotamină	Interferon beta 1a	Prometazină
Alendronat	Diltiazem	Interferon beta 1b	Ritonavir
Amiodaronă	Doxepină	Izotretinoin	Saquinavir
Amitriptilină	Doxiciclină	Ketoprofen	Sidenafil
Atenolol	Enalapril	Leuprolid	Simvastatin
Atrovastatin	Epirubicină	Levamisol	Somatropin
Aurotioglucoză	Estazolam	Lisinopril	Sotalol
Azatadină	Estradiol	Loratadină	Sulfasalazină
Benazepril	Etionamidă fenofibrat	Losartan	Sulfizoxazol
Captopril	Fenotiazine	Lovastatin	Talidomidă
Carbamazepină	Fluorouracil	Meloxicam	Tetracicline
Celecoxib	Fluoxetin	Metotrexat	Tiazide
Cetirizină	Furosemid	Minociclină	Tioridazonă
Chinidină	Gentamicină	Naproxen	Triamcinolon
Cidofavir	Grizeofulvină	Nifedipină	Triameteren
Cirpofloxacin	Haloperidol	Norfloxacin	Trifluoperazină
Clemastină	Hexaclorofen	Nortriptilină	Trimipramină
Clorpromazină	Hidroclorotiazidă	Ofloxacin	Valocyclovir
Clorpropamidă	Hipoglicemiante orale	Oxcarbazepină	Valproat
Contraceptive orale	Ibuprofen	Oxitetraciclină	Vinblastină
Cromolin sodic	Imipramină	Pilocarpină	
Diclofenac potasic			

Anexa 86

Medicamente care pot cauza reacţii fototoxice

Clasa terapeutică	Medicamente
Antimicrobiene	Ceftazidim, Chinolone (Ciprofloxacin, Norfloxacin, Ofloxacin), Sulfamide, Tetracicline (Demeclociclină, Doxiciclină, Tetraciclină), Trimetoprim
Antineoplazice	Dacarbazină, 5-Fluorouracil, Vinblastină
AINS	Diclofenac, Ibuprofen, Indometacin, Ketoprofen, Naproxen, Piroxicam, Sulindac, Acid tiaprofenic
Diuretice	Furosemid, Hidroclorotiazidă
Diverse	Amiodaronă, Chinidină, Chinină, Gudroane (*Coal tar*), Metoxalen, Sulfiţi, Tolbutamidă, Verteporfin
Medicaţia psihiatrică	Alprazolam, Clordiazepoxid, Clorpromazină, Desipramină, Imipramină, Perfenazină, Proclorperazină, Trifluoperazină
Retinoide, sistemic	Acitretin, Izotretinoin
Retinoide topice	Adapalen, Tazaroten, Tretinoin

Anexa 87

Medicamente asociate cu osteoporoza

I. Factori de risc pentru osteoporoză	II. Condiţii medicale şi medicamente asociate cu dezvoltare de osteoporoză	
	Condiţii medicale	**Medicamente**
Majori: • Antecedente familiale (ex. mama) • Ascendenţă caucaziană sau euroasiatică • Fractură care dă compresie vertebrală • Hiperparatiroidism • Menopauză prematură (< 45 ani) • Oase mici şi subţiri • Postmenopauza la femei (nu în terapia cu estrogeni) • Predispoziţie • Terapie cu glucocorticoizi, sistemic > 3 mg • Vârstă > 65 ani Minori: • Alcool (< 2 băuturi / zi) • Artrite reumatoide • Consum de băuturi cu cafeină în exces (3-4 ceşti / zi) • Expunere moderată la soare • Fumat • Ingestie mică de calciu (< 1000 mg / zi) • Stil de viaţă sedentar • Terapie cu heparină • Terapie în epilepsie cronică	• Anorexie nervoasă • Bulimie • Boală renală cronică • Sindrom Cushing • Gastrectomie • Hipertiroidism • Boli ale ficatului • Malabsorbţie, inclusiv boala celiacă • Neoplazie • Hipogonadism primar • Tirotoxicoză	• Agenţi chimioterapici • Antacide ce conţin aluminiu • Anticonvulsivante (ex.: Fenitoină) • Antineoplazice • Corticosteroizi (ex.: Prednison) • Fenitoină • Heparină (terapie pe termen lung) • Inhibitori ai pompei de protoni • Levotiroxină (în doze care suprimă HST al serului la femei, postmenopauză) • Medicamente antiepileptice, ex. Fenitoină • Medroxiprogesteron acetat HST = Hormon stimulator al tiroidei

III. Măsuri de reducere a riscului			
Factori de risc	**Recomandări**	**Rezultate aşteptate**	**Consideraţii**
Ingestie de calciu mică	Apelaţi la dietetician; adăugaţi suplimente pentru a avea valorile necesare	– menţineţi DMO – în osteoporoză, dacă nu vedeţi scăderea DMO, nu sunt riscuri de fracturi (DMO = densitate minerală osoasă)	Sfătuiţi pacientul pentru o administrare adecvată a suplimentelor pentru a preveni constipaţia şi interacţiunile cu medicamentele.
Stil de viaţă sedentar	Dacă osteoporoza nu a fost diagnosticată, se recomandă exerciţii ca mersul pe jos Dacă pacientul are boli cardiovasculare sau osteoporoză, va consulta medicul.		Exerciţiile vor fi începute gradat de către pacient (se vor lua în considerare bolile respiratorii şi cardiovasculare).
Ingestie inadecvată de vitamina D sau vârste mai mari de 65 ani	Dacă vârsta este peste 65 ani, se recomandă 800 UI/zi vitamina D.		Dacă pacientul ia multivitamine, se va ţine seama de conţinutul lor în vitamina D.

Anexa 88

Medicamente asociate cu disfuncţia erectilă (DE) (116)

Clasa de medicamente	Medicamente	Alternativă posibilă Neasociere cu disfuncţia erectilă
Antiepileptice	Carbamazepină Fenitoină	Consultaţi neurologul
Antidepresive	Litiu, Inhibitori ai MAO Antidepresive triciclice, Inhibitori ai recaptării serotoninei	Bupropion Mirtazapin
Antihipertensive	Betablocante, blocante ale canalelor de calciu, Clonidină, Hidralazină, Metildopa	Inhibitori ai ECA, blocante ale receptorilor de angiotensină
Antipsihotice	Butirofenone, Fenotiazine, Risperidonă	Consultaţi psihiatrul
Agenţi citotoxici	Metotrexat	În acord cu condiţia tratată
Diuretice	Spironolactonă Tiazide	Furosemid
Antagonişti H_2	Cimetidină, Ranitidină	Inhibitori ai pompei de protoni
Diverse	Alcool, Cocaină, Corticoizi, Digoxină Agonişti ai hormonului de eliberare a hormonului luteinic	

ECA = enzima de conversie a angiotensinei
MAO = Monoaminooxidază

Anexa 89

Medicamente asociate cu căderea părului şi factori care contribuie la uscarea pielii

I. Medicamente asociate cu căderea părului	II. Factori care contribuie la uscarea pielii
• AINS: ibuprofen, indometacin, salicilaţi • Agenţi care scad colesterolul: clofibrat • Anticoagulante: heparină, heparinoide, cumarine, indandione • Anticonvulsivante: carbamazepină, hidantoină, acid valproic • Androgeni (testosteron) • Antidepresive: desipramină, fluoxetin, imipramină, maprotilin • Antimitotice: colchicină • Antineoplazice • Antiparkinsoniene (levodopa) • Antitiroidiene: ioduri, triouracil, carbimazol • Betablocante: metoprolol, nadolol, propranolol • Blocante H_2 (cimetidină) • Contraceptive orale • Inhibitori ECA (captopril, enalapril) • Interferoni • Litiu • Metale (mercur, plumb)	• Abraziune • Agenţi chimioterapici • Anomalii congenitale în compoziţia keratocitelor sau a funcţiei lor • Băi, duşuri cu apă fierbinte, frecvente şi perioade lungi de timp • Condiţii medicale (ex.: hipotiroidism, insuficienţă renală cronică) • Dermatite atopice • Expunere la radiaţii UV sau substanţe chimice (ex.: soare) • Îmbătrânirea normală a pielii • Medicamente cunoscute a cauza uscarea pielii: vitamina A, retinoide, anticolinergice, niacină şi alţi agenţi care scad colesterolul • Săpunuri dure, aspre • Umiditate scăzută (ex.: climat rece, cu ierni cu vânt) • Unele condiţii ale pielii (ex.: dermatite atopice), acnee, psoriazis ECA = enzimă de conversie a angiotensinei

Anexa 90

Substanţe care produc dermatite de contact

I. Cauze comune			
• **Dermatite de contact alergice** • **Substanţe**	• **Surse**	• **Dermatite de contact alergice** • **Substanţe**	• **Surse**
Genul *Rhus*	Plante care dau urticarie (*poison ivy, poison oak mangos*)	Benzocaină	Anestezic topic în creme, preparate pentru ochi şi ureche
Nichel	Aliaje metalice, ace de păr, bijuterii, fermoare, vopsele de păr	Lanolină	Preparate topice, ulei de baie, cosmetice
Etilendiamină	Coloranţi, vopsele, fungicide, medicamente	Parfumuri	Produse topice, produse cosmetice şi pentru copii
Adjuvanţi în cauciuc (acceleratori: mercapto / carba / tiuram)	Produse de cauciuc (produse de stomie, bandaje, produse din latex, jucării, diafragme, prezervative, ochelari de protecţie)	Alcooli cetilstearilici	Produse topice, cosmetice, paste pentru bandaje
Parafenilendiamină	Vopsele de păr şi haine, substanţe de uz fotografic	Quaternium 15	Conservant în produse topice şi cosmetice
Bicromat de potasiu	Ciment, piele, înălbitori, substanţe de curăţat casnice	Antihistaminice topice	Preparate cosmetice
Neomicină	Antibiotic topic, creme, preparate pentru ochi şi ureche	Aloe vera	Preparate topice şi cosmetice
Latex	Produse din cauciuc: mănuşi, catetere, baloane, plante	• **Dermatite de contact iritant**	• **Surse**
Bacitracină	Antibiotic topic în creme, preparat pentru ochi şi ureche	Acizi Alcooli Enzime	Oxidanţi Solvenţi Surfactanţi

II. Sensibilizarea încrucişată cu alergeni de contact comuni	
Sensibilizant	**Sensibilizare încrucişată**
Etilendiamina	Aminofilină, produse antihistaminice care conţin etilendiamină
Latex	Banane, kiwi, ananas, avocado, caise, cireşe, grepfrut, nuci, cartofi, roşii, piersici
Anestezice locale (tip ester, ex. benzocaina)	Produşi care conţin compuşi para – amino... mult utilizaţi topic: parabeni, unele hipoglicemiante orale, sulfonamide, tiazide diuretice
Neomicină	Aminoglicozide (gentamicina, tobramicina), framicetina
Rhus	Lacuri, mango, ginkgo, anacard (*Anacardium occidentale*)

Anexa 91

Medicamente care produc erupţii eczematoase

I. Medicamente care cauzează erupţii eczematoase		II. Substanţe care pot cauza dermatite de contact în aria scutecelor (pampers)	III. Substanţe care se vor evita în aria scutecelor (pampers)	
Clasa de medicamente	**Medicamente**	Antihistaminice topice	**Sensibilizant sau toxină**	**Efect produs**
Antibiotice	Cloramfenicol Cliochinol Gentamicină Kanamicină Neomicină Penicilină Streptomicină Sulfanilamide	Bacitracină Balsam de Perú Derivaţi ai PABA (acid p-amino-benzoic ex.: benzocaină) Etilendiamină Lanolină Neomicină Parabeni Peniciline Sulfonamide Tiomersal	Alcool	Deshidratare
			Benzocaină Rezorcinol	Sensibilitate de contact, methemoglobinemie
Antihistaminice	Prometazină		Camfor	Convulsii
Betablocante	Metoprolol Oxprenolol Propranolol Timolol		Corticosteroizi topici puternici	Sindromul Cushing, modificări atrofice, acnee, suprainfecţii
Sulfaniluree	Tolbutamidă, Clorpropamidă		Salicilaţi, topic, metilsalicilaţi	Intoxicaţie cu salicilaţi, acidoze metabolice
Diuretice	Tiazide diuretice			
Tranchilizante	Clorpromazină, Fenotiazină			
Diverse	Aminofilină Carbamazepină Chinină, Chinidină Cloralhidrat, Ciancobalamină Fluorouracil, Idoxuridină Minoxidil, Nitroglicerină Nistatină, Procainamidă			

Anexa 92

Medicamente care pot produce (acnee) sau erupţii pe piele

I. Medicamente care pot produce erupţii asemănătoare acneei

- *Hormoni*
  Hormoni androgeni la femeie
  Corticosteroizi
  ACTH (Corticotropin)
  Contraceptive orale (în special cele cu un conţinut înalt în progestin)
  Steroizi anabolizanţi
- *Halogeni*
  Bromuri, cloruri, ioduri,
  Halotan

- *Antiepileptice*
  Derivaţi de hidantoină
  Fenobarbital
  Trimetadionă
- *Tuberculostatice*
  Etambutol
  Etionamidă
  Izoniazidă

- *Diverse*
  Azatiopirin
  Chinidină, chinină
  Ciancobalamină
  Ciclosporină
  Dantrolen
  Factori de creştere epidermică
  Maprotilină
  Psoralen
  Săruri de aur
  Săruri de litiu
  Topice cu coal tar
  Vitamine B_2, B_6, B_{12}

II. Medicamente care pot produce erupţii: papule / pustule sau foliculite

Carbamazepină
Cefalexin
Cefazolin
Cloramfenicol
Cotrimoxazol
Dactinomicină
Diltiazem
Furosemid
Izoniazidă
Naproxen
Norfloxacin
Piperazină
Pirimetamină
Streptomicină
Sulfometoxazol/Trimetoprim
Tetracicline

Anexa 93

Medicamente care agravează seboreea şi psoriazisul

I. Medicamente care agravează seboreea	II. Medicamente care agravează psoriazisul		
Aur	Acebutol	Clonidină	Ketoprofen
Auranofin	AINS (antiinflamatoare	Cotrimoxazol	Lobetalol
Aurotioglucoză	nesteroidiene)	Ciclosporină	Levamisol
Buspironă	Amiodaronă	Diclofenac	Litiu
Cimetidină	Amoxicilină	Digoxin	Metoprolol
Clorpromazină	Ampicilină	Dipiridamol	Nadolol
Danazol	Aspirină	Enalapril	Omeprazol
Fenotiazine	Atenolol	Fenilbutazonă	Penicilamină
Grizeofulvină	Aur	Fluoxetină	Pindolol
Haloperidol	Auranofin	Gemfibrazil	Propranolol
Interferon alfa	Aurotiglucoză	Gliburid	Pirazolone
Litiu	Beta-blocante	Glipizid	Sotalol
Metildopa	Bisoprolol	Hidroxiclorochin	Sulfonamide
Penicilamină	Captopril	Ibuprofen	Tacrin
Fenotiazine	Clorambucil	Indometacin	Terbinafină
Psoralen	Clorochină	Inhibitori ai ECA	Tetraciclină
Tiotixen	Clortalidonă	(enzima de conversie a angiotensinei)	Timolol
	Cimetidină	Interferon alfa	Trazodonă

Anexa 94

Medicamente care afectează sensibilitatea organismului (116)

Clasa de medicamente	Efectul alterat	Recomandări
IECA (inhibitori ai enzimei de conversie a angiotensinei)	Receptivitate crescută la reducerea tensiunii arteriale ↑ riscul hiperkalemiei	Scăderea dozei
Antiaritmice (clasa I)	Eliminare prelungită ($T_{1/2}$)	Scăderea dozei
Antiaritmice (clasa a III-a)	Eliminare prelungită ($T_{1/2}$)	Scăderea dozei
Anticolinergice	Receptivitate crescută; risc crescut de confuzie	A se evita dacă este posibil. Când sunt necesare, se vor folosi doze scăzute
Antipsihotice	Creşterea riscului tulburărilor ortostatice şi de mişcare	Scăderea dozei terapeutice
Betablocante	Receptivitate crescută la scăderea tensiunii arteriale	Scăderea dozei
Benzodiazepine	Eliminare prelungită ($T_{1/2}$) Receptivitate crescută la efectul sedativ	Utilizarea de agenţi cu durată scurtă de acţiune (oxazepam, lorazepam)
Corticosteroizi	Creşterea sensibilităţii pentru complicaţii gastrointestinale Creşte riscul osteoporozei	Doze scăzute Scurtarea, pe cât posibil, a duratei tratamentului
Digoxin	Scade volumul de distribuţie	Micşorarea dozei de atac Micşorarea dozei de întreţinere
Diuretice	↓ receptivitatea, din cauza declinului funcţiei renale	Monitorizarea funcţiei renale, electroliţi
AINS (antiinflamatoare nesteroidiene)	↑ riscul complicaţiilor gastrointestinale	Utilizarea numai a acetaminofenului (paracetamol) pentru osteoartrite Utilizarea AINS cu un agent protector gastric sau inhibitori COX-2
Opioide	↑ sensibilitatea la efectele lor Eliminare prelungită ($T_{1/2}$)	Scăderea dozei
ISRS (inhibitori selectivi ai recaptării serotoninei)	Eliminare prelungită ($T_{1/2}$)	Evitarea utilizării fluoxetinei
Antidepresive triciclice (ATC)	↑ receptivitatea la efectele anticolinergice şi efectele antiaritmice	Se preferă: desipramină, nortriptilină (amine secundare mai bine tolerate)
Warfarină	↑ receptivitatea la efectul anticoagulant	Scăderea dozei

Legendă: ↑ = creşte; ↓ = scade.

Anexa 95

Medicaţia asociată cu creşterea în greutate

Clasa	Medicamente	Mecanism	Observaţii
Agenţi psihotropici	Antidepresive Triciclice (ATC)	Neclar. Pot atenua transducţia semnalului mediat de serotonină, pot produce o reducere a vitezei metabolismului bazal (VMB)	Variază de la 0,4 kg/lună la 4,14 kg/lună cu terapia şi se referă în special la ATC, la doza şi durata terapiei
	Inhibitori de MAO (monoaminooxidază)	Neclar. Creşte foamea şi pofta pentru dulciuri	Mai puţin profund ca pentru ATC
	Medicamente antipsihotice	Blochează dopamina D_2 şi receptorii serotoninei, care sunt cauza creşterii apetitului	Clozapina – în medie, 12 kg, variind, peste 16 săptămâni de terapie Loxapina – 9 kg în 36 de săptămâni
	Litiu	Produce polidipsie, cauzează reţinerea de apă şi sodiu, reduce BMR, inhibă sinteza hormonului tiroidian, blochează receptorii dopaminei, ce induc hrănirea, cresc funcţiile GABA care stimulează aportul de carbohidraţi şi reduce VMB	10 kg sau mai mult în 6-10 ani, până la 28 de kg
Agenţi anticonvulsivanţi, antiepileptici	Acid valproic	Neclar. Creşte funcţiile GABA (acid γ -- aminobutiric)	15-20 kg în funcţie de durata tratamentului
	Carbamazepină	Reţine apa – mecanism neclar. Posibila implicare a hormonului antidiuretic. Posibil efect al norefedrinei sau serotoninei	Până la 15 g în cursul a 3 luni de tratament
Hormoni steroizi	Corticosteroizi	Stimulează ingestia de alimente; produc hiperinsulinemie care promovează depunerea de grăsimi	Prednison – în medie, 2 kg în decursul a 6 luni, zilnic în cursul terapiei
	Estrogen, progesteron, testosteron sau alţi steroizi anabolizanţi/androgeni	Neclar. Posibilă creştere a apetitului sau a grăsimilor în corp	Variabil
Antidiabetice	Insulină	Eliminarea de glicozurie are ca rezultat o creştere a masei corporale	Până la 8 kg în timpul unor terapii intensive de 3 luni
	Hipoglicemiante orale	Neclar	Până la 5 kg în cursul a 3-12 luni de tratament
Antineoplazice	Tamoxifen	Neclar	În medie, 2,5-6 kg, până la 10 kg sau mai mult
Agenţi pentru profilaxia migrenei	Flunarizin	Posibilă creştere a apetitului ca efect al dopaminei	4 kg la o doză de 10 mg/zi, pentru 60 de zile de tratament
	Pizotifen	Neclar. Posibil efect al serotoninei	2-10,5 kg în 8 săptămâni de tratament

Anexa 96

Produse fără prescripție pentru scăderea în greutate

Clasa	Produs	Mecanism de acțiune	Doze	Efecte adverse	Observații
...genți de mărire a ...olumului, laxative	Fibre *Psyllium* Metilceluloză	Întârzie golirea gastrică și creează o senzație de umplere și de sațietate.	10 g/zi divizat în doze	Dacă nu se ingerează cu fluid suficient, produc: crampe, balonare, flatulență, blocarea esofagului sau intestinelor sau impact cu fecalele Alergie la *Psyllium*	Este necesară evaluarea eficacității. Un efect similar poate fi obținut prin ingerarea de fructe și vegetale cu multe fibre
...roduse vegetale	*Garcinia cambogia*	Previne stocarea excesului de calorii (grăsimi) Suprimă apetitul	500 mg de 3 ori/zi	Simptome ale tractului respirator superior, greață, cefalee, disconfort GI	Pierdere ușoară a greutății
	Ceai verde *(Thea sinensis)*	Termogen	100-750 mg/zi	Stimulent al SN simpatic dat de cafeină Taninurile dau constipație	Efect pozitiv asupra scăderii în greutate și a menținerii acesteia
	Hoodia gardonii	Micșorează, suprimă apetitul	400-800 mg/zi		
Stimulante	Cafeină	Anorexigen, diuretic, termogenic	200 mg de 3 ori/zi	Stimulare a SN simpatic, insomnie, nervozitate, tahicardie, cefalee, anxietate	
Minerale	Calciu	Crește metabolismul grăsimilor și scade pofta de mâncare	1.000-1.500 mg/zi	Flatulență, constipație, cu $CaCO_3$, eructații	1.500 mg/zi scad greutatea 800 mg/zi nu au efect
	Crom	Crește viteza metabolismului bazal	100-500 µg de 2 ori/zi	Greață, vomă, disconfort al stomacului	Scădere a greutății de 1,1-1,2 kg comparativ cu un placebo
Anestezice topice	Benzocaină	Anestezic local, amorțire a cavității orale și scădere a senzației gustului	3-4 mg în gumă, pastile sau tablete; guma de mestecat sau tabletele de supt se iau cu 30 de minute înainte de masă	Amorțește cavitatea bucală și mucoasa gastrică. Anestezic local, poate afecta înghițirea și crește riscul de aspirație. Amorțirea limbii crește riscul de traumă prin mușcare.	Sunt necesare studii clinice ale eficacității
...Diverse	Chitozan	Scade absorbția grăsimilor	1,35 g de 3 ori/zi	Constipație, flatulență Produs marin cu potențial alergic	Efecte minime de scădere a greutății
	Acid linoleic conjugat (CLA)	Se pare că reduce grăsimile corpului	0,7-4,5 g/zi	Diaree, greață și dispepsie	Afectează mai mult compoziția corpului decât greutatea
	Piruvat	Se pare că poate crește metabolismul și utilizarea grăsimilor	3-6 g/zi	Umflarea stomacului, diaree	Pierderi mici de greutate de 0,8-1,6 kg comparativ cu placebo Nu s-a stabilit inocuitatea

Anexa 96

Produse fără prescripţie pentru scăderea în greutate

Clasa	Produs	Mecanism de acţiune	Doze	Efecte adverse	Observaţii
1. Agenţi de mărire a volumului, laxative	Fibre *Psyllium* Metilceluloză	Întârzie golirea gastrică şi creează o senzaţie de umplere şi de saţietate.	10 g/zi divizat în doze	Dacă nu se ingerează cu fluid suficient, produc: crampe, balonare, flatulenţă, blocarea esofagului sau intestinelor sau impact cu fecalele Alergie la *Psyllium*	Este necesară evaluarea eficacităţii. Un efect similar poate fi obţinut prin ingerarea de fructe şi vegetale cu multe fibre
2. Produse vegetale	*Garcinia cambogia*	Previne stocarea excesului de calorii (grăsimi) Suprimă apetitul	500 mg de 3 ori/zi	Simptome ale tractului respirator superior, greaţă, cefalee, disconfort GI	Pierdere uşoară a greutăţii
	Ceai verde *(Thea sinensis)*	Termogen	100-750 mg/zi	Stimulent al SN simpatic dat de cafeină Taninurile dau constipaţie	Efect pozitiv asupra scăderii în greutate şi a menţinerii acesteia
	Hoodia gardonii	Micşorează, suprimă apetitul	400-800 mg/zi		
3. Stimulante	Cafeină	Anorexigen, diuretic, termogenic	200 mg de 3 ori/zi	Stimulare a SN simpatic, insomnie, nervozitate, tahicardie, cefalee, anxietate	
4. Minerale	Calciu	Creşte metabolismul grăsimilor şi scade pofta de mâncare	1.000-1.500 mg/zi	Flatulenţă, constipaţie, cu $CaCO_3$, eructaţii	1.500 mg/zi scad greutatea 800 mg/zi nu au efect
	Crom	Creşte viteza metabolismului bazal	100-500 μg de 2 ori/zi	Greaţă, vomă, disconfort al stomacului	Scădere a greutăţii de 1,1-1,2 kg comparativ cu un placebo
5. Anestezice topice	Benzocaină	Anestezic local, amorţire a cavităţii orale şi scădere a senzaţiei gustului	3-4 mg în gumă, pastile sau tablete; guma de mestecat sau tabletele de supt se iau cu 30 de minute înainte de masă	Amorţeşte cavitatea bucală şi mucoasa gastrică. Anestezic local, poate afecta înghiţirea şi creşte riscul de aspiraţie. Amorţirea limbii creşte riscul de traumă prin muşcare.	Sunt necesare studii clinice ale eficacităţii
6. Diverse	Chitozan	Scade absorbţia grăsimilor	1,35 g de 3 ori/zi	Constipaţie, flatulenţă Produs marin cu potenţial alergic	Efecte minime de scădere a greutăţii
	Acid linoleic conjugat (CLA)	Se pare că reduce grăsimile corpului	0,7-4,5 g/zi	Diaree, greaţă şi dispepsie	Afectează mai mult compoziţia corpului decât greutatea
	Piruvat	Se pare că poate creşte metabolismul şi utilizarea grăsimilor	3-6 g/zi	Umflarea stomacului, diaree	Pierderi mici de greutate de 0,8-1,6 kg comparativ cu placebo Nu s-a stabilit inocuitatea

Anexa 97

Medicamente OTC considerate compatibile cu alăptarea la sân (116)

Clasă terapeutică	Observaţii
Analgezice	Acetaminofen, Ibuprofen, AAS, Codeină, Naproxen
Antidiareice	*Psyllium*, Atapulgită, Loperamid, Săruri de bismut (subsalicilat)
Antihistaminice	De generaţia I-a şi a II-a. Cele din generaţia I pot cauza sedare şi iritabilitate la copil şi reduc producţia de lapte
Decongestionante	Spray nazal salin, Pseudoefedrină oral, dar aceasta produce iritabilitate şi reduce producţia de lapte
Laxative	Atapulgită, Supozitoare cu glicerină, Lactuloză, Bisacodil; Sena, Cascara şi Docusatul de sodiu produc diaree la copil
Suprimante ale aciditătii	Antiacide cu calciu, magneziu, acid alginic şi sucralfat Antagonişti H_2 ca famotidina; inhibitori ai pompei de protoni pot trece în cantităţi mici în laptele de mamă, dar ei sunt hidrolizaţi înainte de a fi absorbiţi din lapte
Vitamine şi minerale	Adecvate în doze normale; în plus suplimente cu acid folic, calciu

Anexa 98

Medicamente care cauzează gură uscată la mai mult de 10% dintre pacienţi (116)

1. *Agonişti adrenergici*
   Izoproterenol
   Pseudoefedrină
2. *Agonişti ai receptorilor α-adrenergici*
   Clonidină
3. *Analgezice*
   Codeină
   Ibuprofen
   Meperidină
   Metadonă
   Naproxen
   Pentazocină
4. *Antiaritmice*
   Propafenonă
5. *Anticolinergice*
   Atropină sulfat
   Beladonă
   Benztropină mesilat
   Glicopirolat
   Hiosciamină sulfat
   Ipratropium bromură
   Scopolamină
6. *Antidepresive*
   Amitriptilină·HCl
   Amoxepină
   Bupropion
   Clomipramină·HCl
   Desipramină·HCl
   Doxepin·HCl
   Maprotilină·HCl
   Nortriptilină
   Paroxetin
   Fenelzin
   Trimipramină
   Venlafaxină
7. *Antiemetice*
   Nabilon
   Proclorperazină
8. *Antihistaminice*
   Clorfeniramină
   Difenhidramină
9. *Agenţi antiparkinsonieni*
   Selegilină
   Trihexifenidil
10. *Alcaloizi din ergot*
    Ergotamină
11. *Antispastice*
    Diciclamină
    Flavoxat
    Oxibutinin
12. *Antipsihotice*
    Loxapină
    Olanzapină
13. *Benzodiazepine*
    Alprazolam
    Clordiazepoxid
    Clonazepam
    Clorazepatdipotasic
    Diazepam, Flurazepam
    Oxazepam, Temazepam
14. *Derivaţi ai acidului retinoic*
    Izotretinoin
15. *Modulatori ai răspunsului biologic*
    Interferon alfa 2a
    Interferon alfa 2b
16. *Relaxanţi ai musculaturii scheletice*
    Ciclobenzaprină

Anexa 99

Factori care exacerbează sindromul bolii de reflux gastroesofagian (116)

1. *Boli*
   Astm
   Sindrom Sjögren
   Hernia hiatală
2. *Medicamente*
   Alfa-blocante
   Anticolinergice
   Benzodiazepine
   Beta-blocante
   Blocante ale canalelor de calciu
   Narcotice
   Nicotină
   Nitraţi
   Teofilină
3. *Stil de viaţă*
   Obezitate
   Fumat
   Dietă:
   – alimentele grase întârzie golirea gastrică
   – ciocolata, cafeaua şi alcoolul pot reduce tonusul sfincterului esofagian inferior
   – băuturile cu carbohidraţi pot cauza distensie gastrică şi cresc relaxarea sfincterului esofagian exterior, cu scăderea tranzitului
4. *Vârstă înaintată*
   > 65 ani
5. *Graviditate*
6. *Anxietate şi stres*

Anexa 100

Medicamente care pot exacerba simptomele de hiperplazie benignă a prostatei (116)

Clasă terapeutică	Medicamente
Androgeni	Testosteron
Anticolinergice	Atropină Benztropină Flavoxat Hioscină Oxibutin Scopolamină
Antidepresive	Amitriptilină Doxepin Nortriptilină Trimipramină
Antihistaminice	Bromfeniramină Clorfeniramină Clemastină Hidroxizină Dimenhidrinat Difenhidramină
Antipsihotice	Flufenazină Loxapină Baclofen Ciclobenzaprin
Simpatomimetice	Efedrină Izoproterenol Pseudoefedrină Terbutalină
Diverse	Ipratropium AINS Pizotifen Prociclidină Selegilină

Anexa 101

Medicamente asociate cu incontinenţa urinară (116)

Medicamente	Simptom urinar	Mecanism
• Alcool • Antidepresive (dacă sedează) • Antipsihotice • Agonişti colinergici: Betanecol • Inhibitori ai colinesterazei: Donepezil, Galantamină, Rivastigmină • Relaxante musculare • Opioide • Hipnotice – sedative	Incontinenţă funcţională	Pierderea reflexului central de micţiune, manifestată ca o scădere a cunoştinţei de a avea nevoie de urinare.
• Alfa-agonişti, ex.: decongestionante, Pseudoefedrină, Midodrin • Anticolinergice • Blocante ale canalelor de calciu • Opioide	Nocturie, incontinenţă supraabundentă	Retenţia urinară rezultă din relaxarea detrusorului sau îngustarea sfincterului uretral. Opioidele pot cauza constipaţie care măreşte descărcarea parasimpaticului.
• Inhibitori ai ECA (enzima de conversie a angiotensinei) • Antagonişti alfa-adrenergici; ex.: Terazosin, Tamsulosin • Agonişti colinergici: Betanecol • Inhibitori ai colinesterazei: Donepezil, Galantamină, Rivastigmină	Incontinenţă la stres	Scăderea tonusului sfincterului uretral. Inhibitori ai ECA pot cauza tuse, care creşte presiunea intraabdominală.
• Diuretice, ex.: Furosemid • Glucocorticoizi (sistemic)	Alte tipuri de incontinenţă urinară	Cresc eliminarea urinară şi contracţiile muşchiului detrusor.

Anexa 102

Unele medicamente şi antidoturile lor

Medicament	Antidot
Acetaminofen	Acetilcisteină
Benzodiazepine	Flumazenil
Digoxin	Digoxin Immune Fab
Dopamină	Fentolamină
Heparină	Protamină
Fier	Deferoxamină
Mecloretamină (N_2 mustard)	Leucovorin
Metotrexat	Naloxon
Morfină	Tiosulfat de sodiu
Organofosfaţi	Pralidoxină/2-PAM
Warfarină	Fitomenadionă/Vitamina K

Anexa 103

Unii nutrienţi asociaţi cu terapia medicamentoasă (116)

Medicamente	Nutrient	Observaţii
Antibiotice: Cefalosporine Macrolide Peniciline Chinolone Sulfamide Tetracicline	Vitaminele B Vitamina K Calciu	Distrugerea florei intestinale normale conduce la scăderea producţiei de vitamine. Unele cefalosporine interferează direct cu factorul de producţie a vitaminei K. Calciul poate scădea absorbţia de chinolone şi tetracicline, prin chelatare. Se vor administra separat.
Antiepileptice: Carbamazepină Fenitoină	Acid folic Calciu, vitamina D Vitamina K	Suplimentarea poate agrava controlul stocului. Apel la medic. Hipocalcemia şi osteomalacia pot fi cauzate după folosirea acestor medicamente timp îndelungat. Control după 6 luni al nivelului de calciu şi vitamina D. Creşte riscul de hemoragie intracraniană neonatală. În timpul sarcinii, femeile trebuie să ingereze vitamina K 10-20mg/zi, în ultima lună de sarcină. Copilul trebuie să primească vitamina K, imediat după naştere.
Corticosteroizi	Calciu, vitamina D	Efecte negative în caz de administrare inadecvată de calciu şi vitamina D. Se recomandă suplimentarea cu acestea.
Diuretice: Furosemid Tiazide şi derivaţi	Minerale	Cresc eliminarea urinară de: Ca, Mg, K, Zn. Dezechilibrul electroliţilor, hipokaliemie, hipomagneziemie. Este necesară suplimentarea cu K, Mg.
Antagonişti ai receptorilor H_2 *Inhibitori ai pompei de protoni*	Fier	Reduc absorbţia fierului; anemia apare pe termen lung.
Hormoni: Estrogeni Contraceptive orale cu estrogeni	Acid folic	Scad nivelul folaţilor; se vor suplimenta folaţii.
Izoniazidă	Vitamina B_6	Creşte cantitatea de vitamina B_6; poate induce neuropatie periferică. Se va administra vitamina B_6 = 25-50 mg/zi.
Metformin	Vitamina B_{12} Posibil: acid folic	Malabsorbţie a vitamina B_{12} şi a acidului folic. Se vor administra suplimente cu vitamina B_{12} şi acid folic.
Metotrexat	Acid folic	Acidul folic reduce riscul de toxicitate a metotrexatului şi poate preveni hiperhomocisteinemia produsă de acesta.
AINS	Fier	Vătămări ale mucoasei şi sângerare gastrointestinal; pot cauza pierderi cronice de sânge.
Orlistat	Vitamine liposolubile	Absorbţia acestora este scăzută datorită reducerii absorbţiei grăsimilor. Se vor administra separat, la 2 ore.
Statine	Coenzima Q_{10}	Blochează sinteza de acid mevalonic, precursor al Q_{10}.
Sulfasalazină	Acid folic	Dozele > 2 g/zi scad nivelul folaţilor, cresc riscul de anemie megaloblastică, hiperhomocisteinemie, cresc riscul de cancer de colon şi colite ulcerative. Se vor administra suplimente cu acid folic.
Hormoni tiroidieni: Tiroidă uscată, Levotiroxină, Liotironină	Calciu	Controlul funcţiei tiroide pentru a vedea dacă dozele de tiroidă nu sunt excesive, căci pot creşte pierderea de calciu.
Warfarină	Vitamina K	Cantităţile mari de vitamina K din alimente sau suplimente interferează cu efectele warfarinei. Pacienţii trebuie să menţină cantităţile de vitamina K, cu alimente bogate în aceasta.

Anexa 104

Medicamente care interacţionează cu lentilele de contact

I. Medicamente sistemice	
Medicamente	**Efecte asupra lentilelor**
Contraceptive orale	Intoleranţă la lentile (creşte sensibilitatea deoarece corneea şi pleoapele se îmbibă cu estrogen şi alterează compoziţia lacrimilor, ceea ce are ca rezultat o scădere a capacităţii de lubrifiere a lacrimilor)
Antihistaminice Hipnotice Sedative	Scad viteza de clipire (clipirea este necesară pentru a menţine hidratarea lentilelor moi la purtător) şi a aduce un plus de oxigen la cornee, în cazul purtătorilor RGP (RGP = *rigid gas permeable*)
Relaxante musculare	Clipire incompletă
Anticolinergice Antihistaminice Maprotilină Antidepresive triciclice	Scad volumul de lacrimi (conduc la iritare şi depozite la purtătorii de lentile moi şi la uscarea corneei la purtătorii RGP
Propoxifen napsilat Paracetamol	Aderenţă a lentilelor moi, datorită scăderii volumului de lacrimi
Izotretinoin	Uscarea şi scăderea timpului de acoperire la purtătorii de lentile moi
Aspirină	Iritaţie oculară şi roşeaţă la purtătorii de lentile moi
Dopamină Nitrofurantoin Fenazopiridină Fenolftaleină Rifampin Sulfasalazină Tetracicline	Decolorarea lentilelor moi
II. Medicamente locale	
Medicamente	**Efect asupra lentilelor moi**
Fenileferină Tetrahidrozolină Fluoresceină Roz Bengal Peroxid de benzoil	Decolorarea lentilelor întunecate, după uz repetat Concentraţie de agent de diagnostic în lentile Decolorarea sau colorarea lentilelor

Anexa 105

Modul şi timpul de administrare a sistemelor terapeutice transdermice (STT)

Nr. crt.	STT/s.m.	Timpul de administrare	Locul de administrare
1.	Plasture cu clonidină	La fiecare 7 zile	Pe piept
2.	Plasture cu estradiol	1-2 ori pe săptămână, dependent de sort	Pe abdomen sau pe fese
3.	Plasture cu fentanil	La fiecare 3 zile	La locul dureros
4.	Plasture cu nicotină	În fiecare zi	Pe braţ sau pe partea superioară a trunchiului
5.	Plasture cu nitroglicerină	În fiecare zi	Pe piept, aproape de inimă
6.	Plasture cu scopolamină	La fiecare 3 zile	Post-auricular
7.	Plasture transversal cu acid salicilic	La nevoie	Infecţiile negilor virali

Anexa 106

Substanţe auxiliare ce pot determina reacţii adverse

Denumire	Cale de administrare	Efecte adverse
Coloranţi azoici (tartrazină)	orală	bronhoconstricţie, urticarie, edem
Alcool benzilic	parenterală	convulsii, tulburări respiratorii, renale, hepatice, colaps cardiovascular, moarte
Acid benzoic şi benzoaţi	orală	astm, urticarie
Propilenglicol	orală, parenterală, topică	depresia SNC, insuficienţă renală, hiperbilirubinemie, hiperosmolaritate, arsuri, deprimare respiratorie
Etanol	orală	depresia SNC, reacţii de tip disulfiram asociat cu alte substanţe medicamentoase
Zaharoză	orală	hiperglicemie, cariogeneză
Lactoză, Sorbitol	orală	intoleranţă ce cauzează diaree prelungită
Nipaesteri	orală, parenterală	hipersensibilizare (derivaţi ai acidului benzoic)
Clorură de benzalconiu	orală, mucoasa respiratorie, cutanată	bronhoconstricţie
Tween 80	parenterală	insuficienţă hepatică şi renală la copiii cu greutate mică la naştere
Galat de propil	orală	methemoglobinemie
Tiomersal	cutanată, otică	intoxicaţii cu mercur

Anexa 107

Virusuri şi agenţi antivirali care îi inhibă

Virusuri	Produs farmaceutic (DCI)
Citomegalovirus	Cidofovir (Vistide) Ganciclovir (Cytovene) Foscarnet (Foscavir) Fomivirsen (Vitravene)
Virusul hepatitei B	Interferon alfa 2b (Intron A) Lamivudină (Epivir HBV)
Virusul Herpex simplex	Acyclovir (Zovirax) Famciclovir (Famvir) Valacyclovir (Valtrex)
Virusul Influenza A	Amantadină (Symnetrel) Rimantadină (Flumadine)
Virusul Influenza A şi B	Oseltamivir (Tamiflu) Zanamivir (Relenza)
Virusul sinciţial respirator	Ribavirin (Rebetron)
Virusul Varicella-zoster	Acyclovir (Zovirax) Famciclovir (Famvir) Valacyclovir (Valtrex)

Anexa 108

Căile de administrare a vaccinurilor

Vaccinul anti...	Calea de administrare
Tuberculoză	i.d.
Poliomielită (virus viu atenuat)	oral
Poliomielită (virus omorât)	s.c., i.m.
Tetanos	i.m., s.c. profund
Difterie	i.m., s.c. profund
Tuse convulsivă	s.c., i.m.
Rujeolă	i.m., s.c.
Hepatită B	i.m., s.c., i.d.
Hepatită A	i.m., s.c.
Rubeolă	s.c.
Parotidită	i.m., s.c.
Gripă (cu virus omorât)	s.c., i.m.
Infecţii cu H. Influenzae b.	i.m., s.c.
Adenoviroze (cu virus viu atenuat sau omorât)	oral, s.c.
Infecţii cu pneumococ	i.m., s.c.
Febră tifoidă, paratifoidă A şi B	s.c., i.m.
Febră tifoidă (cu agenţi vii atenuaţi)	oral
Dizenterie bacilară (cu agenţi vii atenuaţi)	oral
Holeră cu vibrioni omorâţi	s.c., i.m.
Infecţii cu rotavirusuri	oral, s.c.
Rabie	i.d., s.c.
Antrax	i.m.
Pestă	s.c., i.m.
Tifos exantematic	s.c., i.m.
Meningită meningococică	s.c., i.m.
Encefalită meningococică	i.m., s.c.
Febră galbenă	s.c.

Anexa 109

Calendarul de vaccinare (2012-2013)

I. Vaccinări din programul naţional de imunizări

Vârsta recomandată	Vaccin	Observaţii
Primele 24 de ore	Hep B	În maternitate
2-7 zile	BCG	În maternitate
2 luni	DTPa-VPI-Hib, Hep B,	Simultan (medicul de familie)
4 luni	DTPa-VPI-Hib	Simultan (medicul de familie)
6 luni	DTPa-VPI-Hib, Hep B,	Simultan (medicul de familie)
12 luni	DTPa-VPI-Hib, RRO	Simultan (medicul de familie)
4 ani	DTPa	(medicul de familie)
6 ani	DTPa-VPI	Simultan (medicul de familie sau campanii şcolare)
7 ani (în clasa a I-a)	RRO	Campanii şcolare
9 ani (în clasa a III-a)	VPI	Campanii şcolare
14-24 ani (în clasa a VIII-a)	dT	Campanii şcolare

II. Vaccinări efectuate în situaţii epidemiologice speciale

Vârsta recomandată	Vaccin	Observaţii
După 24 ani	dT	Medic de familie (revaccinare la fiecare 10 ani, după aceasta)
După 65 ani	Vaccin antigripal Vaccin antipneumococic Vaccin Anti-*Haemophilus influenza* – la orice vârstă	Cabinet de vaccinologie (medic de familie, SPCIN) Se continuă revaccinările contra tetanosului din 10 în 10 ani (mai des pentru subiecţii care trăiesc în mediul rural)

Abrevieri:
DTPa = vaccin diftero-tetano-pertussis acelular
VPI = vaccin polio inactivat
Hep B = vaccin hepatitic B
DTPa-VPI-Hib = vaccin diftero-tetano-pertussis acelular-poliomielitic-*Haemophilus* B
RRO = vaccin rujeolic-rubeolic-oreion
BCG = vaccin de tip Calmette-Guerrin
dT = vaccin diftero-tetanic pentru adulţi
SPCIN = Supravegherea, Prevenirea şi Controlul Infecţiilor Nozocomiale

Notă: Pentru administrarea tuturor vaccinurilor menţionate se vor utiliza numai seringi de unică folosinţă.

Anexa 110

Simptome şi unele efecte adverse cauzate de medicamente

Medicamente	Condiţia determinată	Simptom
Amiodaronă	Hipo-/Hipertiroidie	depresie
Antiaritmice	Leziuni structurale ale SNC	leşin, sincopă
Anticolinergice	Hipoglicemie	perturbarea statusului mental, delir, obnubilare
Antidepresive triciclice		delir, sedare, aritmii, leşin, sincopă, hipotensiune ortostatică
Antiemetice (metoclopramidă)		efecte extrapiramidale, tremor, acatizie, pseudoparkinsonism
Antihipertensive	Aritmie	leşin, sincopă
Antihistaminice	Deficit de B_{12}	efecte anticolinergice
Antiparkinsoniene	Uremie	perturbarea statusului mental, delir
Antipsihotice	Hipotiroidie	sedare, efecte extrapiramidale, ↓ coordonarea (leşin), sincopă, hipotensiune posturală
Antispastice		perturbarea statusului mental, delir
Betablocante liposolubile		depresie
Diuretice + Betablocante	Hemoragii gastrointestinale Hipokaliemie	hipotensiune ortostatică leşin/sincopă
Hiperglicemiante Alcool		leşin, sincopă, hiperexcitabilitate nervoasă, dezechilibre metabolice, delirium tremens
Hipnotice	Hipercalcemie Anemie	depresie, slăbiciune, oboseală
Levodopa	Deshidratare	leşin, sincopă, hipotensiune ortostatică
Sedative/Hipnotice		sedare, astenie, confuzie, scade coordonarea (leşin)
Miorelaxante	Hipotiroidie	slăbiciune, oboseală
Analgezice/AINS Anticonvulsivante Antidepresive triciclice Antispastice Blocante ale receptorilor H_2 Corticosteroizi (doze mari) Digoxin Insulină Miorelaxante Narcotice OTC – pentru somn/antialergice Preparate oftalmice Psihotrope (anxiolitice, antipsihotice, antidepresive) Sedative hipnotice Sulfoniluree		perturbarea statusului mental, delir

Medicaţia pentru incontinenţă urinară		uscarea gurii, constipaţie, retenţie urinară, tahicardie, perturbări vizuale
Medicaţia pentru glaucom Lubrifianţi oftalmici		xeroftalmie
Acetaminofen, Alcool, α-asparaginază, Allopurinol, Carbamazepină, Citarabină, Contraceptive orale, Eritromicină (sare estolat), Flucitozină, Ganciclovir, Izoniazidă, Ketoconazol, Metotrexat, Niacin (acid nicotinic), Nutriţie parenterală, Rifampicin, Sulfoniluree, Valproat	Produc frecvent insuficienţă hepatică	
Aminoglicozide, Amfotericină B, Cisplatină, Ciclosporină, Foscarnet, Pentamidină	Scad frecvent funcţia renală	
Alcool, α-asparaginază, Azatioprină, Cimetidină, Dideoxinozină (DDI), Estrogeni, Furosemid, Glucocorticoizi, Mercaptopurină, Metronidazol, Nutriţia parenterală, Pentamidină, Ranitidină, Sulfonamide, Tetracicline, Tiazide, Valproat	Pot produce pancreatită	
Barbiturice, Metotrexat, Contraceptive orale, Fenitoină, Primidonă, Pirimetamină, Sulfasalazină, Trimetoprim	Anemie dată de deficienţa acidului folic	
Chinidină, Etosuximidă, Fenotiazine, Fenitoină, Hidralazină, Izoniazide, Metildopa, Nitrofurantoin, Penicilamină, Procainamidă, Sulfonamide, Tetracicline	Reacţii ca la *Lupus erythematosus*	
Butirofenone (în special Haloperidol), otrăviri cu metale grele, Fenotiazine (în special Torazină), Rezerpină	Pot cauza boala Parkinson	
Allopurinol, Agenţi anabolizanţi, Cloramfenicol, Cimetidină, Disulfiram, Izoniazide, Metronidazol, Inhibitori de MAO (monoaminooxidază), Agenţi antidiabetici orali, Warfarină	Inhibă citocromii P-450	
Alcool, Cloralhidrat, Clordiazepoxid, Cortizon, Fenitoină, Fenobarbital, Imipramină, Nicotină, Prednison, Testosteron	Induc citocromii P-450	

Anexa 111

Interacţiuni între medicamente

Clasa de agenţi terapeutici	Substanţă medicamentoasă asociată	Consecinţa interacţiunii
Antihipertensive din clasa: **1. Inhibitori ai enzimei de conversie a angiotensinei I** **2. Antagonişti ai angiotensinei II**	*Alcool*	Creşterea efectului hipotensiv
	Anestezice	Creşterea efectului hipotensiv
	Antiinflamatoare nesteroidiene	Antagonizarea efectului hipotensiv şi creşterea riscului de afectare renală
	Antiacide	Reducerea absorbţiei (*captopril*, *enalapril*, *fosinopril*)
	Antiaritmice (*procainamidă*)	Creşterea toxicităţii *captoprilului*, în special la pacienţii cu afecţiuni renale
	Antibacteriene (*rifampicină*)	Diminuarea efectului antihipertensiv prin reducerea concentraţiei plasmatice a metabolitului activ al *imidaprilului*
	Anticoagulante (*heparină*)	Creşterea riscului de hiperkaliemie
	Antipsihotice (*fenotiazine*)	Hipotensiune posturală severă
	Antiulceroase – protectoare ale mucoasei şi stimulatoare ale regenerării (*carbenoxolonă*)	Antagonizarea efectului hipotensiv
	Anxiolitice şi hipnotice (*alprazolam*)	Creşterea efectului hipotensiv
	Betablocante	Creşterea efectului hipotensiv
	Blocantele canalelor de calciu (*verapamil*, *gallopamil*, *diltiazem*)	Creşterea efectului hipotensiv
	Blocante alfa-adrenergice	Creşterea efectului hipotensiv
	Glicozide cardiotonice (*digoxin*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei* la asociere cu *telmisartan* şi *captopril*
	Corticosteroizi	Antagonizarea efectului hipotensiv
	Imunosupresoare (*ciclosporină*)	Creşterea riscului de hiperkaliemie
	Diuretice	Creşterea accentuată a efectului hipotensiv Hiperkaliemie severă la asocierea cu diuretice care economisesc potasiul (antialdosteronice: *spironolactonă*, *amilorid*, *triamteren*)
	Dopaminergice (*levodopa*)	Creşterea efectului hipotensiv
	Relaxante musculare (*baclofen* şi *tizanidină*)	Creşterea efectului hipotensiv
	Nitraţi	Creşterea efectului hipotensiv
	Contraceptive orale (*derivaţi estrogenici* unici sau în asociere cu *derivaţi de progesteron*)	Antagonizarea efectului hipotensiv
	Uricozurice (*probenicid*)	Reduce excreţia *captoprilului*
Blocante alfa-adrenergice (alfa-adrenolitice)	Alcool	Creşterea efectului hipotensiv
	Anestezice	Creşterea efectului hipotensiv
	Antipsihotice	Creşterea efectului hipotensiv
	Antiulceroase – protectoare ale mucoasei şi stimulatoare ale regenerării (*carbenoxolon*)	Antagonizarea efectului hipotensiv
	Anxiolitice şi hipnotice (*alprazolam*)	Creşterea efectului hipotensiv şi intensificarea efectului sedativ
	Betablocante	Creşterea efectului hipotensiv Risc mare de apariţie a „şocului" hipotensiv după prima doză la asociere cu alfablocante postsinaptice (ex.: *prazosin*)

	Blocante ale canalelor de calciu (*verapamil*, *gallopamil*, *diltiazem*)	Creşterea efectului hipotensiv Risc mare de apariţie a „şocului" hipotensiv după prima doză la asociere cu alfa-blocante postsinaptici (ex.: *prazosin*)
	Dopaminergice (*levodopa*)	Creşterea efectului hipotensiv
	Relaxante musculare (*baclofen* şi *tizanidină*)	Creşterea efectului hipotensiv
	Nitraţi	Creşterea efectului hipotensiv
	Contraceptive orale (*derivaţi estrogenici* unici sau în asociere cu *derivaţi de progesteron*)	Antagonizarea efectului hipotensiv
Antibiotice aminoglicozidice	Alte substanţe antibacteriene: – *colistin* – *capreomicină*, *teicoplanină* şi *vancomicină*	 –Creşterea riscului de nefrotoxicitate –Creşterea riscului de ototoxicitate şi nefrotoxicitate
	Antidiabetice (*acarboză*)	Potenţarea efectului hipoglicemiant Creşterea riscului de reacţii adverse gastrointestinale
	Antifungice (*amfotericină*)	Creşterea riscului de nefrotoxicitate
	Bifosfonaţi	Creşterea riscului de hipocalcemie
	Diuretice de ansă (*furosemid*, *acid etacrinic*, *bumetanid*)	Creşterea riscului de ototoxicitate
	Parasimpatomimetice (*neostigmină şi piridostigmină*)	Antagonism
Antiacide	Analgezice: – *aspirină* – *diflunisal*	 – Creşterea excreţiei urinare la pH alcalin; – Reducerea absorbţiei
	Antiaritmice (*chinidină*)	Reducerea excreţiei urinare la pH alcalin
	Antibacteriene (*azitromicină*, *cefaclor*, *ciprofloxacină*, *levofloxacină*, *norfloxacină*, *ofloxacină*, *rifampicină*, *nitrofurantoină* şi *tertracicline*)	Reducerea absorbţiei
	Antiepileptice (*gabapentină* şi *fenitoină*)	Reducerea absorbţiei
	Antifungice (*itraconazol* şi *ketoconazol*)	Reducerea absorbţiei
	Antipsihotice (*fenotiazine* şi *sulpirid*)	Reducerea absorbţiei
	Bifosfonaţi	Reducerea absorbţiei
Antidepresive Inhibitoare Selective ale Recaptării Serotoninei (ISRS)	Analgezice (*tramadol*)	Creşterea riscului de neurotoxicitate
	Alcool	Potenţarea efectului antidepresiv
	Antiaritmice (*flecainăă*)	Creşterea concentraţiei plasmatice la asociere cu *fluoxetină*
	Anticoagulante (*acenocumarol* şi *warfarină*)	Intensificarea efectului anticoagulant
	Alte clase de antidepresive: – *inhibitori de monoaminooxidază* – *sunătoare* (*Hypericum perforatum*) – administrată sub diferite forme farmaceutice	 – Potenţarea efectelor ISRS şi creşterea riscului de toxicitate; – Creşterea efectului serotoninergic
	Antihistaminice (*terfenadină*)	Creşterea riscului de aritmii Se recomandă evitarea asocierii *terfanadinei* cu *citalopram*, *fluoxetină şi fluvoxamină*
	Antiepileptice	Antagonism
	Anxiolitice şi hipnotice (*benzodiazepine*)	Creşterea concentraţiei plasmatice la asociere cu *fluvoxamină*
	Betablocante (*propranolol*)	Creşterea concentraţiei plasmatice la asociere cu *fluvoxamină*
	Dopaminergice (*selegilină*)	Hipertensiune şi excitaţie nervoasă la asociere cu *fluoxetină*, *paroxetină* şi *sertralină*
	Antiulceroase (*cimetidină*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a *sertralinei*

Antidepresive triciclice	Alcool	Intensificarea efectului sedativ
	Anestezice	Creşterea riscului pentru aritmii şi hipotensiune
	Antiaritmice (*amiodaronă, procainamidă, propafenonă şi chinidină*)	Creşterea riscului pentru aritmii ventriculare
	Antibacteriene (*rifampicină*)	Reducerea concentraţiei plasmatice pentru cele mai multe antidepresive triciclice Diminuarea efectului antidepresiv
	Antiepileptice	Antagonism
	Antihistaminice	Creşterea efectului antimuscarinic şi a celui sedativ Risc mare de aritmii ventriculare la asociere cu *terfenadină*
	Antihipertensive	Potenţarea efectului hipotensiv
	Anxiolitice şi hipnotice	Creşterea efectului sedativ
	Betablocante (*sotalol*)	Creşterea riscului pentru aritmii ventriculare
	Blocante ale canalelor de calciu (*verapamil* şi *diltiazem*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a antidepresivelor triciclice
	Diuretice	Risc mare de hipotensiune ortostatică
	Relaxante musculare (*baclofen*)	Potenţarea efectului miorelaxant
	Nitraţi	Diminuarea efectului nitraţilor administraţi sublingual
	Contraceptive orale (*derivaţi estrogenici* unici sau în asociere cu *derivaţi de progesteron*)	Antagonizarea efectului antidepresiv Intensificarea reacţiilor adverse ale antidepresivelor triciclice ca rezultat al creşterii concentraţiei plasmatice
	Antiulceroase (*cimetidină*)	Creşterea concentraţiei plasmatice pentru *amitriptilină, doxepină, imipramină* şi *nortriptilină*
Antidiabetice (*acarboză, insulină, metformin, repaglinid, tiazolidindione şi derivaţi de sulfonil uree*)	Inhibitorii enzimei de conversie a angiotensinei I	Potenţarea efectului hipoglicemiant
	Steroizi anabolizanţi	Creşterea efectului hipoglicemiant
	Antiinflamatoare nesteroidiene	Creşterea efectului hipoglicemiant al derivaţilor de sulfoniluree
	Antidepresive inhibitoare de monoaminooxidază	Creşterea efectului hipoglicemiant
	Antifungice (*fluconazol* şi *miconazol*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a derivaţilor de sulfoniluree
	Betablocante	Intensificarea efectului hipoglicemiant şi mascarea unor simptome specifice hipoglicemiei, de ex. tremurul
	Corticosteroizi	Antagonizarea efectului hipoglicemiant
	Fenofibraţi	Îmbunătăţirea toleranţei la glucoză
	Enzime (*pancreatină*)	Diminuarea efectului hipoglicemiant al acarbozei
	Antiulceroase (*cimetidină*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a metforminului Creşterea efectului hipoglicemiant al derivaţilor de sulfoniluree
	Analgezice: – *Alfentanil* – *Celecoxib*	 – Risc mare de deprimare respiratorie la asocierea cu *ketoconazolul* – Creşterea concentraţiei plasmatice la asocierea cu *fluconazolul*
	Antiacide	Reducerea absorbţiei *itraconazolului* şi *ketoconazolului*
	Antiaritmice (*chinidină*)	Creşterea concentraţiei plasmatice la asocierea cu *itraconazol* (nu se recomandă administrarea asociată a celor două medicamente)
Antifungice – *imidazoli şi triazoli (clotrimazol, ketoconazol, miconazol, fluconazol, itraconazol etc.)*	Antibacteriene (*rifampicină*)	Metabolizare accelerată cu diminuarea concentraţiei plasmatice pentru *fluconazol, itraconazol* şi *ketoconazol*
	Anticoagulante (*acenocumarol* şi *warfarină*)	Intensificarea efectului anticoagulant, în special la asocierea cu *fluconazol, itraconazol, ketoconazol* şi *miconazol*

	Antiepileptice (*fenitoină*)	Creşterea efectului la asociere cu fluconazol şi miconazol Reducerea concentraţiei plasmatice a *ketoconazolului* şi *itraconazolului*
	Antihistaminice (*terfenadină*)	Inhibarea metabolizării terfenadinei la asociere cu orice derivat imidazolic sau triazolic (se recomandă evitarea acestor asocieri)
	Blocante ale canalelor de calciu (*felodipină*)	Inhibarea metabolizării felodipinei la asocierea cu *itraconazol* şi *ketoconazol*
	Corticosteroizi	Inhibarea metabolizării corticosteroizilor la asociere cu *ketoconazol* şi *itraconazol*
	Diuretice (*hidroclorotiazidă*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a *fluconazolului*
	Antiulceroase (*antihistaminice H_2, inhibitori ai pompei de protoni* şi *sucralfat*)	Reducerea absorbţiei *itraconazolului* şi *ketoconazolului*
Bifosfonaţi (*alendronat, pamidronat, clodronat, risedronat, tiludronat, zoledronat* etc.)	Antiinflamatoare nesteroidiene (*indometacin*)	Creşterea biodisponibilităţii *tiludronatului*
	Antiacide	Reducerea absorbţiei
	Antibiotice aminoglicozidice	Creşterea riscului de hipocalcemie
	Săruri de calciu şi fierul	Reducerea absorbţiei
Sărurile de calciu	Antibiotice	Reducerea absorbţiei *ciprofloxacinei* şi *tetraciclinelor*
	Diuretice tiazidice	Creşterea riscului de hipercalcemie
Glicozide cardiotonice	Inhibitori ai enzimei de conversie ai angiotensinei I şi antagonişti ai angiotensinei II, în special *telmisartan* şi *captopril*	Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei*
	Antiaritmice (*amiodaronă, propafenonă* şi *chinidină*)	Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei*
	Antiepileptice (*fenitoină*)	Accelerarea metabolizării *digoxinei*
	Antifungice: – *amfotericină* – *itraconazol*	– Creşterea toxicităţii prin hipokaliemie; – Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei*
	Antimalarice: – *chinină, hidroxiclorochină* şi *clorochină*; – *meflochină*	– Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei;* – Creşterea riscului de bradicardie
	Betablocante	Creşterea riscului de bloc atrioventricular şi bradicardie
	Blocante canalelor de calciu: – *diltiazem, nicardipină* şi *verapamil* – *verapamil*	– Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei;* – Creşterea riscului de bloc atrioventricular şi bradicardie
	Corticosteroizi	Creşterea riscului de hipokaliemie
	Diuretice: – *acetazolamidă, diuretice de ansă* şi *tiazide* – *spironolactonă*	– Creşterea toxicităţii prin hipokaliemie; – Potenţarea efectului cardiotonic al *digoxinei*
	Antagonişti hormonali (*aminoglutetimid*)	Diminuarea efectului digitoxinei prin metabolizare accelerată
	Antiulceroase: – *carbenoxolonă* – *inhibitorii pompei de protoni* – *sucralfat*	– Creşterea toxicităţii prin hipokaliemie; – Creşterea concentraţiei plasmatice a *digoxinei;* – Diminuarea absorbţiei
Cefalosporine	Alcool	Reacţie de tip disulfiram la asocierea cu *cefamandol*
	Antiulceroase (*antiacide* şi *adsorbante*)	Diminuarea absorbţiei, în special pentru *cefaclor* şi *cefpodoxim*
	Anticoagulante (*warfarină* şi *acenocumarol*)	Creşterea efectului anticoagulant la asocierea cu *cefamandol*
	Diuretice de ansă	Creşterea nefrotoxicităţii cefalosporinelor
	Antiulceroase (*antihistaminice H_2*)	Reducerea absorbţiei *cefpodoximei*
	Uricozurice (*probenicid*)	Creşterea concentraţiei plasmatice ca rezultat al inhibării excreţiei cefalosporinelor

Antiinflamatoare nesteroidiene (AINS) (***aspirină, fenilbutazonă, diclofenac, diflunisal, flurbiprofen, ibuprofen, acid mefenamic, piroxicam, meloxicam*** etc.)	Inhibitori ai enzimei de conversie ai angiotensinei I şi antagonoşti ai angiotensinei II	Antagonizarea efectului hipotensiv Creşterea riscului de afectare renală şi hiperkaliemie, în special la asociere cu *ketorolac*
	Antibiotice	Creşterea riscului de apariţie a convulsiilor ca reacţie secundară la administrarea *chinolonelor*
	Anticoagulante (*acenocumarol*, *warfarină* şi *heparină*)	– Intensificarea efectului anticoagulant la asocierea cu orice moleculă AINS – Risc mare de hemoragie la asocierea cu *diclofenac* sau *ketorolac* administraţi i.v.
	Antihipertensive	Antagonizarea efectului hipotensiv
	Antidiabetice	Creşterea efectului hipoglicemiant al *derivaţilor de sulfoniluree*
	Antiagregante plachetare (*clopidrogrel* şi *ticlopidină*)	Creşterea riscului de hemoragie
	Corticosteroizi	Creşterea riscului de hemoragii şi ulceraţii gastrointestinale
	Diuretice	Risc mare de nefrotoxicitate
	Miorelaxante (*baclofen*)	Diminuarea excreţiei şi creşterea toxicităţii, în special la asocierea cu *ibuprofen*
	Uricozurice (*probenicid*)	Întârzierea excreţiei, în special a moleculelor de *indometacin*, *ketoprofen* şi *ketorolac*
Inhibitorii pompei de protoni (*omeprazol, lansoprazol, pantoprazol, esomeprazol* etc.)	Antiacide	Diminuarea absorbţiei *lansoprazolului*
	Anticoagulante (*warfarină*)	Potenţarea efectului anticoagulant, în special la asocierea cu *omeprazolul*
	Antiepileptice (*fenitoină*)	Intensificarea efectului, în special la asocierea cu *esomeprazol* şi *omeprazol*
	Antifungice (*ketoconazol* şi *itraconazol*)	Reducerea absorbţiei
	Anxiolitice şi hipnotice	Diminuarea metabolizării, în special la asocierea *diazepam* + *omeprazol* sau *esomeprazol*
	Antiulceroase (*sucralfat*)	Diminuarea absorbţiei *lansoprazolului*
Chinolone (***ciprofloxacină, levofloxacină, norfloxacină, ofloxacină*** etc.)	Antiinflamatoare nesteroidiene	Creşterea riscului de convulsii
	Antiacide şi adsorbante	Reducerea absorbţiei tuturor chinolonelor
	Anticoagulante (*warfarină*)	Potenţarea efectului anticoagulant
	Antidiabetice (*glibenclamidă*)	Intensificarea efectului hipoglicemiant la asocierea cu *ciprofloxacină*
	Săruri de calciu şi fier	Reducerea absorbţiei *ciprofloxacinei*
	Săruri de zinc	Reducerea absorbţiei *ciprofloxacinei* şi *norfloxacinei*
	Uricozurice (*probenicid*)	Diminuarea excreţiei *ciprofloxacinei* şi a *norfloxacinei*
Retinoizi (***acitretin, isotretinoin şi tretinoin***)	Antibiotice din clasa tetraciclinelor	Creşterea riscului de hipertensiune intracraniană (se recomandă evitarea oricărei asocieri de acest tip)
	Anticoagulante (*warfarină*)	Reducerea efectului anticoagulant la asocierea cu *acitretin*
	Antiepileptice (*carbamazepină*)	Diminuarea concentraţiei plasmatice la asocierea cu *isotretinoin*
	Citotoxice (*metotrexat*)	Creşterea concentraţiei plasmatice la asocierea cu *acitretin* Creşterea riscului de hepatotoxicitate
	Vitamine	Risc de hipervitaminoză A

F. ALIMENTAŢIE, DIETĂ

„A healthy diet can not only improve quality of life, but also can help you live longer!"

„Sănătatea se află în farfuria dumneavoastră, cu numai 10 reguli de aur foarte simple!":

1. Limitaţi consumul de alimente grase la 15 g unt / zi. Rezervaţi-l pentru tartine, orez, legume;
2. Alegeţi un ulei de calitate obţinut prin presare la rece; el păstrează vitaminele E, F, acizii graşi esenţiali: ulei de măsline, arahide, floarea-soarelui;
3. Mâncaţi cât mai multe fructe şi legume crude;
4. Mâncaţi cereale nerafinate;
5. Diminuaţi consumul de carne la 2-3 ori / săptămână;
6. Limitaţi consumul de zahăr;
7. Utilizaţi ouă, ele înlocuiesc carnea;
8. Nu mâncaţi peste 30 g brânză grasă / zi, ea conţine unt;
9. Nu ţineţi un regim trist (Plăcerea de a mânca va contribui la sănătatea dumneavoastră!);
10. Două pahare cu vin bun pe zi aduc minerale şi bucuria de a trăi!

„5 key messages that define healthy eating":

1. Enjoy a variety of foods;
2. Emphasize cereals: breads and other grain products, vegetables and fruits;
3. Choose lower-fat dairy products, leaner meats and foods prepared with little or no fat;
4. Achieve and maintain healthy body weight by enjoying regular physical activity and healthy eating;
5. Limit salt, alcohol, sugar and coffee.

Anexa 112

Alimente cu proprietăţi medicinale

Alimente	Constituenţi	Proprietăţi medicinale
Măr	Pectină, acid cafeic	Scade colesterolul, scade presiunea sângelui. Sucul are proprietăţi antimicrobiene, antidiareice. Posibil protector contra cancerului.
Banană, pătlagină	Pectine	Previne şi vindecă ulcerul gastric, scade presiunea sângelui, scade colesterolul. Stimulează proliferarea celulelor în stomac şi eliberează mucus protector.
Broccoli	Indoli, glucozinolaţi, ditioltione, carotenoide	Scade riscul cancerului.
Varză	Clorofilă, ditioltione, flavone, indoli, izotiocianaţi, fenoli, acid cafeic, acid ferulic, vitamina E şi vitamina C, factor de creştere, substanţe asemănătoare mucinei	Scade riscul de cancer colonic, sucul previne ulcerul şi-l vindecă, stimulează sistemul imun, omoară microbii, dismutagen (cancer antagonist).
Ardei iute	Vitamina C, capsaicină	Creşte secreţia de mucus în intestine, acţionează ca expectorant, alină bronşitele cronice şi emfizemul decongestionant, fibrinolitic (scade formarea cheagurilor), analgezic local, în migrene, induce secreţia de endorfine.
Condimente: chimion, scorţişoară, muştar, ghimber	Diferite principii active	Reduce nivelul de colesterol.
Trigonella foenum (schinduf)		Control al zahărului la diabetici.

Anexa 113

Compuşi chimici din alimente cu proprietăţi medicinale

Usturoi	Alicină	Detoxifică de materii străine, inhibă PE_2, care este legată de promovarea tumorilor; are şi proprietăţi antimicrobiene.
Suc de citrice	Flavone, fenoli, carotenoide, saponine, triterpenoide	Creşte sistemul de detoxifiere a corpului, are efect antioxidant, reglează enzimele produse de celulele canceroase. Fenolii au rol detoxifiant, saponinele şi triterpenoidele protejează contra cancerului, inhibă PE_2.
Seminţe de in	Acid α-linolenic, fenoli lignanici	Acizii graşi scad formarea de colesterol, lignanii au activitate antiartrogenică şi scad riscul de cancer, inhibă PE_2.
Lemn-dulce	Acid glicirizic, triterpenoide fenolice	Proprietăţi antibiotice. Fenolii inhibă enzimele care produc celule canceroase, inhibă PE_2.
Soia	Izoflavone	Inhibă activitatea tirozinkinazei care, în cantitate mare, transformă celulele normale în celule canceroase.
Varză şi legume înrudite	Indoli, betacarbolen	Favorizează dezactivarea estrogenului şi secreţia care scad activarea căilor tumorale.
Umbelifere, pătrunjel, ţelină	Acizi fenolici	Posibile proprietăţi antiulceroase.

Anexa 114

Recomandări de consum pentru macronutrienţi (116)

Grupe de vârstă	Apă (total/zi, L/zi) (AL)	Carbohidraţi g/zi (RDA)	Fibre g/zi (AL)	Grăsimi g/zi (AL)	Acid linoleic g/zi (AL)	Acid α-linolenic g/zi (AL)	Proteine g/zi (RDA)
Sugari							
0-6 luni	0,7	60	ND	31	4,4	0,5	9,1
7-12 luni	0,8	95	ND	30	4,6	0,5	11,0
Copii							
1-3 ani	1,3	130	19	ND	7	0,7	13
4-8 ani	1,7	130	25	ND	10	0,9	19
Bărbaţi							
9-13 ani	2,4	130	31	ND	12	1,2	34
14-18 ani	3,3	130	38	ND	16	1,6	52
19-50 ani	3,7	130	38	ND	17	–	56
> 50 ani	3,7	130	30	ND	14	1,6	56
Femei							
9-13 ani	2,1	130	26	ND	10	1,0	34
14-18 ani	2,3	130	26	ND	11	1,1	46
19-50 ani	2,7	130	25	ND	12	1,1	46
> 50 ani	2,7	130	21	ND	11	1,1	46
Sarcină	3,0	175	28	ND	13	1,4	71
Lactaţie	3,8	210	29	ND	13	1,3	71

AL = consum adecvat; RDA = dietă recomandată; ND = nedeterminat.

Anexa 115

Vitamine necesare organismului uman

I. Vitamine liposolubile

Denumire	Surse	Funcţii	Deficienţă	Exces
Vitamina A şi carotenoidele (retinol, axeroftol, vitamina antixeroftalmică)	Retinolul se află în: peşte, ouă, lactate, ficat Carotenoidele în: vegetale – frunze verzi, fructe portocalii şi galbene şi vegetale Zilnic: Bărbaţi: 3.000 UI (RAE) Femei: 2.333 UI (RAE) RAE = *retinol equivalent* = 1 µg retinol = 6,6 µg betacaroten = 3,3 UI retinol = 9,9 UI betacaroten	Previne orbirea, integritatea epiteliilor şi mucoaselor, imunitatea cu anticorpi şi celule mediate, rol în reproducere	Scăderea vederii, xeroftalmie (cheratinizarea ţesutului ocular), piele rugoasă, uscată, scăderea apetitului, diaree, reducerea rezistenţei la infecţii, scade permeabilitatea membranelor, descuamare palmo-plantară	Doza toxică: > 10.000 RE/zi cronic Simptome acute: cefalee, vedere înceţoşată, anorexie, vertij Cronic: durere osoasă, calcifierea ligamentelor şi tendoanelor, descuamarea pielii, neurită
Vitaminele D Ergocalciferol (D_2) Colecalciferol (D_3) Factori antirahitici	Iradierea pielii cu UV Surse animale: lactate, ulei de ficat de peşte, unt, gălbenuş de ou, ficat Zilnic: Bărbaţi: 200-600 UI Femei: 200-600 UI Gravide: 200 UI 40 UI de vitamina D = 1 µg ergocalciferol (D_2) sau colecalciferol (D_3)	În absorbţia calciului şi fosforului, creşterea oaselor şi mineralizarea lor, reabsorbţia calciului, diferenţierea epidermei fără proliferare	Copii: rahitism (deformarea oaselor) Adulţi: afectează remineralizarea oaselor, osteomalacie, osteoporoză	Copii: anorexie, vomă Adulţi: calcifierea ţesutului moale, hipercalcemie (anorexie, vomă, poliurie)
Vitamina E alfa-tocoferol (vitamina antisterilităţii şi tocatrienol)	Uleiuri vegetale, legume, boabe de cereale, ulei de peşte Zilnic: Bărbaţi: 15 mg Femei: 15 mg Gravide: 15 mg	Oxidant intracelular, scavenger de radicali liberi în ţesuturile biologice, asigură integritatea membranei celulare	Degenerarea retinei, anemie hemolitică, vătămări neurologice, tulburarea procesului de reproducere, distrofie musculară	În doze înalte, interferează cu enzimele şi activitatea antiplachetară, potenţial prin interferenţa cu metabolismul vitaminei K, cu risc de hemoragie
Vitamina K (filochinonă, fitochinonă, vitamină antihemoragică)	Vegetale şi legume verzi; sinteză cu bacteriile intestinale Zilnic: Bărbaţi: 120 µg Femei: 90 µg Gravide: 90 µg	Facilitează coagularea normală a sângelui	Scade coagularea sângelui, hemoragie, osteoporoză Suplimentare pentru toţi nou-născuţii	Relativ netoxică, risc de icter la doze mari de vitamină K sintetică
Acizi graşi esenţiali (Omega-3, Omega-6 şi acizi graşi polinesaturaţi)	Uleiuri de seminţe vegetale (porumb, floarea-soarelui), in, ulei de peşte Zilnic: Omega-3 şi Omega-6: Bărbaţi: 1,5 g, respectiv: 9 g Femei: 1,1 g, respectiv: 7 g Gravide: 1,25 g, respectiv: 8 g	Precursori ai leucotrienelor, prostaglandinelor, prostaciclinelor, tromboxanilor şi ai hidroxiacizilor graşi, cât şi în structura membranelor	Încetarea creşterii, dermatoze, neuropatii periferice	

II. Vitamine hidrosolubile

Denumire	Surse	Funcţii	Deficienţă	Exces
Vitamina B_1 (Tiamina)	Porc, organe animale, seminţe de floarea-soarelui, legume, boabe de cereale Zilnic: Bărbaţi: 1,2 mg Femei: 1,1 mg Gravide: 1,4 mg	Coenzimă în metabolismul carbohidraţilor; funcţiile nervilor şi miocardului	Boala béri-béri (neuropatie periferică, edem, insuficienţă cardiacă), distrofie musculară, anorexie, sindrom Wernicke-Korsakoff	Reacţii adverse severe ca sângerarea gastrointestinală şi hipotensiune ce apare după administrare i.v. repetată
Vitamina B_2 (Riboflavina, lumiflavina, lactoflavina)	Ficat, carne, lactate, ciuperci, stridii Zilnic: Bărbaţi: 1,3 mg Femei: 1,1 mg Gravide: 1,4 mg	Coenzimă în metabolismul proteinelor şi energetic; integritatea membranei mucoaselor	Cheilită, buze roşii şi fisuri ale buzelor, edem al membranelor mucoasei faringelui şi gurii	Nu se cunosc reacţiile
Vitamina B_3 (Niacina, vitamina PP, nicotinamida, vitamina antipelagrei)	Peşte, ficat, carne macră, seminţe de cereale, legume (se poate forma din triptofan) Zilnic: Bărbaţi: 16 mg Femei: 14 mg Gravide: 18 mg	Coenzimă în reacţiile redox, metabolismul carbohidraţilor	Pelagra (leziuni ale pielii şi GI), confuzie mentală, demenţă	Îmbujorare, arsuri şi furnicături ale feţei, gâtului şi mâinilor
Vitamina B_6 (Piridoxina)	Carne, legume, cartofi, banane, somon, boabe de cereale Zilnic: Bărbaţi: 1,7 mg Femei: 1,5 mg Gravide: 1,9 mg	Coenzimă în metabolismul: proteinelor, glicogenului şi acidului linoleic; factor de formare a hemoglobinei	Iritabilitate, convulsii, dermatite, piatră la rinichi, contracţii musculare	Tulburări cutanate şi nervoase (neuropatie periferică)
Acid folic (Vitaminele B_C, M, R, U acizii pteroilglutamici)	Legume, vegetale verzi, produse din boabe de grâu; Zilnic: Bărbaţi: 400 µg Femei: 400 µg Gravide: 600 µg	Coenzimă în sinteza ADN şi metabolismului aminoacizilor, dezvoltarea globulelor roşii	Anemie megaloblastică, oboseală, tulburări GI, depresie, confuzie	Doze mai mari de 1 mg/zi pot masca deficienţa vitaminei B_{12}
Acid pantotenic (Vitamina B_5)	Răspândit în alimentaţie, în special în gălbenuşul de ou, ficat, rinichi, ciuperci; Zilnic: Bărbaţi: 5 mg Femei: 5 mg Gravide: 6 mg	Esenţial pentru metabolismul energetic şi constituent al coenzimei A	Afectează somnul, oboseală, înţepenire şi furnicături ale mâinilor şi picioarelor	Nu sunt raportate reacţii
Vitamina B_{12} (ciancobalamina, factor antipernicios)	Ficat, carne, ouă, lactate, peşte Zilnic: Bărbaţi: 2,4 µg Femei: 2,4 µg Gravide: 2,6 µg	Coenzimă în sinteza ADN, maturarea globulelor roşii	Anemie pernicioasă; boli neurologice	Nu sunt raportate reacţii
Biotina	Sinteză cu microflora în tractul digestiv, organe, legume, vegetale Zilnic: Bărbaţi: 30 µg Femei: 30 µg Gravide: 30 µg	Coenzimă în metabolismul aminoacizilor şi acizilor graşi; sinteza glicogenului	Rară oboseală, depresie, amnezie, greaţă, dermatite, dureri musculare	Nu sunt raportate reacţii
Vitamina C (Acid ascorbic)	Citrice, roşii, broccoli, cartofi, ardei verde, căpşuni Zilnic: Bărbaţi: 90 µg Femei: 75 µg Gravide: 85 mg	Antioxidant, sinteză de colagen şi norepinefrină, vindecarea rănilor, formarea oaselor şi a cartilajelor	Scorbut, degenerarea pielii, dinţilor, vaselor de sânge, anorexie, oboseală, afectează vindecarea rănilor; fumatul duce la pierderea vitaminei C prin creşterea stresului oxidativ, cu aprox. 35 mg/zi	Doze > 1 mg cauzează simptome GI, se evită doze mari în tulburări de depozitare a fierului, tulburări renale, piatră la rinichi

Anexa 116

Elemente majore şi oligoelemente necesare organismului uman

Elemente	Surse	Funcţie	Deficienţă	Exces
Calciu (Ca)	Lapte, brânză, vegetale verzi crude, legume uscate Zilnic: Bărbaţi: 1.000-1.300 mg Femei: 1.000-1.300 mg Exces/zi: 2.500 mg	Formarea oaselor şi dinţilor, coagularea sângelui, transmisia nervoasă, contracţia muşchilor	Hipocalcemie, oprirea creşterii, rahitism, osteoporoză, convulsii	Hipercalcemie, insuficienţă, Psihoză
Clor (Cl)	Distribuit prin alimente Zilnic: 1.800-2.300 mg Exces/zi: 3.600 mg	Echilibrul acido-bazic, presiunea osmotică	Hipocloremie; Alcaloza hipokaliemică	Hipercloremie Hipertensiune
Magneziu (Mg)	Boabe de cereale, vegetale cu frunze verzi, nuci, alimente marine şi oceanice Zilnic: Bărbaţi: 420 mg Femei: 310-360 mg Gravide: 350-400 mg Exces/zi: 350 mg	Contracţia muşchilor, activarea enzimelor, formarea oaselor şi dinţilor	Scăderea creşterii, iritabilitate neuromusculară, pierderea potasiului	Diaree, hipotensiune, tulburări cardiace
Fosfor (P)	Lapte şi lactate, carne de pasăre, peşte Zilnic: 700-1.250 mg Exces/zi: 4.000 mg	Formarea oaselor şi dinţilor, echilibrul acido-bazic, producere de energie	Slăbire, demineralizarea oaselor, pierderea calciului	Hiperfosfatemie în boli renale, eroziunea maxilarelor
Potasiu (K)	Frunze verzi, banane, prune, cartofi, pepene, lapte, cafea, ceai Zilnic: 4.700 mg	Echilibrul lichidelor, transmisia nervoasă, echilibrul acido-bazic	Poate fi fatală: crampe musculare, aritmie cardiacă, confuzie mentală, anorexie	Hiperkaliemie, acumularea afectează funcţia renală şi poate conduce la aritmii cardiace
Sodiu (Na)	Sare de masă, brânză, măsline, carne, sardine Zilnic: 1.200-1.300 mg Exces/zi: 2.300 mg	Balanţă hidrică şi acido-bazică, funcţia nervilor	Crampe musculare, apatie mentală, reducerea apetitului	Hipernatriemie, creşte presiunea sângelui, confuzie
Fier (Fe)	Ouă, carne macră, legume, cereale, frunze verzi (spanac, urzici) Zilnic: Bărbaţi: 8-11 mg Femei: 8-18 mg Gravide: 27 mg Exces/zi: 45 mg	Constituent al hemoglobinei şi enzimelor, în metabolismul energetic	Anemie (slăbiciune, reducerea rezistenţei la infecţii)	Ciroză hepatică, pigmentarea pielii
Iod (I)	Peşte, moluşte, lactate, sare iodată Zilnic: Bărbaţi, femei: 150 µg Gravide: 200 µg Exces/zi: 1.100 µg	Constituent al hormonilor tiroidieni	Guşă (mărirea tiroidei)	Scăderea funcţiei tiroide
Zinc (Zn)	Stridii, seminţe germinate, carne de pasăre, seminţe de cereale Zilnic: Bărbaţi: 11 mg Femei: 5-9 mg Gravide: 11 mg Exces/zi: 40 mg	Constituent al enzimelor digestive, integritatea pielii, vindecarea rănilor, creştere	Afectează vindecarea, dezvoltarea reproducerii şi acuitatea gust/miros	Febră, greaţă, vomă, diaree
Cupru (Cu)	Carne, nuci, stridii, apa de băut Zilnic: 900 µg Gravide: 1.000 µg	Componenţa enzimei din metabolismul fierului	Rară: anemie, modificări osoase	*Boala Wilson*

Fluor (F)	Apă de băut, ceai, alimente marine Zilnic: Bărbaţi: 4 mg Femei: 3 mg Gravide: 3 mg Exces/zi: 10 mg	Formarea dinţilor şi oaselor	Predispoziţie la carii dentare	Căderea dinţilor, tulburări neurologice
Seleniu (Se)	Alimente marine, carne, boabe Zilnic: Bărbaţi, femei: 55 µg Gravide: 60 µg Exces/zi: 400 µg	Facilitează activitatea vitaminei E (scavenger de radicali liberi)	Anemie (rar)	Tulburări GI, iritaţia plămânilor
Crom (Cr)	Legume, cereale, organe, ulei vegetal, seminţe de cereale, grăsime Zilnic: Bărbaţi: 35 µg Femei: 20-25 µg Gravide: 30 µg	Component al factorului de toleranţă la glucoză (FTG), potenţează insulina	Afectează metabolismul glucozei	Inhibă enzimele
Mangan (Mn)	Seminţe de cereale, frunze verzi, ceai, alune, nuci Zilnic: Bărbaţi: 2,3 mg Femei: 1,8 mg Gravide: 2 mg Exces/zi: 11 mg	Cofactor enzimatic în reacţii multiple	Afectează creşterea, anomalii ale scheletului	–
Sulf (S)	Proteine: carne, peşte, ouă, lactate, legume, alune	Echilibrul acido-bazic, component al unor aminoacizi	Necunoscută	Necunoscut
Molibden (Mo)	Lapte, seminţe, pâine, cereale, legume Zilnic: Bărbaţi: 2,3 mg Femei: 1,8 mg Gravide: 2 mg Exces/zi: 11 mg	Component al unor enzime multiple	Tahicardie, cefalee, confuzie	–

Anexa 117

Recomandări de consum zilnic de vitamine şi minerale la copii şi adulţi (116)

Vârsta	A UI	B_1 mg	B_2 mg	B_3 mg	B_5 mg	B_6 mg	B_{12} mg	C mg	D UI	E mg	K µg	BIOTINĂ µg	Folaţi µg	Ca mg	Fe mg	F mg
0-6 luni	1.333	0,2	0,3	2	1,7	0,1	0,4	40	200	4	2,0	5	65	210	0,27	0,01
7-12 luni	1.667	0,3	0,4	4	1,8	0,3	0,5	50	200	5	2,5	6	80	270	11	0,5
1-3 ani	1.000	0,5	0,5	6	2	0,5	0,9	15	200	6	30	8	150	500	7	0,7
4-8 ani	1.333	0,6	0,6	8	3	0,6	1,2	25	200	7	55	12	200	800	10	1
9-13 ani	2.000	0,9	0,9	12	4	1,0	1,8	45	200	11	60	20	300	1.300	8	2
Bărbaţi 14-18 ani	3.000	1,2	1,3	16	5	1,3	2,4	75	200	15	75	25	400	1.300	11	3
Femei	2.333	1,0	1,0	14	5	1,2	2,4	65	200	15	75	25	400	1.300	15	3
Gravide	2.500	1,4	1,4	18	6	1,9	2,6	80	200	15	75	30	600	1.300	27	3
Lactaţie	4.000	1,4	1,6	17	7	2,0	2,8	115	200	19	75	35	500	1.300	10	3

Anexa 118

Conţinutul în cafeină al unor alimente

Alimente şi băuturi	Cafeină	Observaţii
• **Pentru 30 mL** Espresso	58-75 mg	
• **Pentru 60 mL** Băuturi energizante	80-200 ml	
• **Pentru 200 mL** Cafea la filtru Cafea instant Cafea instant, decafeinizată Ceai, fiert tare Cacao fierbinte Ceai fierbinte slab	108-180 mg 60-90 mg < 6 mg 78-108 mg 6-30 mg 18-24 mg	Maximum 3-4 căni pe zi
• **Pentru 250 mL** Băuturi energizante	71-95	
• **Pentru 350 mL** Ceai cu gheaţă Cola şi alte băuturi uşoare ce conţin cafeină	22-64 36-90	
• **Pentru 60 g** Ciocolată neagră Ciocolată cu lapte	40-50 3-20	

Anexa 119

Necesarul energetic pentru adulţi

Sexul	Vârsta	Calcularea energiei necesare pe baza greutăţii (kg) şi a înălţimii (m)
Masculin	18-30 ani	Kcal/zi = (15,3·greutatea) + 679
	30-60 ani	Kcal/zi = (11,6·greutatea) + 879
	> 60 ani	Kcal/zi = (8,8·greutatea) + (1128·înălţimea) – 1071
Feminin	18-30 ani	Kcal/zi = (14,7·greutatea) + 496
	30-60 ani	Kcal/zi = (8,7·greutatea) + 829
	> 60 ani	Kcal/zi = (9,2·greutatea) + (637 + înălţimea) – 302

Anexa 120

Suplimente nutritive în alimentaţie

Utilizare	Nutrienţi	Observaţii
Intoleranţă la alimente/evitare Ex.: vegetarieni şi vegani	Completarea de proteine, calciu, fier şi vitamina B_{12}	Vitamina B_{12}, echivalent la 2 µg/zi este recomandată la toţi vegetarienii şi veganii; calciul şi fierul se suplimentează în cazuri de bază. O varietate de seminţe şi legume trebuie să fie consumate pentru a asigura aportul adecvat de aminoacizi.
Risc sau aport deficient/ neabsorbţie Ex.: reducerea caloriilor sau dietă săracă în grăsimi	Vitamine liposolubile Betacaroten	Se recomandă zilnic 20 g de grăsime dietetică pentru a asigura nivelul adecvat de nutrienţi liposolubili ca vitaminele A, D, E, calciu, magneziu şi acizi graşi esenţiali. Lipidele dietetice sunt esenţiale pentru absorbţia betacarotenului din plante.
Reducerea funcţiilor metabolice Ex.: îmbătrânire	Vitamina B_{12}	Se recomandă pentru toate persoanele peste 50 de ani să consume 2 µg de vitamina B_{12} sintetică, zilnic, din alimente îmbogăţite sau suplimente.
Graviditate	Multivitamine cu acid folic, fier	Se administrează acid folic cu 2-3 luni înainte de concepţie şi se continuă în primul trimestru de graviditate cu câte 0,4 mg/zi. Se va creşte doza la 5 mg/zi dacă apar defecte ale tubului neural în graviditate. Se creşte fierul moderat, recomandabil în al 2-lea şi al 3-lea trimestru. Se evidenţiază descreşterea defectelor cardiace specifice anomaliilor congenitale prin utilizarea, preconcepţional, de acid folic.
Boli prelungite/postoperatorii	Nutrienţi multipli	Sunt necesari pentru a reduce complicaţiile după operaţiile chirurgicale majore.
Medicament/interacţiune cu nutrientul	Nutrienţi multipli	*Anticoagulante*: efectul poate fi crescut de vitamina E, scăzut/atenuat de vitamina K. *Anticonvulsivante:* cresc riscul de deficienţă în acid folic şi vitamina D. Se consideră să se suplimenteze preventiv. *Fluorochinolone/Bifosfonaţi:* absorbţie afectată de co-administrare cu Mg, Ca, Fe sau Zn. Se recomandă evitarea suplimentării de vitamine/minerale timp de 2-4 ore. *Metotrexat:* Se va suplimenta acidul folic (1-5 mg/zi) pentru a scădea riscul de toxicitate GI asupra ficatului *Orlistat,* ulei mineral: risc pentru absorbţia slabă a grăsimilor; Se recomandă suplimentarea de vitamine liposolubile şi betacaroten. *Glucocorticoizi sistemici:* asigură captarea adecvată a calciului şi vitaminei D, în funcţie de vârsta pacientului, pentru a scădea riscul efectelor negative asupra densităţii oaselor.

Anexa 121

Suplimentare terapeutică în principalele boli

Boala	Nutrienţi	Observaţii
Alcoolism	Vitamina B_1, vitamine liposolubile	Alcoolicii au deficienţă de vitamina B_1 din cauza unei captări scăzute şi a afectării absorbţiei şi depozitării acesteia, posibil conducând la sindromul Wernicke-Korsakoff. Boala cronică a ficatului predispune la multiple deficienţe de nutrienţi, în particular B_1 şi vitamine liposolubile ca A, D şi K.
Boala Alzheimer	Folaţi, B_{12}, B_6	S-a evidenţiat că stresul oxidativ şi acumularea de radicali liberi pot fi implicaţi în fiziopatologia bolilor. În plus, există corelaţii între capacităţile cognitive şi nivelurile serice la folat, B_{12}, B_6 şi, mai recent, de homocisteină.
Arterioscleroză	Multe fibre, puţine grăsimi saturate	Recomandările încurajează creşterea complexului de carbohidraţi (şi deci fibrele solubile): cereale, vegetale, fructe şi cheltuirea de grăsimi, în special grăsimi saturate şi colesterol.
Cancer	Multe fibre, dietă cu puţine grăsimi saturate, alimente bogate în antioxidanţi, puţină carne şi lactate cu conţinut mare în grăsimi	S-a evidenţiat o reducere la 35% a incidenţei cancerului prin dietă în conţinut bogat în fibre din graminee, vegetale, legume, fructe şi puţine grăsimi animale. Alţi factori includ: modificarea stilului de viaţă, exerciţii, consum de alcool şi tutun scăzute. Dezechilibrul energetic asociat cu obezitatea sau subgreutatea sunt corelate cu incidenţa unor cancere de piept (sân), colon şi prostată. S-a evidenţiat că un consum regulat de peşte este corelat cu reducerea riscului de cancer, mai ales la nivelul tractului digestiv. Un rol primar îl au antioxidanţii (vitaminele A, E şi C). Creşterea consumului de carotenoide din vegetalele verzi sau galbene sugerează scăderea cancerului ţesuturilor epiteliale. Se recomandă suplimentarea aportului de vitamina E pentru rolul protector contra potenţialului produselor mutagene de lipide peroxidate. S-a evidenţiat rolul vitaminei C în reducerea formării nitrozoaminelor (carcinogene orale) din alimentele cu nitraţi.
Boli cardiovasculare	Folaţi, B_6 şi B_{12}	Recent, s-au evidenţiat efectele vitaminelor B_6 şi B_{12} (10 mg/zi din fiecare) asociate cu folat (0,4 mg/zi) în reducerea nivelurilor mari de homocisteină, o toxină vasculară asociată cu boala arterelor coronare, atac cerebral, tromboza venelor profunde. Această asociere poate scădea viteza de stenoză şi ajută revascularizarea după angioplastie coronară. Acizii graşi Omega-3 pot avea efecte semnificative în prevenirea bolilor coronare ale inimii. Riscul reducerii acestor boli prin consum de ulei de peşte este asemănător cu cel produs de o dietă scăzută în lipide.
Carii dentare	Fluoruri	Este necesar un nivel optim de fluoruri (în primul rând, prin apa fluorinată la concentraţia de 1 mg/L) pentru igiena orală, cât şi al consumului scăzut de carbohidraţi, în special de zahăr.
Depresie	Vitaminele D	Suplimentarea cu vitaminele B_1, B_{12} şi folat se utilizează la cei care nu răspund la terapia cu antidepresoare, unde acidul folic este deficient.
Hipertensiune	Restricţii pentru sodiu şi alcool	Se recomandă restricţia de sodiu la 90-130 nmol/zi (< 3-7 g/zi); 2,4 g element sodiu = 6 g NaCl = 1 linguriţă sare din toate sursele; nu se bea alcool în exces (14 băuturi pe săptămână (ex.: 720 ml bere, 300 ml vin, 90 ml lichior pentru bărbaţi şi 9 băuturi standard pentru femei). O dietă bogată în vegetale, fructe şi lactate cu conţinut de grăsimi mic şi reducerea consumului de sare sub 100 moli/zi (sub 6 g/zi) au arătat o scădere a presiunii sistolice sangvine la 11,5 mm Hg, la pacienţii cu hipertensiune. Cercetări sistematice sugerează că o permanentă reducere a unei diete în grăsimi saturate şi înlocuirea prin nesaturate poate conduce la o reducere importantă a riscului de boli cardiovasculare.
Diabet zaharat de tip II	Mulţi carbohidraţi Complecşi, ulei de peşte cu Omega-3	Se recomandă o dietă ce conţine carbohidraţi din: boabe de cereale, fructe, vegetale şi lapte degresat. Conţinutul total de carbohidraţi din alimente este mult mai important decât sursa. Suplimentarea cu ulei de peşte cu Omega-3 la pacienţii cu diabet zaharat de tip 2 a arătat ameliorarea nivelului de lipide şi controlul presiunii sangvine, cei 2 factori de risc ai bolilor cardiovasculare la populaţie.
Osteoporoză	Calciu şi vitamina D cu nutrienţi de suport pentru oase. Se va reduce consumul de cafeină, nicotină şi carbohidraţi.	Calciul şi vitamina D sunt recomandate tot timpul vieţii, în particular pentru dezvoltarea scheletului. Se va administra calciu zilnic: 9-12 ani: 1.300 mg; 19-50 ani: 1.000 mg; > 50 ani: 1.000-1.500 mg, în doze care să nu depăşească 500 mg/doză pentru o absorbţie maximă. La femeile postmenopauzale, care utilizează terapia estrogenică, 1.000 mg sunt suficiente. Vitamina D se va suplimenta: 19-50 ani: 200 UI; 50-70 ani: 400 UI; > 70 ani: 600 UI. Dieta vesticilor este deficitară din cauza ingestiei de carbohidraţi rafinaţi, grăsimi şi dulciuri, care au rol în dezvoltarea osteoporozei; se va suplimenta cu micronutrienţi (Mg, Mn, Bor) pe lângă calciu, care au arătat o pierdere mai redusă, comparativ numai cu administrarea de calciu, singur.

Anexa 122

Nutrienţi-cheie din *Ghidul alimentaţiei* pentru o alimentaţie sănătoasă (fiecare grupă este esenţială pentru că aduce setul propriu de nutrienţi)

Produse din boabe de cereale	Vegetale şi fructe	Produse lactate	Carne şi alternative	*Ghidul alimentaţiei*
Proteine	–	Proteine	Proteine	Proteine
–	–	Grăsimi	Grăsimi	Grăsimi
Carbohidraţi	Carbohidraţi	–	–	Carbohidraţi
Fibre	Fibre	–	–	Fibre
Tiamină (vitamina B_1)	Tiamină	–	Tiamină	Tiamină
Riboflavină				
Niacină	–	Riboflavină	Riboflavină	Riboflavină
Folaţi	–	–	Niacină	Niacină
–	Folaţi	–	Folaţi	Folaţi
–	–	Vitamina B_{12}	Vitamina B_{12}	Vitamina B_{12}
–	Vitamina C	–	–	Vitamina C
–	Vitamina A	Vitamina A	–	Vitamina A
–	–	Vitamina D	–	Vitamina D
Fier	–	Calciu	–	Calciu
Zinc	Fier	–	Fier	Fier
Magneziu	–	Zinc	Zinc	Zinc
	Magneziu	Magneziu	Magneziu	Magneziu

Anexa 123

Recomandări pentru terapia cu calciu din alimente

I. Recomandări pentru administrarea de calciu		II. Surse de calciu		
Vârsta (ani)	**Calciu (mg/zi)**	**Alimente**	**Cantitatea servită**	**Element calciu (mg)**
		Banane	175 g	10
50-65 (bărbaţi)	1.000	Boabe de soia, gătite	250 mL	130
7-9	700	Brânză	50 g	350-480
> 65 ani (femei, bărbaţi)	1.500	Broccoli crud	125 mL	38
13-16	1.200-1.400	Iaurt	175 mL	250-330
		Îngheţată	125mL	80
10-12 (fete)	1.200-1.400	Lapte	300 mL	350
17-18	1.200	Lapte (2%, 1%, caimac, ciocolată)	250 mL	300-320
10-12 (băieţi)	900	Macaroane cu brânză	1 porţie	380
50-65 (femei)	1.000-1.500	Migdale uscate	125 mL	210
19-49	1.000	Sardine cu oase	125 mL	270
		Smochine uscate	10	270
		Supă, cu lapte	250 mL	189
Postmenopauzal la femei care iau estrogen	1.000	Tofu cu sulfat de calciu	100 g	150

Anexa 124

Alimente care conţin potasiu

I. Alimente care conţin potasiu şi tiramină	Alimente cu potasiu	Alimente cu conţinut bogat în potasiu
Fructe	**Vegetale**	**Alte alimente**
Caise Avocado Banane Cantalup (pepene alb) Curmale Fructe uscate Smochine Mango Melasă Nectarine (piersici) Portocale Papaya Prune Stafide Struguri Revent (robarb) Sucul acestor fructe	Anghinare Fasole uscate Broccoli Varză de Bruxelles Andive Ţelină Verdeţuri (sfeclă, păpădie, muştar, varză) Conopidă Gulii Legume Ciuperci Cartofi (prăjiţi, copţi, dulci) Roşii Linte Păstârnac Sucuri vegetale fără sare	Cafea (limita 2 cești/zi) Ciocolată Produse de cereale (fulgi) Nucă de cocos Înghețată (limita 1 cupă/zi) Nuci/seminţe, melasă Porumb aromat cu portocale Substituenţi de sare Tabac de prizat/tutun de mestecat Ceai (limita 2 cești/zi)
II. Alimente cu conţinut scăzut de potasiu		
Fructe	**Vegetale**	**Alte alimente**
Mere Cireşe Mure Afine Merişor (*Vaccinum vitis ideae*) Grepfrut Mandarine Portocale Pere Ananas Zmeură Capşuni Pepene" Sucurile acestor fructe	Asparagus Muguri de alfalfă (lucernă) Boabe mazăre, fasole necoapte Sfeclă Varză Morcovi Porumb Castraveţi Salată verde Vegetale în amestec Ceapă Conopidă Vinete Okra (plante cu păstăi comestibile din Africa (*Hibiscus esculentus*) Pătrunjel Mazăre Ridichi Dovlecei	Orez Pâine – produse Cereale Checuri Prăjituri, pişcoturi Tăieţei, plăcinte (fără ciocolată sau fructe cu mult potasiu)

Anexa 125

Piramida alimentaţiei sănătoase (I)

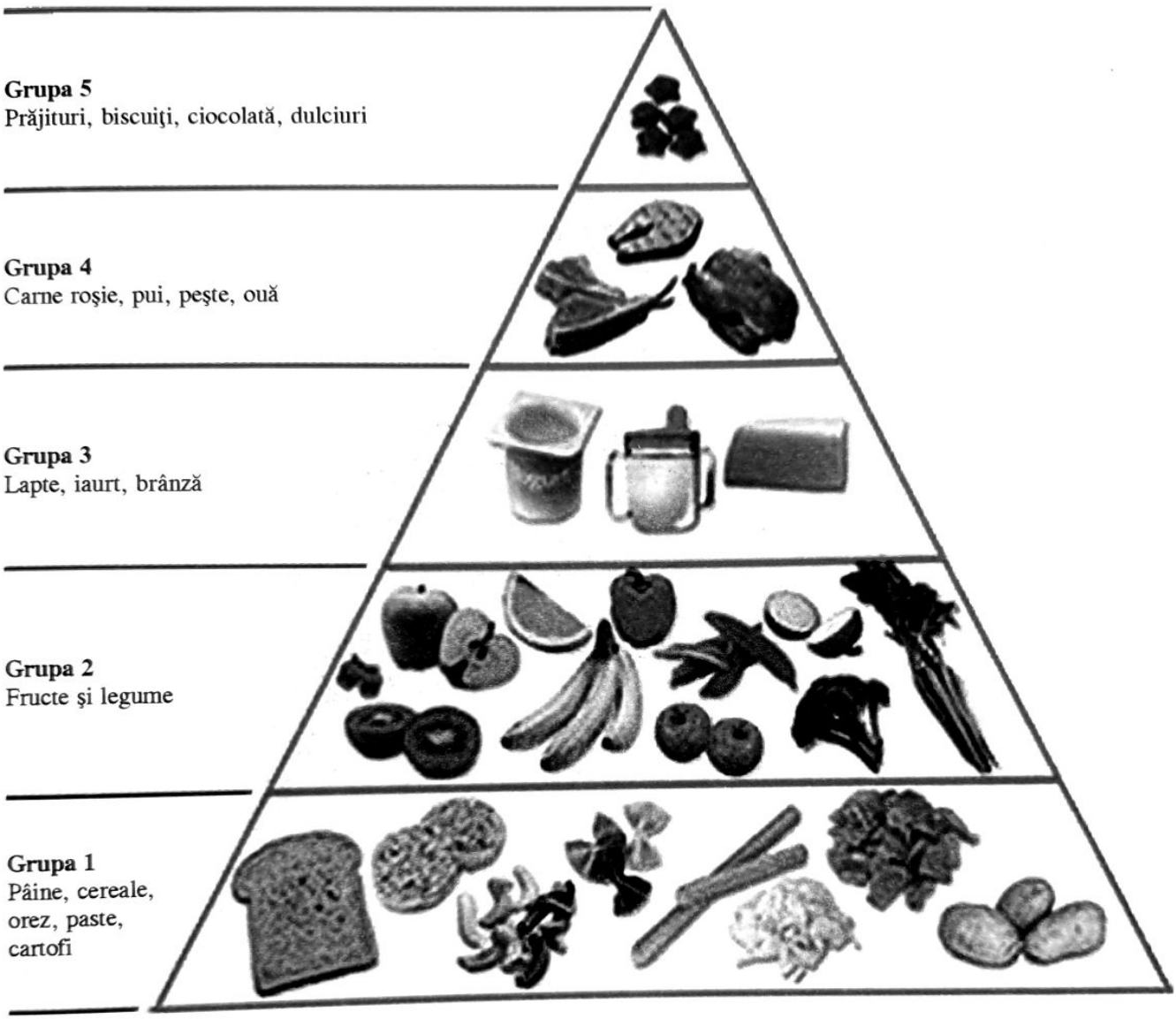

Anexa 126

Piramida alimentaţiei sănătoase (II)

Grupa 1

Se află la baza piramidei. Aici sunt incluse alimentele care au un conţinut crescut de amidon: pâinea, cerealele, orezul, pastele, cartofii etc. Se recomandă ca aproximativ o treime din alimentele din această grupă să fie consumate în fiecare zi. Acest grup de alimente conţin carbohidraţi, foarte importanţi pentru asigurarea energiei organismului. Conţin, de asemenea, şi minerale, vitamina B şi fibre. Trebuie să ştiţi că există şi carbohidraţi răi, categorie în care intră şi pâinea albă, care nu este foarte sănătoasă.

Grupa 2

Este grupa legumelor, care sunt sărace în grăsimi şi conţin o cantitate mare de vitamine şi fibre. Este recomandat să fie consumate crude, pentru că o mare parte a vitaminelor se pierd prin fierbere. Trebuie să mâncaţi legume de 3-5 ori pe zi.

Grupa 3

Este grupa fructelor, indiferent că este vorba de cele proaspete sau de cele conservate, acestea din urmă având un conţinut mai mare de zahăr şi mai multe calorii. Fructele proaspete conţin o cantitate mare de vitamina A şi C, sunt mai sărace în calorii şi grăsimi şi din cauza aceasta nutriţioniştii recomandă să fie consumate de cel puţin 4 ori pe zi.

Grupa 4

Este grupa produselor lactate, care conţin o cantitate mare de calciu, iar cele mai sănătoase sunt cele degresate. Această categorie de alimente poate fi aleasă pentru consum chiar şi de 4 ori pe zi.

Grupa 5

Este grupa cărnurilor. Include atât carnea roşie, cea de pui, peştele, produsele din soia, cât şi nucile, alunele sau seminţele. Aceste produse au un conţinut crescut de proteine şi fibre, calciu, fier sau zinc şi trebuie consumate de două-trei ori pe zi.

Grupa 6

Ultima grupă este clasa grăsimilor, dulciurilor şi uleiurilor. Acestea sunt plasate în vârful piramidei tocmai pentru că nu trebuie consumate prea des. Sunt incluse, alături de unt, zahăr, prăjituri, biscuiţi şi băuturi dulci.

Anexa 127

Piramida alimentaţiei mediteraneene (2008)

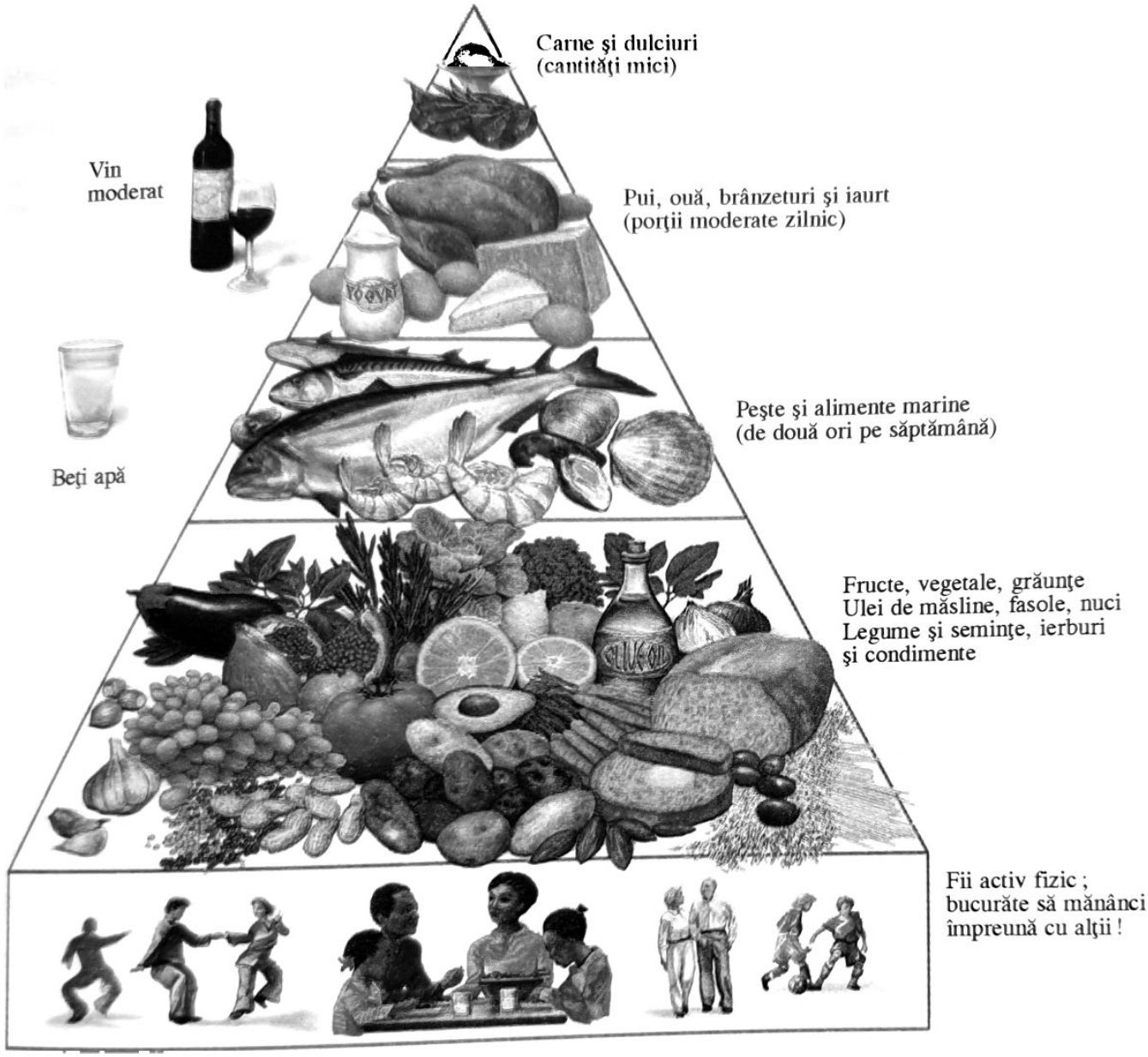

Piramida clasică a dietei mediteraneene dezvoltată în anul 1993

Cea mai renumită Piramidă a Dietei Mediteraneene este cea dezvoltată în anul 1993 la Conferinţa Naţională din Cambridge, Massachusetts, referitoare la dieta ţărilor mediteraneene de către Şcoala Harvard de Sănătate Publică, Biroul European al Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii şi Trustul Menţinerii Obiceiurilor Vechi.

Această piramidă continuă să reprezinte ghidul pentru ceea ce este acum universal recunoscut ca „standardul de aur" al modului de hrănire care promovează o viaţă lungă şi sănătoasă. Acesta este utilizat pe scară largă de ani de zile de către consumatori, educatori şi nutriţionişti, în scopul de a implementa obiceiuri alimentare cât mai sănătoase.

Piramida a fost creată folosind cele mai actuale cercetări în nutriţie şi epidemiologie, dar şi studii experimentale, pentru a reprezenta o dietă sănătoasă, tradiţională mediteraneeană. Cercetările au avut la bază studiul tradiţiilor alimentare din Creta, Grecia şi sudul Italiei din anii 1960, perioada în care incidenţa bolilor cronice în rândul populaţiilor din aceste ţări a fost una dintre cele mai scăzute din lume, iar longevitatea se afla la un nivel înalt. Această dietă a rezistat cu succes tuturor aşa-ziselor modernizări de proscrise din industria alimentară din ultimii 50 de ani, modernizări (creşterea consumului de produse procesate de origine animală, scăderea vertiginoasă a consumului de legume şi fructe) care au fost responsabile pentru creşterea îmbolnăvirilor de inimă, obezitate, diabet zaharat, precum şi a incidenţei altor boli cronice.

Piramida dietei mediteraneene actualizată în anul 2008

În cadrul Conferinţei privitoare la dieta mediteraneeană din noiembrie 2008, desfăşurată la Cambridge, Massachusetts, Consiliul consultativ ştiinţific, având la bază dovezile unor îndelungate cercetări ştiinţifice, a adus trei modificări de bază la Piramida clasică a dietei mediteraneene.

- În primul rând, aceste modificări s-au concentrat pe *produsele alimentare vegetale* (fructe, legume, cereale, nuci, legume, seminţe, măsline şi ulei de măsline), prezentate într-un singur grup pentru a sublinia vizual beneficiile lor asupra sănătăţii. Comitetul ştiinţific a efectuat această schimbare pentru a atrage atenţia asupra rolului-cheie al acestor alimente vegetale, despre care s-a subliniat că ar trebui să constituie baza alimentaţiei pentru o viaţă mai sănătoasă.
- A doua modificare în Piramida clasică a fost mărirea consumului de peşte şi crustacee – cel puţin de două ori pe săptămână, fiind indicat rolul lor în sănătatea mentală şi a organelor de reproducere.
- O a treia modificare în Piramida clasică a Dietei Mediteraneene este adăugarea de ierburi şi condimente, din motive privitoare la sănătate şi gust. De asemenea, ierburile şi condimentele contribuie la identitatea naţională a diverselor bucătării mediteraneene.

Caracteristicile dietei mediteraneene tradiţionale sănătoase

1. **Cerealele, legumele şi fructele** ar trebui să constituie alimentaţia de bază, deoarece sunt surse importante de vitamine, minerale, energie, antioxidanţi şi fibre. O alimentaţie bogată în aceste alimente promovează o sănătate bună şi un control asupra greutăţii corporale, atunci când alimentele nu sunt consumate în exces.
   - Cerealele consumate trebuie să fie cele integrale (bob întreg), minimal procesate, deoarece procesarea elimină unele substanţe nutritive valoroase, precum fibrele şi tărâţele. În această categorie se încadrează grâul, ovăzul, orezul, secara, orzul şi porumbul.
   - Legumele constituie alimente importante în meniul dietei mediteraneene, oferind atât substanţe nutritive importante pentru buna funcţionare a organismului, cât şi senzaţia de saţietate. Este indicată consumarea legumelor crude sau cât mai puţin fierte pentru a nu distruge nutrienţii conţinuţi de acestea.
   - Fructele proaspete reprezintă, fără îndoială, un aliment nelipsit al dietei mediteraneene. Consumate ca atare sau sub formă de sucuri, acestea sunt bogate în fibre şi antioxidanţi, fiind astfel o sursă puternică de energie pentru organism. Însă trebuie avut grijă la alegerea fructelor şi la controlul porţiilor, în special al sucurilor de fructe, întrucât anumite fructe sunt foarte bogate în zaharuri şi pot dăuna organismului.
2. **Măslinele şi uleiul de măsline** sunt componente esenţiale ale dietei mediteraneene, înlocuind celelalte grăsimi vegetale şi animale, în special untul şi margarina.
   - Măslinele sunt consumate ca atare sau folosite la gătit.
   - Uleiul de măsline, în special cel extravirgin, folosit în salate sau la gătit, este cea mai bogată sursă de grăsimi mononesaturate, totodată fiind foarte bogat în antioxidanţi, fitonutrienţi, macronutrienţi, având astfel multiple beneficii asupra sănătăţii.
3. **Peştele şi fructele de mare** sunt surse importante de proteine sănătoase şi acizi graşi Omega-3, pentru cei ce adoptă dieta mediteraneeană. Este indicat consumul de peşte şi fructe de mare de 2-3 ori pe săptămână.
4. **Brânza şi iaurtul** sunt surse importante de calciu şi trebuie consumate în mod regulat în dieta mediteraneeană, însă în cantităţi moderate şi cu un conţinut scăzut de grăsimi.
5. **Seminţele şi fructele oleaginoase** (în special nucile) adăugă aroma şi textura dietei mediteraneene. Lipidele (grăsimile) vegetale prezente în aceste seminţe şi fructe sunt formate din uleiuri grase (trigliceride lichide) ce conţin acizi graşi nesaturaţi (acizi omega), cu rol benefic asupra organismului. Datorită conţinutului ridicat de fibre, substanţele lipidice din seminţe se eliberează treptat, furnizând astfel organismului compuşi cu mare putere calorică, în concentraţii mici şi pe o durată mai lungă de timp.
6. **Ierburile şi condimentele** adaugă arome şi gust alimentelor, reducându-se astfel adaosul de sare şi grăsime în preparatele culinare. Ele sunt foarte bogate în antioxidanţi şi totodată contribuie la identitatea naţională a diverselor bucătării mediteraneene.
7. **Ouăle** sunt o sursă bună de proteine de calitate înaltă şi consumul acestora poate fi benefic în special pentru persoanele care nu consumă carne.
8. **Carnea şi produsele din carne** sunt consumate în cantităţi mici de către popoarele mediteraneene, însă nu lipsesc cu desăvârşire. Este indicat consumul de carne albă, slabă, fără niveluri ridicate de grăsimi saturate, cea mai potrivită sursă de carne fiind păsările de curte. De asemenea, se consumă şi cantităţi reduse de carne roşie, însă cu nivel scăzut de grăsimi.
9. **Dulciurile** sunt consumate în cantităţi mici în dieta mediteraneeană şi de preferat sunt dulciurile preparate în casă, fără conţinut de grăsimi hidrogenate (margarine). Îngheţata sau şerbetul sunt dulciurile favorite ale popoarelor mediteraneene şi pot fi consumate de câteva ori pe săptămână, însă în cantităţi reduse. De preferat este ca pe mesele tuturor să existe fructe, acestea înlocuind cu succes dulciurile.
10. **Vinul roşu**, bogat în resveratrol, un puternic antioxidant, este consumat în mod regulat, dar moderat (1/3 pahar pentru femei şi 1½ pahare pentru bărbaţi). Dacă problemele de sănătate indică restricţii la alcool, vinul poate fi înlocuit cu struguri negri.
11. **Apa** este esenţială pentru viaţă, iar hidratarea corespunzătoare contribuie la sănătatea organismului, conferindu-i nivelul necesar de energie. Diferenţele individuale, vitezele metabolice şi nivelurile de activitate stabilesc cantitatea de apă pe zi necesară fiecărei persoane.
12. **Dimensiunile porţiilor** alimentare trebuie stabilite în conformitate cu Piramida alimentară. Astfel, alimentele aflate la baza piramidei se vor consuma în cantităţi mai mari şi mai frecvent decât cele din vârful piramidei.
13. **Moderaţia** este caracteristica de bază a dietei mediteraneene. Un regim alimentar echilibrat şi sănătos poate fi constituit din cele mai multe produse alimentare, atât timp cât acestea sunt consumate în cantităţi moderate.

14. Dieta mediteraneeană nu este o simplă dietă, ci reprezintă un stil de viaţă sănătos. Pe lângă alimentaţia corespunzătoare, foarte importantă este şi **activitatea fizică**. Aceasta include exerciţii fizice intense cum ar fi alergatul şi aerobica, mersul pe jos, urcatul scărilor şi orice altă activitate care combate sedentarismul.
15. **Mesele savurate în compania familiei, a prietenilor** reprezintă un alt aspect al vieţii persoanelor din bazinul mediteraneean.
16. **Controlul greutăţii** este foarte important pentru o sănătate bună. Trebuie ca fiecare persoană să-şi stabilească greutatea optimă şi, în funcţie de aceasta, să adopte o alimentaţie corespunzătoare. Dacă greutatea depăşeşte limitele admise, se va adopta o dietă mai săracă în calorii, cu porţii mai mici şi se vor efectua mai multe exerciţii fizice.
17. Aceste recomandări şi Piramida Dietei Mediteraneene sunt valabile pentru majoritatea persoanelor adulte. Copiii, femeile însărcinate, cât şi persoanele care au probleme de sănătate ce necesită o nutriţie specială îşi vor adapta alimentaţia şi stilul de viaţă în raport cu necesităţile respective.

Anexa 128

Aditivi alimentari utilizaţi ca edulcoranţi artificiali (98)

Edulcorant	E	Calorii/g	Îndulcire comparativ cu zahărul	ADI (mg/kg corp)	Observaţii
Acesulfam K	E950	0	200X	15	– poate fi alergic – atenţie! – conţine potasiu
Aspartam	E951	4 kcal/g	160-220X	40	– contraindicat la pacienţii cu fenilcetonurie – poate fi alergic – nu are efecte adverse la ingestia de doze sub 50 mg/kg/zi
Ciclamat	E952	0	30X	11	– ADI este de până la 4 mg – doze mai mari dau diaree – poate da fotosensibilizare
Zaharină	E954	0	300-500X	5	– carcinogen la şobolani, dar nu la oameni – se studiază toxicitatea
Sucraloză	E955	0	600X	15	– înlocuieşte zahărul g la g – este eliminată nemodificată
Xilitol, Sorbitol, Manitol	E967 E420 E421	2 kcal/g, dar se absorb foarte puţin	1/2 X	nu sunt disponibile	– nu se absoarbe rapid – produc diaree osmotică
Ştevie (*Stevia rebaudiana*)	E960	0	300X	0-4 (ca steviol)	– admis în UE din 2010 – interzis în Canada

ADI = *Acceptable Daily Intake* = Consum Zilnic Acceptat/mg/kg corp greutate.

Anexa 129

Alimente care conţin fibre (116)

Aliment	≥ 5 g fibre/100 g aliment	2 - 5 g fibre/100 g aliment	< 2 g fibre/100 g aliment
I. Vegetale (legume)	Anghinare Fasole pestriţă Fasole roşie Linte Mazăre verde Năut	Asparagus Broccoli Varză de Bruxselles Morcovi Usturoi Varză Conopidă Vinete Cartofi cu coajă Spanac Porumb dulce	Ţelină Castravete Salată Ciuperci Ceapă Ardei verde Ridichi Rubarbă Roşii Nap Dovleac Dovlecei

II. Fructe	Avocado Mure Prune Zmeură	Mere cu coajă Caise Banane Afine Cireşe Smochine Kiwi Portocale Pere Căpşuni Struguri fără sâmburi	Cantalup Grepfrut Struguri Pepene galben Mango Papaya Piersici Ananas Pepene verde
III. Cereale	Toate produsele speciale din comerţ		-
IV. Pâine	Pită Pâine cu seminţe	Baghetă Muffin (brioşe)	-
V. Alune	Migdale Alune Alune braziliene Arahide (alune mexicane) Fistic Nuci	-	-
VI. Diverse	Pop corn Orez brun	Orez sălbatic	Orez alb

Anexa 130

Alimente care conţin tiramină (amine biogene)

Alimente	Sunt permise	Conţinut minim	Nu sunt permise
Amestecuri	Sare, nuci, ierburi, arome, sos Worcestershire, condimente iuţi	Sos de soia, alune americane	Drojdie de bere, toate produsele îmbătrânite şi fermentate, glutamat monosodic, drojdie de bere cu vitamine
Amidonuri – cartofi, orez	Toate	Nimic	Boabe de soia (inclusiv paste)
Băuturi	Lapte, cafea decofeinizată, ceai, apă	Băuturi cu ciocolată, băuturi ce conţin cafeină	Lapte acidofil, bere, vin, băuturi cu malţ
Carne, peşte şi păsări	Toate proaspete sau îngheţate	Cărnuri vechi, hot dog, peşte şi carne conservată (conserve)	Pui şi ficat de vită, peşte uscat şi sărat, ardei iute, salam de vară sau uscat, carne uscată, extracte de carne, cârnaţi de ficat
Deserturi	Chec, prăjituri, produse de patiserie, gelatine, şerbet	Desert cu ciocolată	Deserturi cu brânză
Dulciuri	Zahăr, bomboane tari, miere, melasă, siropuri	Bomboane cu ciocolată	Nimic
Fructe	Proaspete, îngheţate sau conserve şi sucurile fructelor	Avocado, banane, smochine, zmeură	Extracte de banane decojite
Grăsimi	Toate cu excepţia celor fermentate	Smântână acră	Zeamă de carne, conserve
Pâine/cereale	Toate cu excepţia acelora ce conţin brânză	Nimic	Pâine cu brânză şi produse crocante
Produse zilnice	Brânză de casă, de firmă, conservată, brânză cu smântână, toate felurile de apă, ouă, îngheţată, budinci (exceptând ciocolata)	Iaurt (limita aprox. 1 L/zi)	Toate celelalte brânzeturi (maturate, vechi, Camembert, Cedar, Gouda, Mozarella, Gruyère, Parmezan, Roquefort, Stilton)
Supe	Toate supele nelistate la limită sau de evitat	Supe comerciale, conservate	Supe care conţin boabe de fasole, brânză, bere, vin, supe din cuburi cu arome sau extracte de carne
Vegetale	Toate proaspete, îngheţate, conserve sau sucuri vegetale uscate cu excepţia celor nepermise	Piper, chili, păstăi de mazăre	Măsline, fasole, varză acră, boabe de fasole italiene, murături

Anexa 131
Indici ai masei corporale (IMC)

Clasificarea condiţiei de supraponderal şi obez în funcţie de IMC, circumferinţa mijlocului şi riscul bolilor asociate (WHO, Geneva, 1997, şi *Canadian Clinical Practice Guidelines on the Management and Prevention of Obesity in Adults and Children*, 2006)

Categoria	IMC (kg/m²)	Clasa de obezitate	Risc de boli* Relaţia la gr. normală şi circumferinţa mijlocului	
			Bărbaţi ≤ 40 in (≤ 102 cm) Femei ≤ 35 in (≤ 88 cm)	> 40 in (> 102 cm) > 35 in (> 88 cm)
Subponderal	< 18,5			
Normal**	18,5-24,9		Neînsemnat	Crescut
Supraponderal	25-29,9		Crescut	Înalt
Obezitate	30-34,9	I	Înalt	Foarte înalt
	35-39,9	II	Foarte înalt	Foarte înalt
Obezitate extremă	≥ 40	III	Extrem de înalt	Extrem de înalt

* Risc de boli pentru diabetul de tip 2, hipertensiune şi boli cardiovasculare.
** Creşterea circumferinţei mijlocului poate fi un marker pentru creşterea riscului persoanelor cu greutate normală.

Anexa 132
Semne de atenţie pentru anorexie şi bulimie

Anorexie	Bulimie
• Pierderea semnificativă a greutăţii; • Continuarea dietei (cu toate că a slăbit); • Senzaţia de a fi gras, chiar după pierderea greutăţii; • Spaima, frica de creştere a greutăţii; • Încetarea perioadei menstruale lunare; • Preocupări privind hrana, caloriile, nutriţia şi/sau bucătăria; • Preferinţa de a mânca în izolare; • Exerciţii forţate; • Mâncare cu poftă şi purgaţie.	• Apetit sau mâncare necontrolată; • Post, administrare de purgative şi dietă strictă, exerciţii riguroase, vomă sau abuz de laxative sau diuretice în scopul pierderii greutăţii; • Utilizarea camerei de baie frecvent după mese; • Preocuparea privind greutatea corpului; • Depresie sau stare oscilantă; • Perioade menstruale neregulate; • Probleme dentare, obraji sau glande umflate, arsuri în stomac şi umflare (balonare).

Anexa 133
Diete hipocalorice

Dietă treapta I	
Nutrient	**Recomandări de administrare**
Calorii	Reducere la aproximativ 500-1.000 kcal/zi, pentru ingestie uzuală
Grăsimi totale	30% sau mai puţin din totalul caloriilor
Acizi graşi saturaţi	8-10% din totalul caloriilor
Acizi graşi mononesaturaţi	Până la 15% din totalul caloriilor
Acizi graşi polinesaturaţi	Până la 10% din totalul caloriilor
Colesterol	< 300 mg/zi
Proteine	Aproximativ 15% din totalul caloriilor
Carbohidraţi	55% sau mai mult din totalul caloriilor
Sare	Nu mai mult de 100 mmol/zi (aprox. 2-4 g sodiu sau 6 g NaCl)
Calciu	1.000-1.500 mg
Fibre	20-30 g
Dietă treapta II pentru pacienţii cu nivel mare de colesterol în sânge	
Nutrient	**Recomandări de administrare**
Grăsimi saturate	< 7% din totalul caloriilor
Nivel de colesterol	< 200 mg/zi
Toţi nutrienţii ca la treapta I	

Anexa 134

Lista alfabetică a aditivilor alimentari admişi în UE (2013)

Nr. crt.	Denumire	E număr	Grad de toxicitate
1	Acesulfam de potasiu	E 950	3
2	Acetat de calciu	E 263	
3	Acetat de potasiu	E 261 (i)	
4	Acetat de sodiu	E 262 (i)	
5	Acetat de zinc	E 650	
6	Acetatizobutirat de zaharoză	E 444	3
7	Acetogliceride	E 472 a	2
8	Acid acetic	E 260	
9	Acid adipic	E 355	3
10	Acid alginic	E 400	
11	Acid ascorbic	E 300	
12	Acid benzoic	E 210	2
13	Acid boric	E 952	3
14	Acid carminic	E 120	
15	Acid ciclamic şi săruri	E 952	3
16	Acid citric	E 330	
17	Acid clorhidric	E 507	
18	Acid eritorbic	E 315	
19	Acid fosforic	E 338	
20	Acid fumaric	E 297	
21	Acid gluconic	E 574	
22	Acid glutamic	E 620	2
23	Acid guanilic	E 626	2
24	Acid inozinic	E 630	2
25	Acid izoasorbic	E 315	
26	Acid lactic	E 270	
27	Acid malic	E 296	
28	Acid metatartric	E 353	2
29	Acid ortofosforic	E 338	
30	Acid propionic	E 280	
31	Acid sorbic	E 200	
32	Acid stearic	E 570	
33	Acid succinic	E 363	
34	Acid sulfuric	E 513	
35	Acid tartric	E 334	3
36	Acizi graşi	E 570	
37	Adipat de diamidon acetilat	E 1422	
38	Adipat de potasiu	E 357	3
39	Adipat de sodiu	E 356	3
40	Aerosil	E 551	
41	Agar-agar	E 406	
42	Alaun amoniacal	E 523	3
43	Alaun de potasiu	E 522	3
44	Alaun de sodiu	E 521	3
45	Albastru briliant	E 133	3
46	Albastru patent V	E 131	2
47	Alcool benzilic	E 1519	
48	Alcool polivinilic, APV	E 1203	
49	Alfa-tocofenol	E 307	
50	Alfa-caroten	E 160 a	1
51	Algă marină Euchema prelucrată	E 407 a	
52	Alginat de amoniu	E 403	
53	Alginat de calciu	E 404	
54	Alginat de potasiu	E 402	
55	Alginat de propilenglicol	E 405	1
56	Alginat de sodiu	E 401	
57	Aluminiu	E 173	
58	Alura Red	E 129	3
59	Amarant	E 123	3
60	Amestec de esteri ai acidului acetic şi tartric cu mono- şi digliceride ale acizilor graşi	E 472 f	2
61	Amidon acetilat	E 1420	
62	Amidon hidroxipropilic	E 1440	
63	Amidon oxidat	E 1404	
64	Amidon oxidatacetilat	E 1451	
65	Annato	E 160 b	1
66	Antociani	E 163	
67	Argint	E 174	
68	Argon	E 938	
69	Ascorbat de calciu	E 302	
70	Ascorbat de sodiu	E 301	
71	Aspartam	E 951	3
72	Aur	E 175	
73	Azorubină	E 122	3
74	Azot	E 941	
75	Bentonită	E 558	
76	Benzoat de calciu	E 213	2
77	Benzoat de potasiu	E 212	2
78	Benzoat de sodiu	E 211	2
79	Beta-apo-8'-carotenal	E 160 e	2
80	Betacaroten	E 160 a	1
81	Betaciclodextrină	E 459	
82	Betaină	E 162	
83	Bicarbonat de amoniu	E 503 (ii)	
84	Bicarbonat de dimetil	E 242	
85	Bicarbonat de magneziu	E 504 (ii)	
86	Bicarbonat de potasiu	E 501 (ii)	
87	Bicarbonat de sodiu	E 500 (ii)	
88	Bioxid de titan	E 171	1
89	Bixină	E 160 b	
90	Borax	E 285	
91	*Brilliant Black PN*	E 151	3
92	*Briliant Blue FCF*	E 133	3
93	Brun HT	E 155	3
94	Brun FK	E 154	3
95	Butan	E 943 a	
96	Butilhidroxianisol, BHA	E 320	4
97	Butilhidroxitoluen, BHT	E 321	4
98	Cantaxantină	E 161 g	
99	Caolin	E 559	
100	Capsantină	E 160 c	2
101	Capsorubină	E 160 c	2
102	Caragenan	E 407	

103	Caramel amoniacal	E 150 c	
104	Caramel cu sulfit amoniacal	E 150 d	
105	Caramel cu sulfit de amoniu	E 150 d	
106	Caramel cu sulfit sodic	E 150 b	
107	Caramel simplu	E 150 a	
108	Caramel – procedeul cu amoniac	E 150 c	
109	Carbamidă	E 972 b	
110	Carbodiamidă	E 972 b	
111	Carbonat acid de calciu	E 170 (ii)	
112	Carbonat acid de sodiu	E 500 (ii)	
113	Carbonat de amoniu	E 503	
114	Carbonat de calciu	E 170 (i)	
115	Carbonaţi de magneziu	E 504 (i)	
116	Carbonaţi de potasiu	E 501	
117	Carbonaţi de sodiu	E 500	
118	*Carbowax*	E 1521	
119	Carboximetilceluloză sodică	E 466	
120	Carboximetilceluloză sodică reticulată	E 468	
121	Carboximelilceluloză hidroxilată enzimatic	E 469	
122	Cărbune vegetal	E 153	
123	Carmin	E 120	
124	Carmoizină	E 122	3
125	Caroteni	E 160 a	1
126	Ceară de albine	E 901	
127	Ceară de Candelilla	E 902	
128	Ceară de Carnauba	E 903	
129	Ceară de polioxietilenă oxidată	E 914	
130	Ceară microcristalină	E 905	
131	Celuloză	E 460	
132	Celuloză modificată, HPC	E 463	
133	Celuloză pulbere	E 460 (ii)	
134	Cianidină	E 163 a	
135	Ciclamaţi	E 952	3
136	Beta-ciclodextrină	E 459	
137	L-cisteină	E 920	
138	Citrat biacid de sodiu	E 331 (i)	
139	Citrat de calciu	E 333	
140	Citrat de potasiu	E 332	
141	Citrat de sodiu	E 331	
142	Citrat de trietil	E 1505	2
143	Citrat dicalcic	E 333 (ii)	
144	Citrat monoacid de sodiu	E 331 (ii)	
145	Citrat monocalcic	E 333 (i)	
146	Citrat monopotasic	E 332 (i)	
147	Citrat triamoniacal	E 380	
148	Citrat tricalcic	E 333 (iii)	
149	Citrat tripotasic	E 332 (ii)	
150	Citrat trisodic	E 331 (iii)	
151	Citraxantină	E 161 h	
152	Citrem	E 472 d	
153	Citrogliceride	E 472 c	2
154	Clorofile şi clorofiline	E 140	
155	Clorură de calciu	E 509	
156	Clorură de magneziu	E 511	
157	Clorură de potasiu	E 508	
158	Clorură stanoasă	E 512	
159	Complecşi de cupru ai clorofilelor şi clorofilinelor	E 141	
160	Concentrat de tocoferol	E 306	
161	Copolimer pe bază de metacrilat	E 1205	
162	Coşenilă	E 120	
163	Criptoxantină	E 161 c	
164	Cupru feofitină	E 141 (i)	
165	Curcumină	E 100	
166	Datem	E 472 e	2
167	Delfinidină	E 163 b	
168	Delta-tocoferol	E 309	
169	Diacetat de gliceril	E 1517	
170	Diacetat de potasiu	E 261 (ii)	
171	Diacetat de sodiu	E 262 (ii)	
172	Diacetină	E 1517	
173	Dicarbonat de dimetil, DCDM	E 242	
174	Difenil	E 230	
175	Difosfat biacid de calciu	E 450 (vii)	
176	Difosfat dicalcic	E 450 (vi)	
177	Difosfat dimagnezic	E 450 (viii)	
178	Difosfat dipotasic	E 450 (iv)	
179	Difosfat disodic	E 450 (i)	
180	Difosfat tetrapotasic	E 450 (v)	
181	Difosfat tetrasodic	E 450 (iii)	
182	Difosfat trisodic	E 450 (ii)	
183	Difosfaţi	E 450	
184	Diglutamat de calciu	E 623	2
185	Diglutamat de magneziu	E 625	2
186	Dihidrocalconă	E 959	
187	Dimetilsiloxan	E 900	2
188	Dioxid de carbon	E 290	1
189	Dioxid de siliciu	E 551	2
190	Dioxid de sulf	E 220	1
191	Dioxid de titan	E 171	2
192	Eritorbat de sodiu	E 316	
193	Eritritol	E 968	
194	Eritrozină	E 127	2
195	Esteri ai acidului ascorbic cu acizii graşi	E 304	
196	Esteri ai acidului acetic cu mono- şi digliceridele acizilor graşi	E 472 a	
197	Esteri ai acidului citric cu mono- şi digliceridele acizilor graşi	E 472 c	
198	Esteri ai acidului lactic cu mono- şi digliceridele acizilor graşi	E 472 b	
199	Esteri ai acidului tartric cu mono- şi digliceridele acizilor graşi	E 472 d	2
200	Esteri de poliglicerol cu acizi graşi	E 475	
201	Esteri de propilenglicol cu acizi graşi	E 477	1
202	Esteri ai acidului montanic	E 912	
203	Esteri ai glicerinei cu răşini de lemn	E 445	3
204	Esteri mono- şi diacetiltartrici ai mono- şi digliceridelor acizilor graşi	E 472 e	2
205	Esterii zaharozei (sucrozei) cu acizi graşi	E 473	
206	Etilceluloză, EC	E 462	

207	Etilendiaminotetracetilat de calciu, EDTA	E 385	3
208	Etilmetilceluloză, EMC	E 465	
209	Etilparaben	E 214	2
210	Extract bogat în tocoferol	E 306	
211	Extract de ardei roşu	E 160 c	
212	Extract de coacăze	E 163 (iii)	
213	Extract de Quillaja	E 999	
214	Extract din frunze de rozmarin	E 392	
215	Extract din pieliţă de struguri	E 163 (i)	
216	Fenilmetanol	E 1519	
217	Ferocianură de calciu	E 538	
218	Ferocianură de potasiu	E 536	
219	Ferocianură de sodiu	E 535	
220	Flavoxantină	E 161 a	
221	Fosfat acid de aluminiu şi sodiu	E 541	3
222	Fosfat de diamidon	E 1412	
223	Fosfat de diamidon acetilat	E 1414	
224	Fosfat de diamidon fosfatat	E 1413	
225	Fosfat de dihidroxipropilamidon	E 1442	
226	Fosfat de monoamidon	E 1410	
227	Fosfatide de amoniu	E 442	
228	Fosfaţi de calciu	E 341	
229	Fosfaţi de magneziu	E 343	
230	Fosfaţi de potasiu	E 340	
231	Fosfaţi de sodiu	E 339	
232	Galat de dodecil	E 312	3
233	Galat de octil	E 311	3
234	Galat de propil	E 310	3
235	Galben de chinoleină	E 104	1
236	Galben sunset FCF	E 110	3
237	Gama caroten	E 160 a	1
238	Gama tocoferol	E 308	
239	Gaz ilariant	E 942	
240	Gliceril monooleat	E 471	
241	Gliceril monopalmitat	E 471	
242	Gliceril monostearat	E 471	
243	Glicerină	E 422	
244	Glicerol	E 422	
245	Glicină şi sare de sodiu	E 640	
246	Glicozide înrudite	E 960	
247	Gluconat de calciu	E 578	
248	Gluconat feros	E 579	
249	Gluconat de potasiu	E 577	
250	Gluconat de sodiu	E 576	
251	Gluconodelta-lactonă, GDL	E 575	
252	Glutamat de amoniu	E 624	2
253	Glutamat de potasiu	E 622	2
254	Glutamat monosodic, MSG	E 621	2
255	Guanilat de calciu	E 629	2
256	Guanilat dipotasic	E 628	2
257	Guanilat monosodic	E 621	2
258	Gumă arabică	E 414	
259	Gumă de Cassia	E 427	
260	Gumă de Gellan	E 418	
261	Gumă de Guar	E 412	
262	Gumă de Karaya	E 416	
263	Gumă de Konjac	E 425	
264	Gumă de Xantham	E 415	
265	Gumă din seminţe de Carruba	E 410	
266	Gumă Tara	E 417	
267	Gumă tragacanta	E 413	
268	Heliu	E 939	
269	Hemiceluloză din soia	E 426	
270	Hexametilentetramină	E 239	
271	4-Hexil-rezorcinol	E 586	
272	Hidrogen	E 949	
273	Hidroxid de amoniu	E 527	
274	Hidroxid de calciu	E 526	
275	Hidroxid de magneziu	E 528	
276	Hidroxid de potasiu	E 525	
277	Hidroxid de sodiu	E 524	
278	Hidroxipropilamidon	E 1440	
279	Hidroxipropilceluloză, HPC	E 463	
280	Hidroxipropilmetilceluloză, HPMC	E 464	
281	Hidroxisilicat de aluminiu şi magneziu	E 553 b	
282	Indigocarmin	E 132	2
283	Indigotină	E 132	2
284	Inozinat de calciu	E 633	2
285	Inozinat de potasiu	E 632	2
286	Inozinat de sodiu	E 631	2
287	Invertază	E 1103	
288	Izoascorbat de sodiu	E 316	
289	Izobutan	E 943 b	
290	Izomalt	E 953	
291	Izomaltitol	E 953	
292	Lactat de calciu	E 327	
293	Lactat de potasiu	E 326	
294	Lactat de sodiu	E 325	
295	Lactat feros	E 585	
296	Lactitol	E 966	
297	Lactogliceride	E 472 b	
298	Lactona acidului gluconic	E 575	
299	L-cisteină	E 920	
300	Lecitine	E 322	
301	Licopen	E 160 d	
302	Litolrubină	E 180	
303	Lizozim	E 1105	
304	Luteină	E 161 b	
305	Macrogoli	E 521	3
306	Malaţi de calciu	E 352	
307	Malaţi de potasiu	E 351	
308	Malaţi de sodiu	E 350	
309	Maltitoli	E 965	
310	Malvidină	E 163 c	
311	Manită	E 421	
312	Manitoli	E 421	
313	Metabisulfit de calciu	E 227	2
314	Metabisulfit de potasiu	E 224	2
315	Metabisulfit de sodiu	E 223	2
316	Metanamină	E 239	2
317	Metilceluloză, MC	E 461	
318	Metilparaben	E 218	2
319	Mono- şi digliceride ale acizilor graşi	E 471	
320	Monolaurat de polioxietilensorbitan	E 432	2
321	Monolaurat de sorbitan	E 493	3

322	Monooleat de polioxietilensorbitan	E 433	2
323	Monooleat de sorbitan	E 494	2
324	Monooleină	E 471	
325	Monopalmitat de polioxietilensorbitan	E 434	2
326	Monopalmitat de sorbitan	E 495	3
327	Monopalmitină	E 471	
328	Monostearat de polioxietilensorbitan	E 435	2
329	Monostearat de sorbitan	E 491	3
330	Monostearină	E 471	
331	Natamicină	E 235	
332	Negru brilliant	E 151	3
333	Negru PN	E 151	3
334	Neohesperidină	E 959	
335	Neotam	E 961	3
336	Nitrat de potasiu	E 252	3
337	Nitrat de sodiu	E 251	3
338	Nitrit de potasiu	E 249	3
339	Nitrit de sodiu	E 250	3
340	Nitrogen	E 941	
341	Nizină	E 234	
342	Octenilsuccinat de amidon sodic	E 1450	
343	Octenilsuccinat de amidon aluminic	E 1452	
344	Oţet	E 260	
345	Oxid de calciu	E 529	
346	Oxid de magneziu	E 530	
347	Oxigen	E 948	
348	Oxizi şi hidroxizi de fier	E 172	
349	Palmitat de ascorbil	E 304 (i)	
350	Parafină	E 905	
351	Parahidroxibenzoat de etil	E 214	2
352	Parahidroxibenzoat de metil	E 218	2
353	Parahidroxibenzoat de propil	E 216	2
354	Pectine	E 440	
355	Pelargonidină	E 163 d	
356	Pimaricină	E 235	
357	Poli-1-decenă hidrogenată	E 907	
358	Polidextroză	E 1200	
359	Polietilenglicoli, PEG	E 1521	
360	Polifosfaţi	E 452	
361	Poligliceril esteri	E 475	
362	Poliricinoleat de poliglicerol	E 476	
363	Polividonă, Polivinilpirolidonă, PVP, Povidonă	E 1201	
364	Polivinilpolipirolidonă, PVPP	E 1202	
365	Polisorbat 20	E 432	2
366	Polisorbat 40	E 434	2
367	Polisorbat 60	E 435	2
368	Polisorbat 65	E 436	2
369	Polisorbat 80	E 433	2
370	Ponceau 4R	E 124	3
371	Propan	E 944	
372	1,2-Propandiol	E 1520	1
373	Propilenglicol	E 1520	1
374	Propionat de calciu	E 282	
375	Propionat de potasiu	E 283	
376	Propionat de sodiu	E 281	
377	Protoxid de azot	E 942	
378	Pullulan	E 1204	
379	Riboflavină	E 101	
380	5'-Ribonucleotide de calciu	E 634	2
381	5'-Ribonucleotide disodice	E 635	2
382	Rodoxantină	E 1617	
383	Roşu Alura C	E 129	3
384	Roşu Coşenilă	E 124	3
385	Roşu 2G	E 128	INTERZIS
386	Roşu Ponceau 4R	E 124	3
387	Rubixantină	E 161 d	
388	Salpetru	E 252	3
389	Salpetru de Chile	E 251	3
390	Sare de aspartam – acesulfam	E 962	3
391	Sarea de sodiu a p-hidroxibenzoatului de etil	E 215	2
392	Sarea de sodiu a p-hidroxibenzoatului de metil	E 219	
393	Sarea de sodiu a p-hidroxibenzoatului de propil	E 217	
394	Săruri ale acidului difosforic	E 450	
395	Săruri ale acidului trifosforic	E 451	
396	Săruri ale acidului polifosforic	E 452	
397	Săruri de calciu, sodiu şi potasiu ale acizilor graşi	E 470 a	
398	Săruri de magneziu ale acizilor graşi	E 470 b	
399	Sescvicarbonat de sodiu	E 500 (iii)	
400	Shellac	E 904	
401	Silicat de aluminiu	E 559	
402	Silicat de calciu	E 552	
403	Silicat de magneziu	E 553 a	
404	Silicat de calciu şi aluminiu	E 556	
405	Silicat de potasiu şi aluminiu	E 555	
406	Silicat de sodiu şi aluminiu	E 554	
407	Silice	E 551	
408	Silicon	E 900	
409	Sirop de maltitol	E 965 (ii)	
410	Sirop de sorbitol	E 420 (ii)	
411	Sorbat de calciu	E 203	
412	Sorbat de potasiu	E 202	
413	Sorbitoli	E 420	
414	Span 20	E 493	3
415	Span 40	E 495	3
416	Span 60	E 491	3
417	Span 65	E 492	3
418	Span 80	E 494	3
419	Stearat de ascorbil	E 304 (i), 305	
420	Stearat de polioxietilen 40	E 431	2
421	Stearoil-2-lactilat de calciu	E 482	
422	Stearoil-2-lactilat de sodiu	E 481	
423	Sucraloză	E 955	1
424	Sucraplus	E 955	1
425	Sucroesteri	E 473	
426	Sucrogliceride	E 474	
427	Sucroză acetatizobutirat	E 444	3
428	Sulfat acid de potasiu	E 515 (ii)	
429	Sulfat acid de sodiu	E 514 (ii)	
430	Sulfat anhidru	E 220	2

431	Sulfat de aluminiu	E 520	3
432	Sulfat de aluminiu şi amoniu	E 523	3
433	Sulfat de aluminiu şi potasiu	E 522	3
434	Sulfat de aluminiu şi sodiu	E 521	3
435	Sulfat de amoniu	E 517	
436	Sulfat de calciu	E 516	
437	Sulfaţi de potasiu	E 515	
438	Sulfaţi de sodiu	E 514	
439	Sulfit acid de calciu	E 227	2
440	Sulfit acid de potasiu	E 228	2
441	Sulfit acid de sodiu	E 222	2
442	Sulfit de calciu	E 226	2
443	Sulfit de sodiu	E 221	2
444	*Sunset yellow*	E 110	3
445	Talc	E 553 b	
446	Taninuri	E 181	
447	Tartrat de calciu	E 354	1
448	Tartrat de stearil	E 483	
449	Tartrat dublu de sodiu şi potasiu	E 337	2
450	Tartraţi de potasiu	E 336	2
451	Tartraţi de sodiu	E 335	2
452	Tartrazină	E 102	1
453	Taumatină	E 957	
454	Terţiar-butilhidrochinonă, TBHQ	E 319	4
455	Alfa-tocoferol	E 307	
456	Gamma-tocoferol	E 308	
457	Delta-tocoferol	E 309	
458	Tosom	E 479 b	
459	Tragacanta	E 413	
460	Triacetat de gliceril	E 1518	
461	Triacetină	E 1518	
462	Triclorgalactosucroză, TGS	E 955	1
463	Trifosfaţi	E 451	
464	Trisilicat de magneziu	E 553 a	
465	Tristearat de polioxietilensorbitan	E 436	2
466	Tristearat de sorbitan	E 492	3
467	Tween 20	E 432	2
468	Tween 40	E 434	2
469	Tween 60	E 435	2
470	Tween 65	E 436	2
471	Tween 80	E 433	2
472	Ulei de seminţe de soia oxidat termic interacţionat cu mono- şi digliceride ale acizilor graşi	E 479 b	
473	Uree	E 927 b	
474	Urotropină	E 239	2
475	Verde brilliant	E 142	3
476	Verde S	E 142	3
477	Violoxantină	E 161 e	Nu este admis
478	Xilitol	E 967	
479	Zaharină şi săruri de calciu, sodiu şi potasiu	E 954	

Grad de toxicitate:
1 = slab; 2 = mediu; 3 = puternic; 4 = foarte puternic.

IULIANA POPOVICI DUMITRU LUPULEASA
LĂCRĂMIOARA OCHIUZ

Dicţionar farmaceutic

Ediţia a III-a

Prefaţă de Prof. Univ. Dr. Medic Valeriu Rusu,
membru titular al Academiei de Ştiinţe Medicale din România

POLIROM
2014

MOTTO:

„Mi-am imaginat întotdeauna paradisul sub forma unei biblioteci."

Jorge Luis BORGES

Prof. Univ. Dr. Farm. Iuliana POPOVICI (ACHIMESCU) s-a născut la Stigniţa, judeţul Mehedinţi, la 19 iulie 1944. A absolvit cursurile Facultăţii de Farmacie din Iaşi în 1967, cadru didactic la Universitatea de Medicină şi Farmacie „Grigore T. Popa", Iaşi, 1969-2009, profesor consultant din 2009 şi în prezent, farmacist primar, din 1976, şi doctor în ştiinţe farmaceutice al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila", Bucureşti, din 1978.

A efectuat trei specializări cu bursă în domeniul tehnologiei farmaceutice la Caen, Franţa (1991), Paris, Franţa (1992) şi Modena, Italia (1993), un schimb de experienţă la West Palm Beach Atlantic University Florida, SUA (2005), şi a fost *visiting professor* la Université Atlantique de Nantes, Franţa (2008).

Este autor al lucrărilor: *Forme farmaceutice sterile şi extractive*, Editura UMF Iaşi (1993); *Dicţionar farmaceutic*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti (ed. I, 1997, ed. a II-a, 1998); *Tehnologie farmaceutică*, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia Bios (vol. 1, ed. I, 1997, ed. a II-a, 2001, ed. a III-a, 2011; vol. 2, 2008; vol. 3, 2009); *Paste de dinţi şi periajul dentar*, Editura Timpul, Iaşi (2002); *Terminologie medicală şi farmaceutică*, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia Bios (ed. I, 2007, ed. a II-a, 2011); contribuţii la *Monografiile din Farmacopeea Română*, Editura Medicală, Bucureşti (ed. a X-a, 1993), şi la suplimentul din 2006; coautor a trei ediţii în patru volume: *Lucrări practice de Tehnologie Farmaceutică*, Editura UMF Iaşi (1970, 1980, 1996 şi 1998).

A publicat peste 250 de lucrări ştiinţifice în reviste de specialitate, unele prezentate la congrese naţionale şi internaţionale.

Este autor a 22 de brevete de invenţie din domeniul formelor farmaceutice şi a două brevete aplicate: ERITROACNOL, unguent fabricat la S.C. MEBRA, Braşov, din 1985 şi în prezent; BISCUIŢI ALCALINI, produs aflat în producţie între anii 1978 şi 1988 la S.C. PANGRAN, Iaşi.

Membru al Societăţii de Medici şi Naturalişti Iaşi (din 1976), al Societăţii de Ştiinţe Farmaceutice din România (din 1992), al Colegiului Farmaciştilor din România (din 1994), al Societăţii Române de Istoria Farmaciei (din 1998), al Controlled Release Society (2005), al Sociedad d'Amicis de la Historia de la Ciencia Farmaceutica Catalana Barcelona (din 1993) şi al Association de Pharmacie Galénique Industrielle (APGI) (1992).

Membru în Consiliul Ştiinţific al Agenţiei Naţionale a Medicamentului şi a Dispozitivelor Medicale (ANMDM) (2005-2009), expert ştiinţific în CNCSIS (2004-2009), membru în Consiliul Ştiinţific Specializat al Facultăţii de Farmacie, Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „N. Testemiţanu", Chişinău, Republica Moldova (1998-2009), referent oficial în comisiile de prezentare a tezelor de doctorat (din 1998), profesor conducător de doctorat (din 2005), preşedinte al filialei Iaşi a Societăţii de Ştiinţe Farmaceutice (SSFR, 2007-2010), membru în Consiliul de conducere al SSFR (din 2007), membru în comitetul ştiinţific al revistei *Farmacia* (din 2007), membru în consiliul ştiinţific al *Revistei Farmaceutice a Moldovei*, Chişinău, Republica Moldova (2008-2010), membru al consiliului editorial al revistei *Practica farmaceutică* (din 2008), membru în *Enciclopedia Personalităţilor din România: Who's Who in Romania* (2002) şi *Who's Who Medical in Romania*, Pegasus Press (2006), *Dicţionarul Personalităţilor din România, Bibliografii contemporane*, ONG Eco-Europa, Romanian Biographic Institute (2014).

Prof. Univ. Dr. Farm. Dumitru LUPULEASA s-a născut la 22 septembrie 1953 la Borca, judeţul Neamţ. A absolvit cursurile Facultăţii de Farmacie din Bucureşti în 1979. A fost farmacist stagiar în anii 1979-1982 la Institutul pentru Controlul de Stat al Medicamentului şi Cercetări Farmaceutice „Petre Ionescu-Stoian". Este cadru didactic la Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila", Bucureşti, din 1982, farmacist primar, doctor în ştiinţe farmaceutice al Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila", Bucureşti, din 1994, şi Doctor „Honoris Causa" al Universităţii „Ovidius", Constanţa.

A efectuat trei specializări cu bursă în domeniul tehnologiei farmaceutice la Montpellier (1990), Los Angeles (1991) şi Paris (1992).

Are 16 cărţi publicate la edituri româneşti. Este prim autor al lucrărilor: *Prepararea medicamentelor: dispersii moleculare*, Editura Universităţii, Oradea (2003); *Îndreptar practic pentru prepararea medicamentelor*, Editura Medicală Universitară, Craiova (vol. 1, 2003; vol. 2, 2004; vol. 3, 2005); *Prepararea medicamentelor: dispersii solide*, Editura Universităţii, Oradea (2005); *Îndreptar practic pentru prepararea medicamentelor*, Editura Medicală Universitară, Craiova (vol. 2, 2004); *Prepararea medicamentelor: soluţii sterile*, Editura Universităţii, Oradea (2005). Este coautor al lucrărilor: *Tehnologie farmaceutică*, litografia Universităţii de Medicină şi Farmacie „Carol Davila", Bucureşti (1995); *Dicţionar farmaceutic*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti (ed. I, 1997, ed. a II-a, 1998); *Teste de tehnică farmaceutică pentru examene şi concursuri*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti (1997); *Tehnologie farmaceutică*, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia Bios (vol. 1, ed. I, 1997, ed. a II-a, 2001, ed. a III-a, 2011; vol. 2, 2008; vol. 3, 2009); *Dermo-cosmetologie*, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia Bios (1998); *Biotehnologii utilizate în prepararea medicamentelor*, Editura Medicală, Bucureşti (vol. 1, 2001; vol. 2, 2008); *Teste pentru rezidenţiat*, Editura Medicală, Bucureşti (ed. I, 2000, ed. a II-a, 2003, ed. a III-a, 2004); contribuţii la monografiile din *Farmacopeea Română*, Editura Medicală Bucureşti (ed. a X-a, 1998) şi la suplimentele din 2004 şi 2006; *Procese tehnologice de obţinere a unor substanţe farmaceutice*, Editura Universitară „Carol Davila", Bucureşti (2006); *Terminologie medicală şi farmaceutică*, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia Bios (ed. I, 2007, ed. a II-a, 2011); *Bipolar disorder – a portrait of a complex mood disorder*, Edited by Jarret Barnhill, InTech, 2012.

Este autor a şapte brevete de invenţie din domeniul formelor farmaceutice. A publicat peste 200 de lucrări ştiinţifice în revistele de specialitate, unele prezentate la congrese naţionale şi internaţionale.

Membru în consiliul de conducere al publicaţiilor *Farmacia*, *Gazeta farmaciştilor* (1994-1997) şi *Lumea farmaceutică* şi redactor-şef al revistelor *Practica farmaceutică* (2008) şi *Farmacist.ro*.

Este membru titular al Academiei de Ştiinţe Medicale din România, preşedinte al Colegiului Farmaciştilor din România (din 1994), vicepreşedinte al Societăţii de Ştiinţe Farmaceutice (din 1998), vicepreşedinte al Consiliului Ştiinţific al Agenţiei Naţionale a Medicamentului (ANM) (1997-2001), membru în Consiliul Ştiinţific al Agenţiei Naţionale a Medicamentului şi a Dispozitivelor Medicale (ANMDM) (din 1994), decan al Facultăţii de Farmacie (1996-2004; 2008-prezent), prodecan al Facultăţii de Farmacie, Bucureşti (2005-2008), membru în Senatul UMF „Carol Davila" Bucureşti şi în Biroul Senat, membru în *The International Business Who's Who*, membru în *Who's Who Verlag für Personenenzyklopädien AG*, Elveţia, şi membru în *Enciclopedia Personalităţilor din România* (ed. a II-a, 2007), Colecţia Hübners, *Who's Who Medical in Romania*, *Dicţionarul Personalităţilor din România, Bibliografii contemporane*, *Romanian Who's Who*, ONG Eco-Europa, Romanian Biographic Institute, 2014.

Expert al Ministerului Sănătăţii şi Familiei pentru distribuţia medicamentelor, preşedinte al Consiliului de Industrie şi Farmacie inică, vicepreşedinte al Comisiei Medicamentului (1996-1998), expert extern al Agenţiei Naţionale a Medicamentului şi a spozitivelor Medicale, consultant al guvernului României pentru „Programul Naţional de Medicină" (2000-2010), coordonator al ogramului pentru recunoaşterea diplomelor de licenţă în farmacie (2007-2010), expert ONU pentru programul PNUD, pentru rcotice, vicepreşedinte ales la a 40-a conferinţă asupra narcoticelor, Viena (1997), şi expert tehnico-ştiinţific în programul de rcetare RELANSIN al Agenţiei Manageriale pentru Cercetare Ştiinţifică, Inovare şi Transfer Tehnologic IPB (1998-2001), coor-nator al unor programe de educaţie farmaceutică continuă organizate de S.C. Puls Media Network SRL.

Conf. Univ. Dr. Farm. Lăcrămioara OCHIUZ (HORTOLOMEI) s-a născut pe data de 24 iunie 1974 în localitatea Huşi, deţul Vaslui; a absolvit Facultatea de Farmacie din Iaşi, promoţia 1998; este cadru didactic al Universităţii de Medicină şi Farmacie Grigore T. Popa" din Iaşi, Facultatea de Farmacie, începând cu anul 2004, farmacist specialist (2005), farmacist primar (2010), octor în ştiinţe farmaceutice din 2010, master în dermofarmacie la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi" din Iaşi, 2012.

Din anul 2000 este licenţiată a statului Israel, specialitatea Farmacie Generală.

A efectuat o serie de specializări în domeniul tehnologiei farmaceutice la Valencia, Spania (2007), şi Ljubljana, Slovenia (2011).

Este autor şi coautor al unor capitole publicate în *Tehnologie Farmaceutică*, vol. 1, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia „Bios", ed. III-a (2011); *Tehnologie Farmaceutică*, vol. 2, Editura Polirom, Iaşi, Colecţia „Bios", ed. I (2008); *Tehnologie Farmaceutică*, vol. 3, ditura Polirom, Iaşi, Colecţia „Bios", ed. I (2009); *Terminologie medicală şi farmaceutică*, ed. I (2007) şi ed. a II-a (2011).

A publicat o serie de lucrări ştiinţifice în domeniul farmaceutic, având numeroase participări la manifestări ştiinţifice naţionale i internaţionale.

Este membru al Societăţii de Medici şi Naturalişti Iaşi (2004), al Societăţii de Istorie a Farmaciei (2005), al Sociedad d'Amicis e la Historia de la Ciencia Farmaceutica Catalana, Barcelona (2005), al Societăţii de Ştiinţe Farmaceutice din România (2007) şi l Controlled Release Society, SUA (2007), membru în Consiliul editorial al revistei *Practica farmaceutică* (din 2009).

Dicţionarul Farmaceutic cuprinde:

Noţiuni esenţiale de: analiza medicamentului, analiză matematică, anatomie, biochimie, biofarmacie, bioinformatică, biologie, biotehnologie farmaceutică, chimie analitică, chimie anorganică, chimie farmaceutică, chimie fizică, chimie organică, cosmetologie, dermofarmacie, ergonomie, farmacie clinică, farmacie socială şi comunicare cu pacientul, farmacocinetică, farmacodinamie, farmacogenomică, farmacognozie, farmacologie, fizică, fiziologie, fiziopatologie, genetică, homeopatie, igiena mediului şi a alimentului, imunofarmacologie, imunologie, informatică, inframicrobiologie, legislaţie şi deontologie farmaceutică, marketing şi management farmaceutic, matematică, medicină, microbiologie, organizare profesională, parazitologie, patologie, practică farmaceutică, propedeutică farmaceutică, psihologie, spectroscopie, statistică matematică, stomatologie, tehnologie farmaceutică, terapeutică, toxicologie, virusologie.

Cuprins

Prefaţă la ediţiile I şi a II-a
Prefaţă la ediţia a III-a 15
Introducere la ediţiile I şi a II-a 16
Introducere la ediţia a III-a 17
..... 18

I. EVOLUŢIA TERMINOLOGIEI MEDICALE ŞI FARMACEUTICE 21

II. ABREVIERI, ACRONIME ŞI SIMBOLURI 29

1. Abrevieri, acronime şi simboluri în limba română utilizate în farmacie 31
2. Abrevieri, acronime şi simboluri în limbi străine utilizate în farmacie 36
3. Abrevieri latine folosite în prescrierea medicamentelor 48
4. Abrevieri întâlnite în scrierea unor diagnostice 51
5. Abrevieri pentru principalele căi de administrare a medicamentelor 56
6. Simboluri ale claselor de medicamente (SUA) 57
7. Abrevieri ale microorganismelor 58
8. Abrevieri pentru principalele reviste farmaceutice cu circulaţie internaţională 59

III. GHID ETIMOLOGIC 61

Elemente de compunere a termenilor medicali şi farmaceutici 62

IV. INDEX DE TERMENI 91

V. INDEX DE PATRONIME – PERSONALITĂŢI ALE ŞTIINŢELOR MEDICALE ŞI FARMACEUTICE 775

VI. ANEXE 795

Anexa 1. Alfabetul grec 797
Anexa 2. Cifre romane 798

A. UNITĂŢI DE MĂSURĂ 798
Anexa 3. Sistemul Internaţional de Unităţi (SI) – unităţi fundamentale 798
Anexa 4. Unităţi SI derivate – exprimate în funcţie de unităţile fundamentale 799
Anexa 5. Unităţi SI derivate – cu denumiri speciale admise pentru protecţia sănătăţii umane 799
Anexa 6. Unităţi SI derivate – cu denumiri speciale 800
Anexa 7. Unităţi SI suplimentare 800
Anexa 8. Exemple de unităţi SI derivate – exprimate cu ajutorul unităţilor suplimentare 801
Anexa 9. Exemple de unităţi SI derivate – exprimate folosind denumiri speciale 801
Anexa 10. Definiţii ale unităţilor SI 802
Anexa 11. Unităţi care nu fac parte din Sistemul Internaţional 804
Anexa 12. Alte unităţi larg răspândite, dar în general nerecomandate 805
Anexa 13. Unităţi de măsură pentru masă şi volum utilizate în ţările anglo-saxone şi SUA 806
Anexa 14. Dimensiuni, echivalenţe şi conversiuni (SI, sau metric şi imperial) 806
Anexa 15. Perimetre, suprafeţe şi volume 807
Anexa 16. Multiplii şi submultiplii din sistemul metric 808
Anexa 17. Corespondenţa temperaturii °C → °F 808
Anexa 18. Constante termice ale unor substanţe anorganice şi organice 809
Anexa 19. Maxime ale presiunii atmosferice şi ale densităţii aerului 809

B. ELEMENTE CHIMICE 810
Anexa 20. Tabelul periodic al elementelor 810
Anexa 21. Masele atomice relative ale elementelor (după I.U.P.A.C. – 1985) 811

C. PARAMETRI BIOLOGICI, NOMOGRAME, GRUPE DE VÂRSTĂ 813
Anexa 22. Constante biologice 813
Anexa 23. Corespondenţa între SI şi unităţi vechi privind principalii constituenţi din sânge 818
Anexa 24. Debitul urinar al principalilor parametri biologici la adult/24 de ore 818
Anexa 25. Nomograma ariei suprafeţei corporale la sugari 820
Anexa 26. Nomograma ariei suprafeţei corporale la adulţi şi copii 821
Anexa 27. Grupe de vârstă 822
D. FORME FARMACEUTICE, CĂI DE ADMINISTRARE ŞI AMBALAJE 822
Anexa 28. Forme farmaceutice 822
Anexa 29. Căi de administrare 831
Anexa 30. Ambalaje primare, sisteme de închidere şi dispozitive de administrare 833
E. MEDICAMENTE 835
Anexa 31. Topul celor 200 de medicamente prescrise cu denumirea comercială 835
Anexa 32. Topul celor 200 de medicamente prescrise cu denumirea lor generică 837
Anexa 33. Principalele produse OTC 839
Anexa 34. Principalele antibiotice, în ordinea descoperirii lor 840
Anexa 35. Specii probiotice uzuale frecvent utilizate 841
Anexa 36. Sistemul de clasificare biofarmaceutică a s.m. (SCB) şi corelaţiile *in vitro/in vivo* scontate, pentru eliberarea imediată a produselor bazate pe clasa biofarmaceutică 841
Anexa 37. Substanţe active cu doze uzuale relativ scăzute 842
Anexa 38. Indicii terapeutici pentru unele substanţe medicamentoase 842
Anexa 39. Concentraţiile nivelului sangvin terapeutic şi toxic al unor substanţe active 843
Anexa 40. Exemple de substanţe active care se leagă de proteinele plasmatice 843
Anexa 41. Substanţe medicamentoase utilizate în forme farmaceutice administrate şi absorbite pe cale bucală 844
Anexa 42. Substanţe medicamentoase utilizate în forme farmaceutice administrate şi absorbite pe cale sublinguală 844
Anexa 43. Substanţe medicamentoase utilizate în forme farmaceutice administrate şi absorbite pe cale nazală 845
Anexa 44. Exemple de mecanisme de transport al unor substanţe active prin epiteliul absorbtiv gastrointestinal 846
Anexa 45. Valori ale perioadei de eliminare a unor substanţe medicamentoase 846
Anexa 46. Influenţa alimentelor asupra biodisponibilităţii unor medicamente 847
Anexa 47. Substanţe medicamentoase cu metaboliţi activi (I) şi substanţe biotransformate (II) 847
Anexa 48. Medicamente care nu trebuie divizate, sfărâmate sau mestecate 848
Anexa 49. Produse care nu conţin zahăr 852
Anexa 50. Produse care nu conţin alcool 856
Anexa 51. Prevenirea bolilor şi îmbunătăţirea sănătăţii oamenilor 859
Anexa 52. Medicamente care impun modificarea stilului de viaţă 861
Anexa 53. Medicamente care se administrează *pe stomacul gol* (cu 1 h înainte sau cu 2 h după masă, cu un pahar plin cu lichid, uzual, cu apă) 861
Anexa 54. Medicamente care se administrează *înainte de masă* (cu 15-30 de minute înainte) 863
Anexa 55. Medicamente care se administrează de preferat pe stomacul gol 864
Anexa 56. Medicamente care se administrează în timpul mesei sau după masă 864
Anexa 57. Influenţa sucului de grepfrut asupra medicamentelor administrate 868
Anexa 58. Medicamente care interacţionează cu alcoolul 871
Anexa 59. Medicamente care nu se administrează cu antiacide. Medicamente legate puternic de proteine 872
Anexa 60. Medicamente utilizate în sarcină (nume generic) 873
Anexa 61. Medicamentele contraindicate sau utilizate cu precauţie în timpul alimentării la sân a nou-născutului 881
Anexa 62. Medicamente excretate în laptele matern 881
Anexa 63. Substanţe limitate/interzise la sportivi 883
Anexa 64. Medicamente folosite pentru urgenţe medicale 884
Anexa 65. Medicamente şi clase de medicamente care se evită sau se utilizează cu precauţie extremă la pacienţii vârstnici 884
Anexa 66. Evitarea interacţiunilor medicament-boală sau monitorizarea cu precauţii extreme la pacienţii vârstnici 885
Anexa 67. Interacţiuni medicament-tutun 885
Anexa 68. Fumatul şi riscurile pentru sănătatea umană 886
Anexa 69. Medicamente asociate cu cefalee/migrene 886
Anexa 70. Medicamente asociate cu insomnia şi depresia 887
Anexa 71. Factori de risc şi medicamente care pot predispune la boli asociate cu creşterea temperaturii 887
Anexa 72. Medicamente asociate cu febră 888
Anexa 73. Medicamente asociate cu rinitele alergice 888
Anexa 74. Medicamente asociate cu ototoxicitatea 889
Anexa 75. Medicamente care cauzează vertij 889
Anexa 76. Medicamente care pot cauza greaţă şi vomă 890
Anexa 77. Medicamente asociate cu diareea 890
Anexa 78. Medicamente asociate cu constipaţia 891
Anexa 79. Cauze şi alimente care produc diareea călătorilor 892
Anexa 80. Medicamente care induc hiperglicemie 892

Anexa 81. Medicamente asociate cu durerea abdominală ... 893
Anexa 82. Terapie farmacologică neindicată în colicile copiilor ... 893
Anexa 83. Simptome de deshidratare la adulţi şi copii şi de hiponatriemie şi hipokaliemie ... 893
Anexa 84. Afectarea medicaţiei la pacienţii cu stomie ... 894
Anexa 85. Medicamente care produc fotosensibilitate ... 895
Anexa 86. Medicamente care pot cauza reacţii fototoxice ... 895
Anexa 87. Medicamente asociate cu osteoporoza ... 896
Anexa 88. Medicamente asociate cu disfuncţia erectilă (DE) ... 897
Anexa 89. Medicamente asociate cu căderea părului şi factori care contribuie la uscarea pielii ... 897
Anexa 90. Substanţe care produc dermatite de contact ... 898
Anexa 91. Medicamente care produc erupţii eczematoase ... 899
Anexa 92. Medicamente care pot produce acnee sau erupţii pe piele ... 899
Anexa 93. Medicamente care agravează seboreea şi psoriazisul ... 900
Anexa 94. Medicamente care afectează sensibilitatea organismului ... 900
Anexa 95. Medicaţia asociată cu creşterea în greutate ... 901
Anexa 96. Produse fără prescripţie pentru scăderea în greutate ... 902
Anexa 97. Medicamente OTC considerate compatibile cu alăptarea la sân ... 903
Anexa 98. Medicamente care cauzează gură uscată la mai mult de 10% dintre pacienţi ... 903
Anexa 99. Factori care exacerbează sindromul bolii de reflux gastroesofagian ... 904
Anexa 100. Medicamente care pot exacerba simptomele de hiperplazie benignă a prostatei ... 904
Anexa 101. Medicamente asociate cu incontinenţa urinară ... 905
Anexa 102. Unele medicamente şi antidoturile lor ... 905
Anexa 103. Unii nutrienţi asociaţi cu terapia medicamentoasă ... 906
Anexa 104. Medicamente care interacţionează cu lentilele de contact ... 907
Anexa 105. Modul şi timpul de administrare a STT-urilor ... 907
Anexa 106. Substanţe auxiliare ce pot determina reacţii adverse ... 908
Anexa 107. Virusuri şi agenţi antivirali care îi inhibă ... 908
Anexa 108. Căile de administrare a vaccinurilor ... 909
Anexa 109. Calendarul de vaccinare (2012-2013) ... 910
Anexa 110. Simptome şi unele efecte adverse cauzate de medicamente ... 911
Anexa 111. Interacţiuni între medicamente ... 913

F. ALIMENTAŢIE, DIETĂ ... 918
Anexa 112. Alimente cu proprietăţi medicinale ... 918
Anexa 113. Compuşi chimici din alimente cu proprietăţi medicinale ... 919
Anexa 114. Recomandări de consum pentru macronutrienţi ... 919
Anexa 115. Vitamine necesare organismului uman ... 920
Anexa 116. Elemente majore şi oligoelemente necesare organismului uman ... 922
Anexa 117. Recomandări de consum zilnic de vitamine şi minerale la copii şi adulţi ... 924
Anexa 118. Conţinutul în cafeină al unor alimente ... 924
Anexa 119. Necesarul energetic pentru adulţi ... 925
Anexa 120. Suplimente nutritive în alimentaţie ... 925
Anexa 121. Suplimentare terapeutică în principalele boli ... 926
Anexa 122. Nutrienţi-cheie din *Ghidul alimentaţiei* pentru o alimentaţie sănătoasă (fiecare grupă este esenţială pentru că aduce setul propriu de nutrienţi) ... 927
Anexa 123. Recomandări pentru terapia cu calciu din alimente ... 927
Anexa 124. Alimente care conţin potasiu ... 928
Anexa 125. Piramida alimentaţiei sănătoase (I) ... 929
Anexa 126. Piramida alimentaţiei sănătoase (II) ... 930
Anexa 127. Piramida alimentaţiei mediteraneene (2008) ... 931
Anexa 128. Aditivi alimentari utilizaţi ca edulcoranţi artificiali ... 933
Anexa 129. Alimente care conţin fibre ... 933
Anexa 130. Alimente care conţin tiramină (amine biogene) ... 934
Anexa 131. Indici ai masei corporale (IMC) ... 935
Anexa 132. Semne de atenţie pentru anorexie şi bulimie ... 935
Anexa 133. Diete hipocalorice ... 935
Anexa 134. Lista alfabetică a aditivilor alimentari admişi în UE (2013) ... 936

Bibliografie ... 941

Prefaţă la ediţiile I şi a II-a

Nimic nu este mai plăcut decât să prezinţi munca valoroasă a colegilor tineri, în special atunci când elanul tinereţii se împleteşte armonios cu rigoarea specialistului obişnuit cu precizia balanţei.

Astăzi, mai mult decât oricând, se creează noi noţiuni în domeniul tuturor ştiinţelor, inclusiv în cel al farmaciei, acest „templu al tuturor disperaţilor", cum o numea marele Pablo Neruda.

Astfel au apărut o multitudine de termeni din vocabularul designerilor şi realizatorilor de medicamente, creând o „explozie internaţională" ce impune existenţa unui farmacist bine informat.

Numai cunoaşterea corectă a sensului şi conotaţiilor exacte ale noilor termeni împiedică utilizarea nepotrivită a unui cuvânt în lumea medicamentului, unde o eroare de interpretare poate transforma „remediul în otravă".

Dicţionarul farmaceutic se adresează în primul rând studenţilor Facultăţilor de Farmacie şi Medicină, farmaciştilor, medicilor, inginerilor şi altor practicieni ai ştiinţelor despre sănătate, precum şi marelui public interesat de acest domeniu, contribuind la însuşirea unui vocabular specific şi modern pentru domeniul medical şi farmaceutic.

Acest prim dicţionar de farmacie din ţară îmbină armonios utilul cu frumosul. Utilul – fiindcă oferă ceea ce este actual în domeniu, ajutând „statim" pe cei care au nevoie urgentă de precizarea unui termen. Frumosul – fiindcă îngemănează meritoriu cuvintele din limbile de circulaţie internaţională, neologismele, impunându-le pe „piaţa limbii", prin explicarea lor cu vocabulele româneşti uzuale.

Îmi este de asemenea plăcut şi moral obligatoriu să reamintesc că tot aici, în Iaşi, prin anul 1923, profesorul N. Deleanu şi colaboratorul său, dr. L. Coniver, ajuns ulterior profesor la Paris, au realizat primul *Codex medico-farmaceutic*, la care au antrenat nume cu amplă rezonanţă în medicina şi farmacia românească: I.C. Parhon, I. Enescu ş.a.

Pe acest făgaş, dar pe alte criterii şi la nivelul ştiinţei de azi, autorii prezentului *Dicţionar farmaceutic* continuă munca înaintaşilor, omagiindu-i peste vremi, iar lor ridicându-şi un monument peren în cultura farmaceutică românească.

Marţian Cotrău,
Profesor Doctor Docent,
Membru titular al Academiei de Ştiinţe Medicale din România
Membru Corespondent al Academiei Naţionale de Farmacie din Paris
Doctor Honoris Causa al Universităţii de Stat de Medicină
şi Farmacie din Chişinău, Republica Moldova

Prefață la ediția a III-a

Progresele rapide și semnificative ale științelor medicale și farmaceutice din ultimele decenii au creat o „explozie informațională" prin apariția de termeni noi, care au impus publicarea celei de a III-a ediții a *Dicționarului farmaceutic*.

Și în contextul actual al cooperării internaționale, prin schimbul informațional, și al modificării continue a termenilor, însușirea acestora este absolut necesară exercitării profesiei de medic și farmacist, care necesită cunoașterea de reguli precise și un vocabular specific, științific și modern. De asemenea, raporturile curente ale farmaciștilor cu medicii impun utilizarea unui limbaj comun.

Vocabularul medical și farmaceutic este cel mai vast dintre toate vocabularele profesionale și s-a estimat că, în perioada universitară, un student trebuie să rețină denumirile și semnificațiile unui număr de termeni echivalent cu cel necesar pentru învățarea a șase limbi străine.

Față de edițiile anterioare, colectivul de autori a fost extins la 45 de cadre didactice de la facultățile de farmacie din țară: București, Iași, Târgu-Mureș, Timișoara, Oradea și Chișinău (Republica Moldova).

Ediția a III-a a *Dicționarului farmaceutic*, material de informare științifică medico-farmaceutică, restructurat și actualizat, reprezintă un eveniment editorial de excepție, care denotă vaste și solide cunoștințe de specialitate, capacitate de cuprindere și sistematizare ale colectivului de autori. El grupează un număr mare de termeni din diferite științe de specialitate, absolut necesari formării unui vocabular științific pentru domeniul medicamentului, care cunoaște cea mai amplă evoluție din istoria sa.

Așa cum afirmă autorii, *Dicționarul farmaceutic* se adresează în primul rând studenților facultăților de farmacie și medicină, farmaciștilor, medicilor, rezidenților, masteranzilor, doctoranzilor, cercetătorilor și altor specialiști ai științelor privind sănătatea, dar și marelui public.

În concepția actuală, *Dicționarul farmaceutic* este rodul unor intense și îndelungate eforturi de informare și de documentare ale autorilor din diferite specialități medicale și farmaceutice, în vederea selectării judicioase și a definirii corecte a termenilor clasici sau a celor moderni.

Autorii și-au propus să modernizeze materialul oferit profesioniștilor științelor farmaceutice prin restructurarea *Dicționarului farmaceutic* atât cantitativ, cât și calitativ. Cantitativ, deoarece este mai bogat ca precedentele ediții, cuprinzând mai mulți termeni de specialitate. Calitativ, ca efect al tehnicii lexicografice mai riguroase, explicate prin definițiile științifice exprimate ale termenilor.

Dicționarul farmaceutic este structurat în opt părți: Introducere; Evoluția terminologiei medicale și farmaceutice; Abrevieri; Sinonime și simboluri; Ghid etimologic; Index de termeni; Index de patronime; Anexe (în număr de 134) și Bibliografie.

Partea cea mai amplă a *Dicționarului farmaceutic* este reprezentată de *Indexul de termeni*, ce definește peste 18.000 de cuvinte cu denumirea și în limba engleză, precum și de 134 de Anexe, care au fost sistematizate în opt grupe, sub formă de tabele, cu date exacte și sugestive, oferind informații necesare pregătirii și exercitării profesiei de farmacist.

În ansamblul său, *Dicționarul farmaceutic*, ediția a III-a, asemeni *Dicționarului Medical*, ca instrument actualizat de informare științifică, excelează atât ca formă de prezentare, cât și prin conținutul vast al informațiilor oferite.

Marea diversitate a termenilor din domenii științifice variate a fost tratată cu mult discernământ, ceea ce reprezintă dovada unui înalt profesionalism, a unei experiențe bogate în domeniul medicamentului și a unei capacități mari de cuprindere, selectare și spirit critic de care au dat dovadă autorii *Dicționarului farmaceutic*.

Comparativ cu edițiile anterioare, ediția a III-a a *Dicționarului farmaceutic* se remarcă printr-o nouă structură, prin conținutul științific și modern, aria largă de abordare a noțiunilor, talentul didactic de prezentare și sistematizare a materialului informativ vast, calități care sunt generate atât de experiența acumulată în decursul anilor la catedra universitară a autorilor, cât și de pasiunea și respectul lor pentru profesia de farmacist.

Am convingerea că ediția a III-a a *Dicționarului farmaceutic* va fi primită cu interes deosebit de lumea farmaceutică și medicală din țara noastră, datorită valorii, actualității și utilității sale.

Prof. Univ. Dr. Medic Valeriu Rusu,
Membru titular al Academiei de Științe Medicale din România
Iași, 20 iulie 2013

Introducere la ediţiile I şi a II-a

Oportunitatea unui *Dicţionar farmaceutic* este justificată prin faptul că se adresează în primul rând studenţilor Facultăţilor de Farmacie şi Medicină, farmaciştilor, medicilor şi altor practicieni ai ştiinţelor privind sănătatea. El constituie un îndreptar care contribuie la formarea unui vocabular particular, specific şi modern, destinat acestui vast domeniu al medicamentului.

Farmacistul, specialist în domeniul medicamentului, participă astăzi în echipe complexe la producţia industrială, în toate etapele de realizare, începând cu crearea de substanţe medicamentoase, preformulare, formulare, studiu toxicologic, farmacologic şi clinic, până la eliberarea din farmacie, dar şi la urmărirea efectului terapeutic. Din aceste considerente, farmacistul trebuie să poată comunica bine cu medicul, chimistul, biologul şi inginerul, în toate problemele privind medicamentul.

Tocmai acesta este rolul primului *Dicţionar farmaceutic*. El oferă, în primul rând farmacistului, un număr de definiţii redactate într-un limbaj modern, simplu, dar ştiinţific, pentru disciplinele utile în cunoaşterea medicamentului, având la bază o bibliografie actuală asupra ultimelor noutăţi terapeutice.

Suntem convinşi că aceste informaţii vor fi utile şi cadrelor nefarmaceutice şi sperăm că va fi un instrument necesar, ce se va afla şi pe birourile cercetătorilor, care, fără a fi „de profesie", sunt legaţi de literatura biomedicală.

Colectivele de cadre didactice de la facultăţile de farmacie din Iaşi, Bucureşti, Târgu-Mureş şi Chişinău au dorit să compună o lucrare accesibilă, aptă să răspundă la întrebările pe care şi le pun în mod curent un student sau un tânăr farmacist, dar şi pentru a completa noţiunile unui farmacist cu experienţă.

Se adaugă astfel o lucrare de specialitate compartimentului dicţionarelor medico-farmaceutice apărute până în prezent în ţara noastră: dicţionarul medical, dicţionarul de chimie, dicţionarul de biologie, dicţionarul de botanică etc.

Sperăm că lectorul va găsi explicaţiile dorite în cursul utilizării acestui dicţionar, pentru un termen sau pentru o expresie al căror sens îi este necunoscut sau nesigur; astfel îşi va putea clarifica:

- definiţia multiplelor şi sofisticatelor forme farmaceutice noi, care au făcut explozie în terapeutică;
- definiţia noilor termeni bio-medicali;
- semnificaţia diferitelor operaţii farmaceutice moderne;
- utilizarea aparatelor moderne din industria de medicamente şi din laboratoare etc.

Dicţionarul farmaceutic va fi util formării şi informării continue a farmacistului, pe cele patru profiluri de specializare: Farmacie generală, Farmacie industrială, Laborator (Biochimie, Chimie sanitară, Controlul medicamentului şi Toxicologie) şi Farmacie clinică.

Un capitol aparte este consacrat indexului de patronime, incluzând o serie de personalităţi de seamă ale ştiinţelor farmaceutice. În continuare, se află anexa cu abrevierile latine folosite pentru prescrierea medicamentelor.

Lucrarea este prezentată în ordinea alfabetică a termenilor esenţiali şi adesea însoţită de etimologia cuvântului, pentru a completa explicaţia termenului şi a ajuta astfel la înţelegerea sa exactă.

De asemenea, sunt incluşi unii termeni moderni, din alte limbi, asimilaţi ca atare, în forma originală sau cu transcrierea lor în limba română.

Sinonimele şi abrevierile frecvent întâlnite în textele străine au fost bogat redate, pentru a facilita consultarea literaturii de specialitate din limbile de circulaţie internaţională.

În lucrare sunt inserate aproximativ 7.000 de cuvinte şi 250 de personalităţi marcante din domeniul ştiinţelor medico-farmaceutice, oferind astfel elemente pentru o imagine de ansamblu asupra evoluţiei farmaciei.

Acest prim *Dicţionar farmaceutic* nu are pretenţia de a fi complet, nici pe aceea de a fi definitiv, din cauza evoluţiei accelerate a descoperirilor ştiinţifice. Progresele spectaculoase din fizico-chimie şi biologie, la nivel celular şi molecular, au permis imaginarea de noi forme disperse şi vectori de înaltă specialitate, care au lărgit domeniul cercetării medicamentului şi au creat posibilităţi noi de diversificare a tratamentului.

De aceea, la ora actuală, cercetarea ştiinţifică face apel la un complex de discipline, deosebit de vaste, plecând de la Fizica moleculară la Farmacologie, de la Biochimie la Toxicologie celulară, trecând prin Chimia farmaceutică, Chimia analitică şi Farmacocinetică. În acest context, farmacistul, având o formare ştiinţifică de bază pluridisciplinară, trebuie să îşi perfecţioneze continuu cunoştinţele acumulate în cursul studiilor universitare pentru a aborda în mod competent diferite aspecte ale cercetării moderne din domeniul medicamentului.

Datorită marii dificultăţi de elaborare a unui dicţionar farmaceutic, în încheiere, colectivul de autori va fi recunoscător pentru orice sugestie sau observaţie în scopul îmbunătăţirii următoarelor ediţii.

Autorii
16 iunie 1994

Introducere la ediţia a III-a

Deşi au trecut peste 15 ani de la apariţia primei ediţii a *Dicţionarului farmaceutic*, problemele prezentate în introducerea la această carte au rămas de actualitate. Explozia de termeni medicali şi farmaceutici din această perioadă a determinat apariţia celei de-a III-a ediţii.

Dicţionarul farmaceutic se adresează în primul rând studenţilor facultăţilor de farmacie şi medicină, farmaciştilor, medicilor, masteranzilor, rezidenţilor, doctoranzilor, universitarilor, specialiştilor din industria farmaceutică şi cosmetică, cercetătorilor din domeniul medicamentului şi altor practicieni ai ştiinţelor privind sănătatea.

El constituie un ghid important care contribuie la formarea unui vocabular specific, ştiinţific şi modern pentru un student, un tânăr farmacist, precum şi la completarea noţiunilor unui farmacist cu experienţă.

Acest vocabular este absolut necesar deoarece farmacistul, specialist în domeniul medicamentului, participă astăzi în echipe complexe la fabricarea industrială a medicamentelor, în toate etapele de realizare, începând cu crearea de substanţe medicamentoase, preformulare, formulare, studiu analitic, toxicologic, farmacologic şi clinic, până la eliberarea din farmacie, dar şi la urmărirea efectului terapeutic. Din aceste considerente, farmacistul trebuie să poată comunica bine cu medicul, chimistul, biologul şi inginerul, în toate problemele privind medicamentul.

Vocabularele medical şi farmaceutic sunt cele mai vaste dintre toate vocabularele profesionale şi s-a estimat că în perioada universitară un student trebuie să reţină denumirile şi semnificaţiile unui număr de termeni echivalent cu cel necesar pentru învăţarea a şase limbi străine.

Câmpul lexical din domeniul farmaceutic este mare, dar nu se compară cu acela din diferite domenii ale medicinei, care cuprinde peste 20.000 de termeni, la care se adaugă neîncetat neologismele şi abundenţa de sinonime.

Dificultatea redactării unei noi ediţii a *Dicţionarului farmaceutic* se datorează schimbărilor rapide şi continue care apar în managementul şi practica ştiinţelor despre sănătate, ceea ce necesită o cunoaştere aprofundată şi permanentă a noilor termeni care „ne invadează" activitatea de zi cu zi.

Ca şi în alte domenii, terminologia medicală şi farmaceutică românească se află în strânsă relaţie cu terminologia franceză şi anglo-americană, mai ales.

Aceasta se justifică prin faptul că terminologia medicală şi farmaceutică românească de bază s-a constituit în secolul al XIX-lea, în cea mai mare măsură din terminologia franceză. Dar, după cel de-al Doilea Război Mondial, limba franceză este înlocuită de limba engleză în mai toate domeniile de activitate. De aceea, în această a III-a ediţie a *Dicţionarului farmaceutic*, fiecare termen este transcris şi în limba engleză, eventual cu sinonime. Transcrierea în limba engleză este în prezent absolut necesară, dacă nu chiar obligatorie, datorită „invaziei" acesteia în toate domeniile, inclusiv în medicină şi farmacie.

Mondializarea limbii engleze se datorează, după cum au afirmat şi alţi autori, forţei cercetării ştiinţifice, amplorii fondurilor destinate cercetării şi capacităţii editoriale americane mari.

De asemenea, congresele internaţionale de medicină şi farmacie impun utilizarea limbii engleze, iar cele mai multe reviste de specialitate şi cărţi sunt redactate în limba engleză.

Ediţiile I şi a II-a ale *Dicţionarului farmaceutic* s-au bucurat de o bună primire din partea profesioniştilor, dovadă epuizarea lor în scurt timp.

Ele au răspuns unei necesităţi care astăzi nu numai că se menţine, dar devine mai imperioasă decât atunci când au apărut ediţiile anterioare.

Lumea medicamentului se află într-o permanentă evoluţie şi progresează continuu, ceea ce a condus la antrenarea unui colectiv de cadre didactice de la facultăţile de farmacie din Bucureşti, Iaşi, Timişoara, Târgu-Mureş, Arad şi Chişinău mai mare decât cel iniţial, pentru reeditarea *Dicţionarului farmaceutic*.

Ne-am propus să modernizăm materialul oferit profesioniştilor prin actualizarea şi restructurarea *Dicţionarului farmaceutic* atât cantitativ, cât şi calitativ. Cantitativ, deoarece este mai bogat ca precedentele ediţii în terminologia ştiinţifică, medicală şi farmaceutică. Calitativ, ca efect al tehnicii lexicografice mai riguroase, explicată prin definiţiile exprimate ale termenilor.

În *Dicţionarul farmaceutic* sunt inserate peste 18.000 de cuvinte, cartea fiind structurată în opt părţi: introducere; evoluţia terminologiei medicale şi farmaceutice; abrevieri, sinonime şi simboluri; ghid etimologic; index de termeni; index de patronime; anexe (în număr de 134) şi bibliografie.

În capitolul I este prezentată succint evoluţia terminologiei medicale şi farmaceutice, cu exemplificări privind originea termenilor.

Sinonimele, abrevierile şi simbolurile frecvent întâlnite în textele străine au fost bogat redate în capitolul II, pentru a facilita consultarea literaturii de specialitate din limbile de circulaţie internaţională.

În ghidul etimologic sunt incluse principalele elemente de formare a termenilor compuşi: rădăcina, prefixul şi sufixul, utilizate pentru formarea de cuvinte.

Dicţionarul cuprinde atât termenii farmaceutici şi medicali de bază, cât şi o serie de termeni moderni din alte limbi, asimilaţi ca atare, în forma originală sau prin transcrierea lor în limba română.

Termenii sunt prezentaţi în ordine alfabetică, însoţiţi de traducerea în limba engleză şi frecvent de etimologia cuvântului, pentru a completa explicaţia şi a facilita înţelegerea exactă a acestora.

De asemenea, am introdus termenii accesibili de informatică medicală şi farmaceutică, deosebit de utili în condiţiile cercetării ştiinţifice actuale.

Indexul de patronime cuprinde peste 390 de personalităţi marcante din domeniul ştiinţelor medico-farmaceutice, oferind astfel elemente pentru o imagine de ansamblu asupra evoluţiei farmaciei.

Am considerat utilă introducerea unui număr mare de anexe (134) care au fost sistematizate în 8 grupe, astfel: alfabetul grec; cifre romane; unităţi de măsură; elemente chimice; parametri biologici, nomograme, grupe de vârstă; forme farmaceutice, căi de administrare, ambalaje; medicamente şi interacţiuni; alimentaţie, dietă.

În aceste anexe, prezentate sub formă de tabele, cu date exacte şi sugestive, sunt oferite o serie de informaţii absolut necesare pregătirii farmacistului pentru exercitarea profesiei sale.

Aşa cum am precizat şi în ediţiile anterioare, *Dicţionarul farmaceutic* nu are pretenţia de a fi complet, nici pe aceea de a fi definitiv, din cauza evoluţiei accelerate a descoperirilor ştiinţifice din acest domeniu vast al medicamentului.

Iar farmacistul, pentru a aborda cu competenţă diferitele aspecte în desfăşurarea activităţii sale, precum şi în etapele cercetării ştiinţifice moderne, trebuie să îşi perfecţioneze şi să îşi completeze cunoştinţele acumulate în cursul universitar şi să îşi însuşească termenii nou-apăruţi.

Sperăm că ediţiile succesive vor conferi garanţia perenităţii *Dicţionarului farmaceutic* şi impunerea lui în lumea farmaceutică din ţara noastră, prin perfecţionarea acestuia şi armonizarea cu evoluţia terminologiei medico-farmaceutice internaţionale, pentru a forma o tradiţie, la fel ca în cazul *Dicţionarului medical* şi al altor dicţionare.

Şi în contextul actual al cooperării internaţionale prin schimbul informaţional şi al modificării continue a termenilor medico-farmaceutici, cunoaşterea acestora va fi absolut necesară acelora care îşi doresc o carieră de succes în domeniul vast şi complex al medicamentului.

Distinsul Academician Prof. Dr. Valeriu Rusu s-a stins din viaţă la 1 mai 2014. La ora apariţiei acestui *Dicţionar farmaceutic*, cu a cărui prefaţă ne-a onorat, îi aducem şi pe această cale un pios omagiu.

Pentru noi, colaboratorii domniei sale, şi pentru generaţiile de medici pe care i-a format, academicianul şi profesorul Valeriu Rusu va rămâne autorul *Dicţionarului medical* din România, o personalitate multilaterală, un valoros om de ştiinţă şi cultură, cu vaste cunoştinţe biologice şi medicale, un exemplu de muncă, creativitate, cinste, bunătate şi dăruire de sine.

Autorii
20 mai 2014

Istoria terminologiei medicale şi farmaceutice se împleteşte cu evoluţia medicamentului.

Se consideră că boala este anterioară omului, medicina de asemenea şi, prin urmare, şi farmacia, deoarece animalele au fost primele care au utilizat anumite plante atunci când sufereau.

Medicamentul însă a apărut odată cu omul, care utiliza diferite forme farmaceutice, din materiile naturale – minerale, vegetale, animale – din mediul înconjurător, pentru tratarea şi îngrijirea bolnavilor.

Această practică este cunoscută din cele mai vechi timpuri.

Nu ne sunt cunoscute referiri terminologice la remediile utilizate de omul primitiv, în Preistorie.

Odată cu apariţia primelor civilizaţii, oamenii au început să comunice între ei şi, chiar dacă milenii la rând descoperirile au circulat cu greutate, de la ei au rămas „obiecte de cult medicale", *ce reprezintă primele informaţii scrise*, cu „caracter ştiinţific", referiri la produsele vegetale, animale sau minerale utilizate în terapeutică.

Această profesiune empirică medicală şi farmaceutică era exercitată de o singură persoană. La începuturile sale, omenirea nu a făcut diferenţieri, în sensul unei specializări anume, între persoana capabilă să recunoască şi să prepare un remediu şi persoana autorizată a-l prescrie întâi şi a-l aplica bolnavului, pentru vindecarea acestuia.

Nu ştim care medicină este cea mai veche: cea egipteană, cea chineză sau cea mesopotamiană.

Aşa se explică de ce găsim elemente de civilizaţie chineză în India sau Mesopotamia şi, la diverse intervale de timp, în Egipt, apoi la greci, la romani sau la arabi, istoricilor fiindu-le greu, chiar imposibil, să traseze linii precise între aceste civilizaţii, deşi unele au apărut la distanţă de secole faţă de altele.

Între sfârşitul mileniului al IV-lea şi mileniul al II-lea î.Hr., aceste popoare aveau un fond farmacologic de mult consacrat şi folosit.

În textele egiptene, persoana medicului apare consemnată sub numele de sacerdot-medic, medic şi scrib-medic, ca unic reprezentant al „ştiinţelor medicale". Cunoştinţele şi scrisul îşi aveau divinitatea în persoana lui Thot, zeu al medicinei şi patronul medicilor, onorat cu epitetul *ph-ar-maki*, care înseamnă „cel care conferă siguranţă", considerat a fi la originea cuvântului grec *pharmakon*. Rădăcina „farmaco-" stă la baza multor termeni medicali şi farmaceutici utilizaţi frecvent şi în prezent.

Cel mai vechi text medical şi farmaceutic datează de aproape 5.000 de ani, fiind descoperit în Orientul Mijlociu, la Nippur, în Babilon (Mesopotamia antică), şi a fost scris la sfârşitul mileniului al III-lea î.Hr., pe tăbliţe de lut, cu scriere cuneiformă. Acesta cuprindea cele mai importante leacuri cunoscute, de origine minerală, vegetală, animală, dar nu sunt menţionate bolile pentru care se utilizau.

În China, în cursul mileniului I î.Hr., apar şi lucrări propriu-zise de medicină şi farmacie; mai cunoscută este lucrarea numită *Pen-Tsao*, în care sunt prezentate date elementare ale actului farmaceutic: alegerea şi recoltarea plantelor medicinale, utilizarea lor, forme farmaceutice diverse şi informaţii privind acupunctura, ignipunctura, anestezia generală, variolizarea.

Între anii 1000 î.Hr. şi 900 d.Hr. medicina şi farmacia sunt dominate de personalitatea unor medici greci, şi apoi romani, astfel că o mare parte a termenilor au origine greacă şi latină.

La *vechii greci*, medicina era divinizată; Apollo, zeul soarelui şi al medicinei, şi fiul lui, Asclepios, erau veneraţi în temple. Asclepios devine zeul medicinei şi vindecătorul suprem, el fiind reprezentat în gravuri rezemat într-un baston pe care se încolăceşte şarpele, simbol al legăturii cu pământul, acest izvor de leacuri. În alte gravuri era însoţit de fiica sa Hygeia, care ţinea în mână o cupă din care bea şarpele (această reprezentare a devenit simbolul farmaciei), sau de Panaceea, zeiţa care vindecă toate bolile.

Treptat, medicina se laicizează şi, în secolul lui Pericle (secolul al V-lea î.Hr.), filozofi ca Platon, Socrate şi Aristotel discutau despre arta medicală în pieţele publice (gr. *agora*), care a dat atât termenul medical „agorafobie", teamă morbidă de spaţiile goale, largi, cu tendinţa de a le evita, cât şi alte rădăcini ca -ager, -egor, -egur: categorie, panagiric, alegorie etc.

Medicii laici sunt grupaţi în „şcoli medicale", fiind numiţi *asclepiazi*, în cinstea lui Asclepios, patronul medicinei.

Terapeutica Greciei antice este dominată de personalitatea lui Hipocrate, considerat „părintele medicinei".

S-a născut în insula Cos (450-377 î.Hr.) şi prin şcoala sa inaugurează era raţionalismului, cu obsedantul ei „de ce se întâmplă" fără de care nu există progres.

Operele lui Hipocrate şi ale elevilor săi au fost adunate în secolul al III-lea î.Hr., în perioada înfloririi medicinei din timpul lui Alexandru cel Mare, într-o colecţie numită *Corpus hippocraticum*, care cuprindea aproape 300 de medicamente.

Lui Hipocrate îi datorăm formarea primei terminologii medicale coerente, organizată într-un sistem autentic, desprinderea medicinei de magie şi vrăjitorie şi transformarea ei într-o ramură a filozofiei şi ştiinţei. El a preluat tot ce era semnificativ din arta medicală şi magie de la greci, egipteni, arabi, sumerieni şi evrei, elaborând termenii fundamentali pentru medicină, care au persistat peste veacuri.

În concepţia hipocratică, acelaşi medicament putea avea efecte deosebite şi se folosea după două principii – cel al contrariilor, faţă de simptomele bolii (*contraria contrariis curantur*), sau cel cu efecte asemănătoare bolii (*similia similibus curantur*), principii care stau şi astăzi la baza terapiei medicamentoase – alopatia şi homeopatia.

Un aspect deosebit de important îl reprezintă preocupările etice şi deontologice exprimate în „Jurământul lui Hipocrate", din care se constată că cele două discipline, medicina şi farmacia, erau practicate de aceeaşi persoană.

Şcoala ştiinţifică şi practica medicală, deci şi cea farmaceutică, aparţineau medicilor farmacişti numiţi *iatros* („medic"); ele se desfăşurau în locuinţa acestora, numită *iatreion* („oficina medicală"), iar stocul de medicamente era păstrat într-un spaţiu special, numit *apothiki* (gr. *apothiki*, „cămară, depozit").

Rădăcina *iatro-* a supravieţuit peste veacuri; ea stă la baza formării unor termeni medicali şi farmaceutici utilizaţi şi în prezent: pediatru (medic), pediatrie, cosmiatrie, iatrochimie, iatrofizică, iatrogen.

Grecescul *apothiki* este la originea termenului latin *apoticaricus*, ajuns astăzi: *Apotheke* (germ. „farmacie") şi *apoticairie* (fr. veche „farmacie"), respectiv *Apotheker* (germ. „farmacist") sau *apothicaire* (fr. veche „farmacist"); *apteka* (rusă „farmacie"), *aptekar* (rusă „farmacist") şi *patikus* şi *patika* (magh.).

Alături de medicii propriu-zişi, care-şi preparau singuri remediile, au existat şi vindecători care practicau vindecarea empiric, fără practică medicală: vindecători, herborişti, numiţi *rhizotomos* (gr. *rhiza*, „rădăcină" + *tomao*, „a tăia"), care se ocupau cu prepararea şi vânzarea remediilor, medici profani numiţi *pharmakopolis* (gr. *pharmakon*, „remediu, medicament" + *poleo*, „a vinde").

În greaca veche era folosit cuvântul *pharmakon* care deriva din gr. *phero*, „a purta", ce a dat substantivele *pharma* şi *pharmacon*. Iniţial a însemnat „ceea ce poartă pământul", ca apoi să aibă sensul de „remediu", „medicament", fiind preluat în limba latină sub forma *pharmacum*, care a ajuns până la noi; el stă la baza multor termeni, *farmaco-* fiind rădăcina pentru termenii medicali şi farmaceutici de astăzi cu referire la medicament: farmacografie, farmacologie, farmacodinamie, farmacie, farmacopee etc.

Tot de la vechii greci a rămas termenul *mithridatism*, obişnuinţă la otrăvuri; el provine de la Mithridate al VI-lea Eupator, regele Pontului (132-63 î.Hr.), care, pentru a se feri de otrăvire, ingera zilnic doze din ce în ce mai mari de otrăvuri.

Din limba greacă provin mulţi termeni şi rădăcini, mai ales în domeniul anatomiei, ca de exemplu:

- *bronhie*, de la *bronkhos*, „bronhie";
- *cit-, cito-*, de la *kytos*, „obiect cavitar, corp";
- *diafragm*, de la *diaphragma, -atos*, „barieră", din *dia*, „prin" + *phragma, -atos*, „închidere";
- *encefal*, de la *enkephalon*, „creier";
- *falange*, de la *phalanx, -agos*, „formaţiune de luptă";
- *pneumo-*, de la *pneuma, -atos*, „aer, respiraţie", dar şi „spirit";
- *pilor*, de la *pyloros*, „portar", din *pyle*, „poartă" + *auros*, „paznic";
- *torace*, de la *thorax*, „platoşa luptătorilor greci".

De asemenea, unele forme farmaceutice au denumiri din limba greacă:

- *boluri*, de la *bolos*, „bulgăre";
- *clismă*, de la neogr. *klysma*, „clismă", din *kluzein*, „a spăla";
- *colir*, de la *collorion*, „pastă turtită", *colir*, din *kolla*, „clei";
- *cosmetice*, de la *kosmetikos*, „referitor la podoabe", din *kosmos*, „ordine, ornament";
- *emplastre*, de la *emplastron*, „unsoare, tencuială", din *emplattein*, „a fasona, a aplica pe";
- *gargarisme*, de la *gargarisein*, „a clăti gura";
- *paste*, de la neogr. *pasta*.

La fel de vechi este şi termenul *atom*, de la gr. *atomos*, „indivizibil", din *a*, „privativ" + *tomos*, „tăiat", de la *temnein*, „a tăia".

După moartea lui Alexandru cel Mare, în 323 î.Hr., centrul ştiinţelor se va deplasa din Grecia la Alexandria şi apoi la Roma. Romanii s-au inspirat din medicina vechilor popoare şi mai ales de la greci, de la care au împrumutat mulţi termeni, deoarece ei se aflau abia la începuturile dezvoltării ştiinţelor, dar şi pentru că limba greacă este mai adaptată decât limba latină pentru crearea de termeni noi.

Cel mai mare medic-farmacist al Antichităţii a fost Claudius Galenus (130-210 d.Hr.), născut la Pergam, lângă Smirna, în Asia Mică (Turcia de astăzi); el vine la Roma ca medic al lui Marcus Aurelius şi al lui Septimius Severus.

Galenus a dezvoltat mult arta de a vindeca, punând bazele studiului preparării medicamentelor. A compus mai mult de 500 de lucrări de medicină; dintre acestea, 14 cărţi de *Ars magna* au devenit un îndrumar preţios sute de ani mai târziu pentru prepararea medicamentelor. Chiar şi în 1550, operele sale complete încă apăreau în Veneţia.

El rămâne un precursor al medicinei experimentale moderne, dar este socotit şi „părinte al farmaciei", iar ca omagiu „ştiinţa care transformă drogurile în medicamente" s-a numit *Farmacie galenică*, denumire care s-a păstrat până în zilele noastre în ţările francofone.

Adepţii medicaţiei cu remedii şi formule medicamentoase de origine vegetală, cunoscute în cea mai mare parte din Antichitate, au fost numiţi *galenişti*, iar medicamentele lor se numeau *galenica*, noţiuni care azi se menţin pentru toate medicamentele, indiferent de origine.

În secolele XVI-XVII, apar medicamentele *spargirice*, *chimice*, prima denumire, dar care nu se mai foloseşte, fiind dată de Paracelsus.

Iniţial, romanii au latinizat unii termeni de origine greacă prin schimbarea terminaţiei greceşti în terminaţii latine, ca în cuvintele: *craniom* → *cranium*, *theke* → *theca*, *bronkhos* → *bronchus* sau *aden*, care devine *glans*.

Din limba latină clasică provin mulţi termeni medicali, mai ales în anatomie, ca de exemplu:

- *areolă*, de la *areola*, „curte mică", atât pentru spaţiu mic în ţesut sau în zona inelară, în jurul unei leziuni inflamate, cât şi în areola mamară;
- *vestibul*, de la *vestibulum*, „spaţiul închis de intrare de la stradă în casă": vestibul bucal, nazal (nări), al duodenului, laringelui;
- *atrium*, de la *atrium*, încăpere în care se făcea focul, în mijlocul camerei, la romani; avea pereţii negri; de la *ater*, „negru";
- *auricul*, de la *auriculla*, „urechiuşă";
- *celulă*, de la *cellula*, „cămăruţă", din *cella*, „cămară";
- *duct*, de la *ductus, ductuli*, „canal, canale";
- *fosă*, de la *fauces*, „locuri de trecere";
- *fontanele*, de la *fontanella*, „fântână mică", de la *fontana*, „fântână";
- *glandă*, de la *glans*;
- *pilor*, de la *pylorus*, „portarul casei", zona stomacului care controlează intrarea în intestin;

- *sept*, de la *septum*, „perete despărţitor al camerelor";
- *suc*, de la *succus*, *-i* „suc, sevă";
- *spirt*, de la *spiritus*, „aer, respiraţie", dar şi „suflet";
- *pensulă*, de la *penicillum*, „pensulă", de unde numele mucegaiului *Penicillium notatum* din care se obţine penicilina;
- *trabecul*, de la *trabeculum*, „bârnă mică", semnifică o serie de filamente fine anastomozate.

Multe forme farmaceutice şi alţi termeni folosiţi şi astăzi au denumiri din limba latină:

- *capsulă*, de la *capsula*, „cutie mică", din *capsa*, „cutie";
- *colir*, de la *collirium*, „colir";
- *comprimat*, de la *comprimere*, „a presa";
- *decoct*, de la *decoctum*, *i*, „fiertură";
- *granulă*, de la *granum*, *granulum*, „grăunte";
- *emulsie*, de la *emulgeo*, *emulgere*, „a se face ca laptele";
- *pilulă*, de la *parva pilla*, „minge mică";
- *pulbere*, de la *pulvis*, *-eris*, „praf, pulbere";
- *sucuri*, de la *succus*, *-i*, „suc";
- *supozitor*, de la *suppositorius*, „aşezat dedesubt", din *supponere*, „a plasa dedesubt";
- *suspensie*, de la *suspensio*, *-onis*, „ridicare, suspensie";
- *unguent*, de la *unguentum*, *-i*, „unsoare, unguent, esenţă, parfum";
- *tablete*, de la *tabula*, „tablă, planşă, tabletă", care sugerează forma preparatului;
- *pulverizare*, de la *pulvero*, *-are*, „a acoperi cu praf";
- *site*, *ciururi*, de la *cibra*, „ciur";
- *supernatant*, de la *super*, „deasupra" + *nato*, *-are*, „a înota".

După căderea Imperiului Roman, tradiţiile medicale au fost conservate în mănăstiri, unde monahii copiau reţete vechi (secolele XII-XVI). Limba latină clasică va fi conservată în operele nemuritoare ale scriitorilor romani. În acest timp, se formează diferitele limbi de origine romană, iar limba latină clasică rămâne să fie utilizată în majoritatea teritoriilor europene, în şcoală, în administraţie şi de către cler. Limba latină rămâne şi limba medicilor şi farmaciştilor, ceea ce făcea posibilă comunicarea între diferitele şcoli medicale şi studiul în diverse ţări.

În Europa începe o etapă din istoria omenirii numită Evul Mediu, care durează până în secolele XII-XIII, cu perioade de stagnări, dar şi cu progrese lente, aflată sub puterea Bisericii şi a Inchiziţiei.

Din Evul Mediu şi până în secolul al XVI-lea, toate descoperirile au la bază observarea şi experimentarea, fără de care nu se poate concepe progresul, dar terminologia medicală şi farmaceutică este dominată de scrierile lui Galenus.

O contribuţie însemnată la dezvoltarea ştiinţelor medicale şi farmaceutice au avut-o limba arabă şi alchimiştii. Deşi limitat, în medicina modernă au supravieţuit puţine cuvinte care denumesc substanţe chimice: *zahăr* (*sugar*), *sirop* (*siraph*), *alcool* (*al koh'l* = subtil, pătrunzător), *alcali* (bază, alcalin din *al quali*), *elixir* (*al iksir* = piatră filozofală), *nafta* (*naphta* = bitum) sau unele sinonime ca *natrium* pentru sodiu, de la *natri*, *kalium* pentru potasiu, de la *qaliy*, cât şi simbolurile chimice ale celor două elemente.

În această perioadă, cel mai cunoscut medic şi farmacist a fost Avicenna (Abu Ali Ibn Sina, Ibn Avicenna, 980-1037), care a asimilat în opera sa tot ce era mai important în medicina antică greacă, latină, bizantină şi arabă. Tot arabii inventează aparatul de distilat şi distilarea, antrenarea cu vapori (apele aromatice, parfumurile), izolează alcoolul etilic, aldehidele, o serie de alcaloizi, descoperă zahărul din trestia de zahăr, sublimarea.

Originea termenului *chimie* este din *alchimie*. Denumirea arabă a pietrei filozofale era *al kimiya*, care a dat termenii *alcheimia* şi *alchimie*. Termenul arab *kimiya* ar proveni de la *koma*, „a ţine secret", sau din cuvântul grecesc *chymeia*, „amestec, magie neagră", denumire în relaţie cu practici secrete, magice. Cuvântul provine de la vechii egipteni, *chemi*, „ţara neagră", denumire dată de egipteni patriei lor.

De la arabi au rămas puţini termeni medicali:

- *mucha*, care înseamnă „ceafă";
- denumirea venelor *bazilică*, de la cuvântul arab *basilik*, „interior, intern", şi *cefalică*, de la arabul *alkifal*, „exterior, extern";
- *mater* (duramater şi piamater), cu sensul de membrană (mamă) protectoare a creierului.

Tot arabii, în timpul domniei lui Al-Mansur, au înfiinţat prima farmacie publică în anul 754, la Bagdad, cu specialişti în prepararea medicamentelor. În ţările Europei, farmaciile publice erau inexistente. Chiar dacă de la această dată farmacia începe să se contureze ca o specialitate aparte, aveau să mai treacă multe secole până când medicina şi farmacia se vor separa total.

Prin expansiunile lor în Europa, arabii aduc cu ei alchimia şi magia, alături de numeroase medicamente, şi înfiinţează primele farmacii.

Contactul dintre medicina arabă şi cea europeană a avut urmări importante pentru dezvoltarea medicinei şi farmaciei occidentale.

Sub influenţa lor, şi în Europa se produce diferenţierea medicinei de farmacie şi constituirea lor în profesiuni separate, bine definite. Astfel că, în secolele XII-XIII, şi în Europa medicina devine distinctă de farmacie.

În Europa, se deschide prima farmacie în Neapole, în 1140; apoi la Paris, în 1180, la Praga, în 1278, la Basel, în 1250, la Köln, în 1248, şi la Trogir (Croaţia), în 1271.

Odată cu apariţia primelor farmacii, în partea sudică a Franţei, profesiunea de medic se separă de cea de farmacist printr-o lege decretată în oraşul Arles.

Actul juridic ce pune bazele legale ale farmaciei în Europa Occidentală este dat de regele Frederic al II-lea în 1240. De acum încolo, în istorica luptă a omului pentru păstrarea sănătăţii şi vindecarea bolnavilor, farmacistul se găseşte alături de medic.

Separarea celor două profesiuni a impus măsuri juridice şi deontologice şi apariţia de legislaţii specifice activităţii farmaceutice privind:

- înfiinţarea farmaciilor;
- relaţiile dintre medici şi farmacişti;
- reglementarea modului de funcţionare a farmaciilor;
- prepararea, controlul medicamentelor şi al materiilor prime;
- modul de eliberare a medicamentelor;
- preţul medicamentelor.

Datorită atât influenţei limbii arabe, cât şi dezvoltării cunoştinţelor farmaceutice, apar primii farmacişti laici, numiţi *apothicarius*, *speciatorius* sau *confectionarius*; alături de ei, mai găsim vânzători de mirodenii şi medicamente: *pebrarii*, vânzătorii de piper, *aromatarii*, vânzătorii de substanţe aromatice.

În Italia, din rândul comercianţilor de mirodenii se diferenţiază categoria de *spezieri de medesine*, a farmaciştilor propriu-zişi.

Începând cu perioada Renaşterii, secolul al XIV-lea, are loc o elaborare a vocabularelor de specialitate, inclusiv de medicină şi farmacie, reînnoirea relaţiilor cu medicina greacă, sunt reeditate operele lui Hipocrate însoţite de comentarii ample. Elenizarea limbii medicale în timpul Renaşterii a fost un mare progres, deoarece a conferit ştiinţelor medicale un ansamblu de rădăcini, sufixe, prefixe, tipuri de derivare şi compunere precise şi cu utilizare internaţională.

În secolul al XIV-lea, apar termeni medicali noi: *anatomie* (de la *tome*, „secţiune", şi *ana*, „în mai multe bucăţi"), *apoplectic* (de la *apoplektos*, „paralizat", din *apo-*, „în afară" + gr. *plege*, „lovitură"), *astmatic* (de la *asma*, „gâfâială"), *cataplasmă* (de la *plasma*, „obiect modelat", şi *kata*, „de sus jos"), *cefalic* (de la *kephale*, „cap"), *cinocefal* („cu cap de câine", de la *kyon*, *kynos*, „câine"), *cauter* (de la *kauterion*, „fier roşu"), *climat* (de la *klima*, *-atos*, „înclinare, aplecare"), *diabetic* (de la *diabetes*, „boală în care apa traversează corpul", din *diabenai*, „a traversa"), *hipocondru* (de la *kondros*, cu sensul de „grăunte" şi „cartilagiu" + *hypo*, „dedesubt"), *flegmon* (de la gr. *phlegma*, derivat din *pheregein*, „a incendia, a da foc", cu sensul de abces fierbinte), *flegma* (din lat. *phlegma*, „cu sânge rece", ce a dat cuvântul *flegmatic*).

În domeniul farmaciei, o personalitate marcantă a Renaşterii a fost Paracelsus (Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim, 1493-1541), care a pus bazele extracţiei vegetale, elaborând procedeele de preparare a tincturilor şi a metaloterapiei; a introdus pentru prima dată ideea de *principiu activ*, discutând despre necesitatea cercetării *chintesenţei din plante*.

În secolul al XV-lea, creşterea populaţiei oraşelor, frecvenţa epidemiilor, cererea mare de medicamente, înfiinţarea farmaciilor publice, necesitatea introducerii unor norme unitare în prepararea, distribuirea, controlul şi eliberarea medicamentelor au determinat apariţia primelor coduri oficiale, care au fost denumite farmacopei (de la gr. *pharmakon*, „remediu, medicament", şi *poein*, „a face").

Prima farmacopee din lume, realizată de farmacistul Jacques Sylvius, este considerată lucrarea *Thesaurus Aromatariorum*, apărută la Milano, în 1512.

Începând cu secolul al XVI-lea, descoperirile în domeniul ştiinţelor naturii, medicinei şi farmaciei au luat o mare amploare şi se succed rapid.

În domeniul medicinei, termenii nou-formaţi derivă direct din limba greacă, la care se adaugă prefixe pentru a le da înţelesul adecvat:

- *apatic*, de la prefixul *a*, „privativ" + *pathetikhos*, „pasionat";
- *apofiză*, de la *apophysis*, din *physis*, „creştere, natură" + *apo-*, „pornind de la"; în mod asemănător s-au format şi termenii „diafiză", „epifiză" şi „simfiză";
- *igienă*, de la *hygiainein*, „a fi în bună sănătate";
- *simptom*, de la *piptein*, „a veni" + sufixul *syn*, „împreună", care a dat *symptoma*.

Alţi termeni s-au păstrat în forma originală, ca:

- *sfincter*, de la *sfincter*, „cel care închide, strânge".

O serie de termeni sunt formaţi cu ajutorul sufixelor:

- *artrită*, de la *arthron*, „articulaţie" + *-ită*, cu sensul de boală;

sau din prefix – rădăcină şi sufix:

- *pericardită*, de la *peri-*, „în jurul", *kardia*, „inimă" + *-ită*.

Unele cuvinte, ca *logos*, au fost frecvent utilizate pentru realizarea de termeni noi.

Şi în domeniul farmaciei, denumirea substanţelor nou-descoperite se formează din termeni greceşti sau latini:

- *glicerina*, descoperită de Karl Wilhelm Schele, de la *glykeros*, „îndulcit", din *glykys*, „dulce" + *-ină*;
- *glucoza*, descoperită în 1658 în Germania de către farmacistul şi chimistul J.R. Glauber, de la gr. *glykys*, „dulce" + *-ză*, sufix ce indică un glucid.

Între 1742 şi 1786, K.W. Schele descoperă multe substanţe şi elemente ca:

- *fosforul* şi *acidul fosforic*, de la gr. *phos*, *photos*, „lumină" + gr. *pherein*, „a purta", element răspândit numai sub formă de combinaţii;
- *clorul*, de la gr. *khloros*, „verde, gaz galben-verzui";
- *arsenicul*, pentru arseniu, de la gr. *arsenikon*, din *arsen*, „puternic, bărbătesc", denumit astfel datorită proprietăţilor sale (efect eritropoietic, dar şi otravă);
- *oxigenul*, de la gr. *oxys*, „acid" + *gennan*, „a produce", unul dintre cele mai abundente elemente din natură;
- *hidrogenul*, de la gr. *hydor*, *hydatos*, „apă" + *gennan*, „a produce", primul element din tabelul periodic, descoperit de M. Cavendish în 1776;
- *acidul citric*, de la lat. *citrus*, „lămâi";
- *acidul tartric*, de la gr. *tartaron*, „depozit negru lăsat de vin în vase";
- *acidul lactic*, de la lat. *lac*, *lactis*, „lapte".

J.B. van Helmont expune experienţa privind prepararea şi acţiunea medicamentelor în lucrarea, apărută în 1648, *Pharmacopolium Ac Dispersatorium Modernum* (*Farmacia şi prepararea modernă a medicamentelor*).

Anul 1691 este important pentru apariţia primei ediţii a *Farmacopeei Universale* a lui Nicolas Lemery, farmacist şi chimist francez, iar în 1698 apare *Dictionnaire Universelle des Drogues Simples*.

În secolul al XVII-lea, se editează mai multe farmacopei:

- *Pharmacopoeia Augustana* – 1613, la Viena;
- *Codex Medicamentarius sive Pharmacopoeia Parisiensis* – 1638;
- *Dispensatorium Boruso-Brandenburgicum*, în 1698, la Berlin.

De acum încolo, descoperirile se succedă rapid. Se descoperă iodul, bromul, magneziul, termeni cu originile:

- *iodul*, de la gr. *ioeides*, „violet";
- *bromul*, de la gr. *bromos*, „miros fetid";
- *magneziul*, din lat. medievală *magnesia*, de la lat. gr. *magnes*, piatră magnetică adusă din regiunea Magnezia, din Asia Mică, metal foarte răspândit în natură.

Sunt preparate în stare pură, principii active de origine vegetală, principalii alcaloizi:

- *morfina* (de la gr. *Morpheos*, zeul somnului la greci + *-ină*) – denumire dată acţiunii soporifice (lat. *sopor*, „somn adânc" + *facere*, „a face") a acesteia, izolată de F.W. Serturner în 1806, din opiu;
- *stricnina* (de la gr. *strykhnos*, „umbra nopţii" + *-ină*) – alcaloid izolat de P.J. Pelletier şi J.B. Caventou în 1818;
- *emetina* (de la lat. *emeticus*, gr. *emetikos*, „care produce vărsături", din gr. *emein*, „a vomita" + *-ină*) – alcaloid extras din *Uragoga ipecacuanha*, izolat în 1807;
- *chinina* (de la *kinakina*, din limba indigenilor din Peru, *quechua*, prin intermediul variantei spaniole: *quinaqiuna*) – alcaloid extras din scoarţa arborelui *Cinchona succirubra* şi alte specii în 1818;
  cafeina, *cofeina* (fr. *cafeine*, din ital. *caffè*, de la *qahwa*, pronunţat în turcă *kahvé*) – alcaloidul principal din cafea (*Coffea arabica*) şi ceai (*Thea sinensis*), izolat de F.I. Runge în 1820;
- *codeina* (de la gr. *kodeina*, „capsula de mac" + *-ină*) – alcaloid din opiu, izolat de P.J. Robiquet în 1832;
- *papaverina* (de la lat. *papaver*, *-eris*, mac + *-ină*) – alcaloid izolat din opiu de G.F. Merck în 1848;
  cocaina (de la cuvântul spaniol *coca*, din La Plata) – alcaloid extras din planta *Erythroxylon coca*, de A. Nieman în 1868;
- *digitalina* (lat. *digitus*, „deget", datorită formei florilor în „deget de mănuşă") – extras din *Digitalis lanata*, în 1868, de F. Nativelle;
- *nicotina*, alcaloid extras din planta *Nicotiana tabacum* (tutun); denumirea provine de la numele lui Jean Nicot de Villemain (1530-1600), ambasador al Franţei la Lisabona, care a trimis tutunul Caterinei de Medici în 1560 (regina Franţei) + *-ină*. Tutunul, numit în spaniolă *tabaco*, din limba indigenilor din Tahiti: *tzibatl*, tub folosit pentru inhalarea fumului de tutun, ţigară.

Termenul *alcaloid* provine din ar. *al-qaliy* sau *al kali*, „potasă" + gr. *eidos* = „formă".

Începând cu secolul al XVII-lea, în Europa se impune terminologia franceză, datorită dezvoltării impetuoase a tuturor ştiinţelor, inclusiv a medicinei, Parisul fiind centrul medical şi al civilizaţiei. Sunt editate în limba franceză multe dicţionare şi tratate, cele mai multe medicale, iar limba franceză era utilizată atât în vorbire, cât şi în şcoala şi practica medicală.

În această perioadă se impun descoperirile medicului francez Louis Pasteur (1822-1895), care pune bazele bacteriologiei şi enzimologiei, iar medicul francez Claude Bernard elaborează teoria şi practica medicinei experimentale, punând bazele fiziologiei moderne. În domeniul chimiei, J. Berzelius introduce în 1830 termeni noi ca:

- *monomer*, de la gr. *monos*, „singur" + *meros*, „parte";
- *polimer*, de la gr. *polly*, „mulţi" + *meros*, „parte";
- *oligomer*, de la gr. *oligos*, „rar" + *meros*, „parte".

Francezul Real dezvoltă extracţia, iar în 1833, fraţii Bollay, tot francezi, propun percolarea (lat. *per*, „prin" + lat. *colo*, *-are*, „a curge") la rece, pe principiul deplasării solventului de extracţie (alcool); în 1866, Squibb propune percolarea fracţionată.

W. Ostwald introduce în 1913 termenii:

- *sistem dispers*, de la gr. *systema*, *-atos*, „ansamblu", din gr. *syn*, „împreună" + *istemai*, „a aşeza" + lat. *despersio*, *-onis*, „împrăştiere", din *dispergo*, *-are*, „a răspândi, a împrăştia";
- *grad de dispersie*, de la lat. *gradus*, „pas, treaptă", de la *gradi*, „a păşi, a merge" + *dispersie*;
- *mediu de dispersie*, de la lat. *medius*, „situat la mijloc" + *dispersie*.

În ţara noastră, după cum atestă documentele, ca de altfel în întreaga Europă, existau două posibilităţi de îngrijire a sănătăţii: una cultă, asigurată de medicii curţilor domneşti, şi una empirică, la care apela populaţia.

În cursul Evului Mediu, între provinciile ţării noastre au existat strânse legături în domeniul medicinei şi farmaciei. Nu au rămas date scrise de dinainte de secolul al XIII-lea, dar au existat preocupări medicale şi farmaceutice – culegătorii şi vânzătorii populari de *leacuri* vegetale empirice, la care recurgea populaţia.

De asemenea, medicina călugărească, practicată în mănăstiri, care aveau *bolniţe* (sl. *bolî*, „boală") destinate clerului bolnav, se baza tot pe materia medicală populară.

Secole de-a rândul, poporul a fost nevoit să recurgă la vindecătorii proprii, empirici, din sate şi târguri, care erau în acelaşi timp şi culegători de plante medicinale: *doftoroaie*, *descântătoare*, *moaşele* empirice.

Prima farmacie publică s-a înfiinţat la Sibiu în secolul al XIV-lea şi existenţa ei o atestă un document din 1494. În secolul al XVI-lea, farmacopeea lui Valerius Cordus din Austria, numită *Dispensatorium Pharmacopolarum*, era oficială şi în Transilvania.

În documentele vechi din Transilvania, farmacistul este înscris cu denumirea latinească de *apothicarius*, iar medicamentele sunt indicate prin termeni în limba italiană, *medicamentum*, sau germană, *arztnei*.

În provinciile române, în secolul al XVII-lea se utilizau pentru farmacist termenii de *spiciar* (1651), consemnat în timpul domniei lui Matei Basarab, sau *spicear*, în vremea lui Constantin Brâncoveanu.

Prin intermediul unor termeni neogreceşti, de la cuvântul italian *speziale*, respectiv *spezieria*, derivă vechile cuvinte româneşti: *spiţer* (farmacist) şi *spiţerie* (farmacie).

În *Cartea românească de învăţătură* (1646) şi în *Îndreptarea legii* (1652), pentru medicament se utiliza termenul *vracevanie* (sl. *vrace*, „medic").

În lucrările lui Dimitrie Cantemir apare numele de *doftoroaie*, uzual în secolele XVIII-XIX, ajuns până astăzi ca *doctorie*; concomitent se folosea şi termenul *leac*.

La Bucureşti, prima farmacie publică a fost înfiinţată în 1740 de farmacistul sas J. Traugott-Seuler, iar în Moldova, în 1757, la Iaşi, pe lângă spitalul „Sf. Spiridon".

În secolul al XIX-lea, fiecare oraş mai mare avea o farmacie, iar pe lângă acestea existau şi aşa-numitele *dughene* în care se vindeau plante medicinale, *drogherii*, cu vopsele şi medicamente (de unde şi cuvântul *drog*).

Dohtorii se vindeau şi în băcănii, unde se mai vindeau chiar şi substanţe toxice, care au produs multe accidente. Termenii *farmacie* şi *farmacist*, sub influenţa franceză, apar pentru prima dată menţionaţi în Ţările Române în 1819, în *Orânduiala pentru farmacişti* în 20 de articole, îndrumar dat sub domnitorul Alexandru Şuţu, în Muntenia.

La numai câţiva ani de la Unirea Principatelor (1859) în Moldova şi Ţara Românească în statul unitar România, s-a editat prima farmacopee naţională, *Farmacopeea Română*, în 1862, sub redacţia lui C.C. Hepites, farmacist din Brăila.

Supremaţia limbii franceze în domeniul medicinei şi farmaciei durează aproape 300 de ani, până după cel de-al Doilea Război Mondial, când, brusc, locul ei este luat de limba engleză, iar în prezent de engleza americană.

Mondializarea limbii engleze se datorează forţei cercetării ştiinţifice, amplorii fondurilor destinate cercetării, capacităţilor editoriale americane mari şi puternice, care au consacrat-o şi în domeniul medicinei şi farmaciei.

În provinciile române, în secolul al XVII-lea se utilizau pentru farmacist termenii de *spiciar* (1651), consemnat în timpul domniei lui Matei Basarab, sau *spicear*, în vremea lui Constantin Brâncoveanu.

Prin intermediul unor termeni neogreceşti, de la cuvântul italian *speziale*, respectiv *spezieria*, derivă vechile cuvinte româneşti: *spiţer* (farmacist) şi *spiţerie* (farmacie).

În *Cartea românească de învăţătură* (1646) şi în *Îndreptarea legii* (1652), pentru medicament se utiliza termenul *vracevanie* (sl. *vrace*, „medic").

În lucrările lui Dimitrie Cantemir apare numele de *doftoroaie*, uzual în secolele XVIII-XIX, ajuns până astăzi ca *doctorie*; concomitent se folosea şi termenul *leac*.

La Bucureşti, prima farmacie publică a fost înfiinţată în 1740 de farmacistul sas J. Traugott-Seuler, iar în Moldova, în 1757, la Iaşi, pe lângă spitalul „Sf. Spiridon".

În secolul al XIX-lea, fiecare oraş mai mare avea o farmacie, iar pe lângă acestea existau şi aşa-numitele *dughene* în care se vindeau plante medicinale, *drogherii*, cu vopsele şi medicamente (de unde şi cuvântul *drog*).

Dohtorii se vindeau şi în băcănii, unde se mai vindeau chiar şi substanţe toxice, care au produs multe accidente. Termenii *farmacie* şi *farmacist*, sub influenţa franceză, apar pentru prima dată menţionaţi în Ţările Române în 1819, în *Orânduiala pentru farmacişti* în 20 de articole, îndrumar dat sub domnitorul Alexandru Şuţu, în Muntenia.

La numai câţiva ani de la Unirea Principatelor (1859) în Moldova şi Ţara Românească în statul unitar România, s-a editat prima farmacopee naţională, *Farmacopeea Română*, în 1862, sub redacţia lui C.C. Hepites, farmacist din Brăila.

Supremaţia limbii franceze în domeniul medicinei şi farmaciei durează aproape 300 de ani, până după cel de-al Doilea Război Mondial, când, brusc, locul ei este luat de limba engleză, iar în prezent de engleza americană.

Mondializarea limbii engleze se datorează forţei cercetării ştiinţifice, amplorii fondurilor destinate cercetării, capacităţilor editoriale americane mari şi puternice, care au consacrat-o şi în domeniul medicinei şi farmaciei.

3. Abrevieri latine folosite în prescrierea medicamentelor

Abreviere	Termen latin	Limba română	Limba engleză
a.	ante	înainte de	before
aa.	ana partes	din fiecare, părţi egale	of each
ac.	ante cibum	înainte de masă	before a meal
ad.	ad	până la	to, up to
ad lib.	ad libitum	după plac	as desired
AD/AR	auris dextra	în urechea dreaptă	in (to) right ear
aeq.	aequalus	egal	equal
a.m.	ante meridianum	dimineaţa, până la amiază	before noon, morning
amp.	ampoulae	fiolă	ampoule
alt.	alternus	alternativ	alternate
ante.	ante	înainte	before
applic.	applicandus	să se aplice	to be applied
b.d.	bis die	de două ori pe zi	twice daily
calid.	calidus	cald	warm
cib.	cibus	mâncare	food
co.	compositus	compus	compound
conc.	concentratus	concentrat	concentrated
dest.	destillatus	distilat	distilled
dil.	dilutus	diluat	diluted
dup.	duplex	dublu	double
fort.	fortis	puternic	strong
int.	inter	între	between
m.	mane	dimineaţa	in the morning
m.d.u.	more dicto utendus	să se utilizeze direct	to use directly
mitt.	mitte	trimite	send
n. et m.	nocte et maneque	noaptea şi dimineaţa	night and morning
n.m.	nocte et mane	noaptea şi dimineaţa	night and morning
n.p.	nomen proprium	nume propriu	the proper name
aq.	aqua	apă	water
aq.dest.	aqua destillata	apă distilată	distilled water
AS/AL	auris sinistra (aurislaeva)	în urechea stângă	in (to) left ear
AU	auris unitas	în ambele urechi	both ears
b.	bis	de două ori	twice
b.i.d.	bis in die	de două ori pe zi	twice daily
c.	cum	cu	with
ca	circa	circa, aproximativ, în jur de	about, approximately
cap./caps.	capsula	capsulă	capsule
c.c.	cum cibum	cu hrană	with meals or food
cg, cgta	centigramma	centigram	centigram
comp.	compositus	compus, combinaţie	compound
d.	dies	zi	day
d.d.aeq.	divide in dosis aequales	împarte în doze egale	divide into equal doses
da, det., dent.	da, detur, dentur	dă, să se dea	give
deglut.	degluttiatur	să fie înghiţit	swallow, let it be swallowed
Div. in d.	divide in dosis	împarte în doze	divide into doses
Div. in par. aeq.	divide in partes aequales	împarte în părţi egale	divide into equal pieces
dos.	doses	doză	dose
D.s.	dentur signatur	dă şi semnează	let it be signed

D.t.d.	detur tales dosis	dă astfel de doze	give of such a dose
el./elix.	elixir	elixir	elixir
emp	1. ex modo praescripto 2. emplastrum	1. în modul prescris 2. plasture, emplastru	1. in the manner prescribed 2. plaster
et	et	şi	and
ex aq.	ex aqua	cu apă	with water
ext.	extractum	extract	extract
f./ft.	fac, fiat, fiant	să se facă, să fie făcut	make, let be made
gtt.	gutta, -ae	picătură	drop
h.	hora	oră	hour
h.d.	hora decubitus	ora de culcare	at bedtime (at hour of sleep)
h.s./hor. som.	hora somni	ora de culcare	at bedtime (at hour of sleep)
i.c./int.cib.	inter cibos	între mese	between meals (between food)
in d.	in dies	zilnic	daily
in aq.	in aqua	în apă, cu apă	in water
liq.	liquidum, liquor	lichid, soluţie	liquid, solution
lot.	lotio	loţiune	lotion
M.	misce	amestecă	mix
m.dict., m.d.	more dicto	precum este indicat	as directed
M.f.mist.	Misce fiat mistura	amestecă să fie poţiune, mixtură	mix and make a mixture
M.f.cap.	Misce fiat capsulae	amestecă să fie capsule	mix and make a capsule
M.f.ung.	Misce fiat unguentum	amestecă să fie unguent	mix and make an ointment
mist.	mixtura, mistura	mixtură, poţiune, amestec	mixture
no.	numerus	număr	number
n., noc., noct.	noctis, nocte	noaptea	night, at night
N.P.O.	non per os	nu pe gură	nothing by mouth
N.R./non rep.	non repetatur	a nu repeta	do not repeat
o.d.	dies, omni die	zilnic	daily, every day
o.alt.hor.	omnibus alternis horis	totdeauna alternativ	every other hour
o.n.	omni nocte	în fiecare noapte	every night
o.m.	omni manae	în fiecare dimineaţă	every morning
O.S.	oculus sinister	în ochiul stâng	in (to) the left eye
O.U.	oculi unitas	în ambii ochi	in (to) both eye
O./L.	oralum liquidum	lichid pentru administrare pe cale orală	oral liquid
p.	post	după	after
p.c.	post cibum	după mâncare	after meals (food)
per	per	cu sau prin	by or through
p.m.	post meridianum	după amiază sau seara	afternoon or evening
p.o. / per os	per os	pe gură (pe cale orală)	orally (by mouth)
part. dolent.	parti dolenti	pe partea dureroasă	to the painful part
part. affect.	parti affectae applicandus	pe partea afectată	to the affected part
p.a.	parti affectae	partea afectată	to the affected part
p.aeq.	partes aequales	în părţi egale	equal parts
p.p.	post prandial	după masă	after meals
pp.	partes	părţi	parts
p.r.n.	pro re nata	la nevoie	as needed (as need or as required)
q.	quisque, quoque	fiecare	every
q.a.d.	quaque alternis die	în fiecare următoare zi/a doua zi	every other day
q.a.m.	quaque ante meridianum	în fiecare dimineaţă	every morning
q.d.	quaque die	în fiecare zi, zilnic	every day
q.d.s.	quarter die sumendus	de patru ori pe zi	to be taken four times daily
q.h.,qq.h.	quaque hora	la fiecare oră	each hour, every hour
q.H.M.	quaque hora somni	în fiecare seară la culcare	every evening at bedtime
q.i.d., q.d.	quater in die, quarter in die quaque	de patru ori pe zi	four times daily
q. 2 h	quaque 2 hora	o dată la 2 ore	every two hours
q. 3 h	quaque 3 hora	o dată la 3 ore	every three hours
q. 4 h, q. qq. h., q.q.h	quaque 4 hora, quarta quaque hora	o dată la 4 ore	every four hours
q. 6 h	quaque 6 hora	o dată la 6 ore	every six hours
q. 8 h	quaque 8 hora	o dată la 8 ore	every eight hours
q. 12 h	quaque 12 hora	o dată la 12 ore	every twelve hours
q.l.	quantum libet	după dorinţă, nelimitat	as much as you like
q.m.	quaque mane	în fiecare dimineaţă	every morning

q.n.	quaque nocte	în fiecare seară	every night
q.n.s.	quantum non sufficiat	cantitate insuficientă	quantity not sufficient
q.o.d.	quaque die	peste o zi, o dată la două zile	every other day
q.p.m.	quaque post meridium	în fiecare seară	every evening
q.q.	quaque	zilnic	every
q.q.h.	quaque quarta hora	la fiecare patru ore	every four hours
q.s.	quantum satis/quantum sufficiat	cât este necesar, cantitate suficientă	a sufficient quantity
q.s.ad.	quantum satis addatur	adaugă o cantitate suficientă	a sufficient quantity to make
q.v.	quam volueris	după dorinţă, nelimitat	as much as you wish
R.	rectum	rect	rect
Rp. (Rx.)	recipe	reţetă va rog să luaţi	prescription take
s.	sine	fără	without
s.a.	secundum artem	corespunzător profesiei, după arta profesiei	according to art
sec.art.	secundum artem	în scop farmaceutic	with pharmaceutical skill
sig.	signatura signa	semnătură indică, marchează	signature label, let it be inscribed
sol.	solutio	soluţie	solution
sol.aq.	solutio aquosa	soluţie	aqueous solution
s.o.s.	si opus sit	cât este necesar	if there is need, if necessary
ss	semis	jumătate	one half
stat.	statim	imediat	at once, immediately
supp.	suppositorium	supozitor	suppository
syr.	syrupus	sirop	syrup
tab.	tabella	tabletă, comprimat	tablet
tal.	tales	asemenea	such
tal.dos.	tales doses	asemenea doze	such doses
t.i.d.	tria in die, ter in die	de trei ori pe zi	three times in a day
tr.	tinctura, -ae	tinctură	tincture
trit.	tritura	triturare	triturate
tuss.	tussis	tuse	cough
u.d./ ut.dict.	ut dictum	precum este indicat	as directed
ung.	unguentum	unguent	ointment
V.	vagina	vaginal	vaginal
vitr.	vitrum, -i	sticlă	glass
vitrell.	vitrella	capsulă de sticlă	glass capsule (crushable)
sum.	sumendus	să fie luat	to be taken
t.	ter	de trei ori	thrice
t.d.d.	ter de die	de trei ori pe zi	three times daily
t.d.s.	ter die sumendus	a se lua de 3 ori pe zi	to be taken three times daily
tuss.urg.	tussi urgente	în caz de tuse	when the cough troubles
u.a.	ut antea	ca înainte	as before
utend.	utendus	să fie utilizat	to be use
Aurist.	Auristillae	picături pentru ureche	ear drops
Cataplasm.	Cataplasma	cataplasmă	poultice
Collun.	Collunarium	spălătură nazală	nose wash
Collut.	Collutorium	spălătură bucală	mouth wash
Collyr.	Collyrium	colir	eye lotion
Crem.	Cremor	cremă	cream
Ht.	Haustus	sorbitură, înghiţitură	draught
Narist.	Naristillae	picături pentru nas	nose drops
Neb.	Nebula	spray, soluţie	spray, solution
Oculent.	Oculentum	unguent oftalmic	eye ointment
Past.	Pasta	pastă	paste
Pig.	Pigmentum	pigment, colorant	paint
Pulv.	Pulvis	pulbere	powder
Pulv.consp.	Pulvis conspersus	pulbere presărată	dusting powder
Troch.	Trochiscus	pastilă	lozenge
Vap.	Vapor	inhalaţie	inhalation

4. Abrevieri întâlnite în scrierea unor diagnostice

Abreviere	Semnificaţie	
	Limba română	Limba engleză
AAA	anevrism aortic abdominal	abdominal aortic aneurysm
ABE	endocardită bacteriană acută	acute bacterial endocarditis
AF	1. fibrilaţie atrială 2. tahiaritmie atrială	1. atrial fibrillation 2. atrial flutter
AI	insuficienţă aortică	aortic insufficiency
AIDS	sindrom de imunodeficienţă dobândită	acquired immunodeficiency syndrome
ALD	adrenoleucodistrofie	adrenoleukodystrophy
ALL	leucemie limfoblastă acută	acute lymphoblastic leukemia
AMI	infarct miocardic acut	acute myocardial infarction
ANLL	leucemie nonlimfocitară acută	acute nonlymphocytic leukemia
AOM	otită acută a urechii medii	acute otitis media
AP	1. angină pectorală 2. tensiune arterială	1. angina pectoris 2. arterial pressure
ARD	afecţiune respiratorie acută	acute respiratory disease
ARF	insuficienţă renală acută	acute renal failure
AS (SAo) AS	1. stenoză aortică 2. arterioscleroză	1. aortic stenosis 2. arteriosclerosis
As.M.	astigmatism miopic	myopic astigmatism
ASCVD	ateroscleroză a vaselor coronariene ale inimii, aterocoronaroscleroză	atherosclerotic coronary vessel disease
ASHD	cardiopatie aterosclerotică	atherosclerotic heart disease
Ast.	astigmatism	astigmatism
ASVD	angiopatie aterosclerotică	atherosclerotic heart disease
at fib	fibrilaţie atrială	atrial fibrillation
ATN	necroză tubulară acută	acute tubular necrosis
AVSS	afebril, cu semne vitale stabile	afebrile, vital signs stable
B-I	operaţie Billroth I, gastroduodenostomie	Billroth I operation
B-II	operaţie Billroth II, gastrojejunostomie, gastroenterostomie	Billroth II operation
b.p. (B.P.)	presiune sangvină, tensiune arterială	blood pressure
Bls	glicemie	blood sugar
BM	1. peristaltism intestinal 2. măduvă osoasă	1. bowel movement 2. bone marrow
BPD	displazie bronhopulmonară	bronchopulmonary dysplasia
BPH	hipertrofie benignă de prostată, adenom benign de prostată	benign prostatic hypertrophy
Bpm	bătăi pe minut	beats per minute
BPs	presiune sistolică	systolic blood presure
BR	repaus la pat	bed rest
BTB	hemoragie masivă	breakthrough bleeding
Bx (bx)	biopsie	biopsy
Ca (CA)	1. cancer 2. carcinom	1. cancer 2. carcinoma
CBS	sindrom psihoorganic	chronic brain syndrome
CEP	porfirie eritropoietică congenitală	congenital erythropoietic porphyria
CF	1. insuficienţă cardiacă 2. fibroză chistică de pancreas	1. cardiac failure 2. cystic fibrosis

CGL	leucemie granulocitară cronică	chronic granulocytic leukemia
CHD	malformaţie cardiacă congenitală	congenital heart disease
CIS	carcinom in situ, carcinom intraepitelial preinvaziv	carcinoma in situ
CLL	limfoleucoză cronică, leucemie limfoidă cronică	chronic lymphocytic leukemia
CML	mieloleucoză cronică, leucemie mieloidă cronică	chronic myelogenous leukemia
CMV	citomegalovirus	cytomegalovirus
COCM	cardiomiopatie congenstivă	congestive cardiomyopathy
COPD	boală pulmonară obstructivă cronică	chronic obstructive pulmonary disease
CRD	afecţiune respiratorie cronică	chronic respiratory disease
CRF	insuficienţă renală cronică	chronic renal failure
CSM	meningită cerebrospinală	cerebrospinal meningitis
CVA	accident vascular cerebral	cerebrovascular accident
CVD	boală cardiovasculară	cardiovascular disease
DAH	cord iritabil, pseudoangină pectorală	disordered action of the heart
DBP	tensiune arterială diastolică	diastolic blood presure
DCMP	cardiomiopatie dilatativă	dilated cardiomyopathy
DDx (ddx)	diagnostic diferenţiat	differential diagnosis
DGI	infecţie gonococică diseminată	disseminated gonococcal infection
DI	diabet insipid	diabetes insipidus
DIC	coagulare intravasculară diseminată, sindrom trombohemoragic generalizat	disseminated intravascular coagulation
DJD	afecţiune articulară degenerativă, osteoartroză	degenerative joint disease
DLE	lupus eritematos medicamentos	drug related lupus erythematosus
DM	diabet zaharat	diabete mellitus
DOE	dispnee la efort fizic	dyspnea on exertion
DTs	delir alcoolic, *delirium tremens*	delirium tremens
DU	ulcer duodenal	duodenal ulcer
DUB	hemoragie uterină disfuncţională	disfunctional uterine bleeding
DVP	tromboza venelor profunde	deep vein thrombosis
Dx (dx)	diagnostic, diagnoză	diagnosis
EKC	cheratoconjunctivită adenovirală, cheratoconjunctivită epidemică	epidemic keratoconjunctivitis
EMC	encefalomiocardită	encephalomyocarditis
EPS	simptome extrapiramidale	extrapyramidal symptoms
EUA	examinare sub anestezie	examination under anesthesia
FH	anamneză familială, anamneză ereditară	family history
FUO	febră de origine necunoscută	fever of undetermined origin
Fx	1. fractură 2. funcţie	1. fracture 2. function
GB	vezică biliară	gallbladder
GC	1. gonococ 2. gonoree	1. gonococcus 2. gonorrhea
GERD	reflux gastroesofagian	gastroesophageal reflux disease
GI	1. gastrointestinal 2. gastroenterologie	1. gastrointestinal 2. gastroenterology
GN	glomerulonefrită	glomerulonephritis
GT	tub gastrostomic	gastrostomy tube
GU	urogenital, genitourinar	genitourinary
GYN (Gyn, gyn)	ginecologie	gynecology
HA (H/A)	cefalee	headache
HAV	virusul hepatitei A	hepatitis A virus
HB	hepatită B, hepatită serică (pareterală serică)	hepatitis B
HBP	tensiune arterială înaltă	high blood pressure
HBV	virusul hepatitei B	hepatitis B virus
HCV	virusul hepatitei C	hepatitis C virus
HD	boala Hodgkin, limfogranulomatoză	Hodgkin's disease
HDN	eritroblastoză fetală, eritroblastoză (boala hemolitică) a nou-născuţilor	hemolytic disease of the newborns
HDV	1. virusul hepatitei D 2. delta-virus uman	1. hepatitis D virus 2. human delta virus
HH	hernie hiatală, hernie diafragmatică prin hiatul esofagian	hiatus hernia
HIV	virusul imunodeficienţei umane	human immunodeficiency virus

Hm	hipermetropie manifestă	manifest hyperopia
HMD	pneumonie asfixică, sindrom de membrane hialinice	hyaline membrane disease
HOCM	cardiomiopatie hipertrofică obstructivă, stenoză subaortică hipertrofică idiopatică	hypertrophic obstructive cardiomyopathy
HPV	virusul papilomului infecţios, genul Papillomavirus	human papilloma virus
HR	frecvenţa cardiacă, ritmul contracţiilor cardiace	heart rate
HRS	sindrom hepatorenal	hepatorenal syndrome
HSM	1. hepatosplenomegalie 2. murmur holosistolic	1. hepatosplenomegaly 2. holosystolic murmur
HSV	virusul herpesului simplu	herpes simplex virus
Ht	hipermetropie totală	total hyperopia
HT	hipertensiune	hypertension
Hx (hx)	anamneză, foaie de observaţie clinică	history
Hypo	1. hipotensiune 2. hipodermic	1. hypotension 2. hypodermic
IAP	porfirie intermitentă acută	intermittent acute porphyria
I&O	absorbţie şi eliminare	intake and output
IBD	boala intestinului inflamat	inflammatory bowel disease
IBS	boala (sindromul) intestinului iritat	irritable bowel syndrome
ICP	presiune intracraniană	intracranial pressure
ICT	inflamaţie a ţesutului conjunctiv	inflammation of connective tissue
IDDM	diabet zaharat insulinodependent	insulin-dependent diabetes melitus
IGT	tulburări de toleranţă la glucoză	impaired glucose tolerance
IH	hepatită infecţioasă	infectious hepatitis
IMI	infarct miocardic inferior	inferior myocardial infarction
IRS	sindrom de insulinorezistenţă, sindromul X	insulin resistance syndrome
JRA	artrită reumatoidă juvenilă, boala Still, poliartrită cronică evolutivă infantilă	juvenile rheumatoid arthritis
KS	sarcomul (angiosarcomatoza) Kaposi	Kaposi's sarcoma
LAE	hipertrofie atrială stângă	left atrial enlargement
LBBB	bloc interventricular stâng	left bundle branch block
LE	lupus eritematos	lupus erythematosus
LGV	limfogranulom venerian (inghinal)	lymphogranuloma venereum
LOC	lipotimie, leşin, pierderea cunoştinţei	loss of consciousness
LVH	hipertrofie ventriculară stângă	left ventricular myocardial hypertrophy
Mets	metastaze	metastases
MG	miastenie gravă, boala Erb-Goldflam	myasthenia gravis
MI	1. infarct miocardic 2. insuficienţă mitrală	1. myocardial infarction 2. mitral insufficiency
ML	limfom malign	malignant lymphoma
MPGN	glomerulonefrită proliferativă membranoasă	membrane proliferative glomerulonephritis
MS	1. stenoză mitrală 2. scleroză diseminată, scleroză multiplă, scleroză în plăci	1. mitral stenosis 2. multiple sclerosis
MVES	extrasistole ventriculare multiple	multiple ventricular extrasystoles
MVP	prolaps mitral, prolaps al valvei mitrale	mitral valve prolapse
My	miopie	myopia
NCA	distonie neurocirculatorie	neurocirculatory asthenia
NDV	virusul bolii Newcastle, virusul pestei aviare asiatice	Newcastle disease virus
NGU	uretrită nongonococică	nongonococcal urethritis
NLA	neuroleptanalgezie	neuroleptanalgesia
NTMI	infarct miocardic nontransmural	nontransmural myocardial infarction
NUG	gingivită ulceronecrotică (ulceromembranoasă)	necrotizing ulcerative gingivitis
N&V	greaţă şi vomă	nausea and vomiting
OBS	sindrom psihic (mintal) organic	organic brain syndrome
OHSS	sindrom de hiperstimulare ovariană	ovarian hyperstimulation syndrome
OM	otită medie	otitis media
OMS	sindrom psihic (mintal) organic	organic mental syndrome
OWNT	în limite normale	otherwise within normal limits
PAC	extrasistolă atrială, contracţie atrială prematură	premature atrial contraction
PAT	tahicardie atrială paroxistică	paroxysmal atrial tachycardia

PBC	ciroză biliară primară	primary biliary cirrhosis
PCA	anafilaxie cutanată pasivă	passive cutaneous anaphylaxis
PCF	febră faringoconjunctivală, angină adenovirotică	pharingoconjunctival fever
PCO	ovare polichistice, sindromul Stein-Leventhal	polycystic ovaries
PCP	pneumonie pneumocistică	pneumocystis carinii pneumonia
Pcs	subconştient	preconscious
PCV	hematocrit	packed cell volume
PDx	diagnostic fizic, diagnostic cu ajutorul metodelor fizice de investigaţie	physical diagnosis
PE	1. examen fizic 2. embolism (embolie) pulmonar(ă) 3. exsudat pleural	1. physical exam 2. pulmonary embolism 3. pleural effusion
PGL	limfadenopatie generalizată persistentă	persistent generalized lymphadenopathy
PH	anamneză	past history
PHP	pseudohipoparatiroidism, pseudohipoparatiroidie, sindromul Albright	pseudohypoparatyroidism
PHT (HTP)	hipertensiune pulmonară	pulmonary hypertension
PI (IP)	insuficienţă pulmonară	pulmonary insufficiency
PID	inflamaţie a organelor pelviene	pelvic inflammatory disease
PMR	polimialgie reumatică	polymialgia rheumatica
PMS	sindrom premenstrual	premenstrual syndrome
PND	dispnee nocturnă paroxistică, sindrom de apnee nocturnă	paroxysmal nocturnal dyspnea
PNH	hemoglobinurie nocturnă paroxistică	paroxysmal nocturnal hemoglobinuria
POEMS	sindromul PEP (Poems, Crow-fukase)	Poems syndrome
PS	stenoză pulmonară	pulmonic stenosis
PSGN	glomerulonefrită poststreptococică	poststreptococcal glomerulonephrithis
PUD	ulcer gastric sau duodenal	peptic ulcer disease
PUO	febră de origine necunoscută	pyrexia of unknown origin
PUPPP	papile urticariene pruritice şi plăci de graviditate	pruritic urticarial papules and plaques of pregnancy
PVC	extrasistolă ventriculară, contracţie ventriculară prematură	premature ventricular contraction
PVD	afecţiune vasculară periferică	peripheral vascular disease
PWMI	infarct miocardic posterior	posterior wall myocardial infarction
RA	artrită reumatoidă	rheumatoid arthritis
RAV	virusul sarcomului Rous	Rous associated virus
RBBB	bloc de ramură dreaptă	right bundle branch block
RBC (rbc)	1. eritrocit 2. număr de eritrocite	1. red blood 2. red cell blood count
RF (FR)	febră reumatică	rheumatic fever
RHD	cardiopatie reumatică	rheumatic heart disease
RIND	tulburări neurologice ischemice reversibile	reversible ischemic neurologic deficit
RLF	sindrom Terry, fibroplazie retrolentală	retrolental fibroplasia
RPGN	glomerulonefrită subacută galopantă, malignă	rapidly progressive glomerulonephritis
RTA	acidoză tubulară renală	renal tubular acidosis
RVH	1. hipertrofie ventriculară dreaptă 2. hipertensiune renovasculară	1. right ventricular hypertrophy 2. renovascular hypertension
SAB	avort spontan	spontaneous abortion
SAH	hemoragie subarahnoidiană	subarachnoid hemorrhage
SBE	endocardită bacteriană subacută	subacute bacterial endocarditis
SBF	circulaţie sangvină sistemică	systemic blood flow
SBO	ileus (ocluzie) de intestin subţire	small bowel obstruction
SBP	1. presiune sistolică 2. peritonită bacteriană spontană	1. systolic blood pressure 2. spontaneous bacterial peritonitis
SDAT	demenţă senilă de tip Alzheimer	senile dementia of Alzheimer
SEMI	infarct miocardic subendocardic	subendocardial myocardial infarction
SH	hepatită serică	serum hepatitis
SIADH	sindrom de secreţie necorespunzătoare de hormon antidiuretic	syndrome of inappropriate secretion of ADH
SLE	lupus eritematos sistemic	systemic lupus erythematosus
SOB	dispnee	shortness of breath
Sp	stenoză pulmonară	pulmonary stenosis
SSCP	durere toracică retrosternală	substernal chest pain

sss	1. necroliză epidermică toxică, sindromul Lyell 2. sindrom de insuficienţă a nodului sinuzal, sindromul de bradicardie-tahicardie	1. scalded skin syndrome 2. sick sinus syndrome
STD	boală venerică	sexually transmitted disease
surg.	1. chirurgie 2. chirurgical	1. surgery 2. surgical
SVT	tahicardie supraventriculară	supraventricular tachycardia
Tab.	avort terapeutic	therapeutic abortion
TAD	dermatoză acantolitică tranzitorie, boala Grover	transient acantholytic dermatosis
T.b.	micobacteria tuberculozei, bacilul Koch	tubercle bacillus
TB (TBC)	tuberculoză	tuberculosis
TEN	necroliză epidermică toxică	toxic epidermal necrolysis
TGE	gastroenterită infecţioasă	transmissible gastroenteritis
Tia	tumoră laringiană cu afectarea comisurii anterioare	tumor of the larynx with involvement of the anterior comissure
TIA	tulburări ischemice tranzitorii ale circulaţiei cerebrale	transient ischemic attack
Tib	tumoră laringiană cu afectarea ambelor coarde vocale	tumor of the larynx with involvement of both vocal cords
Tis	tumoră *in situ*, tumoare preinvazivă	tumor in situ
TLE	epilepsie psihomotorie	temporal lobe epilepsy
Tn	tensiune intraoculară	intraocular tension
TR	insuficienţă tricuspidă	tricuspid regurgitation
TS	stenoză tricuspidă, stenoză a orificiului atrioventricular drept	tricuspid stenosis
TTP	purpură trombotică trombocitopenică, boala Moschcowitz	thrombotic thrombocytopenic purpura
UI	incontinenţă urinară	urinary incontinence
URI	infecţie la nivelul căilor respiratorii superioare	upper respiratory tract infection
UTI	infecţie a tractului urinar	urinary tract infection
V.D. (VD)	boală venerică	venereal disease
VF	fibrilaţie ventriculară	ventricular fibrillation
VPB	extrasistolă ventriculară, contracţie prematură a ventriculelor	ventricular premature beat
VPC	extrasistolă ventriculară, contracţie prematură a ventriculelor	ventricular premature contraction
VS	stomatită veziculară	vesicular stomatitis
Vs (VS)	semne vitale	vital signs
VSD (DSV)	defect septal interventricular	ventricular septal defect
VSS	semne vitale stabile	vital signs stable
VT	tahicardie ventriculară	ventricular tachycardia
VT/VF	tahicardie/fibrilaţie ventriculară	ventricular tachycardia/fibrillation
VZV	virusul varicela şi herpes zoster	varicella zoster virus
WBC	1. leucocit 2. formulă leucocitară	1. white blood cell 2. white blood cell count
WDLL	limfom limfocitar bine diferenţiat	well differentiated lymphocytic lymphoma
WNL	în limite normale	within normal limits
WPW	sindromul Wolff-Parkinson-White	Wolff-Parkinson-White syndrome
W/U	examen clinic al pacientului cu scopul de a pune un diagnostic	work-up
ZE, Z-E	sindromul Zollinger-Ellison	Zollinger-Ellison syndrome

5. Abrevieri pentru principalele căi de administrare a medicamentelor

Forma farmaceutică	Indicaţii		Abrevieri pentru calea de administrare	
	lb. română	lb.engleză	lb. română	lb. engleză
• Comprimate (tablete) • Capsule	– „per os" = pe cale orală, pe gură	by mouth	p.o.	p.o.
	– sub lingual (sub limbă)	under the tongue	s.l.	s.l.
	– oral, bucal, pe mucoasa bucală	in the cheek	–	–
• Forme fluide, solide sau semisolide	– „per os" = pe cale orală, pe gură	by mouth	p.o.	p.o.
	– topic, pe piele	topical, on the skin	–	–
	– inhalare prin gură sau nas (aerosoli)	inhaled trough mouth or nose	–	–
	– spray fin, nebulizaţii	spray or nebulisation	–	–
	sau ceaţă, adesea cu valvă dozatoare	metered dose inhalers	–	MDI_s
	sau inhalator cu pulbere uscată	dry powder inhalers	–	DPI_s
• Supozitoare	– vaginal	inserted in the vagina, per vagina	–	P.V.
	– rectal	inserted in the rectum, per rectum	–	P.R., R.
• Preparate parenterale 1. Injectabile	– injecţie, intravenos	by injection in the vein / intravenously	i.v.	i.v.
	– injecţie, intramuscular	by injection in the muscle	i.m.	i.m.
	– injecţie, subcutanat, sub piele	by injection under the skin	s.c.	s.c.
	– injecţie, intradermic	intradermally	i.d.	i.d.
	– injecţie, intrarahidian	intrarahidian	i.r.	i.r.
	– injecţie, intrarterial	by injection in the arthery	i.a.	i.a.
	– injecţie, intracardiac	by injection in the heart	i.c.	i.c.
	– injecţie, intraperitoneal	by injection in the peritoneum	i.p.	i.p.
	– injecţie, intraocular	by injection in the eye	i.o.	i.e.
2. Perfuzabile	– perfuzare; injectare lentă şi continuă a unui lichid în circulaţia sangvină, de obicei printr-o venă	infusion	perf. (i.v.)	inf. (i.v.)
3. Implanturi	– implantare	implantation	–	–
• Unguente (creme, paste)	– topic, local pe piele	topical, applied to the surface of the skin	–	–
• Sisteme presosensibile, sisteme terapeutice transdermice (STT, TTS)	– transdermic, absorbţia s.m. prin pielea intactă	transdermal, absorption of the drug trough the unbroken skin	–	–
• Forme solide orale	„per os" = pe cale orală, pe gură	by mouth	p.o.	p.o.
	Tipul de eliberare a s.m.			
	– eliberare imediată	immediate release	–	IM
	– eliberare controlată	controlled release	–	CR
	– eliberare modificată	modified release	–	MR
	– eliberare prelungită, pulsatilă	prolonged release, pulsed release	–	PR
	– eliberare enterică, acoperire enterică	enteric release, enteric coated	–	ER, EC
	– eliberare extinsă	extended release	–	–
	– eliberare susţinută, înceată	sustained release, slow release	–	SR

6. Simboluri ale claselor de medicamente (SUA)

Următoarele simboluri indică ce clase de substanţe ale produselor industriale sunt sub Actul de Control al Substanţelor din 1970 (SUA). Aceste simboluri se utilizează numai ca ghid.

C – I: Substanţe care au un potenţial mare pentru abuz şi nu sunt acceptate pentru uz medical în SUA: heroina, peiota, LSD, mescalina şi psilocibina.

C – II: Substanţe care au un potenţial mare de abuz, dar au fost acceptate curent în uzul medical. Se eliberează pe bază de reţetă prescrisă de medic. Prescripţiile verbale trebuie confirmate de medic în scris în decurs de 72 de ore şi se eliberează numai în cazuri de urgenţă. Nu se permite reînnoirea lor. De exemplu: morfina, barbiturice, amfetamina.

C – III: Substanţe care au un oarecare potenţial de abuz. Se pot elibera pe reţete scrise sau verbal. Se permit până la 5 reînnoiri în 6 luni.

C – IV: Substanţe care au un potenţial scăzut pentru abuz. Se pot prescrie pe reţete sau se eliberează la cerere. Se permit până la 5 reînnoiri în 6 luni.

C – V: Substanţe supuse regulamentelor statale şi locale. Potenţialul pentru abuz este mic. Poate fi necesară o prescripţie.

R_x: Substanţe care sunt disponibile numai pe bază de reţetă, dar nu sunt clasificate ca substanţe controlate.

7. Abrevieri ale microorganismelor

Abreviere	Denumire	Abreviere	Denumire
Bacterii			
B.forsythus	*Bacteroides forsythus*	*S.viridans*	*Streptococcus viridans*
B.fragilis	*Bacteroides fragilis*	*U.urealyticum*	*Ureaplasma urealyticum*
C.jejuni	*Campylobacter jejuni*	*V.cholerae*	*Vibrio cholerae*
C.pneumoniae	*Chlamydia pneumoniae*	**Paraziţi în sânge**	
C.trachomatis	*Chlamydia trachomatis*	*P.falciparum*	*Plasmodium falciparum*
C.difficile	*Clostridium difficile*	*P.malariae*	*Plasmodium malariae*
C.diphteriae	*Corynebacterium diphteriae*	*P.ovale*	*Plasmodium ovale*
E.aerogenes	*Enterobacter aerogenes*	*P.vivax*	*Plasmodium vivax*
E.cloacae	*Enterobacter cloacae*	**Fungi**	
E.faecalis	*Enterococcus faecalis*	*C.albicans*	*Candida albicans*
E.coli	*Escherichia coli*	*C.glabrata*	*Candida glabrata*
F.necrophorum	*Fusobacterium necrophorum*	*C.neoformans*	*Cryptococcus neoformans*
F.nucleatum	*Fusobacterium nucleatum*	*E.flocossum*	*Epidermophyton flocossum*
G.vaginalis	*Gardnerella vaginalis*	*T.mentagrophytes*	*Trichophyton mentagrophytes*
H.influenzae	*Haemophilus influenzae*	*T.rubrum*	*Trichophyton rubrum*
H.pylori	*Helicobacter pylori*	**Protozoare/Paraziţi**	
K.pneumoniae	*Klebsiella pneumoniae*	*C.cayetanesis*	*Cyclospora cayetanesis*
L.acidophilus	*Lactobacillus acidophilus*	*C.parvum*	*Cryptosporidium parvum*
L.vaginalis	*Lactobacillus vaginalis*	*E.histolyca*	*Entamoeba histolyca*
L.pneumophila	*Legionella pneumophila*	*E.vermicularis*	*Enterobius vermicularis*
L.monocytogenes	*Listeria monocytogenes*	*G.lamblia*	*Giardia lamblia*
M.furfur	*Malassezia furfur*	*P.carinii*	*Pneumocystis carinii*
M.catarrhalis	*Moraxella catarrhalis*	*S.stercoralis*	*Strongyloides stercoralis*
M.lacunata	*Moraxella lacunata*	*T.gondii*	*Toxoplasma gondii*
M.tuberculosis	*Mycobacterium tuberculosis*	*T.vaginalis*	*Trichomonas vaginalis*
M.pneumoniae	*Mycoplasma pneumoniae*	**Virusuri**	
N.gonorrhoeae	*Neisseria gonorrhoeae*	CMV	*Cytomegalovirus*
N.gonorrhoeae subsp.	*Neisseria gonorrhoeae subspecii*	HAV	*Hepatitis A virus*
N.kochii	*Neisseria kochii*	HBV	*Hepatitis B virus*
N.meningitidis	*Neisseria meningitidis*	HCV	*Hepatitis C virus*
N.asteroides	*Nocardia asteroides*	HIV	*Human immunodeficiency virus*
P.acnes	*Propionibacterium acnes*	HPV	*Human papillomavirus*
P.gingivalis	*Porphyromonas gingivalis*	HSV	*Herpes simplex virus*
P.intermedia	*Prevotella intermedia*	RSV	*Respiratory syncytial virus*
P.mirabilis	*Proteus mirabilis*	VZV	*Varicella zoster virus*
P.stuartii	*Providencia stuartii*		
P.aeruginosa	*Pseudomonas aeruginosa*		
S.typhi	*Salmonella typhi*		
S.marcescens	*Serratia marcescens*		
S.aureus	*Staphylococcus aureus*		
S.epidermidis	*Staphylococcus epidermidis*		
S.saprophyticus	*Staphylococcus saprophyticus*		
S.pneumoniae	*Streptococcus pneumoniae*		
S.mutans	*Streptococcus mutans*		
S.pyogenes	*Streptococcus pyogenes*		

III. GHID ETIMOLOGIC

Principalii termeni farmaceutici, ca şi cei medicali îşi au originile în limbile greacă şi latină. Aceşti termeni vechi se află la baza medicinei şi farmaciei moderne, deoarece, încă din Antichitate, ştiinţele s-au aflat sub influenţă greacă şi latină. Ele sunt la originea limbajului specific, ştiinţific universal, în lumea Vestului.

Mai târziu, în Evul Mediu, aceşti termeni de bază s-au aflat sub influenţa, deşi limitată, a limbii arabe. Alte limbi, ca franceza, germana şi slava veche, au influenţat, de asemenea, formarea termenilor medico-farmaceutici.

După cel de-al Doilea Război Mondial, foarte mulţi termeni medicali şi farmaceutici sunt derivaţi din limba engleză şi în prezent din engleza americană, limbi care s-au impus în toate domeniile de activitate.

Cei mai mulţi termeni medicali şi farmaceutici au trei componente de bază:

- rădăcina
- prefixul
- sufixul.

Fiecare termen este format prin combinarea cel puţin a *rădăcinii*, care are la bază subiectul despre care se vorbeşte, şi a *sufixului*, partea finală care modifică şi dă înţelesul iniţial al rădăcinii.

Prefixul este plasat la începutul termenului, numai când este necesar, pentru a se modifica rădăcina sau rădăcinile.

Regulile de bază şi modul de formare a termenilor medicali şi farmaceutici sunt prezentate pe larg în lucrarea *Terminologie medicală şi farmaceutică* (77).

În prezentul *Dicţionar farmaceutic*, pentru facilitarea consultării, principalele rădăcini, prefixe şi sufixe sunt redate alfabetic.

De asemenea, alături de componentul redat în limba română, este asociat şi componentul termenului în limba engleză.

În continuare sunt prezentate principalele componente ale termenilor farmaceutici şi medicali pe care trebuie să le cunoască un specialist în domeniul medicamentului.

Elemente de compunere a termenilor medicali şi farmaceutici

A

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
a-, an-	**a-, an-**	gr. *a, an* = lipsit de, fără	anorexie, anemie, avitaminoză
ab-, abs-	**ab-, abs-**	lat. *ab, abs* = de la, îndepărtat de	absorbţie, abstinenţă
abce-	**abce-**	lat. *abcessus, -us* = abces, puroi, din *ab* = de la + *cedo, -ere* = a trece, a merge	abces
abdomin-	**abdomen-**	lat. *abdomen, -inis* = abdomen, din lat. *abdere* = a ascunde şi *omen, -inis* = prevestire	abdominal, abdominoscopie
aber-	**aber-**	lat. *aberro, -are* = a se abate, din *ab* = îndepărtat şi *erro, -arre* = a devia	aberant, aberaţie, aberometru
absorb-	**absorp-**	lat. *absorbeo, -ere* = a absorbi, din *ab* = de la şi *sorbeo, -ere* = a bea	absorbant, absorbţie
-ac, ac-	**-ac**	gr. *akos* = remediu	acuminat, panaceu
acant-	**acanth-**	gr. *akantha* = spin	acantoză, acantocit
acari-, acaro-	**acari-, acaro-**	gr. *akari* = insectă	acarian, acarofobie
acet-	**acet-**	lat. *acetum, -i* = oţet	acetat, acetonă
acetil-	**acetyl-**	radical organic monovalent, CH_3-COO^- (*acet-* + *-il*)	acetilare, acetilcoenzima A
aceton-	**keton-**	lat. *acetum, -i* = oţet + *-onă*	cetonă, acetonemie
acid-, acido-	**acid-, acido-**	lat. *acidus, -a, -um* = acru	acid, aciditate, acidulare
acin-	**acin-**	lat. *acinus, -i* = boabă (de strugure)	acin, aciniform
acne-	**acne-**	gr. *akne* = vârf, excrescenţă	acnee, acneiform
acomod-	**acommod-**	lat. *acommodo, -are* = a se adapta	acomodare
acril-	**acryl-**	radical organic monovalent (lat. *acer, -a, -um* = acru + gr. *hyle* = materie)	acrilat, acrilamidă

acro-, -acrie	**acro-, -acria**	gr. *akron* = vârf, extremitate	acrodinie, acrofoză
actin-, actino-	**actin-, actino-**	lat. *aktis, -inos* = rază de lumină	actină, actinic, actinomicoză
activ-	**activ-**	lat. *activus, -a, -um* = care acţionează, de la *ago, -ere* = a acţiona	activator, activitate
acu-	**acu-**	1. gr. *akouein* = a auzi 2. lat. *acus, -i* = ac	1. acufenă 2. acupunctură
acumin-	**acumin-**	lat. *acuminatus, -a, -um* = ascuţit, din *acumen, -inis* = vârf	acuminat
acut-, acuti-	**acut-, acuti-**	lat. *acutus, -a, -um* = ascuţit	acutizare, acut
acuzie-	**acusis-**	gr. *akousis* = auz, din *akouein* = a auzi	anacuzie, hipoacuzie
acva-, acvi-, acvo-	**aqua-, aqui-, aquo-**	lat. *aqua, -ae* = apă	acvofobie, acvifer
ad-	**ad-**	lat. *ad* = aproape, spre, lângă	adsorbţie, adsorbant
aden-, adeno-	**aden-, adeno-**	gr. *aden, adenos* = glandă, ganglion limfatic	adenită, adenom, adenovirus
adero-	**adhaero-**	lat. *adhaereo, -erre* = a fi ataşat de	aderent
adezi-, adezio-	**adhesi-, adhesion-**	lat. *adhaesio, -ere* = alipire, din *adhaero, -ere* = a fi lipit de ceva, a lega	adeziune, adeziv, adezivitate
adip-, adipo-	**adip-, adipo-**	lat. *adeps, -dipis* = grăsime	adipocit
adjuv-	**adjuv-**	lat. *adjuvans*, de la *adjuvo, -are* = a ajuta	adjuvant
adren-, adreno-	**adren-, adreno-**	lat. *ad* = aproape + *ren, -is* = rinichi	adrenalină, adrenergic
aer-, aero-	**aer-, aero-**	gr. *aer, -os* = aer, lat. *aer, -is* = aer	aerob, aeromicrofloră, aerosil, aerosol
afect-, afecto-	**afect-, afecto-**	lat. *affectus, -i* = afecţiune, boală	afecţiune, afectiv
aft-, afto-	**apht-, aphtho-**	lat. *apthae, -arum* = afte	aftă, aftoză
agent-	**agent-**	lat. *agens, -ntis* = activ, viu, de la *ago, -ere* = a acţiona	agent
aglomer-, aglomero-	**agglomer-, agglomero-**	lat. *agglomero, -are* = a îngrămădi, a înghesui	aglomerare, aglomerate
aglutin-, aglutino-	**agglutin-, agglutino-**	lat. *agglutino, -are* = a lipi, a uni	aglutinare, aglutinogen
-agog	**-agog**	gr. *agogos* = care conduce spre eliminare	colagog, galactagog
agon-	**agon-**	gr. *agon* = luptă, *agonistes* = luptător	agonist, antagonist
agora-	**agora-**	gr. *agora* = piaţă publică	agorafobie
-agră	**-agra**	gr. *agra* = atac, apucare	pelagră, podagră
agreg-, agrego-	**aggreg-, aggrego-**	lat. *aggrego, -are* = a grămădi, a uni cu	agregare, agregate
1. al- **2. -al**	**1. al-** **2. -al**	1. lat. *ala, -ae* = aripă 2. care aparţine la	1. alar 2. intestinal, oficinal, magistral, industrial
al-, alo-	**all-, allo-**	gr. *allos* = altul	alergie, alopatie, alotropie
alant-, alanto-	**allant-, allanto-**	gr. *allas, -ntos* = cârnat	alantoidă, alantoină
alb-, albumino-, albumen-	**alb-, albumino-, albumen-**	1. lat. *albus, -a, -um* = alb 2. lat. *albumen, -inis* = albuş de ou	1. *Candida albicans*, albinism 2. albumină
alcal-, alcalino-	**alkal-, alkalino-**	ar. *alqali* = potasă	alcalin, alcaloid, alcalimetrie
alchil-	**alkyl-**	radical pentru o hidrocarbură care a pierdut un atom de H	alchilant
alcool-, alcoolo-	**alcohol-, alcoholo-**	ar. *al cohol* sau *al koh'l* = subtil, pătrunzător	alcool, alcoolate, alcoolism
alel-	**allel-**	gr. *allelon* = de la unul la altul	alele, alelopatie
alexi-	**alexi-**	gr. *alexein* = a proteja	alexine
-algie, algo-, -algezie, algezio-	**-algia, algo-, -algesia, algesio-**	gr. *algos* = durere, gr. *algesis* = simţul durerii	cefalgie, nevralgie analgezie
alif-	**aliph-**	gr. *aleiphar, -atos* = ulei, grăsime	alifatic, alifie
alil-	**alyl-**	radical monovalent, derivat din propilenă (CH_2=CH-CH_2-)	clorură de alil
alopec-	**alopec-**	gr. *alopex* = vulpe	alopecie
alveol-, alveolo-	**alveol-, alveolo-**	lat. *alveolus, -i* = cavitate mică, din *alveus, -i* = cavitate	alveolă, alveolită, alveoconuri
amb-, ambi-, ambo-	**amb-, ambi-, ambo-**	lat. *ambo* = amândoi	ambidextru, ambient, ambivalenţă
ambul-, -ambul	**ambul-, -ambul**	lat. *ambulo, -are* = a merge	ambulator, somnambul

ametro-	**ametro-**	gr. *ametros* = fără măsură, disproporţionat, din *a* = fără + *metron* = măsură	ametropic
amfi-, amfo-	**amphi-, ampho-**	gr. *amphi, ampho* = ambii	amfipatic, amfoter, amfifil
amib-, amibo- amoeb-	**amib-, amibo-, amoeb-**	gr. *amoibe* = alternanţă, schimbare	amibicid, amiboid
amido-	**amido-**	prefix care indică în compuşii chimici prezenţa grupei amidice	amidaze, amidotrizoat
amigdal-	**amygdal-**	gr. *amydale* = migdală	amigdale, amigdalectomie
amil-, amilo-	**amyl-, amylo-**	gr. *amylon*, lat. *amylum, -i* = amidon, făină	amilazurie, amiloid, amilaze, amilopectină
amin-, amino-	**ammin-, ammino-**	gr. *ammoniakon* = sare de amoniu	amină, aminoacid
amnio-	**amnio-**	gr. *amnion* = membrana fătului	amniotic (lichid)
ampul-	**ampul-**	lat. *ampulla, -ae* = flaconaş	ampulă (fiolă)
an-	**an-**	gr. *an* = lipsit de, fără	anaciditate, anacuzie
-an	**-ist**	indică o profesie	clinician, fizician, cosmetician
ana-	**ana-**	gr. *ana* = din nou, în sus, în jurul	anafază, anafilaxie, anatoxină, analeptic
anabol-	**anabol-**	gr. *anabole* = acţiunea de a urca, *anaballein* = a construi, din *ana* = în sus + *ballein* = a arunca	anabolism, anabolizant
anchil-, anchilo-	**ankyl-, ankylo-**	gr. *ankylos* = încovoiat, curbat	anchilostomiază, anchiloză
andr-, -andrie, andro-	**andr-, -andria, andro-**	gr. *aner, andros* = bărbat	androgen, android, andropauză, androstan, androsteron
anev-, anevrismo-	**anev-, anevrismo-**	gr. *anevrysma* = lărgire, dilataţie, gr. *aneurein* = a dilata	anevrism, anevrismectomie
anex-, anexo-	**adnex-, adnexo-**	gr. *adnexus, -us*, lat. *annexus, -us* = legătură	anexe, anexită
ang-	**ang-**	lat. *angina, -ae, angor, -oris* = sufocare	angină, angor
angei-, angeio-; angi-, angio-	**angei-, angeio-, angi-, angio-**	gr. *angeion* = vas	angioblast, angiocolită
anhidr-, anhidro-	**anhydr-, anhydro-**	gr. *an* = fără + *hydor, -atos* = apă	anhidremie, anhidru
anizo-	**aniso-**	gr. *an* = fără + *isos* = egal	anizocorie
anom-	**anom-**	gr. *anomos*, lat. *anomolus, -a, -um* = neregulat	anomalie
ant-, anti-	**ant-, anti-**	gr. *anti* = contra, care se opune	antipruriginos, anticanceros, anticorp
ante-, antero-	**ante-, antero-**	lat. *ante* = înainte	antebraţ, antecedente
antr-, antrac-	**anthr-, anthraco-**	gr. *anthrax, -akos* = cărbune	antracoid, antrax
antr-, antri-, antro-	**antr-, antri-, antro-**	gr. *antron*, lat. *antrum, -i* = peşteră	antropiloric
antropo-, -antropic	**anthropo-, -anthropia**	gr. *anthropos* = om	antropofil, antropologic
anul-, anulo-	**annul-, annulo-**	lat. *annulus, -us* = inel	anular, anuloplastie
apendic-, apendico-	**appendic-, appendico-**	lat. *appendix, -icis* = adaos	apendice, apendicită
apex-, apexo-	**apex-, apexo-**	lat. *apex, -icis* = vârf	apex, apexogramă
api-, apio-	**api-, apio-**	lat. *apis, -is* = albină	apiterapie, apicultură
apo-	**apo-**	gr. *apo* = fără, în afară, din	apoenzimă, apomorfină, apoplexie
-apsă	**-apsa**	gr. *hapsis* = unire, fuziune	sinapsă
-ar	**-ary**	aparţine la	ocular, pulmonar
arahno-	**arachno-**	gr. *arakhne* = păianjen	arachnoide
arbor-	**arbor-**	lat. *arbor, -is* = arbore	arbore, arborescent
-are	**-ation**	1. indică o reacţie 2. indică o operaţie	1. aminare, carboxilare, nitrare 2. dizolvare, filtrare
argent-	**argent-**	lat. *argentum, -i* = argint	argentafin, argentometrie
argir-	**argyr-**	lat. *argentum, -i*, gr. *argyros* = argint	argirism
aril-	**aryl-**	prefix ce desemnează un radical aromatic	arilamină
aritm-	**arithm-**	gr. *arithmos* = număr	aritmetic, aritmie
aroma-	**aroma-**	gr. *aroma, -atos* = aromă	aromaterapie, aromă, aromatizare
arter-, arterio-	**arter-, arterio-**	lat. *arteria, -ae* = arteră; gr. *aer, -os* = aer + *terein* = a conţine	arteră, arterioscleroză, arterită

articul-, articulo-	articul-, articulo-	lat. *articulatio, -onis* = încheietură	articulaţie, articulită
artr-, artro-	arthr-, arthro-	gr. *arthron* = articulaţie	artrodinie, artropatie, artrită, artroză
asc-, asco-	ask-, asko-	gr. *askos* = burduf, sac	ascită, ascomicete
ascari-	ascari-	gr. *askarizein* = a sări, a ţopăi	ascarid, ascaridioză
asten-, -astenie	asthen-, -asthenia	gr. *asthenos* = fără putere	miastenie, astenie
aster-, astro-	aster-, astro-	gr. *aster, -eros* sau *-asteron* = stea	asteroid
atel-, atelo-	atel-, atelo-	gr. *ateles* = incomplet	atelă, atelectazie
ater-, atero-	ather-, athero-	gr. *athere* = terci	aterom, aterosclerozâ
-atie	-aty	proces (patologic)	cardiopatie, miopatie
atmo-	atmo-	gr. *atmos* = vapor, abur	atmosferă
atrofo-	atropho-	gr. *a* = fără + *trophe* = hrană	atrofodermatoză
atrop-	atrop-	*Atropos*-, una dintre cele 3 Parce, zeiţe ale destinului; lat. *atropa, -ae* = beladonă	atropină
audi-, audio-	audi-, audio-	lat. *audio, -ire* = a auzi	auditiv, audiometrie
aur-, auri-, auro-	aur-, auri-, auro-	1. lat. *aurum, -i* = aur; 2. lat. *aureus, -a, -um* = de aur	1. aurometru, aură, 2. aureomicină, auroterapie
auri-, auricul-	auri-, auricul-	lat. *auricula, -ae* = urechiuşă, diminutiv de la *auris, -is* = ureche	auricular
aut-, auto-	aut-, auto-	gr. *auto* = sine însuşi	autism, autoabsorbţie, autoanticorpi, autooxidare
automat-	automat-	gr. *automatos* = spontan	automatizare, automatism
auxano-, auxi-, auxo-	auxano-, auxi-, auxo-	gr. *auxe* = creştere; gr. *auxein* = a creşte	auxină, auxocrom
1. axi- 2. axo-	1. axi- 2. axo-	1. gr. *axia* = valoare, evaluare 2. gr. *axon*, lat. *axis, -is* = ax	1. axial, axiologie, cronaxie 2. axon
axil-	axil-	lat. *axilla, -ae* = axilă, subsoară	axilar, axilă
-ază	-ase, -asis	1. terminaţia enzimelor 2. definire diagnostic	1. hidrolază, zimază 2. midriază, helmintiază
azigo-	azygo-	gr. *a* = fără + *zygon* = jug	azigos (vene)
1. azo- 2. azoto-	1. azo- 2. nitro-	1. gr. *a* = privativ + *zoe* = viaţă 2. azot, nitrogen	1. azospermie 2. azotemie, azotat, azoturie
azuro-	azuro-	fr. veche *azur* = albastru	azurant optic

B

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
bacil-	bacil-	lat. *bacillum, -i* = bastonaş	baciliform, bacilicid
bacteri-, bacterio-	bacteri-, bacterio-	gr. *bakterion* = bacterie, bastonaş	bacterie, bactericid, bacteriotoxină
balneo-	balneo-	lat. *balneum, -ii* = baie	balneologie, balneoterapie
bar, -barism, baro-	bar-, -barism, baro-	gr. *baros* = greutate	barometru, hiperbarism, baroreceptor
bari-	bari-	gr. *barys* = greu	bariu, barioni
batm-, batmo-	bathm-, bathmo-	gr. *bathmos* = prag	batmoreceptor, batmotrop
bazi-, -bazie, bazo-	basi-, -basia, baso-	gr., lat. *basis, -is* = bază	bazocelular, abazie
bi-, bin-	bi-, bin-	1. lat. *bis* = de două ori 2. lat. *bini* = câte doi	1. bicarbonat, bioxid, bipolar 2. binar
biblio-	biblio-	gr. *biblion* = carte	bibliografie, bibliografic
-bie, bio-, -bio, -bioză	-bia, bio-, -bio, -biosis	gr. *bios* = viaţă	aerobie, biodisponibil, biotehnologie, antibiotic, aerobioză, biochimie
bili-	bili-	lat. *bilis, -is* = bilă	bilirubină, bilă
bi-, bis-	bi, bis-	lat. *bis* = de două ori	bianual, bisexuat
blast-, -blasto, -blastom	blast-, -blasto, -blastoma	gr. *blastos* = germene	eritroblast, limfoblastom
blefar-, -blefarie, blefaro-	blephar-, -blepharia, blepharo-	gr. *blepharon* = pleoapă	blefarită, ablefarie
bleno-	blenno-	gr. *blennos* = mucus	blenoragie
botri-, botrio-	bothri-, bothrio-	1. gr. *bothrion* = gropiţă 2. gr. *botrys* = ciorchine	1. botriocefal 2. botrioid
botul-	butul-	lat. *botulus, -i* = caltaboş	botulism
bradi-	bradi-	gr. *bradys* = încet	bradicardie, bradikinezie

brahi-	**brachy-**	gr. *brakys* = scurt	brahicefalie
brahi-, brahio-, -brahie	**brachi-, brachio-, -brachia**	gr. *brakhion, -onos*, lat. *brachium, -ii* = braţ	brahial, brahialgie, abrahie
brom-, bromo-	**brom-, bromo-**	gr. *bromos* = miros fetid	brom, bromism
bromato-	**bromato-**	gr. *broma, -atos* = aliment	bromatologie
bronho-, bronş-	**bronch-, broncho-**	gr. *bronkhos*, lat. *bronchia, -ae* = bronhie	bronhie, bronhospasm, bronşită
buc-, buco-	**buc-, bucco-**	lat. *bucca, -ae* = gură	bucal, bucofaringian
butir-, butiro-	**butyr-, butyro-**	lat. *butyrum, -i*, gr. *butyron* = unt	butiric, butir

C

Rădăcină, prefix, sufix		**Origine şi sens evocat**	**Exemple de termeni**
Limba română	**Limba engleză**		
cal-, calo-	**cal-, calo-**	gr. *kallos* = frumuseţe	calificare, calitate
calc-, calci-, calcio-	**calc-, calci-, calcio-**	gr. *calx, calcis* = var, calciu	calcar, calcitonină, calciu
calcul-, calculo-	**calcul-, calculo-**	lat. *calculus, -i* = pietricică	calcul, calculoză
calico-	**calico-**	1. gr. *kalyx, -ykos*, lat. *calyx, -ycis* = cupă 2. *khalix, -ikos* = var	1. calice, calicul 2. calicoză
calor-, calori-	**calor-, calori-**	lat. *calor, -oris* = căldură	calorie, calorimetrie
camer-	**camer-**	ital. *camera* = cameră	cameră, cameralar
canab-	**cannab-**	gr. *kannabis*, lat. *cannabis, -is* = cânepă	canabis, canabinoide
cancer-, cancero-	**carcino-**	lat. *cancer, -cri* = rac, crab, cancer	cancer, cancerigen
cant-, canti-	**quant-, quanti-**	lat. *quantus, -a, -um* = cât de mare	cantitate, cantitativ
capilar-, capilaro-	**capillar-, capillaro-**	lat. *capillaris, -is* = capilar lat. *capillus, -us* = fir de păr	capilar, capilaritate
capsul-, capsulo-	**capsul-, capsulo-**	lat. *capsula, -ae* = cutie mică, diminutiv de la *capsa, -ae* = cutie	capsulă, încapsulare
carbo-, carbon-	**carbo-, carbon-**	lat. *carbo, -onis* = cărbune	carbonat, carbonizare
carboxi-, carboxil-	**carboxy-, carboxyl-**	grupare chimică specifică pentru acizi organici (-COOH)	carboxilare, carboximetilceluloză sodică
carcin-, carcino-	**carcin-, carcino-**	gr. *karkinos* = rac, cancer	carcinom, carcinogen
cardi-, cardio-, -card	**cardi-, cardio-, -card**	gr. *kardia* = 1. inimă, 2. sfincter, cardia	1. cardiologie, miocard 2. cardia
cario-	**kario-**	gr. *karyon* = sâmbure, nucleu	carie, cariogen, cariotip
cata-	**cata-**	gr. *kata* = în jos (degradare)	catabolism, catafilaxie
caten-	**caten-**	lat. *catena, -ae* = lanţ	catenă, bicatenar
caust-	**caust-**	gr. *kausticos*, lat. *causticus, -a, -um* = care arde, de la gr. *kainein* = a arde	caustic
caze-, cazei-, cazeo-	**case-, casei-, caseo-**	lat. *caseus, -i* = brânză	cazeos, cazeină
cec-, ceco-	**caec-, caeco-**	lat. *caecus, -i* = orb	cecal, cecitate
cefal-, -cefal, cefalo-	**cephal-, -cephal, cephalo-**	gr. *kephale* = cap	cefalee, hidrocefal
-cel	**-cel**	gr. *kele* = hernie, tumoră	colpocel, varicocel
celul-	**cellul-**	lat. *cellula, -ae* = cămăruţă, din *cella, -ae* = cămară	celulă, celulită, celuloză
cement-, cemento-	**cemento-, cemento-**	lat. *caementum, -i* = piatră brută de construcţie	cement
centi-	**centi-**	lat. *centum, -i* = o sută	centigram, centimetru
centr-, centri-, centro-	**centr-, centri-, centro-**	lat. *centrum, -i* = centru; gr. *kentron* = punct ascuţit	central, centrifugă, centru
cer-	**cer-**	lat. *cera, -ae* = ceară	cerumen, ceride, ceruri
cerebel-	**cerebel-**	lat. *cerebellum, -i* = creierul mic	cerebel, cerebelos
cerebr-, cerebro-	**cerebr-, cerebro-**	lat. *cerebrum, -i* = creier	cerebral, cerebrozide
cervic-, cervico-	**cervic-, cervico-**	lat. *cervix, -icis* = gât	cervical, cervicită
cesto-	**cesto-**	gr. *kestos* = centură brodată	*Cestodae*

cetil-	**cetyl-**	indică o grupare ceto- (=C=O)	cetilpiridiniu bromură
ceto-	**ceto-**	lat. *acetum* = oţet	cetogen, cetonă, cetonurie
cheil-, cheilo-	**cheil-, cheilo-**	gr. *kheilos* = buză	cheilită
cheir, cheiro-, chir-	**cheir, cheiro-, chir-**	gr. *kheir, -iros* = mână	chirurgie, cheiromegalie
chelo-	**chelo-**	gr. *khele* = cleştele racului, cicatrice	chelatant, cheloid
chem-, chemo-, chimio-	**chem-, chemo-, chimio-**	gr. *khemeia* = alchimie, chimie	chemoreceptor, chimic, chimioterapie
-chetă	**-cheta**	gr. *kaite* = fir de păr	spirochetă
chil-, chilo-	**chyl-, chylo-**	gr. *khylos* = suc	chilomicron, achilie
chim-, chimo-	**chim-, chimo-**	gr. *khymos* = suc	parenchim, chimotripsină
chist-	**kyst-**	gr. *kystis* = vezică	chist, chistectomie
cian-	**cyan-**	gr. *kyan* = cian; germ. *cyan, zyen* = cian, grupare cian (–C≡N)	cianhidrină, cianidol, cianură
ciano-	**cyano-**	gr. *kyanos* = albastru	cianogen, cianoză
cibern-	**cybern-**	gr. *kybernetike* = arta de a guverna	cibernetică
cicl-, ciclo-	**cycl-, cyclo-**	gr. *kyklos* = cerc	ciclotron, cicloserină, ciclic
-cid	**-cid**	lat. *caedo, -ere* = a amorî	bactericid, fungicid, spermicid
cifo-	**cypho-**	gr. *kyphosis* = cocoaşă	cifoscolioză, cifoză
cili-, cilio-	**cilli-, cillio-**	lat. *cillum, -i* = geană, cil	cili, ciliar
cine-, cinema-	**cine-, cinema-**	gr. *kynein* = a mişca	cineangeografie, cinematică
cinet-, cineto-	**kinet-, kineto-**	gr. *kinetos* = mobil, gr. *kinein* = a mişca	cinetică, farmacocinetică
-cipient	**-cipient**	lat. *recipio, -ere* = a primi	recipient, incipient
cir-, ciro-	**cirrho-**	gr. *kirrhos* = galben-roşcat	cirogen, ciroză
circum-	**circum-**	lat. *circum* = în jurul	circumferinţă, circumvoluţiune
cis-	**cis-**	lat. *cis* = de aceeaşi parte	configuraţie moleculară „cis”
cist-, cisti-, cisto-	**cyst-, cysti-, cysto-**	gr. *kystis* = sac, vezică	cistită, cistoscopie
cit-, -cit, cito-	**cyt-, -cyt, cyto-**	gr. *kytos* = celulă	citoplasmă, citostatic, citocrom
citr-	**citr-**	gr. *kitron*, lat. *citrus, -i* = lămâie	citrat, citrice, citroflavonoide
claustr-	**claustr-**	lat. *claustrum, -i* = închizătură, barieră	claustrofobie
-clav, clavi-	**-clav, clavi-**	lat. *clavis, -is* = cheie; lat. *clavicula, -ae* = cheiţă	autoclav, claviculă, claviform
clepto-	**clepto-**	gr. *kleptes* = hoţ	cleptofobie, cleptomanie
climat-, climato-	**climat-, climato-**	gr. *klima, -atos*, lat. *clima, -atis* = înclinaţia soarelui, climat, latitudine	climatologie, climatizare
clin-, clino-	**clin-, clino-**	gr. *klino* = pat	clinică, clinostatism, clinoterapie
-cliză	**-klysis**	gr. *klysis* = spălătură	clismă
clon-	**clon-**	1. gr. *klon* = mlădiţă, lăstar 2. gr. *klonos* = tumult, dezordine	1. clonă, clonare 2. clonic, clonus
clor-, cloro-	**chlor-, chloro-**	gr. *khloros* = verde, clor	clor, clorofilă, cloroform, cloramfenicol, cloramină
co-, com-, con-	**co-, com-, con-**	lat. *cum* = cu	coacervare, coagulare, coenzimă, cofactor
-coc, coco-	**-coc, coco-**	gr. *kokkos* = boabă, bob	pneumococ, stafilococ, coci, cocarboxilază, cocobacili
code-	**code-**	gr. *kodeia* = capsulă de mac	codeină
cohl-	**cohl-**	gr. *kokhlias*, lat. *cochlea, -ae* = cochilie de melc	cohlear, cohlee
col-	**coll-**	1. lat. *collum, -i* = gât 2. gr. *kolla* = clei	1. col uterin 2. colir, coloid, colagen
col-, colo-	**col-, colo-**	gr. *kolon* = intestin gros	colică, colită, colonie, colopatie
col-, cole-, coli-, colo-, -colie	**chol-, chole-, -choli-, cholo-, -cholia**	gr. *khole* = bilă	colagog, colecist, colecistită, colecistokinină
coledoc-, coledoco-	**choledoc-, choledoco-**	gr. *kholedokhos* = care primeşte bilă, din *khole* = bilă + *dokhos* = recipient	coledoc, coledoctomie, coledocoliză
color-	**color-**	lat. *color, -oris* = culoare	colorant, fotocolorimetrie
colpo-	**colpo-**	gr. *kolpos* = adâncitură	colpită, colposcopie
condr-, condro-	**chondr-, chondro-**	gr. *khondros* = cartilaj	condral, condrocit
condri-, condrio-	**chondri-, chondrio-**	gr. *khondrion* = grăunte, granulă	mitocondrie, condrosarcom
conidio-, conio-, -coniază	**conidio-, conio-, -coniosis**	gr. *konis* = praf, din *konidion* = a prăfui	conidiospori, coniometrie

conjunctiv-, conjunctivo-	**conjunctiv-, conjunctivo-**	lat. *conjunctivus, -a, -um* = care leagă, de la *conjugo, -ere* = a uni	conjunctivă, conjunctivită
contra-, contro-	**contra-, contro-**	lat. *contra* = împotrivă, contra	contracepţie, contraindicaţie, contraceptiv
copro-	**copro-**	gr. *kopros* = excrement	coprocultură, coprostază, coprofilie
corio-	**chorio-**	gr. *khorion* = membrana fătului	corion, corioretinită
coroid-, coroido-	**choroid-, choroido-**	gr. *khorioeides* = în formă de membrane	coroidă, coroidită
coron-	**coron-**	lat. *corona, -ae* = coroană	coronar, coronarită
corp-, corpor-	**corp-, corpor-**	lat. *corpus, -oris* = corp	corp, corpuscul, corporal
cortic-, cortico-	**cortic-, cortico-**	lat. *cortex, -icis* = scoarţă, regiunea periferică a unui organ	cortical, corticosteroid, cortex
coryn-	**coryn-**	gr. *koryne* = măciucă	*Corynebacterium*
cosm-, cosmo-	**cosm-, cosmo-**	gr. *kosmos* = ordine, univers	macrocosmos, cosmidă
cosmet-	**cosmet-**	gr. *kosmeticos* = referitor la podoabe	cosmetic, cosmetologie
cost-, costo-	**cost-, costo-**	lat. *costa, -ae* = coastă	intercostal, coaste
cox-, coxa-, coxo-	**cox-, coxa-, coxo-**	lat. *coxa, -ae* = şold	coxalgie, coxartroză
crani-, cranio-	**crani-, cranio-**	lat. *cranium, -ii* = craniu	craniu, craniectomie
creat-, creato-	**creat-, creato-**	gr. *kreos, -atos* = carne	creatină, pancreas
cri-, crio-	**cry-, cryo-**	gr. *kryos* = frig	criodesicare, crioproteină, crioterapie
-crin, -crinie	**-crin, -crinia**	gr. *krinein* = a separa de (cu sensul de a secreta)	endocrine, exocrine
cript-, cripto-	**crypt-, crypto-**	gr. *kryptos* = ascuns	ergocriptină, criptogenetic, criptorhidie
cristal-, cristalo-	**crystal-, crystallo-**	gr. *krystallos*, lat. *crystallus, -i* = gheaţă, cristal	cristalin, cristalizare, cristalografie, cristaloid
criso-, crizo-	**chryso-**	gr. *krysos* = aur	crizoterapie, crizodermă
-croia, -croism	**-chroia, -chroism**	gr. *khros* = tentă, culoare	alocroism, dicroism
-crom, croma-, cromato-, -cromie, cromo-	**chrom-, chroma-, chromato-,-chromia, chromo-**	gr. *khroma, -atos* = culoare	acromie, batocrom, cromatografie, cromofor, cromozom
cron-, crono-	**chron-, chrono-**	gr. *khronos* = timp	cronestezie, cronoergie, cronofarmacologie
cupr-, cupro-	**cupr-, cupro-**	lat. *cuprum, -i* = aramă, cupru	cuproproteină, cuproterapie
cut-, cuti-	**cut-, cuti-**	lat. *cutis, -is* = piele	cutanat, cuticulă, cutireacţie
cuadri-, cvadri-, cvadru-	**quadri-, quadru-**	lat. *quadrus* = pătrat	cvadriceps, cvadriplegie

D

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
-dactil, -dactilie, dactilo-	**-dactyl, -dactylia, dactylo-**	gr. *daktylos* = deget	dactiloscopie
de-, des-, dez-	**de-, des-, dez-**	lat. *de, dis* = separat de	decalcifiere, deshidratare, dezinfecţie
deci-	**deci-**	lat. *decima, -ae* = a zecea parte	decilitru, decimetru
dehid-, dehidro-	**dehyd-, dehydro-**	lat. ştiin. *dehydrogenatum* = dehidrogenat (lat. *de* = separat de + gr. *hydror, -atos* = apă + gr. *gennan* = a produce)	aldehidă, dehidrogenare, dehidrogenaze
demi-	**demi-**	lat. *dimidus, -a, -um* = pe jumătate	demetilare, demiviaţă
demo-, -demie	**demo-, -demia**	gr. *demos* = popor	demografie, endemie, epidemie, pandemie
dendr-, dendro-	**dendr-, dendro-**	gr. *dendron* = arbore	dendrimeri, dendrite, dendron
dens-, densito-	**dens-, densito-**	1. lat. *densus, -a, -um* = compact, 2. lat. *densitas, -atis* = densitate	densimetru, densitate
dent-, dento-	**dent-, dento-**	lat. *dens, -ntis* = dinte	dentifrice, dentiţie, dentină
deonto-	**deonto-**	gr. *deon, -ontos* = obligaţie	deontologie
derm-, -derm, dermat-, dermato-, -dermie, dermo-	**derm-, -derm, dermat-, dermato-, -dermia, dermo-**	gr. *derma, -atos* = piele	derm, dermatologie, dermatomicoză, dermită, epiderm, hipoderm

desm-, desmo-	**desm-, desmo-**	gr. *desmos* = lanţ, bandă, ligament	desmozomi
deuter-	**deuter-**	gr. *deuteros* = al doilea	deuterium
dextr-, dextro-	**dextr-, dextro-**	lat. *dexter, -a, -um* = la dreapta	dextran, dextrină, dextroză
dez-	**dys-**	1. gr. *dys* = greu, dificil 2. lat. *dis* = separat de	dezagregant, dezinfectant, dezmembrat
-dеză	**-desis**	gr. *desis* = legare, din *diapedare* = a ieşi pe alături	diapedeză
di-	**di-**	gr. *dis* = de două ori, doi	dioxid, dizaharid
dia-	**dia-**	gr. *dia* = prin	diafază, dializă
diafor-	**diaphor-**	gr. *diaphorein* = a duce prin, a secreta (*dia* = prin + *pherein* = a purta)	diaforeză, diaforoscop
diafragm-, diafragmat-	**diaphragm-, diaphragmat-**	gr. *diaphragma, -atos* = barieră, diafragmă (*dia* = prin + *phragma, -atos* = închidere)	diafragmă
diazoniu	**diazoniu**	grupare diazoniu: $-N{\equiv}N]^{+}Cl^{-}$	clorură de benzendiazoniu, diazoderivaţi
-didin	**-didyn**	gr. *didymos* = geamăn, testicul	epididim
difter-	**diphter-**	gr. *diphtera* = membrană	difterie
digit-, digito-	**digit-, digito-**	lat. *digitus, -us* = deget	digital, digitală, digitalină
dilat-	**dilat-**	lat. *dilato, -are* = a lărgi	dilatator, dilatare
dinam-, -dinamie	**dynam-, -dynamia**	gr. *dynamis* = forţă, acţiune	dinamizare, dinamometru, farmacodinamie
-dinie	**-dynia**	gr. *adyne* = durere	mastodinie
dipl-, diplo-	**dipl-, diplo-**	gr. *diploos* = dublu	diplococ, diploid, diplopie
dipso-, -dipsie	**dipso-, -dipsia**	gr. *dipsa* = sete	dipsomanie, polidispie
dis-	**dis-**	1. lat. *dis* = separat de 2. gr. *dys* = greu, dificil	1. dislocare, disociaţie 2. disfagie, dispnee
disc-, disco-	**disc-, disco-**	gr. *diskos*, lat. *discus, -us* = disc	discopatie, discografie, disproteinemie
-doc	**-doc**	gr. *dokhos* = recipient, din *dekhestai* = a primi	coledoc
dors-, dorso-	**dors-, dorso-**	lat. *dorsum, -i* = spate	dorsal, dorsalgie
doz-, dozi-	**dos-, dosi-**	gr. *dosis* = acţiunea de a da	doză, dozare, dozimetru
-drom, -dromic, dromo-	**-drom, -dromic, dromo-**	gr. *dromos* = drum	sindrom, dromomanie, dromotrop
duct-	**duct-**	lat. *ductus, -i* = canal	duct, ductil
duoden-, duodeno-	**duoden-, duodeno-**	lat. *duodeni* = în număr de 12, duoden; abr. de la *duodeni digitorum* = de douăsprezece degete	duoden, duodenoscopie, duodenostomie, gastroduodenal
duplic-	**duplic-**	lat. *duplico, -are* = a dubla	duplicare, duplicitate
dur-	**dur-**	lat. *durus, -a, -um* = dur	dur, duritate, indurаţie

E

Rădăcină, prefix, sufix		**Origine şi sens evocat**	**Exemple de termeni**
Limba română	**Limba engleză**		
1. e- **2. -e**	**1. e-** **2. -a**	1. *e, ex* = fără 2. terminaţie pentru substantive	1. ecorticat 2. adiţie, terapie
ec-	**ec-**	gr. *ek* = în afară	ecrin
echi-	**equi-**	lat. *aequus, -a, -um* = egal	echimolar, echivalent
echin-	**equino-**	lat. *equinus, -a, -um* = de cal	echinaceae, echin
echino-	**echino-**	gr. *ekhinos*, lat. *echinus, i* = arici	echinococ
eco-	**eco-, echo-**	1. gr. *oikos* = casă 2. gr. *ekho* = ecou	ecologie, ecosistem, ecotoxicitate, ecocardiografie, ecografie
-ectazie	**-ectasia**	gr. *ektasis* = dilataţie	bronşiectazie
ect-, ecto-	**ect-, ecto-**	gr. *ektos* = în afară	ectoderm, ectoparazit, ectimă
-ectomie	**-ectomia**	gr. *ektome* = a exciza	colectomie, nefrectomie
ed-	**ed-**	gr. *oidema, -atos* = umflătură, din *oidem* = a creşte în volum	edem, edematos
-edru	**-edru**	gr. *hedra* = bază, faţă	octaedru, poliedru
eid-	**eid-**	gr. *eidos* = formă	alcaloid, sferoid, steroid

elai-, eleio-, eleo-	**elai-, eleio-, eleo-**	gr. *elaion* = ulei de măsline	elaioplaste, elaiozom
elast-, elasto-	**elast-, elasto-**	gr. *elastos* = docil, maleabil	elastină, elastază, elastomer
electr-, electro-	**electr-, electro-**	gr. *elektron* = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare	electricitate, electroliză, electrod
elipso-, elipto-	**ellipso-, ellipto-**	gr. *elleipsis* = omisiune, prin extensie *ellipse kyklos* = elipsă	elipsoid, eliptic
embol-	**embol-**	gr. *embole* = acţiunea de a arunca în, din *en* = în + *ballein* = a arunca	embolizare, tromboembolie
embri-, embrio-	**embry-, embryo-**	gr. *embryon* = embrion	embriologie, embrion
emen-, emeno-	**emmen-, emmeno-**	gr. *emmenos* = menstruaţie	emenagog, emenologie
emet-, -emeză	**emet-, -emesis**	gr. *emetikos* = care produce vărsături	emetic, hematemeză
emetro-	**emmetro-**	gr. *emmetros* = bine măsurat, din *en* = în + *metron* = măsură	emetrop, emetropie
-emie	**-emia**	gr. *haima, -atos* = sânge	anemie, glicemie, leucemie, proteinemie
en-, în-	**en-**	gr. *en*, lat. *in* = în	encefal, încapsulat
enantio-	**enantio-**	gr. *enantios* = opus, contrar	enantiomer, enantiotrop
encefal-, encefalo-	**encephal-, encephalo-**	gr. *enkephalos* = creier, din *en* = în + *kephale* = cap	encefal, encefalogramă, encefalopatie
-enchin	**-enchyn**	gr. *enkhyma, -atos* = infuzie, din *enkhein* = a vărsa	mezenchim, parenchim
end-, endo-	**end-, endo-**	gr. *endon* = înăuntru	endogen, endorfine
endotelio-	**endothelio-**	gr. *endon* = înăuntru + *thele* = ridicătură, mamelon	endotelită, endoteliu
energ-	**energ-**	gr. *energeia* = forţă de acţiune	energie, energogen
enter-, entero-, -enter	**enter-, entero-, -enter**	gr. *enteron* = intestin	enterită, enterocolită, gastroenterologie, mezenter
entomo-	**entomo-**	gr. *entomon* = insectă	entomofilie, entomologie
eozin-, eozino-	**eosin-, eosino-**	gr. *eos* = aurora	eozină, eozinofil
epi-	**epi-**	gr. *epi* = pe	epiderm, epimer, epinefrină, epizootie
epiteliu-	**epithelio-**	gr. *epi* = pe + *thele* = ridicătură, mamelon	epiteliu
epifiz-, epifizo-	**epiphys-, epiphysis-**	gr. *epiphysis* = excrescenţă, din *epi* = pe + *physis* = creştere	epifiză, epifizioliză
erb-, erbi-	**herb-, herbi-**	lat. *herba, -ae* = iarbă	erbacee, erbicid
ered-, eredo-	**hered-, heredo-**	lat. *hereditas, -atis* = moştenire	ereditar, eredopatie
-ereză	**-eresis**	gr. *hairesis* = luare, *airein* = a lua	exereză, plasmafereză
erg-, -ergie, ergo-, ergono-	**erg-, -ergia, ergo-, ergono-**	gr. *ergon* = lucru, din *ergein* = a lucra	ergonomie, alergie, sinergie
eritr-, eritro-	**erythr-, erythro-**	gr. *erythros* = roşu	eritrocit, eritromicină, eritrodermie
-escent	**-escence**	lat. *-escens* = sufix pentru formarea de adjective ce caracterizează un lucru după aspectul său	delicvescent, efluorescent, fosforescent, opalescent
-escibil	**-escible**	lat. *-ibilis* = sufix care caracterizează un lucru după evoluţia sa	fermentescibil, irascibil, miscibil, putrescibil
eso-, esofag-	**eso-, esophago-**	gr. *oisophagos* = esofag, din *oisein* = a căra + *phagema* = mâncare	esofag, esofagită, esofagoplastie
-estezie, estezio-	**-esthesia, esthesio-**	gr. *aisthesis* = senzaţie, sensibilitate	anestezie, esteziometru, parestezie
estr-	**oestr-**	lat. *oestrus, -i*, gr. *oistros* = dorinţă, perioadă de rut şi ovulaţie	estral (oestral), estrogen, estronă
eter-, etero-	**ether-, ethero-**	gr. *aither*, lat. *aether* = aer curat	eter, eteromanie
etil-	**ethyl-**	lat. *aether, -is*, gr. *aither* = aer curat, boltă cerească, din gr. *aithein* = a arde	etilare, etilceluloză
etimo-	**etymo-**	gr. *etymos* = adevărat	etimologie
etio-	**etio-**	gr. *aitia* = cauză	etiologie, etiopatologie
etn-, etno-	**ethn-, ethno-**	gr. *ethnos* = popor, naţiune	etnie, etnologie
eu-	**eu-**	gr. *eu* = bun	eucariot, eutrofie
-ev	**-ev**	lat. *aevum, -i* = durată, vârstă, epocă	longevitate
ex-, exo-, extra-	**ex-, exo-, extra-**	gr. *exo*, lat. *extra* = în afară	exogen, exosmoză, extractiv, extincţie
extero-	**extero-**	lat. *exterus* = din afară	exteroceptiv, exteroreceptor
-ezăă	**-esis**	gr. *phoresis*, din *pherein* = a purta	diaforeză, electroforeză

F

Rădăcină, prefix, sufix		Origine și sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
faci-	faci-	lat. *facies, -ei* = față	facial
facient-, -fact, facție-, -fect	facient-, -fact, -faction, -fect	lat. *factum, -i* = faptă, din *faceo, -ere* = a face	artefact, efect, refractiv
-fag, -fagie, -fago, fago-	-phag, -phagia, -phago, phago-	gr. *phagein* = a mânca	disfagie, fagocit, fagocitoză, macrofag
fal-, falie-, falo-	phal-, phalia-, phalio-	gr. *phallus* = penis	faloidian, falus
falci-	falci-	lat. *falx, -cis* = seceră	falciform
fan-, faner-, fanero-, -fanerozăă	phan-, phaner-, phanero-, -phanerosis	gr. *phanein* = a apărea; gr. *phaneros* = vizibil	fanere, fanerogame, fantasmă
faring-, faringo-	pharyng-, pharyngo-	gr. *pharynx, -agos* = faringe	faringită, faringostomie
farmac-, farmaco-	pharmac-, pharmaco-	gr. *pharmakon* = remediu, medicament	farmacie, farmacologie farmacopee
fasci-, fascicul-, fasciculo-, fascio-	fasci-, fascicul-, fasciculo-, fascio-	lat. *fascia, -ae* = bandă; lat. *fasciculus, -i* = mănunchi	fascită, fascicular
-fazie	-phasia	gr. *phasis* = vorbire	afazie, disfazie
febri-	febri-	lat. *febris, -is* = febră, friguri	febril, febrifug
fecal-	fecal-	lat. *faex, -cis* = reziduuri	fecale, fecalom
fecund-	fecund-	lat. *fecundo, -are* = a face să rodească	fecund, fecundare
feno-, -fenă	pheno-, -phena	gr. *phainein* = a apărea	fenotip, acufenă
-fer, -ferent, -fereză	-pher, -pherent, -pheresis	gr. *pherein* = a purta; lat. *ferro, -ere* = a duce	aerifer, mamifer, plasmafereză, somnifer
feri-, fero-	ferri-, ferro-	lat. *ferrum, -i* = fier	feritină, feripriv
fibr-, fibro-	fibr-, fibro-	lat. *fibra, -ae* = fibră	fibrinogen, fibrină
fibril-, fibrilo-	fibril-, fibrillo-	lat. *fibrilla, -ae* = fibră mică	fibrilar, fibrilație
fico-	phyco-	gr. *phykos* = algă	ficocianină, ficologie
-fid	-fid	lat. *fidus, -a, -um* = tăiat	bifid, fidat
fil-	fil-	lat. *filum, -i* = fir	filiform
-fil, fil-, -filie	-phil, phil-, -philia	gr. *phylos* = prieten, din *philein* = a iubi	acidofil, lipofil, hidrofil, liofil
fil-, filo-	phill-, phillo-	gr. *phyllon* = frunză	erbofilă, filofag
fil-, filo-	phyl-, phylo-	gr. *phylon* = trib, specie	filogeneză
filtr-	filtr-	lat. *filtrum, -i* = filtru	filtrabil, filtrare
fimbr-	fimbr-	lat. *fimbria, -ae* = franjure	fimbrii
fistul-, fistulo-	fistul-, fistulo-	lat. *fistula, -ae* = tub, țeavă	fistulă, fistulotomie
fit-, -fit, fito-, -fiție	phyt-, -phyt, phyto-, phytia	gr. *phyton* = plantă	fitosterol, fitoterapie, saprofit, tricofiție
fizic-, fizico-, fizio-	physic-, physico-, physio-	gr. *physikos*, lat. *physicus, -a, -um* = natural; gr. *physis* = natură	fizic, fizico-chimic; fiziologie, fizioterapie
flagel-, flagelo-	flagel-, flagello-	lat. *flagellum, -i* = bici	flagelare, flagelospor
flatu-	flatu-	lat. *flatus, -us* = vânt, răsuflare	flatulență, flatus
flav-, -flav	flav-, -flav	lat. *flavus, -i* = galben	flavonoid, riboflavină, flavone
fleb-, flebo-	phleb-, phlebo-	gr. *phleb, -os* = venă	flebită, flebosclerozăă
flect-, flex-	flect-, flex-	lat. *flexus, -a, -um* = îndoit, din *flecto, -ere* = a îndoi	flexie, reflex
flocul-	floccul-	lat. *flocculus, -i* = smoc	floculare
fluid-	fluid-	lat. *fluidus, -a, -um* = care curge, din *fluo, -ere* = a curge	fluid, fluidificare
fluor-	fluor-	lat. *fluor, -oris* = curgere	fluorescent, fluorură
-fob, -fobie	-phob, -phobia	gr. *phobos* = frică	hidrofobie, lipofobie, liofob
foc-	-foc	lat. *focus, -us* = vatră, focar	focal, focalizare, focusat
folicul-	follicul-	lat. *folliculus, -i* = săculeț, din *follis, -i* = burduf	folicular, foliculită
fon-, -fonie, fono-	phon-, -phonia, phono-	gr. *phone* = voce	disfonie, fonație
-for, -foreză	-phor, -phoresis	gr. *phoros* = care poartă, din *pherein* = a purta	electroforeză, ionofor
-form	-form	lat. *forma, -ae* = formă	cuneiform, filiform, saciform
form-, formic-	form-, formic-	lat. *formica, -ae* = furnică	formaldehidă, formic

fos-, foto-	**phos-, photo-**	gr. *phos, photos* = lumină, fosfor	fosfolipid, fosforescent, fotofobie
fract-	**fract-**	lat. *fractus, -a, -um* = frânt, rupt	fractură, refractometru
fragm-	**phragm-**	gr. *phragma, -atos* = închidere	diafragmă, fragmentare
front-, fronto-	**front-, fronto-**	lat. *frons, -ontis* = frunte	frontal, frontoparietal
fructo-	**fructo-**	lat. *fructus, -i* = fruct	fructoză, fructificare
ftiz-, ftizio-	**phthis-, phthisio-**	gr. *phthisis* = distrugere	ftizic, ftiziologie
fug-, -fug	**fug-, -fug**	lat. *fugo, -are* = a ajunge	centrifug, febrifug, fugaceu
funct-, -funct	**funct-, -funct**	lat. *functio, -onis* = îndeplinire	disfuncţie, funcţionare
fund-	**fund-**	lat. *fundus, -us* = fund	fund de ochi, fund de sac conjunctival
fung-, fungic-	**fung-, fungic-**	lat. *fungus, -i* = ciupercă	antifungic, fungicide
fus-, fuso-, fuzi-	**fus-, fuso-, fusi-**	lat. *fusus, -us* = fus	fusiform, fuziune

G

Rădăcină, prefix, sufix		**Origine şi sens evocat**	**Exemple de termeni**
Limba română	**Limba engleză**		
galact-, galacto-	**galact-, galacto-**	gr. *gala, -aktos* = lapte	galactagog, galactoree
gam-, -gam, -gamie, gamo-	**gam-, -gam, -gamia, gamo-**	gr. *gamos* = căsătorie	criptograme, gamet, gamofobie monogamie,
gama-, gamma-	**gama-, gamma-**	gr. *gamma* = a treia literă a alfabetului grec	gamaglobuline, gamaterapie
gamet-, gameto-	**gamet-, gameto-**	gr. *gametes* = soţ	gametogeneză
gangli-, ganglio-	**gangli-, ganglio-**	gr. *ganglion* = tumefacţie mică, ganglion	ganglioplegie, gangliozidă
gastr-, gastro-, -gastru	**gastr-, gastro-, -gastru**	gr. *gaster, -os* = stomac	epigastru, gastric, gastro-duodenal
gel-, gelato-	**gel-, gelato-**	lat. *gelu, -i* = îngheţ, *gelatus, -a, -um* = îngheţat	gelatină, gelificare, geloză
gen-, -gen, -genic, -genie, geno-	**gen-, -gen, -genic, -genia, geno-**	gr. *gennan* = a produce; gr. *genos* = neam, urmaş	androgen, angiogenic, gen, genă, genetică, genom, iatrogen, patogenie
genea-	**genea-**	lat. *genealogia, -ae* = genealogie	genealogie
-geneză, -genezie	**-genesis, -genesia**	gr. *genesis* = producere, din *gennan* = a produce	embriogeneză, termogeneză
genit-	**genit-**	lat. *genitus, -a, -um* = născut, din *gigno, -ere* = a naşte	genital, uro-genital
geno-	**geno-**	gr. *genys* = obraz	genoplastie
geo-	**geo-**	gr. *ge* = pământ	geofagie, geologie
ger-, gero-, geronto-	**ger-, gero-, geronto-**	gr. *geron, -ontos* = bătrân	geriatrie, gerontologie
germi-	**germi-**	lat. *germen, -inis* = germen	germicid, germinare
gest-, -gestă	**gest-, -gesta**	lat. *gesto, -are* = a purta o sarcină	gestaţie, primigestă, progesteron
giga-, giganto-	**giga-, giganto-**	gr. *gigas, -antos* = foarte mare	gigacalorie, gigantism
gin-, gineco-, gino-	**gyn-, gyneco-, gyno-**	gr. *gyne, gynaikos* = femeie	androgin, ginecologie, vagin
gingiv-, gingivo-	**gingiv-, gingivo-**	lat. *gingiva, -ae* = gingie	gingie, gingival, gingivită
-gir	**-gyr**	lat. *gyro, -are* = a întoarce	dextrogir, levogir
gland-	**gland-**	lat. *glans, -ndis* = ghindă	glandă, glandular
glauc-, glauco-	**glauc-, glauco-**	gr. *glaukos*, lat. *glaucus, -a, -um* = albăstrui, brumat	glauc, glaucoma
glic-, glico-	**glyc-, gylico-**	gr. *glykis* = dulce	glicemie, glicogen, glicoproteine, glicozid
glicer-, glicero-	**glycer-, glycero-**	lat. *glykeros* = îndulcit	glicerină, glicerogel
-glie, glio-	**-glia, glio-**	gr. *glia* = clei	glioblastom, nevroglie
globul-, globulo-	**globul-, globulo-**	lat. *globulus, -i* = globul, diminutiv de la *globus, -i* = glob	gamaglobulină, globular
glom-, glomerul-, glomerulo-	**glom-, glomerul-, glomerulo-**	lat. *glomerulus, -i* = ghem mic, din *glomus, -eris* = ghem	glomerul, glomerulită
glos-, gloso-	**glos-, glosso-**	gr. *glossa* = limbă	glosită, glosodinie
gluc-, gluco-	**glyc-, glyco-**	gr. *glykis* = dulce	glucid, gluconat, glucoză
glutin-	**glutin-**	lat. *gluten, -inis* = clei	aglutinare, glutinogen
gnat-, gnato-	**gnath-, gnatho-**	gr. *gnathos* = maxilar	gnatologie, stomatognat

-gnozie, -gnomonic, -gnostic	**-gnosia, -gnomonic, -gnostic**	gr. *gnosis* = cunoaştere; *gnomonikos* = care induce o judecată, *gnonai* = a cunoaşte; *gnostikos* = care cunoaşte	agnozie, diagnostic, farmacognozie, patognomonic
gon-	**gon-**	gr. *gonys, gonatos* = genunchi	gonartroză, gonologie
gon-, -gonie, gono-	**gon-, -gonia, gono-**	gr. *gone, gonos* = urmaş	gonadă, gonoc, gonoree, spermatogonie
gonio-, -gon	**gonio-, -gon**	gr. *gonia* = unghi	goniograf, hexagon
grad-	**grad-**	lat. *gradus, -us* = pas, treaptă	grad, gradat, degradare
graf-, -graf, -grafie, -grafo	**graph-, -graph, -graphia, grapho-**	gr. *graphein* = a scrie	ecograf, grafologie, radiografie
-gram, -grama	**-gram, -gramma**	gr. *gramma* = înscriere, desen	diagramă, histogramă, reogramă
granul-, granulo-	**granul-, granulo-**	lat. *granulum, -i* = granulă, din *granum, -i* = grăunte	granulă, granulopenie
gravi-	**gravi-**	lat. *gravis, -is* = greu	gravidă, gravimetrie, gravitaţie
gust-, gusto-	**gust-, gusto-**	lat. *gustus, -us* = gust	gust, gustative
gutur-, guturo-	**gutur-, guturo-**	lat. *gutur, -uris* = gât	guturai, gutural

H

Rădăcină, prefix, sufix		**Origine şi sens evocat**	**Exemple de termeni**
Limba română	**Limba engleză**		
hal-, halo-	**hal-, halo-**	1. lat. *halo, -are* = a răspândi un miros 2. gr. *hals, -os* = sare	1. halenă, halitoză, 2. halofil, halogem
haplo-	**haplo-**	gr. *haplos* = singur, simplu	haploid, haplotip
hapt-, hapto-	**hapt-, hapto-**	gr. *haptein* = a prinde	haptenă, haptofor
hect-, hecto-	**hect-, hecto-**	gr. *hekaton* = o sută	hectar, hectolitru
helc-, helco-	**helc-, helco-**	gr. *helkos* = ulcer, rasă	helcoid, helcoză
helic-, helico-	**helic-, helico-**	gr. *helix, -ikos*, lat. *helix, -icis* = spirală	helicoidal, helicopod
helio-	**helio-**	gr. *helios* = soare	helioterapie, heliotropism
helmint-	**helmint-**	gr. *helmins, -nthos* = vierme	antihelmintic, helmintioză
hem-, hemat-, hemato-, hemo-	**hem-, hemat-, hemato-, hemo-**	gr. *haima, -atos* = sânge	hem, hematologie, hemoragie
hemer-	**hemer-**	gr. *hemera* = zi	hemeralopie
hemi-, emi-	**hemi-, emi-**	gr. *hemi* = pe jumătate	hemipareză, hemiplegie
hepar-, hepat-, hepato-	**hepar-, hepat-, hepato-**	gr. *hepar, -atos* = ficat	heparină, hepatită, hepatoprotector
hepatic-, hepatico-	**hepatic-, hepatico-**	gr. *hepatikos* = care ţine de ficat	hepatic (canal)
hept-, hepta-	**hept-, hepta-**	gr. *hepta* = şapte	heptagon, heptoză
hernio-	**hernio-**	lat. *hernia, -ae* = vătămare, surpare, hernie	hernie de disc
herpet-	**herpet-**	gr. *herpes, -etos* = pecingine, ulcer malign	herpes, herpetiform
hetero-	**hetero-**	gr. *heteros* = diferit, altul	heterocromie, heterolog
hex-, hexa-	**hex-, hexa-**	gr. *hex, hexi* = şase	hexagon, hexamer, hexoză
hi-, hio-	**hy-, hyo-**	gr. *hypsilon* = a 21-a literă din alfabetul grec	hioftalmie, hioid
hial-, hialino-, hialo-	**hyal-, hialyno-, hyalo-**	gr. *hyalos* = sticlă, sticlos	hialină, hialoid
hibern-, hiberno-	**hibern-, hiberno-**	lat. *hibernno, -are* = a ierna, a hiberna	hibernare, hibernoterapie
hibrid-	**hybrid-**	lat. *hybrida, -ae* = metis, din gr. *hybris* = viol	hibrid, hibridare
hidat-, hidato-	**hydat-, hydato-**	gr. *hydatis, -ados* = pungă cu apă lângă ficat	hidatic, hidatidă
hidr-, hidro-	**hydr-, hydro-**	gr. *hydor, -atos* = apă	anhidru, hidrat, hidrogen
hidrargir-, hidrargiro-	**hydrargyr-, hydrargyro-**	gr. *hydrargyros* = mercur	hidrargirie, hidrargirism
hidroxil-	**hydroxyl-**	radical chimic monovalent (-OH)	hidroxil, hidroxilare, hidroxialcool, hidroxisteroid,
higr-, higro-	**hygr-, hygro-**	gr. *hygros* = umed	higroscopie, higrometru
hiper-	**hyper-**	gr. *hyper* = peste, în exces	hipercolesterolemie, hipertonie
hipn-, hipno-	**hypn-, hypno-**	gr. *hypnos* = somn	hipnotic, hipnoză

hipo-	**hypo-**	gr. *hypo* = mai puţin	hipoderm, hipotonie, hipocaloric
hirsut-	**hirsut-**	lat. *hirsutus, -a, -um* = păros	hirsutism
hirud-, hirudin-	**hirud-, hirudin-**	lat. *hirudo, -inis* = lipitoare	hirudină, hirudizare
hist-, histio-, histo-	**hist-, histio-, histo-**	gr. *histos, histion* = ţesătură	histamină, histiocitar, histologie
hister-, histero-	**hyster-, hystero-**	gr. *hystera* = uter	histerectomie
hol-, holo-	**hol-, holo-**	gr. *holos* = întreg	holograf, holoproteină, holozide
homeo-, homo-	**homeo-, homo-**	gr. *homoios* = asemănător	homeopatie, homeostazie
hormon-, hormono-	**hormon-, hormono-**	gr. *hormaein* = a îndemna, a excita	hormon, hormonoterapie

I

Rădăcină, prefix, sufix		**Origine şi sens evocat**	**Exemple de termeni**
Limba română	**Limba engleză**		
-ial	**-ial**	sufix = aparţinând la	bronhial, catamenial, facial
-iasis	**-iasis**	gr. *iasis* = sufix care defineşte o stare patologică	pitiriazis, psoriasis
iatro-, -iatric, -iatrie	**iatro-, -iatric, -iatria**	gr. *iatros* = medic, *iatreia* = vindecare	iatrochimie, iatrogen, pediatric, pediatrie
-ic	**-ic**	1. sufix al adjectivelor 2. indică forma cristalelor	1. gastric, spastic, trombotic 2. cubic, rombic, sferic
icter-	**icter-**	gr. *ikteros* = gălbenare	icter, icterigen
-id, -idă	**-id, -ide**	gr. *eidos* = formă	alcaloid, sifilidă, steroid
-idio	**-idio**	gr. *idios* = propriu	idiogramă, idiotip
-ie	**-ia**	gr. *ia* = sufix pentru definirea unor boli	alopecie, difterie, pneumonie
ierb-	**herb-**	lat. *herba, -ae* = iarbă	ierbar, ierbos
igni-	**igni-**	lat. *ignis, -i* = foc	ignipunctură
ihti-	**ichthy-**	gr. *ikhthys, -os* = peşte	ihtiol, ihtioză
-il	**-il**	lat. *-ilis* = sufix de formare pentru adjective	acidofil, ductil, steril
ile-, ileo-	**ile-, ileo-**	lat. *ileum, -i* = ileon	ileită, ileostomie
ili-, ilio-	**ili-, ilio-**	lat. *ilia, ilium* = şold	iliac, ileon
imped-	**imped-**	lat. *impedio, -ire* = a împiedica	impedanţă, impediment
imun-, imuni-, imuno-	**immun-, immuni-, immuno-**	lat. *immunus, -a, -um* = scutit, apărat	imun, imunitate, imunologie
in-	**in-**	lat. *in* = 1. în; 2. lipsit de	1. inoculare, instilare 2. inactivare
ină-	**ine-**	1. indică o substanţă medicamentoasă derivată din amoniac 2. substanţă medicamentoasă cu azot în moleculă	1. amină, aminoacid hidroxid de amoniu 2. cafeină, penicilină
infant-	**infant-**	lat. *infans, -ntis* = copil	infantil
infect-, infecto-	**infect-, infecto-**	lat. *infectus, -a, -um* = otrăvit, stricat, infectat, din *inficio, -ere* = a strica, a otrăvi	infectat, infecţios
infra-	**infra-**	lat. *infra* = sub	infraroşu, infrastructură
inghin-	**inguin-**	lat. *inguer, -inis* = regiune inghinală	inghicrural, inghinal
ino-	**ino-**	gr. *inos* = fibră (muşchi, nerv, tendon)	inotrop, inozină
insect-, insecti-	**insect-, insecti-**	lat. *insecta, -orum* = insectă	insecticid
insul-	**insul-**	lat. *insula, -ae* = insulă	insulină, insulinoterapie
inter-	**inter-**	lat. *inter* = între	interfază, interferon
intero-	**intero-**	lat. *interior* = care este înăuntru	interoceptor
intra-, intro-	**intra-, intro-**	lat. *intro* = înăuntru	intraarticular, intravenos, introspecţie
invazi-	**invasi-**	lat. *invasio, -onis* = atac, de la *invado, -ere* = a se năpusti, a se repezi la	invazie, invazine
iod-, iodo-	**iod-, iodo-**	gr. *ioeides* = violet	iod, iodură, iodometrie
ion-, iono-	**ion-, iono-**	gr. *ion* = migrator, din *ienai* = a merge	anion, cation, ionogramă
irid-, irido-	**irid-, irido-**	gr. *iris, -idos* = curcubeu, iris	iridociclină, iridotomie
-ism	**-ism**	sufix care desemnează o intoxicare	alcoolism, saturnism
-ist	**-ist**	sufix care indică profesia	analist, biochimist, farmacist
-it	**-it**	sufix care indică un produs	analit, metabolit

-ită, -itis	-ita, -itis	gr. *itis* = inflamaţie	keratită, otită, rinită
-iu, -ium	-ium	structură sau ţesut	atriu, carium, endoteliu, epiteliu
izo-	iso-	gr. *isos* = egal	izomer, izotonie, izoterm

J

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
-ject	-ject	lat. *jactio, -onis* = aruncare	injectabil, injecţie
jejun-, jejuno-	jejun-, jejuno-	lat. *jejunum intestinum* = jejun	jejun, jejunectomie
jug-, jugul-	jug-, jugul-	lat. *jugum, -i* = jug	jugal, jugular
junct-, -junct, jonct-	junct-, -junct, jonct-	lat. *junctus, -a, -um* = legat	conjunctivă, joncţiune
juxta-	juxta-	lat. *juxta* = lângă	juxtaarticular

K

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
kali-, kalio-	kali-, kalio-	ar. *kali* = potasă	kaliemie, kaliurie
kario-	karyo-	ar. *karyon* = nucleu	v. cario
kata-	kata-	gr. *kata* = în jos	katal
kelo-	kelo-	1. gr. *kele* = hernie, tumoră 2. gr. *khele* = cleşte, cicatrice	1. kelotomie 2. keloid
kerat-, kerato-	kerat-, kerato-	gr. *keras, -atos* = corn	keratină, keratită
kilo-	kilo-	gr. *khilioi* = o mie	kilocalorie, kilogram
kimo-	kymo-	gr. *kyma, -atos* = val, undă	kimograf, kimografie
kin-, kineto-, -kineză, -kinezie, kino-	kin-, kineto-, -kinesa, -kinesia, kino-	gr. *kinesis* = mişcare, din *kinein* = a mişca, gr. *kinetos* = mobil	cariokineză, diskinezie, kinetoterapie
koilo-	koillo-	gr. *koillos* = scobitură, depresiune	koilonichie

L

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
labi-, labio-	labi-, labio-	lat. *labium, -ii* = buză	labial, labiodentar
lacrim-, lacrimo-	lacrim-, lacrimo-	lat. *lacrima, -ae* = lacrimă	lacrimal, lacrimogen
lact-, lacto-	lact-, lacto-	lat. *lac, lactis* = lapte	lactovegetarian, lactoză
-lalie, lalo-	-lalia, lalo-	gr. *lalia* = vorbire	alalie, lalopatie
lamin-, lamino-	lamin-, lamino-	lat. *lamina, -ae* = lamă, foaie	laminar, laminat
lan-	lan-	lat. *lana, -ae* = lână	lanolină, lanosteroli
lant-	lanth-	gr. *lanthanein* = a fi ascuns	lantan, lantanide
laparo-	laparo-	gr. *lapara* = flanc, abdomen	laparoscopie, laparotomie
-laps, laps-	-laps, laps-	lat. *lapsus, -us* = alunecare, cădere	colaps, lapsus, prolaps
laring-, laringo-	laryng-, laryngo-	gr. *larynx, -ingos* = laringe	laringe, laringită, laringoscopie
larvi-	larvi-	lat. *larva, -ae* = mască, arătare	larvar
lat-	lat-	lat. *latens, -ntis* = ascuns, din *lato, -ere* = a fi ascuns	latent, latenţă
later-, latero-	later-, latero-	lat. *latus, -eris* = latură	colateral, lateral
lax-	lax-	lat. *laxus, -a, -um* = larg	laxativ, laxaţie
lecit-	lecith-	gr. *lekithos* = gălbenuş	lecitină
leio-	leio-	gr. *leios* = neted	leiomioblasom, leiomiom
lenti-, lenticul-	lenti-, lenticul-	lat. *lenticula, -ae*, diminutiv de la *lens, -ntis* = linte, lentilă	lenticular, lentilă
lepr-, lepro-	lepr-, lepro-	gr. *lepra* = lepră	lepră, lepros

-lepsie, -leptic	-lepsia, -leptic	gr. *lepsis* = fixare, *leptikos* = care se fixează pe	epilepsie, neuroleptic
lepto-	lepto-	gr. *leptos* = subţire, fir	leptospiroză
let-	let-	lat. *letum, -i* = moarte	letal, letalitate
leuc-, leuco-	leuc-, leuco-	gr. *leukos* = alb	leucemie, leucocit, leucopenie
levo-	levo-	lat. *laevus, -i* = stâng	levogir, levuloză
-lexie	-lexia	gr. *lexis* = cuvânt	alexie, dislexie
lig-	lig-	lat. *ligamentum, -i* = legătură	ligand, ligază
lign-, ligno-	lign-, ligno-	lat. *lignum, -i* = lemn	lignani, lignină
limb-	limb-	lat. *limbus, -us* = tiv	limb, limbic
limf-, limfo-	lymph-, lympho-	lat. *lympha, -ae* = apă limpede	limfă, limfocit
limin-	limin-	lat. *limen, -inis* = prag, limită	liminar, supraliminar
limni-, limno-	limni-, limno-	gr. *limne, -os* = iaz	limnimetric, limnologie
limo-	limo-	gr. *limos* = foame	limoterapie
lingu-	lingu-	lat. *lingua, -ae* = limbă	lingual, lingulă
lio-	lyo-	gr. *lyein* = a distruge, a dizolva	liofil, liofilizare, liofob
lip-, lipo-	lip-, lipo-	gr. *lipos* = grăsime	lipide, lipofil, lipofob
lit-, lito-, -lit	lith-, litho-, -lith	gr. *lithos* = piatră	caprolit, litiază
liv-	liv-	lat. *lividus, -a, -um* = vineţiu	livid
-litic, liz-, -liză, lizo-	-lytic, lys-, -lysis, lyso-	gr. *lysis* = distrugere, *lytikos* = care distruge	lizozom, spasmolitic, termolitic, termoliză,
lob-, lobo-	lob-, lobo-	gr. *lobos* = lob	lobar, lobi, lobotomie
lobul-	lobul-	lat. *lobules, -i* = lobul	lobular, lobulat
loc-	loc-	lat. *locus, -i* = loc	locomotor, locomoţie
-locular	-locular	lat. *loculus, -i* = loc mic	bilocular, unilocular
-log, logo-, -logie	-log, logo-, -logia	gr. *logos* = cuvânt, ştiinţă	farmacologie, heterolog, logoree, stomatolog
lomb-, lombo-	lomb-, lombo-	lat. *lombus, -us* = şale	lombalgie, lombar
luci-	luci-	lat. *lux, -icis* = lumină	luciferină, lucită
lum-, lumen-, lumin-	lum-, lumen-, lumin-	lat. *lumen, -inis* = lumină	lumen, luminanţă
lumb-	lumb-	lat. *lumbus, -us* = şale	lumbago, lumbar
lute-	lute-	lat. *luteus, -a, -um* = galben	luteină, luteocrom

M

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
macero-	macero-	lat. *macero, -are* = a muia în apă, a scoate ce e mai bun	macerare, macerat, macerație
macro-	macro-	gr. *makros* = mare	macromolecule, macroscopie
magistr-	magistr-	lat. *magistralis, -e* = de maestru	magistral, magistru
mal-	mal-	lat. *malus, -a, -um* = rău	malabsorbţie, malarie
mala-	mala-	lat. *mala, -ae* = maxilar superior	malar
malac-, -malacie, malaco-	malac-, -malacia, malaco-	gr. *malakos* = moale, *malakia* = înmuiere	malacologie, malaxie, osteomalacie
malt-	malt-	germ. *melz* = malţ	maltază, maltoză
mam-, mamo-	mamm-, mammo-	gr. *mamme*, lat. *mamma, -ae* = sânul mamei	mamar, mamografie
mamil-, mamilo-	mamill-, mamillo-	lat. *mamilla, -ae* = mamelă	mamilar, mamiloplastie
-man, -manie	-man, -mania	gr. *mania* = nebunie	megaloman, toxicomanie
man-	man-	lat. *manus, -us* = mână	manual
mano-	mano-	gr. *manos* = puţin dens	manometru
marmor-	marmor-	lat. *marmor, -oris* = marmură	marmorat
masculi-, masculin-	masculi-, masculin-	lat. *masculinus, -a, -um* = bărbătesc, din *masculus, -a, -um* = bărbat	masculin
mast-, masto-, -mastie	mast-, masto-, -mastia	gr. *mastos* = sân, mamelă	ginecomastie, mastodinie
matern-	matern-	lat. *maternus, -a, -um* = matern	maternitate, matern

matur-, -matur	**matur-, -matur**	lat. *maturus, -a, -um* = copil matur	maturare, prematur
maxil-, maxilo-	**maxil-, maxillo-**	lat. *maxilla, -ae* = maxilar	maxilar, maxilofacial
mecani-, mecano-	**mechani-, mechano-**	gr. *mekhane* = maşină; lat. *mecanicus, -a, -um* = mecanic	mecanism, mecanizare
mecon-	**mecon-**	gr. *mekonion*, lat. *meconium, -ii* = suc de mac (denumire pentru fecalele nou-născutului)	meconism, meconiu
medi-, medio-	**medi-, media-**	lat. *medius, -a, -um* = mijlociu	median, mediu
medic-, medico-	**medic-, medico-**	lat. *medicus, -a, -um* = medical	medical, medicament
medul-, medulo-	**medul-, medullo-**	lat. *medulla, -ae* = măduvă	medular, medulosuprarenală
mega-, -megalie, megalo-	**mega-, -megalia, megalo-**	gr. *megas, -alos* = mare	hepatomegalie, megacalorie, megalomanie
meio-, mio-	**meio-, mio-**	gr. *meiosis* = micşorare	meioză, miotic
melan-, melano-, melen-	**melan-, melano- melen-**	gr. *melas, -enos* = negru; gr. *melaina* = neagră	melanină, melenă
meli-	**meli-**	gr. *meli, melitos*, lat. *mellis, -is* = miere	melitină, meliturie
-melie, melo-	**-melia, melo-**	gr. *melos* = extremitate	macromelie
melo-	**melo-**	gr. *melos* = cântec	meloman, meloterapie
memor-	**memor-**	lat. *memor, -oris* = care îşi aminteşte, *memoria, -ae* = memorie	memorie, memorizare
men-, meno-	**men-, meno-**	gr. *men, menos* = lună	amenoree, menarhă, mensual
mening-, meningo-	**mening-, meningo-**	gr. *meninx, -ingos* = meninge, membrană foarte fină	meninge, meningită, meningococ
menisc-, menisco-	**menisc-, menisco-**	gr. *meniskos* = menisc, semilună	menisc
menstru-	**menstru-**	lat. *menstrua, -orum* = menstruaţie	menstre, menstruaţie
ment-	**ment-**	gr. *mens, -ntis* = minte; lat. *mentum, -i* = bărbie, menton	dement, mental, menton, mentonier
mer-, -mer, mero-	**mer-, -mer, mero-**	gr. *meros* = 1. parte 2. coapsă	1. izomer, polimer 2. meralgie
meso-, mez-, mezo-	**meso-, mes-**	gr. *mesos* = la miijloc	mezoderm, mezomer
met-, meta-	**met-, meta-**	gr. *meta* = 1. indică o transformare 2. după sau o poziţie	1. metabolism, metafază 2. acid metafosforic, meta-hidroxifenol
meteor-	**meteor-**	gr. *meteoros* = ridicat în aer	meteriosm, meteorotropism
metil-	**methyl-**	gr. *methy* = băutură fermentată + *hyle* = materie; radical organic ($-CH_3$)	metilare, metilceluloză, metiloranj
metr-, metro-	**metr-, metro-**	gr. *metra* = uter	metrită, metroree
-metru, -metrie, -metric	**-meter, -metria, -metric**	gr. *metron* = măsură	centrimetru, dismetric, termometrie
mi-, mio-, miozo-	**my-, myo-, myoso-**	gr. *mys, myos* = muşchi	mialgie, miastenie, miozită
mic-, mico-, micet-, miceto-	**myc-, myco-, mycet-, myceto-**	gr. *mykes, -etos* = ciupercă	micetom, micoză, streptomicină
micro-	**micro-**	gr. *mikros* = mic	micron, microscop
miel-, mielo-	**myel-, myelo-**	gr. *myelos* = măduvă	mielită, polimielită
mili-	**milli-**	lat. *mille* = o milă	miliechivalent, milimol
-mimetic, -mimie	**-mimetic, -mimia**	gr. *mimetikos* = care imită	patomimie, simpatomimetic
mini-	**mini-**	lat. *minimus, -a, -um* = cel mai mic, superlativul de la *parvus, -a, -um* = mic	minicomprimate, miniemulsii
miring-, miringo-	**myring-, myringo-**	lat. *myringa, -ae* = membrană	miringită, miringoplastie
-mis, -mitent	**-miss, -mittent**	lat. *missus, -us* = trimitere, de la *mitto, -ere* = a trimite	intermitent, intromisiune
mito-	**mito-, mytho-**	1. gr. *mitos* = aţă, fir 2. gr. *mythos* = legendă	1. mitoză 2. mitomanie
mix-	**myx-**	gr. *myxa* = mucus	mixedem
mix-, -mixie, mixo-	**mix-, -mixia, mixo-**	gr. *mixis*, lat. *mixtus, -a, -um* = amestec	amfimixie, mixer, mixoscopie
mnem-, mnemo-, -mnezie	**mnem-, mnemo-, -mnesia**	gr. *mneme* = memorie, din *mnasthai* = a-şi aminti	amnezie, anamneză, mnemonică

mobil-	**mobil-**	lat. *mobilitas, -atis* = mobilitate, de la *mobilis, -e* = mişcător, mobil, şi *moveo, -ere* = a se mişca	mobil, mobilitate, mobilizare
mol-	**mol-**	1. lat. *moles, -is* = masă 2. lat. *mollis, -e* = moale	1. molar, molecular 2. emolient
monil-	**monil-**	lat. *monile, -is* = colier	moniliform
mono-	**mono-**	gr. *monos* = singur	monocit, monomer
morb-	**morb-**	lat. *morbus, -i* = boală	morbid, morbiditate
morfi-	**morphi-**	gr. *Morpheos* = zeul somnului	morfină, morfinoman
-morf, morf-, morfe-, morfo-, -morfoză	**-morph, morph-, morphe-, morpho-, -morphosis**	gr. *morphe* = formă	amorf, metamorfoză, morfologie
-motor	**-motor**	lat. *motor, -oris* = cel care pune în mişcare, din *moveo, -ere* = a mişca	psihomotor, vasomotor
muc-, muco-	**muc-, muco-**	lat. *mucus, -i* = mucus	mucoadeziv, mucoasă, mucopolizaharid
multi-	**multi-**	lat. *multus, -a, -um* = mult	multicelular, multipară
mur-	**mur-**	lat. *mus, muris* = şoarece	murin
muscul-, musculo-	**muscul-, musculo-**	lat. *musculus, -i* = muşchi	muscular, musculotrop
muta-	**muta-**	lat. *muto, -are* = a schimba	mutagen, mutant, mutaţie
muzico-	**music-**	gr. *mousike*, lat. *musica, -ae* = muzică	muzicomanie, muzicoterapie

N

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
nano-	**nano-**	gr. *nanos* = 1. pitic 2. unitate = 10^{-9} din unitatea de bază	1. nanism 2. nanogram, nanoparticule
narco-	**narco-**	gr. *narke* = amorţeală	narcomanie, narcotic
natr-, natri-	**natr-, natri-**	ar. *natroun*, gr. *natron* = carbonat de sodium	natriemie, natriu
natur-	**natur-**	lat. *natura, -ae* = natură	natural, naturist
nau-	**nau-**	gr. *naus* = navă, vapor	naupatie, nautic
naz-, nazo-	**nas-, naso-**	lat. *nasus, -us* = nas	nazal, nazofaringian
necro-	**necro-**	gr. *nekros* = mort	necrobioză, necropsie
nefel-, nefelo-	**nephel-, nephelo-**	gr. *nephele* = nor	nefelometrie
nefr-, nefro-	**nephr-, nephro-**	gr. *nephros* = rinichi	glomerulonefrită, nefron
negat-	**negat-**	lat. *negativus, -a, -um* = negativ	negativism, negatoscop
nemat-, nemato-, -nemă	**nemat-, nemato-, -nema**	gr. *nema, -atos* = fir	nematod, treponemă
neo-	**neo-**	gr. *neos* = nou	neonatologie, neoplasm
nerv-, neur-, neuro-, nevr-, nevro-	**nerv-, neur-, neuro-, nevr-, nevro-**	lat. *nervus, -i* = nerv	nervos, nervozitate, neural, neurologie, neuromatoză, nevralgie
neutro-	**neutro-**	lat. *neutro* = în nicio parte	neutrofil, neutron
nev-	**nev-**	lat. *naevus, -i* = neg	nev, nevocelular
nict-, nicto-	**nyct-, nycto-**	gr. *nyx, nyktos* = noapte	nictemeral, nictofobie
nigr-	**nigr-**	lat. *niger, -a, -um* = negru	nigrită, nigroză rectală
nimf-, nimfo-	**nimph-, nimpho-**	gr. *nimphe* = acoperită cu văl	nimfă, nimfomanie
nistagm-	**nystagm-**	gr. *nystagmos* = clătinare	nistagmus
nitr-, nitro-	**nitr-, nitro-**	gr. *nitron* = nitrat, azot	nitraţi, nitroglicerină, nitrogen
noce-, noci-	**noce-, noci-**	lat. *nocivus, -a, -um* = nociv	nociceptiv, nociv
noct-	**noct-**	lat. *nox, noctis* = noapte	noctambul, nocturn
nod-	**nod-**	lat. *nodus, -i* = nod	nodul, nodular
-nom, -nomie, nomo-	**-nom, -nomia, -nomo**	gr. *nomos* = obicei cu forţă de lege	autonom, fizionomie, nomogramă, taxonomie
non-	**non-**	engl. *non* = nu, negaţie	non-farmacologic, non-invaziv, non-self
noo-	**noo-**	gr. *noos, nous* = inteligenţă	nooleptic, nootrop
nor-	**nor-**	abr. germ. Nitrogen Ohne Radikal (atom de azot fără radical)	noradrenalină, noradrenergic, norefedrină
norm-, normo-	**norm-, normo-**	lat. *norma, -ae* = normă, lege	normotip, normotrop

noso-, nozo-, -noză	**noso-, -nosis**	gr. *noso* = boală; lat. *nosocomium, -ii* = spital	nosocomial, nosologie, zoonoză
not-, noto-	**not-, noto-**	gr. *noton* = spate	notalgie, notocard
nucle-, nucleo-	**nucle-, nucleo-**	gr. *nucleus, -i* = nucleu	acid nucleic, nucleol, nucleoză
nul-	**nul-**	lat. *nullus, -a, -um* = nul	nul, nulipară
numul-	**nummul-**	lat. *nummulus, -i* = sumă mică	numular
nutra-, nutri-	**nutra-, nutri-**	lat. *nutrio, -ire* = a hrăni	nutraceutic, nutriment, nutriţie

O

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
ob-	**ob-**	lat. *ob* = invers, contra	obcordat, obimbricat
occipit-, occipito-	**occipit-, occipito-**	lat. *occiput, -itis* = ceafă	occipital, occipitoparietal
ocitoc-	**oxytoc-**	gr. *oxytokion* = metodă de a accelera naşterea, din *okys* = repede + *tokos* = naştere	ocitocic, ocitocină
ocro-	**ochro-**	gr. *okhros* = galben pal	ocrodermic, ocronoză
oct-, octo-, -octo-	**oct-, octo-, -octo-**	gr. *okto*, lat. *octo* = opt	octan, octet
ocul-, oculo-	**ocul-, oculo-**	lat. *oculus, -i* = ochi	ocular, oculomotor
-od, od-, hod-	**-od, od-, hod-**	gr. *hodos* = cale, drum	anod, electrod, hodofobie
odin-, -odinie	**-odyn, -odynia**	gr. *odyne* = durere	odinofagie, vaginodinie
odont-, odonto-, -odonţie	**odont-, odonto-, -odontia**	gr. *odous, odontos* = dinte	odontalgie, pedodonţie, periodont
odor-, odoro-	**odor-, odoro-**	lat. *odor, odoris* = miros	odorat, odorant
oeno-	**oeno-**	gr. *oinos* = vin	oenologie, oenomanie
oestr-	**oestr-**	v. **estr-**	oestru
oftalmo-, -oftalmie	**ophthalmo-, -ophthalmia**	gr. *ophthalmos* = ochi	oftalmologie, xeroftalmie
-oid	**-oid**	gr. *eidos* = formă	metaloid, tiroidă, alcaloid
-ol	**-ol**	lat. *oleo, -ere* = a răspândi miros	acroleină, olfacţie
-ole, -oleo-	**-ole, -oleo-**	lat. *oleum, -i* = ulei	oleom, oleotorax
-olă	**-ola**	sufix pentru diminutive	alveolă, vacuolă
olfact-, -olfact	**olfact-, -olfact**	lat. *olfactus, -us* = miros	olfactiv, olfacţie
olig-, oligo-	**olig-, oligo-**	gr. *oligos* = puţin	oligoelemente, oligurie
-om	**-oma**	gr. *-oma* = sufix pentru tumoră	carcinom, fibrom, sarcom
-omatoză	**-omatosis**	gr. *oma* + *ose* = sufixe pentru boală cu tumori multiple	fibromatoză, sarcomatoză
omni-	**omni-**	lat. *omnis* = în totalitate	omniprezent
onc-, onco-	**onc-, onco-**	gr. *onkos* = 1. masă, tumoră 2. curbură	1. oncogen, oncologie 2. oncocerc, oncocercoză
onic-, onico-	**onyc-, onicho-**	gr. *onyx, onykos* = unghie	onicomicoză
-ont, onto-	**-ont, onto-**	gr. *ontos* = fiinţă	ontogenie, schizont
oo-	**oo-**	gr. *oon* = ou	oocit
oofor-, ooforo-	**oophor-, oophoro-**	gr. *oophoros* = ovar	ooforită, ooforografie
-op, -opie	**-op, -opia**	gr. *op, opos* = vedere, văz	miop, presbiopie
opaci-	**opaci-**	lat. *opacus, -a, -um* = umbrit	opacifiere, opacitate
opal-	**opal-**	lat. *opalus, -us* = opal (piatră)	opalescenţă, opalin
oper-	**oper-**	lat. *opero, -ari* = a lucra	operaţie, postoperator
opi-, opio-	**opi-, opio-**	gr. *opion*, lat *opium, -ii* = suc de mac, opiu	opiaceu, opioid, opiomanie
opo-	**opo-**	gr. *opos* = suc	opoterapie
ops-, -opsie	**ops-, -opsia**	gr. *opsis* = vedere, aspect	biopsie, necropsie
opson-	**opson-**	gr. *opson* = condiment	opsonine, opsonizare
optic-, optico-	**optic-, optico-**	gr. *optikos* = care se referă la văz	optică, optician, opticomalacie
opto-	**opto-**	gr. *optos* = vizibil	optometru
or-, oro-	**or-, oro-**	lat. *os, oris* = 1. gură 2. munte	1. oral, orofaringe 2. orofil, orogeneză
orbi-	**orbi-**	lat. *orbis, -is* = cerc, rotund	orbicular, orbital
orbit-, orbito-	**orbit-, orbito-**	lat. *orbita, -ae* = orbită	orbitar, orbită

orexi-, -orexie	**orexi-, -orexia**	gr. *orexis* = apetit	anorexie, orexigen
organ-, organi-, organo-	**organ-, organi-, organo-**	gr. *organon*, lat. *organum, -i* = maşină, instrument, organ	organigramă, organism, organotrop
orhi-, -orhidie, orhido-	**orchi-, -orchidia, orchido-**	gr. *orkhis, -idos* = testicul	criptorhidie, orhialgie, orhită
ornito-	**ornitho-**	gr. *ornis, ornithos* = pasăre	ornitologie, ornitoză
oro-, oroso-	**oro-, oroso-**	gr. *oros* = partea seroasă a sângelui	orodiagnostic, orosomucoid
orto-	**orto-**	gr. *orhos* = drept, corect	ortodonţie, ortoped
os-	**os-**	gr. *os, oris* = gură	*per os*, oral, oromucozal
os-, osi-	**os-, osi-**	lat. *os, osis* = os	oseină, osificare
oscil-	**oscil-**	lat. *oscillatio, -onis* = balansoar	oscilaţie, oscilometru
-osis, -ozis	**-osis, -ozis**	gr. *-osis* = indică o stare de boală	pirozis
osmo-	**osmo-**	gr. *osmos* = impuls	miliosmol, osmoză
-osmie, -osmo	**-osmia, -osmo**	gr. *osme* = miros	anosmie, hiperosmie
oste-, osteo-, -ost, -ostoză	**oste-, osteo-, -ost, -ostosis**	gr. *osteon* = os	exostoză, osteofit, osteoporoză, periost
osti-	**osti-**	lat. *ostium, -ii* = uşă	ostial, ostium
ot-, otico-, oto-	**ot-, otico-, oto-**	gr. *otikos* = referitor la ureche	otalgie, oticodinie, otită, otologie
ov-, ovo-	**ov-, ovo-**	lat. *ovum, -i* = ou	ovalbumină, ovocit, ovule,
ovari-, ovario-	**ovari-, ovario-**	lat. *ovarium, -ii* = ovar	ovarită, ovariotomie
ox-, oxi-, -oxie, oxo-	**ox-, oxi-, -oxia, oxo-**	gr. *oxys* = 1. acru, oxigen 2. ascuţit 3. rapid	1. bioxid, oxigenoterapie, peroxid 2. oxicefalie 3. oxilalie, oxitocic
oxal-	**oxal-**	gr. *oxalis, -e* = măcriş	oxalat, oxalemic
oz-	**oz-**	gr. *ozein* = a exala miros neplăcut	ozenă, ozon
-oză	**-ose**	1. indică un glucid 2. boală neinflamatoare	1. hexoză, pentoză, zaharoză, 2. acidoză, alcaloză, nevroză

P

Rădăcină, prefix, sufix		**Origine şi sens evocat**	**Exemple de termeni**
Limba română	**Limba engleză**		
pag-, pago-	**pag-, pago-**	gr. *pagos* = gheaţă	pagofagie
pahi-	**pachy-**	gr. *pachys* = gros	pahiblefaroză
palat-	**palat-**	lat. *palatum, -i* = cerul gurii	palat, palatoplastie
paleo-	**paleo-**	gr. *paleios* = bătrân, vechi	paleocortex
palm-, palmo-	**palm-, palmo-**	lat. *palma, -ae* = palmier, palmă	palmar, palmospasm
palp-	**palp-**	lat. *palpo, -are* = a palpa	palpabil, palpare
palpebr-	**palpebr-**	lat. *palpebra, -ae* = pleoapă	palpebral
pan-	**pan-**	gr. *pan* = tot	pancreas, pandemie
papaver-	**papaver-**	lat. *papaver, -eris* = mac	papaverină
papil-	**papil-**	lat. *papilla, -ae* = mamelon, băşicuţă	papilar, papilomatoză
par-, para-	**par-, para-**	gr. *para* = 1. lângă, dincolo de 2. poziţie în chimie	1. paralizie, parenteral 2. para-hidroxifenol
-pară, -paritate	**-par, -paritatis**	lat. *pario, -ere* = a naşte	primipară, sciziparitate
-pareză	**-paresis**	gr. *paresis* = slăbire	hemipareză, pareză
pariet-	**pariet-**	lat. *paries, -etis* = perete	parietal
part-	**part-**	lat. *partus, -us* = naştere	parturientă
parten-, parteno-	**parthen-, partheno-**	lat. *parthenos* = fecioară, virgină	partenocarpie, partenofobie
-partit	**-partit**	lat. *partitus, -a, -um* = împărţit	bipartit, partiţie
parvi-	**parvi-**	lat. *parvus, -a, -um* = mic, redus	*Parvovirus*
patel-, patelo-	**patel-, patello-**	lat. *patella, -ae* = rotulă	patelă, patelită
pato-, -pat, -patie	**patho-, -path, -pathia**	gr. *pathos* = 1. boală 2. afecţiune, sentimente	1. nefropatie, patologie, psihopat 2. simpatomimetic
-pauză	**-pausis**	gr. *pausis*, lat. *pausa, -ae* = oprire	menopauză
pect-, pecto-	**pect-, pecto-**	gr. *pektos* = compact	pectină, pectografie
pector-	**pector-**	lat. *pectus, -oris* = piept	pectoral

ped-, pedi-, -pedie, pedio-, pedo-	**ped-, pedi-, -pedia, pedio-, pedo-**	1. gr. *pais, paidos* = copil 2. gr. *paideia* = educarea copiilor 3. gr. *pedon* = sol 4. gr. *pes, pedis* = picior	1, 2. pediatrie, pediatru 3. pedologie 4. biped, pedicul, peduncul, ortopedie
-pedeză	**-pedesis**	gr. *pedesis* = săritură	diapedeză
pedicul-, pediculo-	**pedicul-, pediculo-**	lat. *pediculus, -i* = picioruş, diminutiv de la *pes, pedis* = picior	pediculat, pediculoză
pedunc-, pedunculo-	**pedunc-, pedunculo-**	lat. *pedunculus, -i* = picioruş	peduncul, pedunculat
-pee	**-poeia**	gr. *poein* = a face	farmacopee
pel-	**pel-**	gr. *pella*, lat. *pellis, -is* = piele	pelagră, peliculă
pelag-	**pelag-**	gr. *pelagos* = fluxul mării	pelagic, pelagism (rău de mare)
pelo-	**pelo-**	gr. *pelos* = noroi	peloid, peloterapie
pelvi-, pelvio-	**pelvi-, pelvio-**	lat. *pelvis, -is* = bazin	pelvin, pelvis
pemfi-	**pemphi-**	gr. *pemphix, -igos* = băşicuţă	pemfigoid
pend-, -pens	**pend-, -pens**	lat. *pensus, -a, -um* = atârnat, din *pendo, -ere* = a atârna	pendular, suspensie
penetro-	**penetro-**	lat. *penetro, -are* = a introduce, a face să pătrundă	penetrometrie, penetrometru
penicil-	**penicil-**	lat. *penicillum, -i* = pensulă	penicilază, penicilină
-penie	**-penia**	gr. *penia* = sărăcie	leucopenie, trombopenie
pent-, penta-	**pent-, penta-**	gr. *pente*, lat. *pentas, -adis* = cinci	pentagon, pentoză
peps-, pept-, -pepsie	**peps-, pept-, -pepsia**	gr. *pepsis* = digestie, *peptos* = digerat, *peptein* = a găti	dispepsie, pepsină, peptic, peptonă
per-	**per-**	lat. *per* = prin	percutan, perfuzie, *per os*
peri-	**peri-**	gr. *peri* = în jurul	pericard, peritoneu
permeo-	**permeo-**	lat. *permeo, -are* = a pătrunde prin	permeabilitate, permutaţie
1. -pex, 2. -pexie	**1. -pex 2. -pexia**	gr. *pexis* = fixare	gastropexie, nefropexie, reopexie
picn-, picno-, pico-	**pycn-, pycno-, pyco-**	1. gr. *pyknos* = gras 2. gr. *pykos* = unitate de măsură egală cu 10^{-12} unităţi de bază	1. picnoză 2. picnometru, picomol, picogram
picr-, picro-	**picr-, picro-**	gr. *pikros* = amar	acid picric, picramină
piel-, pielo-	**pyel-, pyelo-**	gr. *pyelos* = bazin	pielită, pielonefrită
piez-, piezo-	**piez-, piezo-**	gr. *piezein* = a presa	piezoelectric
pigment-, pigmento-	**pigment-, pigmento-**	lat. *pigmentum, -i* = vopsea	pigment, pigmentaţie
pil-	**pil-**	lat. *pilus, -i* = păr	pilos, pilozitate
pile-	**pyle-**	gr. *pyle* = poartă, intrare	pileflebită
pilor-, piloro-	**pylor-, pyloro-**	gr. *pylorus, -i* = portar	pilor, pilorospasm
pio-, -piem	**pyo-, -pyem**	gr. *pyon* = puroi	empiem, piococ, piogen
-piret-, -pirex-	**-pyret-, -pyrex-**	gr. *pyretos* = febră	antipiretic, pirexie
piri-	**piri-**	lat. *pirum, -i* = pară	piriform
piro-	**pyro-**	gr. *pyr, pyros* = foc	pirogen
pitir-	**pityr-**	gr. *pityron* = tărâţe	pitiriazis
pituit-	**pituit-**	lat. *pituita, -ae* = secreţie cu mucozităţi	pituitar
placent-	**placent-**	lat. *placenta, -ae* = plăcintă	placentă
plasm-, plasmă-, plasmo-	**plasm-, -plasma, plasmo-**	gr. *plasma* = obiect modelat (termen creat de medicul german Schultz în 1836)	citoplasmă, *Plasmodium*, toxoplasmă
plast-, -plastie	**plast-, -plastia**	gr. *plastos* = modelat, din *plassein* = a modela	duroplaste, plastic, plasticitate, pseudoplastic
plati-	**platy-**	gr. *platys* = turtit	plathelminţi
-plazie	**-plasia**	gr. *plasis* = modelare	aplazie, neoplazie
-plegie, -plegic	**-plegia, -plegic**	gr. *plege* = lovitură	ganglioplegie, hemiplegie
pleio-, -pleioză	**pleio-, -pleiosis**	gr. *pleion* = mai numeros	pleiocromie
pleo-	**pleo-**	gr. *pleon* = în exces	pleomorfism
pletismo-	**plethismo-**	gr. *plethismos* = creştere	pletismometru
pleur-, pleuro-	**pleur-, pleuro-**	lat. *pleura, -ae* = latură, pleură	pleural, pleurezie
-ploid, -ploidie	**-ploid, -ploidia**	gr. *ploos* = îndoire, pliere + *eidos* = formă	diploid, haploid, tetraploid

pluri-	**pluri-**	lat. *plus, pluri* = mai mulţi	pluricelular
-pnee	**-pnea**	gr. *pnoia* = respiraţie, din *pnein* = a respira	apnee, dispnee, ortopnee
pneum-, pneumat-, pneumato-	**pneum-, pneumat-, pneumato-**	gr. *pneuma, -atos* = respiraţie, aer	pneumatologie, pneumoencefalografie
pneumo-, pneumon-	**pneumo-, pneumon-**	gr. *pneumon, -onos* = plămân	pneumococ, pneumogastric
pod-, -pod, -podie, podo-	**pod-, -pod, -podia, podo-**	gr. *pous, podos* = picior	plastipodie, podagră, podologie, pseudopode
-poietic, -poieză	**-poietic, -poiesis**	gr. *poietikos* = care formează, din *poiein* = a forma	eritropoieză, hematopoietic
polar-, polaro-	**polar-, polaro-**	1. gr. *polein* = a învârti 2. lat. *polus, -i* = pol	1. polarimetru 2. polar, polarizare
poli-	**poli-, poly-**	1. gr. *polis* = oraş 2. gr. *polys* = mulţi	1. policlinică 2. polimer, polinuclear
-por, por-, poro-	**-por, por-, poro-**	1. lat. *porus, -i* = por, din gr. *poros* = conduct 2. gr. *poros* = piatră poroasă	1. electroporaţie 2. osteoporoză, poros
porfir-, porfiro-	**porphyr-, porphyro-**	gr. *porphyra* = purpură	porfirie, porfirină, porfirinurie
poso-	**poso-**	gr. *poson* = cât mai mult, ce conţine	posologie
post-, postero-	**post-, postero-**	1. lat. *post* = după 2. lat. *posterior* = la urmă	1. postnatal, post-partum 2. posttraumatic
pot-, poto-	**pot-, poto-**	gr. *potos* = băutură	potabil, poţiune
potento-	**potento-**	lat. mediev. *potentialis, -e* = potenţial, din *potens, -ntis* = forţă, putere	potenţă, potenţial
pragmat-, pragmato-	**pragmat-, pragmato-**	gr. *pragma, -atos* = fapt	pragmatamnezie
-praxie, -praxis	**-praxia, -praxis**	gr. *praxis* = practică, acţiune	apraxie, praxis
pre-	**pre-**	lat. *prae* = înainte	preanestezie, premedicaţie, precursor
preparo-	**preparo-**	lat. *preparo, -are* = a pregăti, *preparatio, -onis* = preparat	preparare, preparat
pres-	**pres-**	lat. *pressus, -a, -um* = apăsat, din *presso, -are* = a presa	presiune, presoreceptor
prezbi-	**presby-**	gr. *presbys* = bătrân	prezbiacuzie, prezbiopie
primi-, primo-	**primi-, primo-**	lat. *primus, -a, -um* = primul	primipară, primoinfecţie
priv-	**priv-**	lat. *privus, -a, -um* = lipsit de	feripriv, insulinopriv
pro-	**pro-**	lat. *pro* = înainte, în faţă	profilaxie, promotor
proct-, procto-	**proct-, procto-**	gr. *proktos* = anus	proctită, proctoree
proli-	**proli-**	lat. *proles, -is* = urmaşi	proliferare, prolific
proprio-	**proprio-**	lat. *proprius, -a, -um* = care ne aparţine	proprietate, proprioceptiv
prot-, proto-	**prot-, proto-**	gr. *protos* = primul	protoplasmă, proteină
pruri-	**pruri-**	lat. *prurio, -ire* = a avea mâncărimi	prurigo, prurit, pruriginos
pseudo-	**pseudo-**	gr. *pseudes* = fals	*Pseudomonas*, pseudopode, pseudovirus
psih-, psiho-	**psych-, psycho-**	gr. *psyche* = suflare	psihiatrie, psihoză
psor-	**psor-**	gr. *psoros* = rugos	psoralene, psoriazis
ptial-	**ptyal-**	gr. *ptyalon* = salivă	ptialină
-ptizie	**-ptysis**	gr. *ptysis* = a scuipa	hemoptizie
ptoma-	**ptoma-**	gr. *ptoma, -atos* = cadavru	ptomaine
-ptoză	**-ptosis**	gr. *ptosis* = cădere	gastroptoză, nefroptoză
pub-	**pub-**	lat. *pubes, -is* = păr, os pubis	pubertate, pubescent
puer-	**puer-**	lat. *puer, -is* = copil	puericultură
pulic-	**pulic-**	lat. *pulex, -icis* = purice	*Pulicidae*
pulm-	**pulm-**	lat. *pulmo, -onis* = plămân	pulmon, pulmonar
pulp-, pulpo-	**pulp-, pulpo-**	lat. *pulpa, -ae* = carne	pulpă, pulpită
puls-	**puls-**	lat. *pulsus, -us* = izbire, lovire	pulsaţie, pulsometru
pulsie-	**pulsis-**	lat. *pulso, -onis* = împingere, respingere, din *pello, -ere* = a împinge	repulsie, retropulsie
pult-	**pult-**	lat. *puls, -tis* = terci	pultaceu
pulver-, pulveriz-	**pulver-, pulveriz-**	lat. *pulvero, -are* = a prăfui, *pulvis, -eris* = pulbere, praf	pulbere, pulverizare, pulverizator, pulverulent
punct-, puncti-	**punct-, puncti-**	lat. *punctum, -i* = punct, înţepătură	punctat, punctiform,
-punctură	**-punctura**	lat. *punctura, -ae* = înţepătură	acupunctură

pupilo-	pupillo-	lat. *pupilla, -ae* = pupilă	pupilă, pupilometrie
pur-	pur-	lat. *pus, puris* = puroi	purulent, supurație, puroi
purpur-	purpur-	lat. *purpura, -ae* = culoare purpurie	purpură
pustul-	pustul-	lat. *pustula, -ae* = bășicuță	pustulă, pustuliform
putr-	putr-	lat. *puter, putris* = putred	putrefacție, putrescеină

R

Rădăcină, prefix, sufix		Origine și sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
rabdo-, rhabdo-	rabdo-, rhabdo-	gr. *rhabdos* = dungă, striu	rabdomioliză, rhabdovirus
racem-	racem-	lat. *racemus, -i* = strugure, bob	racemic
radi-, radio-	radi-, radio-	lat. *radius, -ii* = 1. rază 2. os radius	1. radiație, radioactiv 2. radius
radic-, radico-, radicul-, radiculo-	radic-, radico-, radicul-, radiculo-	lat. *radicula, ae* = rădăcină mică, diminutiv de la *radix, -is* = rădăcină	radical, radicular, radiculită, radiculopatie
-ragie	-rhagya	gr. *rhegnynai* = a țâșni	hemoragie, menoragie
rahi-, rahie-	rhachi-, rhachia-	gr. *rhakhis* = coloană vertebrală	proteinorahie, rahianestezie
re-	re-	lat. *re* = iarăși	recidivă, recuperare
rect-, recto-	rect-, recto-	lat. *rectum, -i* = rect	rectal, recto-anal
-ree	-rrhea	gr. *rhoia* = curgere	gonoree, otoree, rinoree
reflect-	reflect-	lat. *reflecto, -are* = a se răsfrânge, a se întoarce înapoi, din *retro* = înapoi și *flecto, -are* = a îndoi	reflectivitate
reflex-, reflexo-	reflex-, reflexo-	lat. *reflexio, -onis* = răsfrângere, întoarcere înapoi, din *retro* = înapoi și *reflecto, -are* = a îndoi	reflex, reflexiv, reflexoterapie, reflexie
refract-, refracto-	refract-, refracto-	lat. *refractus, -a, -um* = răsfrânt, din *refringo, -ere* = a răsfrânge	refractometrie, refractometru, refracție
refrig-, refrigo-	refrig-, refrigo-	lat. *refrigero, -ere* = a răcori, a răci	refrigerare, refrigerent
refring-, refringo-	refring-, refringo-	lat. *refringens, -ntis* = răsfrângere, din *refringo, -ere* = a răsfrânge	refringență
ren-	ren-	lat. *ren, renis* = rinichi	renal, renină
reo-	rheo-	gr. *rheos* = curent, din *rhein* = a curge	reobază, reogramă, reologie
reti-, reticul-, reticulo-	reti-, reticul-, reticulo-	lat. *reticulum, -i* = rețea mică, din *rete, -is* = rețea	reticulat, reticulocit
retro-	retro-	lat. *retro* = înapoi	retractil, retracție
reumat-	rheumat-	gr. *rheumatismos*, lat. *rheumatismus, -i* = curgerea secrețiilor, din *rhein* = a curge	reumatism, reumatoid, reumatologie
ribo-	ribo-	germ. *Ribonsäure* = acid ribonic, alterare de la arabinoză	*Ribovirus*, ribozimă, riboză
-rin, -rinian, rino-	-rhin, -rhinian, rhino-	gr. *rhis, rhinos* = nas	erine, rinită, rinoconuri, rinofaringită, rinoragie
ritm-, -ritmie, ritmo-	rhythm-, -rhythmia, rhythmo-	gr. *rhytmos*, lat. *rhythmus, -i* = ritm	aritmie, ritmic, ritmoterapie
riz-, rizo-	rhiz-, rhizo-	gr. *rhiza* = rădăcina	rizoliză, rizom
rodo-	rhodo-	gr. *rhodon* = trandafir, culoare roz	rodopsină
rota-	rota-	lat. *rota, -ae* = roată	rotar, rotativ, *Rotavirus*
roza-, roze-	rosa-, rose-	lat. *rosa, -ae* = trandafir	acnee rozacee, rozanilină
rub-	rub-	lat. *ruber, -a, -um* = roșu	rubefacție, rubeolă

S

Rădăcină, prefix, sufix		Origine și sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
sac-	sacc-	gr. *sakkos*, lat. *saccus, -i* = sac	saciform, saculă

sacr-, sacro-	**sacr-, sacro-**	lat. *sacrum, -i* = loc sfânt, os sacru	sacral, sacrolombar
sal-	**sal-**	lat. *sal, -is* = sare	salidiuretic, salin, salinitate, salpetru
salic-	**salic-**	lat. *salix, -icis* = salcie	acid acetilsalicilic, salicilat
sang-	**sang-**	lat. *sanguis, -inis* = sânge	sangvin, sangvinolent, sânge
sanit-	**sanit-**	lat. *sanitas, -atis* = sănătate, de la *sanus, -a, -um* = sănătos, voinic	sanitar, sanitizare
sapon-	**sapon-**	lat. *sapo, -onis* = săpun	saponificare, saponine
sapr-, sapro-	**sapr-, sapro-**	gr. *sapros* = putred	saprofit, saprogen
sarco-	**sarco-**	gr. *sarx, sarkos* = carne	sarcom, sarcomatoză
saturn-	**saturn-**	lat. *saturnus* = planeta Saturn	saturnism (plumbism)
scapul-, scapulo-	**scapul-, scapula-**	lat. *scapulae, -orum* = umeri, spate	scapulohumeral
scato-	**scato-**	gr. *skor, skatos* = materii fecale	scatofagie, scatom
schisto-	**schisto-**	gr. *skhistos* = fisură	*Schistosoma*, schistosomiază
-schizie, -schizis, schizo-	**-schizia, -schizis, schizo-**	gr. *skhisis* = despicătură	onicoschizie, schizocit, schizofrenie, schizoid
scinti-, scintilo-	**scinti-, scintillo-**	lat. *scintilla, -ae* = scânteie	scintigrafie, scintilaţie
sciz-	**scis-**	lat. *scissus, -a, -um* = despicat	scindare, sciziune
scler-, sclero-, -scleroză	**scler-, sclero-, -sclerosis**	gr. *sklerosis* = întărire	ateroscleroză, sclerodermie, scleroză
scolio-	**scolio-**	gr. *skolios* = strâmb	scolioză
-scop, -scopie, -scopo	**-scop, -scopia, -scope**	gr. *skopos* = observator, din *skopia* = examinare, *skopein* = a vedea	bronhoscopie, endoscop, radioscopie
scoto-	**scoto-**	gr. *skotos* = întuneric	scotom, scotometrie
scuam-	**squamo-**	lat. *squama, -ae* = solz	descuamare, scuamos
seb-, sebo-	**seb-, sebo-**	lat. *sebum, -i* = grăsime	sebacee, seboree
secret-, secreto-	**secret-, secreto-**	lat. *secretus, -a, -um* = separat	secretagog, secretor
sect-	**sect-**	lat. *sectus, -a, -um* = tăiat	sector, secţiune
sediment-	**sediment-**	lat. *sedimentum, -i* = depunere	sediment, sedimentare
segment-	**segment-**	lat. *segmentum, -i* = bucată, parte tăiată, din *seco, -are* = a tăia	segment, segmentare
select-	**select-**	lat. *selectus, -a, -um* = select, ales, de la *seligero, -ere* = a alege	selectivitate, selecţie
semeio-, semie-, semio-	**semeio-, semia-, semio-**	gr. *semeion* = marcă distinctivă, din *sema, -atos* = semn	semeiologie, semeiotic
semi-	**semi-**	lat. *semi* = pe jumătate	semicoloizi, semiconductori
semin-	**semin-**	lat. *semn, -inis* şi *seminium, -ii* = sămânţă	seminal, seminifer
senesc-	**senesc-**	lat. *senesco, -ere* = a îmbătrâni	senescenţă
senil-	**senil-**	lat. *senilis, -e* şi *senex, senis* = bătrân	senil, senilitate
sensibil-	**sensibil-**	lat. *sensibilitas, -atis* = sensibilitate	sensibil, sensibilitate
senzori-	**sensori-**	lat. *sensorium, -ii* = organ de simţ, din *sentio, -ire* = a simţi	senzorial, senzomotor
sept-, septo-	**sept-, septo-**	lat. *septum, -i* = perete, sept	sept, septal, septotomic
septic-, -septic, -sepsie	**septic-, -septic, -sepsis**	gr. *septikos*, lat. *septicus, -a, -um* = care face să putrezească	antiseptic, asepsie, aseptic, septic, septicemie
ser-, sero-	**ser-, sero-**	lat. *serum, -i* = ser	serodiagnostic, serotonină
sescvi-	**sequi-**	lat. *sesqui* = cu o jumătate mai mult, din *ses, semis* = jumătate şi *que* = şi	sescviterpene
sex-, sext-	**sex-, sext-**	lat. *sex* = şase, *sextans, -ntis* = a şasea parte	sexagenar, sextant
sexo-, sexu-	**sex-, sexo-**	lat. *sexus, -i* = sex	asexuat, sexologie, sexuat
sfer-, -sferă, sfero-	**spher-, -sphera-, sphero-**	gr. *sphaira*, lat. *sphaera, -ae* = sferă	atmosferă, sferic, sferocit
sfincter-	**sphincter-**	gr. *sphincter, -os* = care strânge tare	sfincter, sfincterospasm
sfing-, sfingo-	**sphing-, sphingo-**	gr. *sphingein* = a strânge	sfingolipide, sfingomieline
sial-, sialo-	**sial-, sialo-**	gr. *sialon* = salivă	sialagog, sialoree
sider-, sidero-	**sider-, sidero-**	gr. *sideros* = fier	siderofilină, sideroză
sigmoid-, sigmoido-	**sigmoid-, sigmoido-**	gr. *sigmoeides* = colon sigmoid (litera *sigma* + *eidos* = formă)	sigmoid, sigmoidoscopie
silic-, silico-	**silic-, silico-**	lat. *silex, -icis* = piatră tare, granit, siliciu	silicagel, siliconă, siliciu, silicoză
sim-, sin-	**sym-, syn-**	gr. *syn* = împreună	simbioză, simfiză, simpatic, simptom, sinapsă

simbol-, -simbolie, simbolo-	**symbol-, -symbolia, symbolo-**	gr. *symbolon* = semn de recunoaştere, din *symballein* = a interpreta	simbol, simbolizare
simpat-, simpatic-, simpatico-, simpato-	**sympath-, sympathic-, sympathico-, sympatho-**	gr. *sympathein* = a fi alături de cineva, din *syn* = împreună + *pathos* = afecţiune, sentiment	simpatic, simpatolitic, simpatomimetic, simpatoplegic
sincro-, sincron-	**synchro-, synchron-**	gr. *synkhronos*, lat. *synchronus, -i* = simultan	sincron, sincronizare, sincrotron
sinov-, sinovio-	**synov-, synovio-**	lat. *synovia, -ae* = asemeni cu albuşul de ou	sinovial, sinovioblast, sinovită
sinu-, sinus-	**sinu-, sinus-**	lat. *sinus, -i* = cotitură	sinusal, sinuzită
siring-, siringo-	**syring-, syringo-**	gr. *syrinx, ingos* = tub	siringă (seringă)
sist-, sisto-	**syst-, systo-**	gr. *systole* = contracţie	sistolă, telesistolic
sistem-	**system-**	gr. *systema, -atos* = sistem, ansamblu	sistem, sistematizare
sitio-, sito-, -zit	**sitio-, sito-, -sit**	gr. *sition, sitos* = aliment, hrană	parazit, sitologie
soci-, socio-	**soci-, socio-**	lat. *socialis, -e* = sociabil, din *socius, -a, -um* = asociat	sociabil, sociatrie, sociologie
sol-	**sol-**	lat. *solum, -i* = sol, pământ	sol, solenoid
solid-	**solid-**	lat. *solidus, -a, -um* = masiv	solid, solidificare
solut-, solv-	**solut-, solv-**	lat. *solutus, -a, -um* = desfăcut din *solvo, -ere* = a desface	soluţie, solvatare, solvent, solvoliză
-som, soma-, somat-, somato-, -somie, -zom	**-som, -soma, somia-, somat-, somato-, -zom**	gr. *soma, somatos* = corp	cromozom, monosomie, ribozom, soma, somatic, trisomie
somn-, somno-	**somn-, somno-**	lat. *somnus, -i* = somn	polisomnograf, somnifer
son-, sonio-, sono-	**son-, sonio-, sono-**	lat. *sonus, -i* = sunet	sonic, sonograf
sopor-	**sopor-**	gr. *sopor, -oris* = somn profund	soporific
spasm-, -spasm, spasmo-	**spasm-, -spasm, spasmo-**	gr. *spasmos*, lat. *spasmus, -i* = spasm	bronhospasm, spasmodic, spasmolitic
special-	**special-**	lat. *specialis, -e* = particular	specialist, specializare
spectr-, spectro-	**spectr-, spectro-**	lat. *spectrum, -i* = apariţie	spectral, spectroscopie
sperm-, spermat-, spermato-, spermi-, -spermie, spermo-	**sperm-, spermat-, spermato-, spermi-, -spermia, spermo-**	gr. *sperma, -atos* = sămânţă	azoospermie, spermă, spermicid, spermogeneză, spermogramă, spermatozoid
-spers-	**-spers-**	lat. *spersus, -a, -um* = răspândit	dispers, dispersare, monodispers
spin-	**spin-**	lat. *spina, -ae* = 1. ţep, 2. şira spinării	1. spinocelular 2. spinal
spir-, spiro-	**spir-, spiro-**	1. lat. *spiro, -are* = a respira 2. gr. *speira* = spirală	1. spirometrie 2. spirochetă
splanhn-, splanhno-	**splanchn-, splanchno-**	gr. *splankhnon* = viscer	splanhnic, splanhnoscopie
splen-, spleno-	**splen-, spleno-**	gr. *splen, -os* = splină	splenic, splenită
spondilo-	**spondylo-**	gr. *spondylos*, lat. *spondylus, -i* = vertebră	spondilalgie, spondiloză
spongi-, spongio-	**spongi-, spongio-**	gr. *spongion*, lat. *spongia, -ae* = burete	spongiform, spongios, spongoid
spor-, spori-, sporo-	**spor-, spori-, sporo-**	gr. *spora* = sămânţă, din *sperein* = a însămânţa	spor, sporicid, sporomicoză
spum-	**spum-**	lat. *spuma, -ae* = spumă	spumogen
stabili-	**stabili-**	lat. *stabilis, -e* = solid, imobil	metastabil, stabilitate
stafil-, stafilo-	**staphyl-, staphylo-**	gr. *staphyle* = strugure 1. luetă 2. microbi	1. stafilectomie 2. stafilococ
-stat, stat-, stato-	**-stat, stat-, stato-**	gr. *statos* = stabil, nemişcat	neostat, statestezie
static-, -static, -statism, -stază, -stazie	**static-, -static, -statism, -stasis, -stasia**	gr. *statis* = oprire, din *statikos* = care opreşte	astazie, bacteriostatic, citostatic, extasy, hemostază, ortostatism, stază
stear-, steato-	**stear-, steato-**	gr. *stear, -atos* = grăsime	stearină, steatoree
sten-, -stenie	**sthen-, -sthenia**	gr. *sthenos* = forţă, putere	astenie, neurastenie
steno-, -stenoză	**steno-, -stenosis**	gr. *stenos* = strâmt, îngust	stenotorax, stenoză
sterco-	**sterco-**	lat. stercor, *-oris* = excrement	stercobilină, stercobilinogen
stereo-, -sterol	**stereo-, -sterol**	gr. *stereos* = solid, în relief	colesterol, stereotaxie
sterili-	**sterili-**	lat. *sterilis, -e* = sterp, steril	sterilitate, sterilizare
stern-, sterno-	**stern-, sterno-**	gr. *sternon* = piept, stern	stern(os), sternoclavicular
steto-	**sthetho-**	gr. *sthethos* = piept	stetoscop
stigmat-	**stigmat-**	gr. *stigma, -atos* = marcă, semn	stigmat, stigmatizat
stimul-	**stimul-**	lat. *stimulo, -are* = a îmboldi	stimulare, stimulator

stoechio-	**stoichio-**	gr. *stoikheion* = element, principiu	stoechiometric
-stolă	**-stole**	gr. *stellein* = a echipa, cu sens de dilataţie	diastolă, sistolă
stom-, stoma-, stomat-, stomato-, -stomie	**stom-, stoma-, stomat-, stomato-, -stomia**	gr. *stoma, -atos* = gură	gastrostomie, stomată, stomatită, stomatologie
strab-	**strab-**	gr. *strabismos* = privire încrucişată, din *strabos* = om care se uită cruciş	strabic, strabism
strang-	**strang-**	lat. *strangulatio, -onis* = strangulare, din *stringo, -ere* = a strânge	strangulare
strat-, -strat, strati-	**strat-, -strat, strati-**	lat. *stratum, -i* = strat	multistratificat, stratificare
strepto-	**strepto-**	gr. *streptos* = răsucit	streptococ, streptomicină
stricn-	**strychn-**	gr. *Strychnos nux vomica*, plantă din Asia, India şi Australia, *strychnos* = umbra nopţii	stricnină
strict-, -stringent	**strict-, -stringent**	lat. *strictus, -a, -um* = strâns, din *stringo, -ere* = a strânge	astringent, strictură
strof-, -strofie	**stroph-, -strophia**	gr. *strophos* = bandă răsucită	angiostrofie, strofantină
sub-	**sub-**	lat. *sub* = sub	subcutanat, subliminal
sudor-	**sudor-**	lat. *sudor, -oris* = sudoare	sudorific, sudoripar
sulf-, sulfur-	**sulf-, sulfur-, sulph-, sulphur-**	lat. *sulfur, -uris* = sulf	sulfat, sulfamidă
super-, supra-	**super-, supra-**	lat. *super, supra* = deasupra, în exces	superscripţie, supraalimentaţie, suprainfecţie, suprarenal

T

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	Limba engleză		
tact-, tacto-	**tact-, tacto-**	lat. *tactus, -i* = atingere	tact, tactil, tactometru
tact-, -tactism, taxi-, -taxie, taxo-	**tact-, -tactism taxi-, -taxia, taxo-**	gr. *takticos* = ordonat, din *taxis* = ordonare şi *tattein* = a ordona	ataxie, chemotactism, fototaxie, tactic, taxon, taxonomie
tahi-	**tachy-**	gr. *takhys* = rapid	tahicardie, tahipnee
talam-	**thalam-**	gr. *thalamos*, lat. *thalamus, -i* = cameră interioară	hipotalamus, talamus
talas-, talaso-	**thalas-, thalasso-**	gr. *thalassa* = mare	talasemie, talasoterapie
-talpie	**-thalpia**	gr. *enthalpein* = a încălzi	entalpie
tanato-, -tanasie	**thanato-, -thanasia**	gr. *thanatos* = moarte	eutanasie, tanatologie
tars-, tarso-	**tars-, tarso-**	gr. *tarsos* = 1. tarsul piciorului 2. marginea pleoapei sau tarsul palpebral	1. metatars 2. tarsită
tauto-	**tauto-**	gr. *tauto* = acelaşi	tautomer
tec-	**teche-**	gr. *teke*, lat. *theca, -ae* = cutie, teacă	tecal, tecom
-tect, teg-	**-tect, teg-**	lat. *tectus, -a, -um* = acoperit, din *tego, -ere* = a acoperi	protector, tegument
tehn-, -tehnic, -tehnie, tehno-	**techn-, -technic, -technia, techno-**	gr. *tekhnikos*, lat. *technicus, -a, -um* = ingenios, din *tekhne* = artă manuală, meserie	farmacotehnic, tehnician, tehnologie, zootehnic
tel-, tele-, teleo-, telo-	**tel-, tele-, teleo, -telo-**	gr. *telos, -atos* = capăt, extremitate, gr. *tele* = departe	telecobaltoterapie, telepatie, telofază, teloreceptori
tel-, -telio, telo-	**thel-, -thelio, thelo-**	gr. *thele* = mamelon + *eidos* = formă	endoteliu, epitelioid, epiteliu
tempor-	**tempor-**	lat. *tempus, -oris* = 1. timp 2. tâmplă	1. temporal 2. temporomalar
ten-, -tenie	**t(a)en-, -t(a)enia**	gr. *tainia*, lat. *taenia, -ae* = panglică	teniază, tenicid, tenie
ten-, teno-, tendin-	**ten-, teno-, tendin-**	gr. *tendon, -ontos*, lat. *tendon, -inis* = tendon	tenalgie, tendinită, tenectomie, tenoplastie
tens-, tensio-	**tens-, tensio-**	lat. *tensus, -a, -um* = încordat, din *tendo, -ere* = a întinde, a încorda	tensid, tensioactiv, tensiometru, tensiune
teo-, -teism	**theo-, theism-**	gr. *theos* = zeu	monoteism, teobromină, teofilină, teofobie
ter-	**ter-**	lat. *tertius, -a, -um* = al treilea	ternar, terţiar

terapeut-, -terapie	**therapeut-, -therapia**	gr. *therapeutikos* = care vindecă, care îngrijeşte, *therapeia* = tratament, din *therapeuein* = a îngriji	chimioterapie, terapeut, terapie, balneoterapie
terat-, terato-	**terat-, terato-**	gr. *teras, -atos* = monstru	teratogen, teratologie
-term, -termie, termo-	**-therm,-thermia, thermo-**	gr. *thermos* = cald, *therme* = căldură	hipertermie, termal, termic, termometru
test-	**test-**	lat. *testis, -is* = testicul	testosteron
tetan-, tetano-	**tetan-, tetano-**	gr. *tetanos* = rigid, încordat	tetanie, tetanus
tetra-	**tetra-**	gr. *tetras* = patru	tetraploidie, tetravalent
-teză	**-thesis**	gr. *thesis* = punere, din *tithenai* = a plasa, a pune	ipoteză, proteză, sinteză
ti-, tio-	**thi-, thio-**	gr. *theion* = sulf	tiamină, tioglicozide
tif-	**typh-**	gr. *thyphos* = torpoare, stupoare, de la *thyphein* = a incendia, a afuma	tific, tifoidă, tifos
tigmo-, tixo-	**thigmo-, thixo-**	gr. *thigma, thixis* = acţiunea de a atinge sau *tichis* = agitare	tigmotropism, tixotropie
tim-, -timie, timo-	**thim-, (-)thimia, thymo-**	gr. *thymos* = spirit, minte, timus	timie, timoleptic, timus (glandă)
timpan-, timpano-	**tympan-, tympano-**	gr. *tympanon*, lat. *tympanum, -i* = tambur	timpan, timpanoplastie
tip-, -tip, -tipic, tipo-	**typ-, -typ, -typic, typo-**	gr. *typos*, lat. *typus, -i* = tip; gr. *tynikos* = tipic, simbolic	alotip, atipic, tipar, tipic
tireo-, tiro-, tiroid-	**thyreo-, thyro-thyroid--**	gr. *thyroeidos* = tiroidă, din *thyreos* = scut + *eidos* = formă	antitiroidian, tireotrop, tiroxină
tiro-	**tyro-**	gr. *tyros* = brânză	tirozină
toco-, -tocie	**toco-, -tocia**	gr. *toko*= naştere	tocolitic
-tom, -tomie, tomo-	**-tom, -tomia, tomo-**	gr. *tomos* = tăiat, secţionat, din *temnein* = a tăia	anatomie, atom, tomograf
ton-, -ton, -tonic, -tonie, tono-	**ton-, -ton, -tonic, -tonia, tono-**	gr. *tonos*, lat. *tonus, -i* = tensiune, tonus; gr. *tonikos* = întăritor	cardiotonic, hipertonie, psihotonic, tonicitate
tonsil-	**tonsil-**	lat. *tonsillae, -arum* = amigdale	tonsilectomie
top-, -topic, -topie, topo-	**top-, -topic, -topia, topo-**	gr. *topos* = loc, *topikos* = de loc	ectopic, topic, topografie
torac-, toraco-	**thorac-, thoraco-**	gr. *thorax, -akos*, lat. *thorax, -acis* = torace	toracalgie, torace, toracotomie
tors-	**tors-**	lat. *torsio, -onis* = suferinţă, din *torquo, -ere* = a răsuci	torsiune
tosil-	**tosyl-**	grupare paratoluensulfonil	tosiclorură
tox-, toxi-, toxico-, toxo-, -toxo	**tox-, toxi-, toxico-, toxo-, -toxo**	gr. *toxikon* = otravă pentru vârful săgeţilor, din *toxon* = săgeată	genotoxon, toxic, toxicologie, toxicomanie, toxiinfecţie, toxoplasmoză
trabecul-, trabeculo-	**trabecul-, trabeculo-**	lat. *trabecula, -ae*, diminutiv de la *trabs, -is* = grindă, bârnă	trabecul, trabecular
tract-, tracto-	**tract-, tracto-**	lat. *tractus, -i* = cale, traseu	tract, tractotomie, tracţiune
trahe-, traheo-	**thrache-, thracheo-**	gr. *arteria trakheia* = arteră rugoasă, trahee	trahee, traheal, traheobronşic
trans-	**trans-**	lat. *trans* = peste	transaminaze, transpoziţie
trauma-, traumat-, traumato-	**trauma-, traumat-, traumato-**	gr. *trauma, -atos* = rană	traumatism, traumă, traumatologie
tremat-	**tremat-**	lat. *tremor, -oris* = tremurătură	*Trematodae*
trepo-	**trepo-**	gr. *trepein* = a întoarce	*Treponema*
tri-	**tri-**	gr. *tres*, lat. *tres, tria* = trei	tricrezol, trigliceride
trib-, tribo-	**trib-, tribo-**	gr. *tribein* = a freca	tribologie
tric-, trico-, trichi-, tricho-, -trihoză	**thrich-, thricho-, thrichi-, thrico-, -thrichosis**	gr. *thrix, trikhos* = păr	hipertrihoză, trichinoză, *Trichomonas*, tricofiţie, tricomicoză
tripl-, triplo-	**tripl-, triplo-**	gr. *triplos*, lat. *triplus, -a, -um* = triplu, de 3 ori	triplet, triploidie
-tripsie, -triţie	**-tripsia, -tripsis**	gr. *tripsis* = frecare, zdrobire; lat. *tero, terere* = a zdrobi, a fărâma	tripsină, tripsinogen
trof-, -trofie, -trofină, trofo-	**troph-, -trophia, -trophin, tropho-**	gr. *trophe* = hrană, nutriţie, din *trephein* = a hrăni	atrofie, corticotrofină, tirotrofină, trofic
tromb-, trombo-	**thromb-, thrombo-**	gr. *thrombos* = cheag	tromb, trombină, trombocit, trombolitic
trop-, -trop, -tropic, -tropie, -tropism	**trop-, -trop, -tropic, -tropia, -tropism**	gr. *trope* = întoarcere, răsucire, din *trepein* = a întoarce	alotropie, chimiotropism, corticotrop, fototropism, neurotrop
tub-, tubul-	**tub-, tubul-**	lat. *tubulus, -i* = tub mic, din *tubus, -i* = tub, ţeavă	tub, tubaj

tuber-, tubercul-	**tuber-, tubercul-**	1. lat. *tuber, -eris* = umflătură 2. lat. *tuberculum, -i* = excrescenţă mică	1. tuber 2. tuberculostatic
turbid-	**turbid-**	lat. *turbidus, -a, -um* = tulburat	turbiditate
turg-	**turg-**	lat. *turgor, -oris* = umflare	turgescenţă
tusi-, -tusi	**tusi-, -tusi**	lat. *tusis, -is* = tuse	antitusiv, tuse, tusigen

U

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
ubi-	**ubi-**	lat. *ubique* = peste tot	ubicuitar
-ul, -ulă	**-ul, -ula**	sufixe pentru diminutive	celulă, nodul, ovul, spatulă, veziculă
ul-, ulo-	**ul-, ulo-**	1. gr. *oulon* = gingie 2. gr. *oule* = cicatrice	1. ulatrofie 2. uleritem
ulcer-	**ulcer-**	lat. *ulcus, -eris* = rană, ulcer	ulceraţie, ulcerogen
ultra-	**ultra-**	lat. *ultra* = dincolo de	ultrafiltrare, ultraviolet
ungv-	**ungu-**	lat. *unguis, -is* = unghie	ungveal
uni-	**uni-**	lat. *unus* = unul	unicelular, unicarpelar
ure-, ureo-, uro-, ureză-, urie-, urin-	**ure-, ureo-, uro-, uresis-, uria-, urin-**	1. gr. *ouron* = urină, uree, din *ouresis* = a urina 2. gr. *oura* = coadă	1. diureză, hematurie, uremie, urinar, urogeneză, urobilină 2. uromel (monstru cu membrele inferioare fuzionate)
ureter-, uretero-	**ureter-, uretero-**	gr. *oureter* = ureter	ureterolit, ureterografie
uretr-, uretro-	**urethr-, urethro-**	gr. *ourethra*, lat. *urethra* = uretră	uretrită, uretrografie
-urgie	**-urgery**	gr. *ergon* = lucru, acţiune	chirurgie
uric-, urico-	**uric-, urico-**	gr. *ouron* = urină, cu sensul de acid uric	uricemie, uricolitic
urtic-	**urtic-**	lat. *urtica, -ae* = urzică	urticarie
uter-, utero-	**uter-, utero-**	lat. *uterus, -i* = uter	uter, uterin, uterografie
utricul-, utriculo-	**utricul-, utriculo-**	lat. *utriculus, -i* = pântece mic	utriculă, utriculosacular
uve-, uveo-, uvi-	**uve-, uveo-, uvi-**	lat. *uva, -ae* = strugure	uveită, uveoplastie, uviform
uvul-	**uvul-**	lat. *uvula, -ae* = luetă, din *uva, -ae* = strugure	uvulă, uvulită

V

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
vaccin-, vaccino-	**vaccin-, vaccino-**	lat. *vaccinus, -a, -um* = referitor la vacă	vaccin, vaccinare, vaccinoterapie
vacu-	**vacu-**	lat. *vacuus, -a, -um* = spaţiu gol	vacuolă
vag-, vago-	**vag-, vago-**	lat. *vagus, -a, -um* = rătăcitor, imprecis, nerv vag	vagal, vagotonic, vagotrop
vagin-	**vagin-**	lat. *vagina, -ae* = teacă, vagin	vagin, vaginită
-valent	**-valent**	lat. *valens, -ntis* = tare, puternic	echivalent, monovalent
val-, valvul-, valvulo-	**val-, valvul-, valvulo-**	lat. *valvula, -ae* = păstaie	valvular, valvulită
vari-	**vari-**	1. lat. *varius, -a, -um* = pătat, variat 2. *varus, -i* = pustulă	1. varicelă 2. variolă
varic-, varico-	**varic-, varico-**	lat. *varix, -icis* = venă dilatată, varice	varice, varicos
vas-, vascul-, vaso-	**vas-, vascul-, vaso-**	lat. *vas, -is* = vas lat. *vasculum, -i* = vas mic	vas, vascularizaţie, vasodilatator, vasopresină
vect-, vecto-	**vect-, vecto-**	lat. *vector, -oris* = cel care transportă, vector, din *vecto, -are* = a căra	vector, vectorizare
veget-, vegetal-	**veget-, vegetal-**	lat. *vegeto, -are* = a înviora, *vegetus, -a, -um* = viguros	vegetal, vegetarian, vegetaţie
ven-, veno-	**ven-, veno-**	lat. *vena, -ae* = venă	venă, venos, venotonic

vener-	**vener-**	lat. *venerius* = referitor la *Venus*, zeiţa dragostei	veneric, venerologie
venin-	**venin-**	lat. *venenum, -i* = otravă	venin, veninos
ventri-, ventro-	**ventri-, ventro-**	lat. *venter, -is* = pântece, burtă, abdomen	ventral, ventrolateral
ventricul-, ventriculo-	**ventricul-, ventriculo-**	lat. *ventriculus, -i* = stomac, ventricul, din *venter, -ntris* = pântece	ventricular, ventriculotomie
verg-, -verg	**verg-, -verg**	lat. *vergo, -ere* = a înclina	convergenţă, divergenţă
vermi-	**vermi-**	lat. *vermis, -is* = vierme	vermicid, vermifug
-vers, -vert	**-vers, -vert**	lat. *versus, -a, -um* = întors	diverticul, retrovers
veruc-	**verruc-**	lat. *verruca, -ae* = neg	verucă, verucozitate
vesper-	**vesper-**	lat. *vesper, -eris* = seară	vesperal
vestibul-, vestibulo-	**vestibul-, vestibulo-**	lat. *vestibulum, -i* = intrare	vestibul, vestibular, vestibuloplastie
vezic-, vezico-	**vesic-, vesico-**	lat. *vesica, -ae* = vezică	vezical, vezicouretral
vezicul-, veziculo-	**vesicul-, vesiculo-**	lat. *vesicula, -ae* = umflătură mică	vezicular, veziculă
vibr-, vibrio-	**vibr-, vibrio-**	lat. *vibro, -are* = a scutura	vibrator, vibraţie, vibrion
vil-, vilo-	**vil-, villo-**	lat. *villosus, -a, -um* = păros	microvil, vilos
vir-, viro-	**vir-, viro-**	lat. *virus, -i* = venin, otravă	viral, viroză
viril-	**viril-**	lat. *virilis, -e* = bărbătesc, *virum, -i* = bărbat	viril, virilizare
viscer-, viscero-	**viscer-, viscero-**	lat. *viscera, -ae* = organe interne	visceral, viscere
visco-	**visco-**	lat. *viscosus, -a, -um* = lipicios, din *viscum, -i* = vâsc, clei de oase	viscozitate, viscoelastic
vit-	**vit-**	lat. *vita, -ae* = viaţă	vital, vitamine
vitel-	**vitell-**	lat. *vitellus, -i* = gălbenuş de ou	bivitelin, vitelin
vitr-, vitro-	**vitr-, vitro-**	lat. *vitrum, -i* = sticlă	vitrectomie, vitros
vivi-	**vivi-**	lat. *vivus, -a, -um* = viu	vivace, vivipar
-vor	**-vor**	lat. *voro, -are* = a devora	ierbivor, omnivor
vulv-, vulvo-	**vulv-, vulvo-**	lat. *vulva, -ae* = vulvă	vulvă, vulvovaginal

X

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
xant-, xanto-	**xanth-, xantho-**	gr. *xanthos* = galben	xantină, xantom
xeno-	**xeno-**	gr. *xenos* = străin	xenofob, xenografă
xero-	**xero-**	gr. *xeros* = uscat	xerodermă, xerogel
xifo-	**xifo-**	gr. *xiphos* = spadă	xifoid, xifoidită
xil-, xilo-	**xyl-, xylo-**	gr. *xylon* = lemn	xilen, xiloprotector

Z

Rădăcină, prefix, sufix		Origine şi sens evocat	Exemple de termeni
Limba română	**Limba engleză**		
zahar-, zaharo-	**sacchar-, saccharo-**	gr. *sakkharon*, lat. *saccharum, -i* = zahăr	zaharid, zaharimetru, zaharoză
ze-	**ze-**	lat. *zea, -ae* = specie de grâu	zeină
zigo-, zigot-	**zygo-, zygot-**	gr. *zygotos* = legat împreună	heterozigot, homozigot
-zim, zimo-	**-zym, zymo-**	gr. *zyme* = ferment	enzimă, enzimologie, zimază
-zo-	**-zo-**	gr. *zoe* = viaţă	azot
zon-	**zon-**	lat. *zona, -ae* = brâu, centură (boală cutanată cu aspect de brâu)	zona (zoster), zonulă
zoo-, -zoar, -zoid	**zoo-, -zoar, -zoid**	1. gr. *zoon* = animal 2. gr. *zoon* = animal + *eidos* = formă	1. protozoar, zoologie, zootoxine 1. spermatozoid,
zoster-	**zoster-**	gr. *zoster, -eros*, lat. *zoster, -eris* = centură	(herpes) zoster

Dicţionarul farmaceutic grupează un număr mare de termeni medicali şi, mai ales, farmaceutici din diferite ştiinţe de specialitate, absolut necesari formării unui vocabular specific, ştiinţific şi modern pentru specialistul din domeniul medicamentului.

Ca şi în ediţiile anterioare, în această a treia ediţie termenii sunt prezentaţi în ordine alfabetică şi transcrişi cu caractere tipografice bold (aldine) în limba română şi prin caractere italice în limba engleză, însoţiţi de unul sau mai multe sinonime, transcrise tot în caractere italice.

Cei mai mulţi termeni înscrişi în lucrare conţin şi etimologia de bază, rădăcinile, prefixele şi sufixele fiind transcrise tot cu caractere italice, pentru a le scoate în evidenţă, a completa explicaţia şi a facilita înţelegerea exactă a acestora.

În cazul în care un termen are mai multe înţelesuri sau semnificaţii, în diferite domenii ştiinţifice, acestea au fost numerotate cu 1, 2, 3, 4 etc.

Pentru o consultare mai facilă a dicţionarului, iniţial se transcrie componentul de formare a termenilor medicali şi farmaceutici (rădăcina, prefixul sau sufixul, cu etimologia de bază) şi apoi sunt redaţi termenii care se formează cu acest element.

În unele definiţii sunt prezentate trimiteri la alţi termeni sinonimi, cu informaţii suplimentare, menţionate cu v. (v. = vezi).

Dicţionarul cuprinde atât termenii farmaceutici şi medicali de bază, cât şi o serie de termeni moderni din alte limbi de circulaţie internaţională, asimilaţi ca atare, în forma originală sau prin transcrierea acestora în limba română.

Sinonimele, abrevierile şi simbolurile frecvent întâlnite în textele străine au fost bogat redate, pentru a completa şi a facilita înţelegerea termenilor de specialitate.

De asemenea, am introdus termeni accesibili de informatică şi statistică medicală şi farmaceutică, deosebit de utili în condiţiile cercetării ştiinţifice actuale.

Indexul de termeni reprezintă partea cea mai extinsă a *Dicţionarului farmaceutic* şi cuprinde peste 18.000 de termeni de specialitate, medicali şi farmaceutici.

ILIANA POPO

Dicţionar farmaceutic

Ediţia a III-a